Yenişehir

Kent Sağlık Profili

2023

MERSİN YENİŞEHİR BELEDİYESİ

1994

MERSİN YENİŞEHİR BELEDİYESİ

1994

ÖNSÖZ

Yenişehir; kültür, sanat, spor ve sosyal donatı alanları, eğitim ve sağlık imkanları ile sadece Mersin'in değil bölgenin de öncü kentlerinden biridir.

Sürdürülebilir bir gelecek ve halkımızın refahı için kentimizin sahip olduğu altyapıyı geliştirmek ve hemşehrilerimizi bu alanlara çekmek için projelerimizi ve teşvik edici uygulamalarımızı tek tek hayata geçiriyoruz.

Çağdaş belediyecilik vizyonumuz ışığında, planlı bir şekilde hızla gelişen ve büyüyen Yenişehir'de sürdürülebilirliği de sağlamanın ne kadar önemli olduğunun farkındayız. Çünkü sürdürülebilirlik, gelecek nesiller için bırakacağımız en değerli miraslardan biridir. Yenişehir Belediyesi olarak 2021 yılında Sağlıklı Kentler Birliğine üye olarak şehrimizin sağlıklı kent profilini hazırladık.

Kentimizdeki yeşil alanların arttırılması, bisiklet yollarının oluşturulması, temiz enerji kullanımının teşvik edilmesi ve toplum sağlığını korumak ve geliştirmek için çalışıyor, şehrimizin geleceğini parlak bir şekilde tasarlamak için adımlarımızı titizlikle ve kararlılıkla atıyoruz.

Projelerimiz sadece şu anki kuşaklar için değil, gelecek nesiller için de hayati derecede önemlidir. Daha temiz bir çevre, daha fazla yeşil alan ve daha sağlıklı bir yaşam tarzı, şehrimizi daha iyi bir yer haline getirecek ve toplumumuzun refahını artıracaktır.

Kentimizde yaşayan dezavantajlı grupların ve engelli bireylerin yaşamını kolaylaştırmak, toplumsal eşitliği sağlamak, sosyal hizmetleri bütüncül olarak yaymak ve hizmetlere erişilebilirliği sağlamak amacıyla çalışmalarımızı gayretle sürdürüyoruz. Göreve geldiğimiz 2019 yılından bu yana önemli ölçüde ilerleme kaydettik ve elbette hemşehrilerimizin huzurla yaşayacağı bir Yenişehir için yolculuğumuz devam edecek. En kıymetlisi de bu yolda hemşehrilerimizle birlikte yürüyoruz.

Yenişehir'imizdeki tüm çalışmalarımızda halkımızı karar süreçlerine dahil ediyor ve kentimizi katılımcılıkla hep birlikte yönetiyoruz. Çünkü inanıyoruz ki halkın fikirlerine dayalı kent yönetimi beraberinde başarıyı da getirecek, sağlıklı bir kente de büyük katkılar sunacaktır.

100. Yılını kutladığımız Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün de işaret ettiği gibi bilim ışığında çalışmaya, halkımıza ve ülkemize hizmet etmeye devam edeceğiz.

Sevgi ve saygılarımla.

MERSİN YENİŞEHİR BELEDİYESİ 1994

ABDULLAH ÖZYİĞİT
MERSİN YENİŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ 14
1.1 Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması 15
2. YENİŞEHİR İLÇESİ GENEL BİLGİLER 16
3. NÜFUS 18
3.1 Yenişehir İlçesinde Nüfusun Gelişimi 18
3.2. Mahalle Nüfusları 19
3.3. Nüfus Yoğunlukları 19
3.4. Mersin İli ve Yenişehir İlçesi'nde Nüfusun Cinsiyete Göre Dağılımı 22
3.5. Mersin İli ve Yenişehir İlçesi'nde Nüfusun Yaş Gruplarına Göre Dağılımı 24
3.6. Bağımlılık oranları 25
3.7. Mersin İli ve Yenişehir İlçesi'nde Göç ve Yabancı Nüfus 25
4. SAĞLIK 28
4.1. Gebelik ve Takibi 29
4.2. Ölüm Verileri 30
4.2.1. Ölümler ve Nedenleri 31
4.2.2. İntihar 31
4.2.3. Bebek Ölümleri ve Nedenleri 32
4.3. Hastalıklar 32
4.3.1. Kronik Hastalıklar 32
4.4. Kazalar 35
4.5 Engelliler 35
4.6. Yaşam Kalitesi 37
4.7. Sağlık Hizmetlerine Erişim 37
5. YAŞAM BİÇİMLERİ VE YAŞAM KOŞULLARI 40
5.1 Alışkanlıklar ve Bağımlılıklar 40
5.2 Tütün Ürünleri 40
5.3. Barınma ve Konut 42
5.4. Aktif Yaşam ve Fiziksel Aktivite 45
5.4.1. Açık ve Yeşil Alan Kullanımı 45
5.4.2. Yürüyüş 48
5.4.3. Bisiklete Binme 48
5.4.4. Egzersiz 48
5.4.5. Obezite 52
6. SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER 54
6.1. Medeni Durum 55
6.2. Eğitim Düzeyi 55
6.3. İşgücü ve İşgücüne Katılım 55
6.3.1. Gelir Dağılımı 55
6.3.2. Sosyal Güvenlik 61
6.3.3. Gündelik Yaşam 61
7. YAPILI ÇEVRE VE PLANLAMA 62
7.1. Ulaşım 64
7.1.1. Kent içi Toplu Taşıma 68
7.1.2. Özel Araç Sahipliği 68
7.1.3. Kent İçi Düzenli Seyahatler 70
7.1.4. Yaya Ulaşımı ve Bisiklet Kullanımı 71
7.1.5. Ulaşım Güvenliği ve Trafik Kazaları 72
7.2. Teknik Altyapı 72
7.2.1. Altyapı Sistemleri İçme ve Kullanma Suyu 72
7.2.2. Atık Su Arıtma ve kanalizasyon 73
7.2.3. Elektrik 74
7.3. Katı Atık Yönetimi ve Geri Dönüşümü 76
7.3.1. Evsel Katı Atıklar 76
7.3.2. Tıbbi Atıklar 76
7.3.3. Hafriyat Atıkları 76
7.3.4. Ambalaj Atıkları 76
7.3.5. Atık Yağlar 76
7.3.6. Tekstil Atıkları 76
7.3.7. Meyve-Sebze atıkları 77
7.3.8. Çevreci Halk Kart 77
7.4. Sosyal Altyapı ve Tesisler 77
7.4.1 Sağlık Altyapısı 77
7.4.2. Eğitim Altyapısı 83
7.4.2.1 Erken Çocukluk Gelişimi 85
"Yenişehir Modeli" 86
7.4.3. Sosyal Kültürel Alanlar 100
7.4.4. Yeşil Alanlar ve Spor Alanları 102
8. ÇEVRE, ÇEVRE KALİTESİ VE KORUMA 106
8.1 Koruma Alanları 107
8.1.1. Doğa Koruma Alanları 107
8.1.2. Taşınmaz Kültür Varlıkları 107
8.2. Çevre Kalitesi 108
8.2.1. Hava Kirliliği 108
8.2.2. Deniz Suyu Kirliliği 110
8.2.3. Akarsu Kirliliği 110
8.2.4. Gürültü Kirliliği 111
8.3. Afetler 112
8.3.1. Deprem 112
8.3.2. Sel Taşkın 112
8.3.3. Yangın 112

FOTOĞRAF LİSTESİ

Fotoğraf 1: Yenişehir İlçesi Sağlıklı Kentler Çalışma ve Danışma Kurulu
Fotoğraf 2: Anne Sütü ve Emzirme Danışmanlığı Projesi
Fotoğraf 3: Akülü Sandalye Desteği
Fotoğraf 4: Alanya Sokağı
Fotoğraf 5: Çevreci Halk Kart Lansmanı
Fotoğraf 6: 0-3 Yaş Bebek Kütüphanesi
Fotoğraf 7: Yaş Gelişim Değerlendirme
Fotoğraf 8: Yenişehir Belediyesi BETEM
Fotoğraf 9: Yenişehir Belediyesi Kadın Üretici Pazarı
Fotoğraf 10: Yenişehir Belediyesi Göçmen Balık Pazarı

HARİTA LİSTESİ

Harita 1: Mersin İlçeleri Haritası
Harita 2: 2018-2022 Yılları Arası Yenişehir İlçesi Mahallelere Göre Nüfus Değişimi
Harita 3: Yenişehir İlçesi Mahalleleri Brüt Yoğunluğu
Harita 4: Yenişehir İlçesi Mahalleleri Net Nüfus Yoğunluğu
Harita 5: Kronik Bir Rahatsızlığınız Var Mı? (Evet)
Harita 6: Son Bir Yıl İçinde Ev Dışında Bir Kaza Geçirdiniz Mi? (Evet %)
Harita 7: Sağlık Hizmetlerine Kolayca Erişebiliyor Musunuz? (Evet %)
Harita 8: Mahalle Bazlı Yaşanılan Konut
Harita 9: Mahalle Bazlı Konutlarda Isınma Şekli
Harita 10: Mahalle Bazlı Yaşanılan Evin Yapısı
Harita 11: Mahalle Bazlı Yeşil Alan Miktarı Yeterliliği
Harita 12: Mahallenizde Bulunan Gölgelik Alan Miktarını Yeterli Buluyor Musunuz?
Harita 13: Boş Zamanlarınızda Yürüyüş Yapar Mısınız?
Harita 14: Bisiklete Biniyor Musunuz?
Harita 15: Düzenli Egzersiz Yapıyor Musunuz?
Harita 16: Egzersiz Yapılan Yer
Harita 17: Mahalle Bazlı Gelir Getirici İşte Çalışma Durumu
Harita 18: Hanehalkı Geliriniz Geçiminize Yetiyor Mu? (Kazandığımız Geçimimize Zor Yetmekte)
Harita 19: Mersin Kentinin Mekânsal Gelişimi
Harita 20: Yenişehir İlçesi Yapı ve Kat Adetleri
Harita 21: Mersin İli Genel Arazi Kullanımı
Harita 22: Yenişehir İlçesi Ulaşım Sistemi
Harita 23: Yenişehir İlçesi Otobüs Güzergahları
Harita 24: Yenişehir İlçesinde Bulunan Önemli Sağlık Kurumları
Harita 25: Yenişehir İlçesi Aile Sağlığı Merkezi Erişebilirlik Analizi
Harita 26: Yenişehir İlçesi Kamu Eğitim Kurumları
Harita 27: Yenişehir İlçesi Kamu Anaokulları Erişebilirlik Analizi
Harita 28: Yenişehir İlçesi Kamu İlkokulları Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı
Harita 29: Yenişehir İlçesi Kamu İlkokulları Erişebilirlik Analizi
Harita 30: Yenişehir İlçesi Kamu Ortaokulları Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı
Harita 31: Yenişehir İlçesi Kamu Liseleri Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı
Harita 32: En Son Ne Zaman Sinema/Tiyatroya Gittiniz?
Harita 33: Yenişehir İlçesi Yeşil Alan/Yerleşik Alan Oranı
Harita 34: Yenişehir İlçesi Kişi Başına Düşen Yeşil Alan Miktarı
Harita 35: Yenişehir İlçesi Parklara Erişebilirlik Analizi
Harita 36: Yenişehir İlçesi Arazi Örtüsü
Harita 37: Mersin Deniz Suyu Durumu
Harita 38: 1980-2023 Yılları Arası Mersin ve Çevresinde Gerçekleşen 3'ten Büyük Depremler
Harita 39: Yenişehir İlçesi Taşkın Riskli Alanlar
Şekil 1: Mersin Planlama Tarihi
Şekil 2: Yenişehir Modeli

GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1: Mersin Nüfusunun Toplam Türkiye Nüfusuna Oranı
Grafik 2: Mersin Merkez İlçeleri Yıllara Göre Artış Grafiği
Grafik 3: Kadının Nüfusunun Toplam Nüfusa Oranı
Grafik 4: Mersin İli 2012 Yılı Nüfus Piramidi
Grafik 5: Mersin İli 2022 Yılı Nüfus Piramidi
Grafik 6: Yenişehir İlçesi 2012 Yılı Nüfus Piramidi
Grafik 7: Yenişehir İlçesi 2022 Yılı Nüfus Piramidi
Grafik 8: Yıllar itibari ile Mersin İl'inin Aldığı ve Verdiği Göçler
Grafik 9: 2021 Yılı Mersin İlçeleri Net Göç Sayısı
Grafik 10: Türkiye ve Mersin İl'inde Kaba Doğum Hızlarının Yıllara Göre Dağılımı (Binde)
Grafik 11: Mersin Merkez İlçeleri Doğum Sayılarının Nüfusa Oranı
Grafik 12: Mersin İl'inde Kaba Ölüm Hızları (Binde)
Grafik 13: Mersin Merkez İlçeleri Ölüm Sayılarının Nüfusa Oranı
Grafik 14: Nedenlerine Göre Ölümlerin Toplam Ölüm Sayısına Oranı 2019
Grafik 15: İntihar Sayısının Nüfusa Oranı
Grafik 16: Kronik Hastalığınız Var Mı?
Grafik 17: Ev Dışında Bir Kaza Geçirdiniz Mi?
Grafik 18:Son Bir Yıl İçinde Ev Dışında Hangi Kazaları Geçirdiniz?
Grafik 19: Hanenizde Yaşayan Engelli Var Mı?
Grafik 20: Yaşam Kalitesi (%)
Grafik 21: Yaşam Kalitenizi Nasıl Buluyorsunuz? (Mahalle Bazlı)
Grafik 22: Sigara Kullanma Alışkanlıkları
Grafik 23: Mahalle Bazlı Sigara Kullanma Alışkanlıkları
Grafik 24: Yaşanılan Konut
Grafik 25: Konutlarda Isınma Şekli
Grafik 26: Yaşanılan Konutun Yapısı
Grafik 27: Mahallenizdeki Yeşil Alan Miktarını Yeterli Buluyor Musunuz?
Grafik 28: Mahallenizde Bulunan Gölgelik Alan Miktarını Yeterli Buluyor Musunuz?
Grafik 29: Boş Zamanlarınızda Yürüyüş Yapıyor Musunuz?
Grafik 30: Bisiklete Biniyor Musunuz?
Grafik 31: Bisiklet Kullanma Deneyimi Nasıl İyileştirilebilir?
Grafik 32: Düzenli Egzersiz Yapıyor Musunuz?
Grafik 33: Nerede Egzersiz Yapıyorsunuz?
Grafik 34: Bir İşte Çalışma Durumu
Grafik 35: Ne Tür İşte Çalışıyorsunuz?
Grafik 36: Bir İşte Çalışmama Nedeni
Grafik 37: Hanehalkı Geliriniz Geçiminize Yetiyor Mu?
Grafik 38: Sosyal Güvenlik Durumunuz?
Grafik 39: Boş Zamanlarınızı Nasıl Değerlendirirsiniz?
Grafik 40: Günlük Haberleri En Çok Nereden Takip Edersiniz?
Grafik 41: Yenişehir Perdesi Araç Hacimleri
Grafik 42: Yenişehir Perdesi Yolcu Hacimleri
Grafik 43: Araç Başına Düşen Yolcu Sayısı
Grafik 44: Türkiye ve Mersin Motorlu Taşıt Sayısı
Grafik 45: 2012-2022 Yılları Arası Bin Kişiye Düşen Otomobil Sayısı
Grafik 46: Yenişehir İlçesi Özel Araç Sahipliği
Grafik 47: 1000 Kişiye Düşen Otomobil
Grafik 48: Amacına Göre Yolculukların Ulaşım Modlarına Göre Dağılımı Kaynak: Mersin Ulaşım Ana Planı
Grafik 49: Mersin İli Geneli MESKİ Abone Sayısı
Grafik 50: 2014-2022 Yılları Arası Yenişehir İlçesi Su abone Sayısı ve Su Tüketimi Değişimi
Grafik 51: Arıtılan Atık Su Miktarı m^3/yıl
Grafik 52: Aboneliklere Göre Mersin İli ve Yenişehir İlçesi 2022 Elektrik Tüketimi (kW)
Grafik 53: 2022 Yılı Kişi Başına Düşen Mesken Elektrik Tüketimi (kW)
Grafik 54: Mersin Merkez İlçeler Aile Sağlığı Merkezleri ve Doktor Sayıları
Grafik 55: Mersin Merkez İlçeler Aile Hekimi Başına Düşen Nüfus
Grafik 56: 2022-2023 Mersin Üniversitesi Akademik Personel Unvanları
Grafik 57: Yenişehir Hava Ölçüm İstasyonu PM10 Değerleri (µg/m^3)
Grafik 58: Yenişehir Hava Ölçüm İstasyonu SO_2 Değerleri (µg/m^3)
Grafik 59: Yenişehir Hava Ölçüm İstasyonu NO_2 Değerleri (µg/m^3)
Grafik 60: Acil Toplanma Alanı Sayısı

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Mersin İl'inde Nüfusun Gelişimi
Tablo 2: Yenişehir İlçesi'nde Nüfusun Değişimi
Tablo 3: Yenişehir İlçesi'ne bağlı Mahalle Nüfusları
Tablo 4: Yenişehir İlçesi'ne bağlı Mahallelerin Nüfusları ve Mahalle Büyüklükleri
Tablo 5: Yıllar itibari ile Mersin İl'inin ve Yenişehir İlçesinin Nüfuslarının Cinsiyete göre Dağılımı
Tablo 6: 2020, 2021 ve 2022 Yıllarında Mersin İli Nüfusun Yaş Gruplarına Göre Dağılımı
Tablo 7: Yıllarında Yenişehir İlçesi'nin Nüfuslarının Yaş Gruplarına göre Dağılımı
Tablo 8: 2012-2022 yıllarında Mersin İli ve Yenişehir İlçesi Nüfuslarının Bağımlılık Oranları
Tablo 9: Yıllar itibari ile Mersin İl'inin Aldığı ve Verdiği Göçler
Tablo 10: Mersin İli 2021 Yılı Net Göç Hızı
Tablo 11: 2021 Yılı itibari ile Mersin'in İlçelerinin Aldığı ve Verdiği Göç, Net Göç ve Net Göç Hızı
Tablo 12: Mersin İli Doğum Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı
Tablo 13: Mersin'in İlçelerinde Doğum Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı
Tablo 14: Mersin İli ve Yenişehir İlçesi'nde 15-49 Yaş Kadın Oranları 2022
Tablo 15: Yenişehir (İlk 6 Ay) Gebe, Loğusa ve Bebek Tespit ve İzlemleri
Tablo 16: Mersin'in İlçelerinde İkametgâh Yerine Göre Ölüm Sayıları
Tablo 17: Türkiye Geneli ve Mersin İli Ölüm Nedenleri 2019
Tablo 18: Yıllar itibariyle Türkiye Genelinde ve Mersin İl'inde İntihar Sayılarının Cinsiyete göre Değişimi
Tablo 19: Yıllar itibariyle Türkiye Genelinde ve Mersin İl'inde İntihar Sayılarının Cinsiyete göre Değişimi
Tablo 20: Yıllar itibariyle Mersin İl'inde Günlük Bebek Ölümleri (Gün)
Tablo 21: SEGE 2022 İlçeler Sıralaması
Tablo 22: Yenişehir İlçesi Medeni Duruma Göre Nüfus Bilgileri (15 Yaş Üstü)
Tablo 23: Yenişehir İlçesi Okuma Yazma Durumu 2021
Tablo 24: Yenişehir İlçesi'nde Medeni Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı, 2022 (15 yaş üstü nüfus)
Tablo 25: Ne Tür İşte Çalışıyorsunuz? (Mahalle Bazlı)
Tablo 26: Mahalle Bazlı Bir İşte Çalışmama Nedeni
Tablo 27: Hanehalkı Geliriniz Geçiminize Yetiyor Mu? (Mahalle Bazlı)
Tablo 28: Mersin Motorlu Kara Taşıt Sayıları
Tablo 29: Düzenli Seyahatler
Tablo 30 Yolculuk Türlerine Göre Seyahatler
Tablo 31: Mersin İli Trafik Kaza İstatistikleri
Tablo 32: Yenişehir İlçesi MESKİ Abone Sayısı
Tablo 33: Yenişehir İlçesi Su Tüketimi (m^3)
Tablo 34: Mersin İli Atık Tesisleri
Tablo 35: Mersin İçme Suyu Arıza Sayıları ve İçme Suyu Sondaj Çalışmaları
Tablo 36: Mersin İli Kanalizasyon Arıza ve Yapılan Çalışma Sayıları
Tablo 37: Mersin İlçeleri Elektrik Tüketimi 2022 (kW)
Tablo 38: Mersin İli Hastaneleri
Tablo 39: Mersin İli Sağlık Personel Sayısı
Tablo 40: Mersin İli Hekim Başına Düşen Hasta Sayısı ve 1000 Kişiye Düşen Yatak Sayısı
Tablo 41: Yenişehir İlçesinde Bulunan Sağlık Kurumları
Tablo 42: Yenişehir İlçesi ASM Doktor Sayıları
Tablo 43: Yenişehir İlçesinde Bulunan Kamu Eğitim Kurumları
Tablo 44: Yenişehir İlçesi Kamu Anaokulları
Tablo 45: Yenişehir İlçesi Özel Anaokulları
Tablo 46: Yenişehir Belediyesi Destek ve Yönlendirme Genel Bilgileri
Tablo 47: Yenişehir İlçesi Kamu İlkokulları
Tablo 48: Yenişehir İlçesinde Bulunan Özel İlkokullar
Tablo 49: Yenişehir İlçesi Kamu Ortaokulları
Tablo 50: Yenişehir İlçesinde Bulunan Özel Ortaokullar
Tablo 51: Yenişehir İlçesi Kamu Liseleri
Tablo 52: Mersin Üniversitesi Öğrenci Sayıları
Tablo 53: Yenişehir Belediyesi Kütüphaneleri
Tablo 54: Yenişehir Belediyesi Sosyal Kültürel Hizmet Kurumları
Tablo 55: Yenişehir Belediyesi KİGEM Kurs ve Kursiyer Sayıları
Tablo 56: Yenişehir Belediyesi Spor Tesisleri
Tablo 57: Yenişehir İlçesi Taşınmaz Kültür Varlıkları
Tablo 58: Mersin Deniz Suyu Ölçüm Sonuçları
Tablo 59: Mersin Efrenk Deresi Ölçüm Sonuçları
Tablo 60: Su Kalite Sınıfları
Tablo 61: 2009-2020 Yılları Arasında Çıkan Orman Yangınlarına Ait Cetvel

Yenişehir

Kent Sağlık Profili

2023

YENİŞEHİR KENT SAĞLIK PROFİLİ

DENETİM

ABDULLAH ÖZYİĞİT	Yenişehir Belediye Başkanı
BERNA AYFER DİNÇ	Yenişehir Belediye Başkan Yardımcısı
HASAN TOGAY	Yenişehir Sağlıklı Kentler Asil Meclis Üyesi
HÜLYA GÜNEL	Yenişehir Sağlıklı Kentler Asil Meclis Üyesi
ÖZGÜR DOĞUŞ KAYALI	Araştırma ve Geliştirme Müdür Vekili

YENİŞEHİR SAĞLIKLI KENTLER KOORDİNATÖRÜ

Eylem PARLAK	Yüksek Genetik ve Biyomühendis

DANIŞMANLAR

Dr. Öğr. Üyesi Yasemin SARIKAYA LEVENT
Doç. Dr. Ali Cenap YOLOĞLU
Doç. Dr. Önder SÜNBÜL
Doç.Dr. Seçil ÖMÜR SÜNBÜL
Doç. Dr. Gürkan AKDAĞ

HAZIRLAYANLAR

Eylem PARLAK	Yüksek Genetik ve Biyomühendis
Çağan AÇIKEL	Şehir Plancısı

YENİŞEHİR İLÇESİ SAĞLIKLI KENTLER ÇALIŞMA KURULU

KURUMLAR	AD - SOYAD
MERSİN VALİLİĞİ	Murat OZAN
MBB ULAŞIM DAİRESİ BAŞKANLIĞI	Birol TEKELİ
MBB KÜLTÜR VE SOSYAL İŞLERİ D. BAŞKANLIĞI	Ayşe NUR
YENİŞEHİR KAYMAKAMLIĞI	Aylin ERYILMAZ
MERSİN İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ	Selçuk TOPAL
MERSİN İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ	Semra KAYA
MERSİN İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ	İbrahim ÖZTÜRK
MERSİN İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ	Safure Dolunay GÜVEN
MERSİN İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ	Müge ÖNEN
MERSİN ÜNİ. REKTÖRLÜK	Caferi Tayyar ŞAŞMAZ
TOROS ÜNİ. REKTÖRLÜK	Gökçe MANAVGAT
ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ	Mevlüt ÖZTÜRK
ORMAN BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Süleyman NAFİLE
YENİŞEHİR İLÇE SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ	Türkan ÖNGEL
YENİŞEHİR İLÇE NÜFUS MÜDÜRLÜĞÜ	İbrahim KARAKUŞ
YENİŞEHİR İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ	Saim DEMİR
YENİŞEHİR İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ	Adem ÇELİK
TİCARET VE SANAYİ ODASI BAŞKANLIĞI	Benin Dumani
SU VE KANALİZASYON GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	Serdar GÜNER
SU VE KANALİZASYON GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	S. Nebii ŞENGEZER
TUİK ADANA BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Ali ASLAN
BİLGİ İŞLEM MÜDÜRLÜĞÜ	Muhammet Ertuğrul BALIKÇI
İNSAN KAYNAKLARI MÜDÜRLÜĞÜ	Hatice YILMAZ
İMAR-ŞEHİRCİLİK MÜDÜRLÜĞÜ	Selin ATEŞ
FEN İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ	Hasan İBİLOĞLU
PARK BAHÇELER MÜDÜRLÜĞÜ	Begüm Bedia T. KARBEYAZ
KÜLTÜR İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ	Uğur BUTAP
SOSYAL DESTEK MÜDÜRLÜĞÜ	Umut DENİZ
GENÇLİK VE SPOR MÜDÜRLÜĞÜ	Edip KUNT
KADIN-AİLE MÜDÜRLÜĞÜ	Seran TAFTAF
KADIN-AİLE MÜDÜRLÜĞÜ	Çağanur DİLEK
KENTSEL DÖNÜŞÜM MÜDÜRLÜĞÜ	Özgün Çağdaş ERBAŞ
PLAN-PROJE MÜDÜRLÜĞÜ	Nefize SARI
SAĞLIK İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ	Ufuk TEKİR
SAĞLIK İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ	Tuba ŞAKAR
EMLAK İSTİMLAK MÜDÜRLÜĞÜ	Deniz ASLAN
TEMİZLİK İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ	Tayfun Eren IŞIK
ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME(AR-GE) MÜDÜRLÜĞÜ	Özgür Doğuş KAYALI
ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME(AR-GE) MÜDÜRLÜĞÜ	Öykü ZOR ÇAMLI
ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME(AR-GE) MÜDÜRLÜĞÜ	Eylem PARLAK
ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME(AR-GE) MÜDÜRLÜĞÜ	Gamze AYYILDIZ DOĞANSOY

YENİŞEHİR İLÇESİ SAĞLIKLI KENTLER DANIŞMA KURULU

KURUMLAR

- MERSİN VALİLİĞİ
- YENİŞEHİR KAYMAKAMLIĞI
- TOROS ÜNİVERSİTESİ
- YENİŞEHİR İLÇE NÜFUS
- ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ
- MERSİN ÜNİVERSİTESİ
- MERSİN İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ
- MERSİN İL MİLLİ EĞİTİM
- MERSİN ORMAN BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ

- MESKİ
- YENİŞEHİR İLÇE MİLLİ EĞİTİM
- MERSİN ÜNİVERSİTESİ
- MERSİN ÜNİVERSİTESİ
- TÜİK MERSİN

AD - SOYAD

- VALİ YARDIMCISI ABDULHAMİT ERGUVAN
- YAZI İŞLERİ ŞEFİ HACI MEHMET KURT
- PROF. DR. ADNAN MAZMANOĞLU
- İLÇE MÜDÜRÜ BAHATTİN AVCI
- ŞUBE MÜDÜRÜ SUAT KARLIDAĞ
- PROF.DR. MEHMET İSMAİL YAĞCI
- DR. HÜSEYİN GELDİ
- SAFURE DOLUNAY GÜVEN
- MÜDÜR YARDIMCISI MEHMET FULİN
- ŞUBE MÜDÜRÜ SÜLEYMAN NAFİLE
- GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ALİ YILMAZ
- ŞUBE MÜDÜRÜ MURAT KAZAN
- DR. ÖĞR.ÜYESİ YASEMİN SARIKAYA LEVENT
- DR. ÖĞR.ÜYESİ ALİ CENAP YOLOĞLU
- TÜİK MERSİN İL SORUMLUSU ALİ ASLAN

1 Giriş

Sağlık, yalnızca hastalığın olmayışı değil, bedensel, ruhsal ve sosyal yönden tam bir iyilik durumudur. Ayrıca sağlık, bireyin iyilik haline başarılı bir şekilde uyumu; olumlu, iyi, yapıcı duygular, iyimserlik, yaşam amacı, huzur ve refah düzeyi, üretken davranışlar gibi etkenlerle sürekli ve dengeli bir yaşam sürme olarak da tanımlanmaktadır. Sağlığın temel koşulları ve kaynakları şunlardır: Barış - Barınma - Eğitim - Gıda - Gelir - Stabil bir ekosistem - Sürekliliği olan kaynaklar - Sosyal adalet – Hakkaniyet

Sağlıklı olmak ile yaşanılan çevre arasında sıkı bir ilişki vardır. Kişiler çevrelerinden soyutlanarak ele alınamazlar. Bir kişiyi tanımlayan özelliklerinden birisi de içinde yaşadığı kent ve toplumdur. Kent, nüfusu belli bir büyüklüğü ve yoğunluğu aşan, ekonomisi tarım dışı uygulamalarda yoğunlaşan, kendi nüfusunu ve etkisi alanındaki toplumlara da hizmet sağlayan yerleşim bölgelerine denir.

DSÖ, kentlerde ve kentlerdeki kurumlarda sağlığı geliştirme çalışmalarını gerçekleştirmek için "Sağlıkta Öncü Okullar, Sağlıklı Hastaneler, Sağlıklı Kentler" gibi projeler üretmiştir. Bu projelerden biri olan Sağlıklı Kentler Projesi'nin uygulandığı kentte sağlığı geliştirme açısından önemli katkıları vardır. Sağlıklı Kentler Projesi, kentte yaşayan ve çalışan insanların fiziki, psikolojik ve çevresel refahlarını geliştirmeyi amaçlayan, uzun dönemli bir kalkınma projesidir[1].

Sağlıklı Kentler Projesi'nin altı ortak karakteristiği vardır: Sağlığa bağlılık, Politik karar verme, Sektörler arası hareket, Toplum katkısı, Yenilik, Sağlıklı toplum politikası. Sağlıklı Şehirler Projesi öncelikli olarak; Düşük gelire sahip bölgelerde çevre sağlığı hizmetleri, temel sağlık hizmetleri kazaların önlenmesi, sağlıklı yaşam biçimlerinin geliştirilmesi için gayret göstermektedir.

Sağlıklı Kentler Projesi, bir kentin ne olduğu ve sağlıklı bir kentin ne olması gerektiğinden yola çıkar. Buna göre; Kent, yaşayan, nefes alan, büyüyen, sürekli değişen bir iç dinamiğe sahip, karmaşık bir organizmaya benzetilebilir. Sağlıklı kent, çevresini geliştirebilen ve kaynaklarını genişletebilen bir kenttir. Sağlıklı kent, bir sonuç değil, aynı zamanda bir yöntemdir. Sağlıklı kent, yalnızca belirli bir sağlık düzeyine ulaşmış kent değil, sağlık bilincine sahip ve onu geliştirmek için çaba harcayan kenttir[2].

Sağlıklı Kentler Projesi kapsamında her faz için geçerli olan temel ilkeler dışında, sadece o faz için geçerli olan bazı özel temalar belirlenmektedir. Üye kentler, aktif olan fazın temalarını ve gerekliliklerini kapsayacak şekilde sağlığı geliştirmeye yönelik olarak sağlık, sosyal hizmetler, eğitim, ulaşım, konut planlama, çevre, güvenlik, ekonomik gelişme ve ulaşım gibi konulara odaklanan Kent Sağlık Gelişim Planlarını hazırlamaktadır. Fazlar halinde ilerleyen Proje bu özelliği ile sürekli gelişen bir proje niteliğindedir. Sağlıklı Kentler Projesi kapsamında bugüne kadar belirlenen konu ve dönemler şöyledir:

I. Faz (1987-1992); yeni yapılar yaratmak ve kent içerisinde sağlık için çalışmanın yeni yollarını araştırmak,

II. Faz (1993-1997); sağlıklı toplum politikası oluşturmak ve kapsamlı kent sağlık planlaması yapmak,

III. Faz (1998-2002); eşitlik, sürdürülebilir kalkınma ve sosyal gelişme sağlamak,

IV. Faz (2002-2008) sağlık etki değerlendirmesi ve sağlıklı kent planlaması yapmak, sağlıklı yaşlanma, fiziksel aktivite, aktif yaşam sağlamak,

V. Faz (2009-2013); önemseyen ve destekleyici çevreler yaratmak, sağlıklı yaşam oluşturmak, sağlıklı kentsel çevreler ve tasarımlar geliştirmek,

VI. Faz (2014-2018); herkesin sağlığını geliştirmek ve sağlık alanındaki eşitsizlikleri azaltmak, sağlık alanında liderliği ve katılımcı yönetimi iyileştirmek temalarına odaklanmıştır.

VII. ve son fazda ise (2019-2024); Birleşmiş Milletler 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi hedeflerinden biri olan sürdürülebilir kentler ve yaşam alanları oluşturmak temelinde hedefler ve stratejiler tanımlanmıştır[3].

Faz VII' nin ana temaları;

Tema 1: kentlerimizi oluşturan insanlara yatırım yapmak;

Tema 2: sağlığı ve refahı iyileştiren kentsel mekânlar tasarlamak;

Tema 3: sağlık ve refah için daha fazla katılım ve ortaklıklar oluşturmak;

Tema 4: toplumsal refahı ve ortak mal ve hizmetlere erişimi iyileştirmek;

Tema 5: kapsayıcı toplumlar aracılığıyla barışı ve güvenliği teşvik etmek;

Tema 6: gezegenimizi sürdürülebilir tüketim ve üretim uygulamalarını da kullanarak bozulmalardan korumak şeklinde belirlenmiştir[4].

Yenişehir Belediyesi, 17.11.2021 yılında Türkiye Sağlıklı Kentler Birliğine üye olmuş; Yenişehir Belediyesi ve Mersin Üniversitesi arasında yapılan sözleşme doğrultusunda Kent Sağlık Profili ve Kent Sağlık Gelişim Planı hazırlanmasına yönelik çalışmalar başlatılmıştır.

1- Meriç, E. 2006. Sağlığı Geliştirme Açısından Sağlıklı Kentler Projesi

2- Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği, Sağlıklı Kent Projesi Nedir. https://www.skb.gov.tr/saglikli-kent-projesi-nedir-2/ (Mayıs-2023)

3- AKBULUT, F. ve ÇÖLGEÇEN, B. (2023). Birleşmiş Milletler 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin Ulusal Kamu Politikalarına Dönüştürülmesi Bölgesel Kalkınma Planlarının Rolü. Marmara Üniversitesi Siyasal Bilimler Dergisi, 11 (1), 200-220.

4- Polat, S. İ. B. E. L., & GÜVENER, U. K. (2021). Sağlıklı Kentler Üzerine: Bursa'nın Mudanya İlçesi Güzelyalı Bölgesinde Bir Planlama Deneyimi. JENAS Journal of Environmental and Natural Studies, 3(2), 182-202

Fotoğraf 1: Yenişehir İlçesi Sağlıklı Kentler Çalışma ve Danışma Kurulu

1.1 Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması

Yenişehir İlçesi Sağlıklı Kentler araştırması kapsamında, Mersin Üniversitesi Ölçme ve Değerlendirme Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından, Yenişehir Belediyesi'ne bağlı 32 mahalle üzerinde yürütülmüştür. Mersin Yenişehir Belediyesi Birleşmiş Milletler (BM) Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (Küresel Amaçlar / 17 Amaç, 169 hedef ve 202 gösterge) çerçevesinde aşırı yoksulluğu sona erdirme, eşitsizlik ve adaletsizlik ile mücadele ve iklim değişikliğini düzeltme konularında çalışmalar yürütmektedir. Bu araştırmanın sonuçları Belediyenin, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından Sağlıklı Kentler Hareketi çerçevesinde "Şehir Sağlık Profilinin" çıkarılması ve "Şehir Sağlık Gelişim Planının" oluşturulmuştur. Bu araştırma Mersin Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu tarafından 01.08.2022 tarih ve 294 sayılı onay çerçevesinde yürütülmektedir.

Araştırmaya, bölge evren yoğunlukları, cinsiyet ve yaş dağılımları göz önüne alınarak kota örnekleme yoluyla 1600 bireylik katılımcı dahil edilmiştir.

Araştırma kapsamında, katılımcıların demografik bilgilerinin alındığı kısım dışında, 112 sorudan ve dört bölümden oluşan anket uygulanmıştır. Bu anketin ilk bölümünde (1.-27. sorular arası) yaşam kalitesi ölçeğinde yer alan sorular, ikinci bölümünde (28.-67. Sorular arası) Sosyo--ekonomik durum değerlendirmesiyle ilgili sorular, üçüncü bölümünde (68.-88. sorular arası) teknolojiye erişim ve teknoloji kullanımı ölçeğiyle ilgili sorular ve dördüncü bölümünde (90.-112. sorular arası) iklim değişikliği farkındalık ölçme soruları yer almaktadır.

Araştırma kapsamında kullanılan anket formu, Ölçme ve Değerlendirme Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından belirlenen anketçiler tarafından yüz yüze görüşme ile uygulanmıştır. Anketçilere öncelikle anketlerin nasıl ve kimlere uygulanacağı, katılımcıların cevaplarının nasıl kayıt altında tutulacağına ilişkin kısa bir eğitim verilmiş olup, sonrasında sahadan veri toplamaları gerçekleştirilmiştir. Veri toplama işlemi, içerisinde anket sorularının yer aldığı tabletlerle sağlanmıştır. Tabletlere girilen veriler anlık olarak anket girilen noktanın koordinatlarıyla beraber internet yoluyla Yenişehir Belediyesi Ar-Ge'ye aktarılmıştır. Programında hazırlanan veri tabanı üzerinden anketler bilgisayar ortamına girilmiş; girişler esnasında anketin güvenirliği kontrol edilmiştir. Verilerin girişi tamamlandıktan sonra açık uçlu sorular kodlanarak analize hazır hale getirilmiştir.

Yenişehir Belediye Başkanı Sayın Abdullah ÖZYİĞİT'in açılış konuşmasıyla başlayan, Yenişehir İlçesi Sağlıklı Kentler Çalışma Kurulu ve Danışma Kurulundan oluşan, Kent Sağlık Profili Çalışma Yönteminin Belirlenmesi detaylı olarak ele alınmıştır.

Yenişehir İlçesi Kent Sağlık Profili çalışması kapsamında çalışma alanı sınırlarının belirlenmesi, hangi verilerin toplanması gerektiğinin tespit edilmiştir. Kent Sağlık Profili için gerekli veri tabanı sisteminin hazırlanması, Hazırlanan veri tabanı sistemindeki verilerin teminine ilişkin yöntemlerin belirlenmesi (Kurum içinde var olan verilerin tespiti, diğer kurumlardan talep edilecek verilerin tespiti, doğrudan alandan anket, odak grup toplantısı, yerinde gözlem, derinlemesine görüşme gibi yöntemlerle elde edilmesi gereken verilerin tespiti), Doğrudan alandan elde edilmesi gereken verilere ilişkin yöntemlerin belirlenmesi, uygulama takvimlerinin hazırlanması detaylandırılmıştır.

2 Yenişehir İlçesi Genel Bilgiler

Harita 1: Mersin İlçeleri Haritası

Yenişehir Belediyesi 1993 yılında kurulmuştur. İlçemiz, 22.03.2008 tarih ve 26824 sayılı Resmî Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 5747 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanunun 1. Maddesinin 36. fıkrası uyarınca kurulmuştur. Yenişehir İlçesinin tarihi Mersin İlinin tarihi ile özdeştir. Konum olarak 29 – 30 doğu, 40 – 41 derece kuzey enlemleri arasında mevcuttur. Yılık en yağışlı olan ayı ve en az yağışlı olan ayı arasındaki yağış miktarı yaklaşık 155 mm'dir. Yağış farkı ise 145 mm'dir. Buna bağlı olarak yıl içerisindeki sıcaklık ortalama 20 derece şeklindedir. Yenişehir İlçesinin bulunduğu alan Mersin merkez sınırları içerisinde yer aldığından, yazları sıcak ve kurak kışları ılık ve yağışlı olan Akdeniz iklimi hüküm sürmektedir. Yenişehir ilçe sınırlarında 32 mahalle bulunmaktadır.

Yenişehir Belediyesi çeyrek yüzyıllık kısa bir geçmişe sahip olmasına rağmen Mersin'in merkezinde konumlanmış olması sebebiyle çok hızlı büyümüş ve gelişmiştir. Kalkınmışlık düzeyini sadece gelir olarak değil, gelirin yanı sıra eğitim, sağlık, kültür ve sosyal hayat değişkenleri hesaba katarak ölçen İnsani Gelişmişlik Endeksine göre Yenişehir Belediyesi Mersin ilinin en gelişmiş ilçesidir. Türkiye genelinde hem 2016 hem de 2017 verilerine göre 64. sırada bulunan ilçe İnsani Gelişmişlik Endeksine göre yüksek gelişme gösteren ilçeler arasındadır. Bu endeksi oluşturan boyutlar incelendiğinde bu gelişimin daha başarılı ve sorunlu alanlarını görmek de mümkün olabilir. Nitekim Eğitim Endeksine göre ilçe Türkiye genelinde 27. Sırada belirir. Yönetişim ve Saydamlık Endeksi ile Ekonomik Durum Endeksine bakıldığında Yenişehir 59. Sıradadır. TÜİK 2021 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi'ne göre İlçe toplam nüfusu 274.944 kişidir. Nüfusun 132.146 erkek, 142.798 kadın vatandaşlar oluşturmaktadır.[5]

5- TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

3 Nüfus

TÜİK 2022 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi'ne (ADNKS) göre Yenişehir İlçesi'nde, 2022 yılı itibari ile 278.961 kişi yaşamaktadır[6]. Türkiye genelinde 27. Sıradadır. 2022 nüfus verilerine göre Mersin İl'indeki en büyük 3. İlçe Yenişehir'dir. 2022 yılı verilerine göre Yenişehir ilçesinin mahalle sayısı 32'dir[7]. Mersin İli bağlamında değerlendirdiğimizde, Yenişehir İlçesi'nin, Mersin İl'ine bağlı Tarsus ve Toroslar ilçelerinden sonra nüfus açısından en büyük 3'üncü ilçesi olduğu görülmektedir.

Yenişehir İlçesinin bağlı olduğu Mersin İli, Türkiye'nin nüfusu yüksek illerinden biridir. 2022 yılı itibarı ile TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi verilerine göre Mersin il nüfusu toplam 1.916.432 kişidir ve bu nüfus ile Mersin İli, Türkiye'deki 81 il içerisinde en büyük 11'inci il olmuştur[8]. Mersin İli 2012-2022 yılları arası nüfusları da Tablo 1'deki gibidir.

Yıl	Toplam Nüfus (Kişi)
2012	1.682.848
2013	1.705.774
2014	1.727.255
2015	1.745.221
2016	1.773.852
2017	1.793.931
2018	1.814.468
2019	1.840.425
2020	1.868.757
2021	1.891.145
2022	1.916.432

Tablo 1: Mersin İl'inde Nüfusun Gelişimi
Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

Grafik 1: Mersin Nüfusunun
Toplam Türkiye Nüfusuna Oranı

Mersin ili nüfusunun Türkiye nüfusuna oranı özellikle 2019 yılı itibariyle artış göstermeye başlamıştır. İlin nüfusunun Türkiye nüfusuna oranı artan bir eğilim göstermektedir.

3.1 Yenişehir İlçesinde Nüfusun Gelişimi

2022 nüfus verilerine göre Mersin İl'indeki en büyük 3'üncü ilçe olan Yenişehir, 2012-2022 arası yıllara bakıldığında nüfusun sürekli olarak arttığı görülmektedir.

Yıl	Toplam Nüfus (Kişi)
2012	207.980
2013	224.895
2014	233.489
2015	240.452
2016	247.459
2017	253.380
2018	258.694
2019	266.117
2020	268.776
2021	274.944
2022	278.961

Tablo 2: Yenişehir İlçesi'nde Nüfusun Değişimi
Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

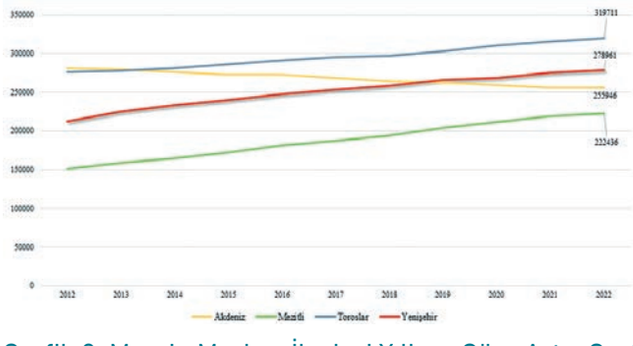

Grafik 2: Mersin Merkez İlçeleri Yıllara Göre Artış Grafiği
Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

Grafik 2 incelendiğinde Yenişehir, Toroslar ve Mezitli ilçelerinin nüfusları artarken Akdeniz ilçesinin nüfusunun düştüğü görülmektedir. Mersin nüfusu 2012-2022 yılları arası %14 artarken, Yenişehir ilçesi %31 artmıştır. Merkez ilçelerden aynı yıllar arası en büyük nüfus artışını %47 ile Mezitli ilçesi göstermiştir. Merkez ilçeler arası tek nüfus kaybeden ilçe %9 düşüşle Akdeniz ilçesi olmuştur. Merkez ilçeler Akdeniz ilçesi hariç artan eğilim göstermektedir.

6- TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
7- TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
8- TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

Mahalle Adı	2018	2019	2020	2021	2022
50. Yıl Mah.	9.991	10.971	12.077	12.937	13.970
Akkent Mah.	16.611	17.602	18.196	18.424	18.422
Aydınlıkevler Mah.	10.884	10.997	10.792	10.808	10.845
Bahçelievler Mah.	14.145	14.340	14.419	14.389	14.175
Barbaros Mah.	13.042	13.198	13.352	13.127	12.920
Batıkent Mah.	11.562	12.043	12.524	13.127	13.309
Cumhuriyet Mah.	16.527	16.582	16.622	16.970	17.011
Çavak Mah.	1.316	1.242	1.189	1.165	1.121
Çiftlikköy Mah.	24.654	26.047	24.800	28.145	31.810
Çukurkeşlik Mah.	538	422	339	323	300
Değirmençay Mah.	945	946	919	910	868
Deniz Mah.	2.642	2.621	2.739	2.796	2.812
Dumlupınar Mah.	2.221	2.168	2.092	2.097	2.068
Eğriçam Mah.	17.132	17.300	17.348	17.162	16.967
Emirler Mah.	796	790	741	701	683
Fuatmorel Mah.	9.935	10.699	11.215	11.623	11.713
Gazi Mah.	9.377	9.344	9.145	8.945	8.528
Gökçebelen Mah.	694	696	713	709	735
Güvenevler Mah.	18.968	19.290	19.264	19.354	18.834
Hürriyet Mah.	16.662	17.105	17.397	17.305	17.029
İnönü Mah.	6.285	6.145	5.957	5.846	5.874
İnsu Mah.	206	215	217	209	236
Karahacılı Mah.	838	915	861	852	761
Kocahamzalı Mah.	374	284	261	270	256
Kocavilayet Mah.	2.518	2.520	2.477	2.497	2.933
Kuzeykent Mah.	5.228	5.954	6.655	7.117	7.587
Limonluk Mah.	10.024	10.550	11.439	11.761	12.300
Menteş Mah.	18.425	18.887	19.453	19.914	19.875
Palmiye Mah.	6.285	6.419	6.235	6.238	6.137
Pirireis Mah.	9.327	9.302	8.822	8.706	8.367
Turunçlu Mah.	200	182	185	192	220
Uzunkaş Mah.	342	341	331	325	295

Tablo 3: Yenişehir İlçesi'ne bağlı Mahalle Nüfusları
Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (2018-2022)

3.2. Mahalle Nüfusları

Yenişehir İlçesi'ne bağlı 32 adet mahalle bulunmaktadır. Bu mahallelerin nüfusları Tablo 3'te verilmektedir. 2022 yılı itibari ile nüfusu en fazla olan mahalle Çiftlikköy Mahallesi, nüfusu en az olan mahalle ise Turunçlu Mahallesidir. Kırsal mahallelerde nüfus ortalama 526 kişi iken kentsel alanda 11.922 kişi olarak bulunmuştur.

Harita 2'de mahallelerin 2018-2022 yıları arası nüfus değişimleri gösterilmiştir. Harita incelendiğinde kırsal alanların İnsu ve Turunçlu mahalleleri hariç nüfus kaybettiği görülmektedir. Özellikle Çukurkeşli ve Kocahamzalı mahalleleri %30 üzerinde nüfus kaybetmiştir. Kentsel alanda ise Güney kesimlerde %0-%15 nüfus kaybı görülmektedir. Güney'de bulunan mahallelerin yapı ve nüfus yoğunluğunun yüksek olması, yapı stoğunun Kuzey'de bulunan mahallelere göre daha eski olması Güney'de bulunan mahallelerinin nüfus kaybı yaşamasının sebeplerindendir. Nüfus artışı genellikle yeni konut alanlarının yoğunlaştığı Yenişehir'in kuzeyine doğru gerçekleşmiştir. 50.Yıl, Kuzeykent ve Çiftlikköy mahallesi en yüksek artışı gösteren mahalleler olmuştur.

3.3. Nüfus Yoğunlukları

2022 yılı nüfus verileri, mahalle alan büyüklüğü ve yerleşik alanı belirlenmiştir (Tablo 4).

MAHALLE ADI	2022 NÜFUS (KİŞİ)	MAHALLE BÜYÜKLÜĞÜ (HEKTAR	YERLEŞİK ALAN (HEKTAR
50. Yıl Mahallesi	13.970	301,1	230,6
Akkent Mahallesi	18.422	178,7	162,5
Aydınlıkevler Mahallesi	10.845	45,8	45,8
Bahçelievler Mahallesi	14.175	61,6	61,6
Barbaros Mahallesi	12.920	79,3	79,3
Batıkent Mahallesi	13.309	99	99,2
Cumhuriyet Mahallesi	17.011	63,4	63,4
Çavak Mahallesi	1.121	798,5	42,4
Çiftlikköy Mahallesi	31.810	658,3	344
Çukurkeşlik Mahallesi	300	1.587,5	38,5
Değirmençay Mahallesi	868	2.634,7	52,4
Deniz Mahallesi	2.812	228,2	78,6
Dumlupınar Mahallesi	2.068	39,2	39,2
Eğriçam Mahallesi	16.967	129,2	129,2
Emirler Mahallesi	683	1.250,5	43,7
Fuatmorel Mahallesi	11.713	261,9	183,9
Gazi Mahallesi	8.528	43,2	43,2
Gökçebelen Mahallesi	735	222,1	38,4
Güvenevler Mahallesi	18.834	114,4	114,4
Hürriyet Mahallesi	17.029	89,4	89,4
İnönü Mahallesi	5.874	27,4	27,4
İnsu Mahallesi	236	967,3	53,4
Karahacılı Mahallesi	761	686,4	28,5
Kocahamzalı Mahallesi	256	709,1	49,4
Kocavilayet Mahallesi	2.933	514,4	99,8
Kuzeykent Mahallesi	7.587	218,9	172,9
Limonluk Mahallesi	12.300	210,1	175,3
Menteş Mahallesi	19.875	171,8	171,8
Palmiye Mahallesi	6.137	34,6	34,6
Pirireis Mahallesi	8.367	48,2	48,2
Turunçlu Mahallesi	220	527,7	74,2
Uzunkaş Mahallesi	295	497,6	72
TOPLAM	278.961	13.499,5	3.022

Tablo 4: Yenişehir İlçesi'ne bağlı Mahallelerin Nüfusları ve Mahalle Büyüklükleri
Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

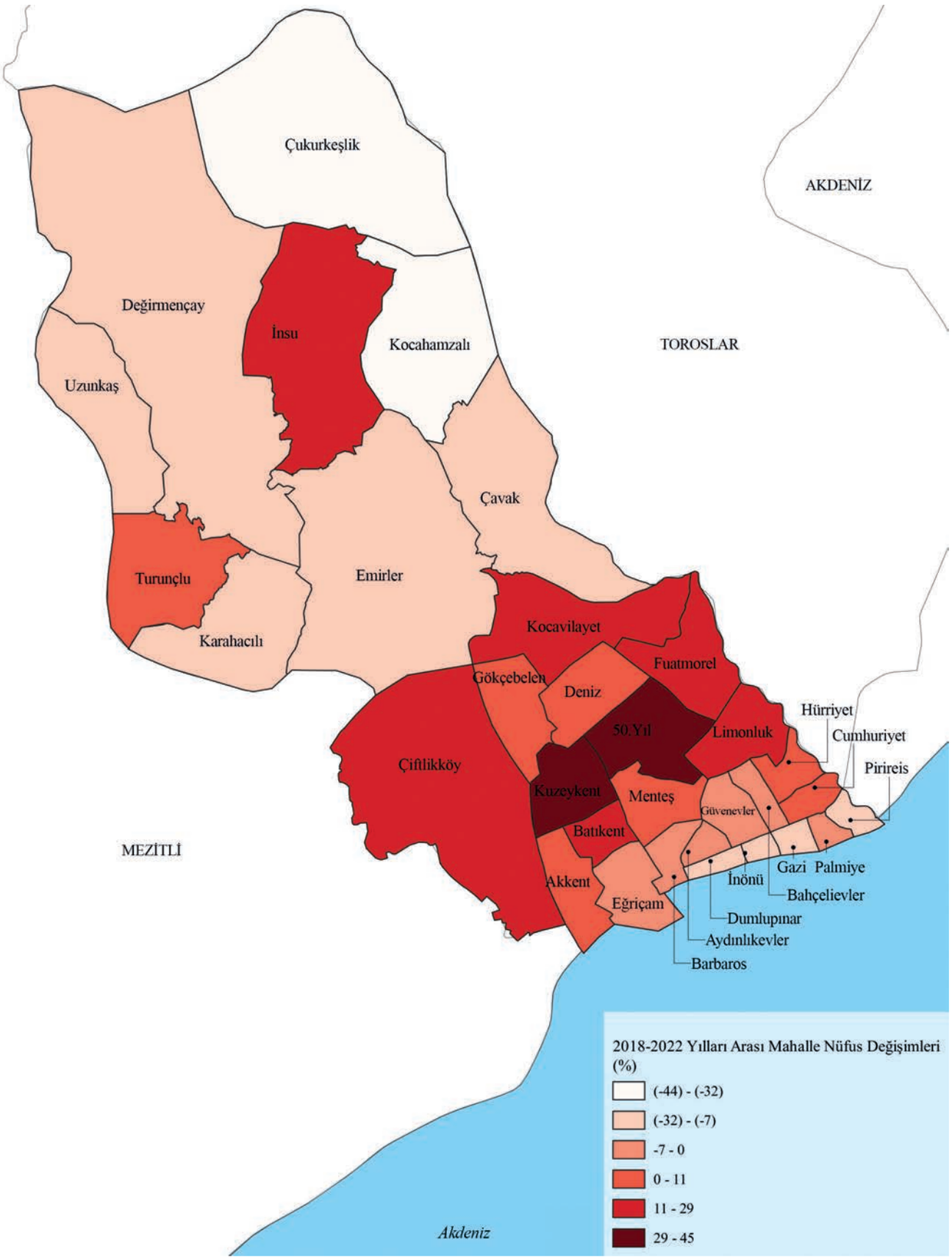

Harita 2: 2018-2022 Yılları Arası Yenişehir İlçesi Mahallelere Göre Nüfus Değişimi

Mahallelerin net ve brüt yoğunlukları Harita 2 ve Harita 3'de sunulmaktadır.

Harita 3: Yenişehir İlçesi Mahalleleri Brüt Yoğunluğu

(*) Brüt yoğunluk hesaplaması mahallenin 2022 yılı toplam nüfusunun mahalle idari sınırları içindeki toplam alana bölünmesi ile elde edilmiştir.

Harita 3'te gösterilen brüt yoğunluklar incelendiğinde, Güney'de bulunan mahallelerin daha yoğun olduğu Kuzey yönüne doğru yoğunlukların azaldığı görülmektedir. Güney kesimde bulunan ve yoğunluğu çevresindeki mahallelere göre düşük çıkan Dumlupınar mahallesisin düşük çıkmasının sebebi kamu kurumlarının konut alanlarına göre daha yoğun olmasıdır. Örnek olarak Suphi Öner Öğretmenevi, İl Milli Eğitim Müdürlüğü gibi kurumlar Dumlupınar mahallesinde bulunmaktadır. Eğriçam, Akkent, Batıkent ve Menteş mahallelerinde ise görece daha düşük yoğunluğun en temel sebebi konut yoğunluğunun yüksek olmasına rağmen 1-2-3 katlı konutların yoğun olmasıdır. Çiftlikköy mahallesi en yüksek nüfusa sahip olmasına rağmen idari sınırının diğer kentsel mahallelere göre çok daha büyük olması yoğunluğunu iyice düşürmüştür.

Harita 4'te verilen net yoğunluklar ile Harita 3'te verilen brüt yoğunluklar karşılaştırıldıklarında Güney'de bulunan mahallelerin yerleşik alanı idari sınırları tamamen doldurduğundan Güney mahallelerde yoğunluk değişim göstermemiş veya çok az göstermiştir. Çiftlikköy mahallesi ise Mersin Üniversitesi Çiftlikköy kampüsü nedeniyle net yoğunluk hesaplamasında da ortalamaya yakın bir değerde çıkmıştır. Kırsal alanda ise Çavak ve Karahacılı mahallelerinin diğer kırsal mahallelere göre daha yoğun olduğu görülmüştür.

3.4. Mersin İli ve Yenişehir İlçesi'nde Nüfusun Cinsiyete Göre Dağılımı

Mersin geneli cinsiyete göre nüfus dağılımına bakıldığında, 2012-2022 yılları arasında 2022 yılı hariç Kadın nüfusunun daha yüksek olduğu görülmektedir. Aynı yıllar arasında Grafik 3'te Türkiye'de erkek nüfusu kadın nüfusundan daha fazla olduğu görülmektedir.

Grafik 3'te Türkiye, Mersin ve Yenişehir ilçesinin kadın nüfusunun toplam nüfusa oranı verilmiştir. Yenişehir ilçesinde bulunan kadın nüfusu oranı Türkiye ve Mersin'e göre daha fazladır. Yenişehir ilçesi artan bir eğilim gösterirken Mersin ili azalan bir eğilim göstermektedir. Türkiye geneli de kadın nüfus oranı artma eğilimindedir.

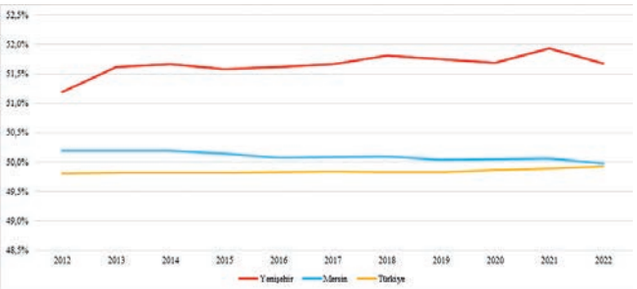

Grafik 3: Kadının Nüfusunun Toplam Nüfusa Oranı
Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

Yıl	Mersin			Yenişehir		
	Erkek	Kadın	Kadın Nüfusunun Toplam Nüfusa Oranı	Erkek	Kadın	Kadın Nüfusunun Toplam Nüfusa Oranı
2012	838.102	844.746	50,20%	103.864	108.949	51,19%
2013	849.548	856.226	50,20%	108.801	116.094	51,62%
2014	860.306	866.949	50,19%	112.871	120.618	51,66%
2015	869.989	875.232	50,15%	116.434	124.018	51,58%
2016	885.583	888.269	50,08%	119.718	127.741	51,62%
2017	895.374	898.557	50,09%	122.479	130.901	51,66%
2018	905.520	908.948	50,09%	124.661	134.033	51,81%
2019	919.594	920.831	50,03%	128.403	137.714	51,75%
2020	933.368	935.389	50,05%	129.859	138.917	51,69%
2021	944.392	946.753	50,06%	132.146	142.798	51,94%
2022	958.642	957.790	49,98%	134.788	144.173	51,68%

Tablo 5: Yıllar itibari ile Mersin İl'inin ve Yenişehir İlçesinin Nüfuslarının Cinsiyete göre Dağılımı
Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

Harita 4: Yenişehir İlçesi Mahalleleri Net Nüfus Yoğunluğu

* Net yoğunluk hesaplaması mahallenin 2022 yılı toplam nüfusunun mahalle idari sınırları içindeki toplam yerleşik alana bölünmesi ile elde edilmiştir.

3.5. Mersin İli ve Yenişehir İlçesi'nde Nüfusun Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Türkiye geneli en kalabalık yaş grubu ve Mersin en kalabalık yaş grubu 5-9 yaş aralığındadır. İkinci en kalabalık yaş grubu Türkiye geneli 20-24 yaş aralığı olurken Mersin'de 10-14 yaş arası grup olmuştur.

Tablo 7 incelendiğinde Yenişehir ilçesinde en kalabalık yaş grubunun 40-44 yaş grubu olduğu görülmektedir. Yenişehir'de en kalabalık ikinci grup 20-24 yaş grubu olmuştur. Mersin Üniversitesinin varlığı 20-24 yaş grubunu en kalabalık ikinci grup olmasını sağlamıştır. Mersin ve Türkiye'ye kıyasla Yenişehir ilçesi daha yaşlı bir nüfusa sahiptir.

Yıl	Cinsiyet	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39
2020	Erkek	67.923	76.289	75.321	72.437	69.644	65.770	66.280	69.852
	Kadın	64.298	71.827	71.777	68.098	67.944	64.810	66.208	70.115
2021	Erkek	65.962	77.806	76.098	70.565	68.937	67.046	66.576	69.817
	Kadın	62.377	73.289	72.310	66.616	67.264	65.770	66.274	69.016
2022	Erkek	63.777	77.901	76.571	72.206	69.674	70.153	67.230	70.322
	Kadın	60.523	73.407	72.689	67.639	66.452	67.156	66.228	69.462

Tablo 6: 2020, 2021 ve 2022 Yıllarında Mersin İli Nüfusun Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

Yıl	Cinsiyet	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90+
2020	Erkek	69.435	64.848	55.872	55.079	41.829	33.827	22.512	13.496	7.870	3.891	1.193
	Kadın	70.715	65.806	55.262	56.366	43.053	36.269	26.319	16.931	10.928	5.909	2.754
2021	Erkek	72.378	65.736	57.836	56.950	42.162	36.648	22.994	13.834	7.999	3.800	1.248
	Kadın	73.935	66.637	57.608	58.321	43.995	38.924	26.979	17.706	10.972	5.944	2.816
2022	Erkek	72.841	66.766	60.708	56.408	44.965	37.085	24.036	14.580	8.179	3.913	1.327
	Kadın	74.155	67.694	61.167	57.586	47.129	39.348	28.018	18.745	11.370	6.046	2.976

2020, 2021 ve 2022 Yıllarında Mersin İli Nüfusun Yaş Gruplarına göre Dağılımı Tablo 6 Devamı

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

Yıl	Cinsiyet	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39
2020	Erkek	7.684	10.342	10.553	10.528	10.735	9.982	9.368	10.027
	Kadın	7.216	9.904	10.093	10.694	12.241	10.010	10.202	11.409
2021	Erkek	8.136	10.566	10.595	9.694	9.891	9.370	9.245	10.068
	Kadın	7.619	10.049	10.247	10.152	11.803	9.839	10.323	11.598
2022	Erkek	8.384	10.312	10.452	9.420	9.754	9.111	9.389	10.262
	Kadın	8.046	9.731	10.161	9.321	11.347	9.605	10.379	11.876

Tablo 7:

2020-2021-2022 Yıllarında Yenişehir İlçesi'nin Nüfuslarının Yaş Gruplarına göre Dağılımı

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

Yıl	Cinsiyet	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90+
2020	Erkek	10.817	9.930	8.716	7.757	6.241	5.246	3.290	2.004	1.027	422	119
	Kadın	12.596	10.992	9.204	8.390	6.713	5.526	3.891	2.502	1.521	722	347
2021	Erkek	10.850	9.780	8.332	7.927	5.959	5.156	3.160	1.919	987	396	115
	Kadın	12.630	10.848	8.763	8.527	6.386	5.470	3.741	2.361	1.417	709	316
2022	Erkek	10.437	9.665	8.033	7.676	5.908	4.760	3.038	1.834	918	406	100
	Kadın	11.990	10.513	8.294	8.249	6.172	5.049	3.644	2.184	1.379	673	304

2020-2021-2022 Yıllarında Yenişehir İlçesi'nin Nüfuslarının Yaş Gruplarına göre Dağılımı Tablo 7 Devamı

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

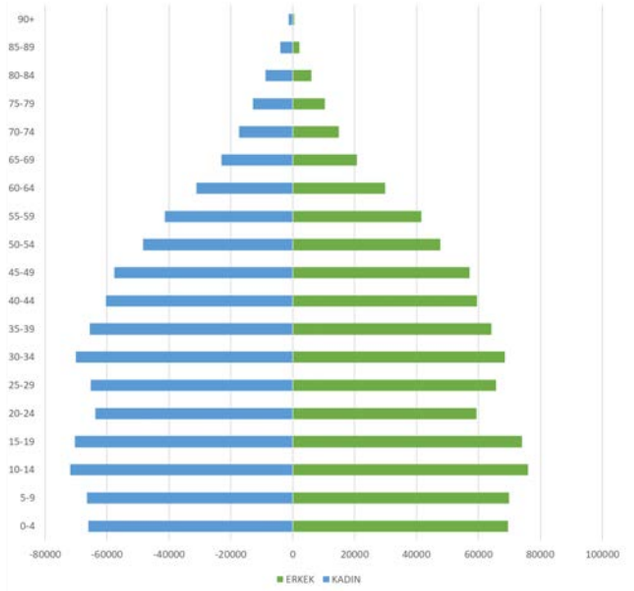

Grafik 4: Mersin İli 2012 Yılı Nüfus Piramidi

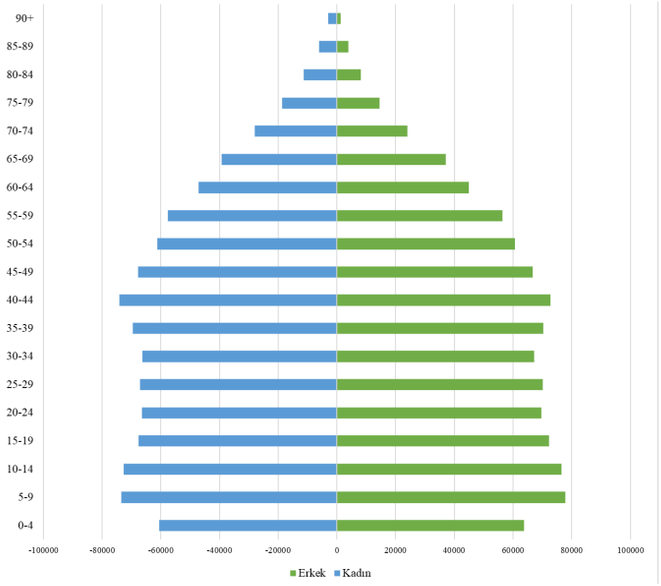

Grafik 5: Mersin İli 2022 Yılı Nüfus Piramidi

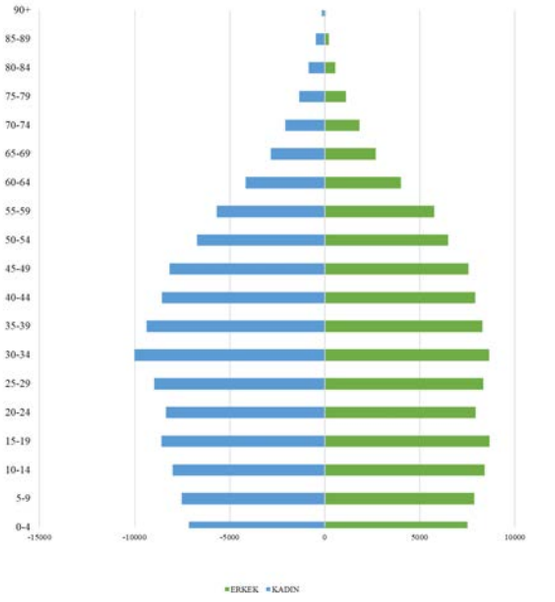

Grafik 6: Yenişehir İlçesi 2012 Yılı Nüfus Piramidi

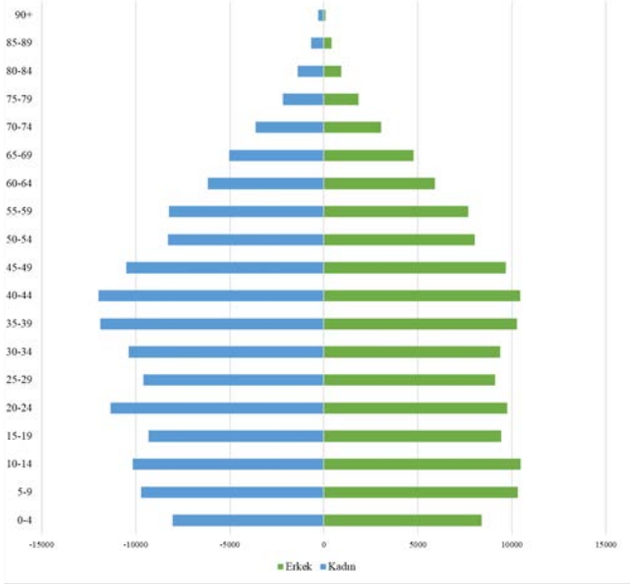

Grafik 7: Yenişehir İlçesi 2022 Yılı Nüfus Piramidi

3.6. Bağımlılık oranları

Yenişehir İlçesi'ne ilişkin bağımlılık oranları Tablo 8'de verilmiştir. Bu tablodaki verilere göre, Yenişehir İlçesi'nde toplam yaş bağımlılık oranları inceleme yılları olan 2012-2022 yılları itibari ile artış gözlenmektedir. Yaşlı bağımlılık oranı, toplam yaş bağımlılık oranına benzer bir biçimde artma eğilimindedir. Bağımlılık oranlarındaki bu değişmeler, farklı yaş gruplarına yönelik olarak hazırlanacak stratejiler ve eylem planlarında dikkate alınmalıdır.

Tablo 8 incelendiğinde Mersin İli ve Yenişehir ilçesinde en az artış gösteren yaş grubunun 0-14 yaş grubu olduğu görülmektedir. Yenişehir ilçesinde 65+ yaş grubu neredeyse iki katına çıkarak %88'lik bir artış göstermiştir. Aynı oran Mersin geneli %60 bulunmuştur. Mersin İli ve Yenişehir ilçesinde paralel olarak çocuk bağımlılık oranı düşerken yaşlı bağımlılık oranı artmıştır.

3.7. Mersin İli ve Yenişehir İlçesi'nde Göç ve Yabancı Nüfus

Mersin İli 2000'li yıllara kadar önemli düzeylerde göç alan bir il olsa da 2008 yılı sonrasında Ülke İçi Göç İstatistikleri verilerinden elde edilen sonuçlara göre bu niteliğin değişmeye başladığı görülmektedir. Bu dönem ile Mersin, göç alan değil, artık göç veren bir il haline gelmiştir. 2021 yılında Mersin İl'inin aldığı göç toplam 1.891,145 kişidir. Aynı dönem içerisinde, Mersin İl'inin verdiği göç toplam 1.325,576 kişidir. Buna göre 2021 yılı için net göç hızı -10,07'dir.

	Yıllar	0-14 Yaş Grubu	15-64 Yaş Grubu	65+ Yaş Grubu	Toplam Yaş Bağımlılık Oranı (%)	Çocuk Bağımlılık Oranı (%)	Yaşlı Bağımlılık Oranı (%)
Yenişehir	2012	46..477	152.188	14.148	39,84	30,54	9,3
	2022	55.792	196.552	26.617	41,93	28,39	13,54
	Artış Oranı	**20,04%**	**29,15%**	**88,13%**	**5,25%**	**-7.04%**	**45,59%**
Mersin	2012	419.670	758.816	122.026	47,47	36,78	10,69
	2022	424.868	1.295.941	195.623	47,88	32,78	15,1
	Artış Oranı	**1,24%**	**70,78%**	**60,31%**	**0,86%**	**-10,88%**	**41,25%**

Tablo 8: 2012-2022 yıllarında Mersin İli ve Yenişehir İlçesi Nüfuslarının Bağımlılık Oranları
Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

Yıl	Aldığı Göç	Verdiği Göç
2012	46.721	53.523
2013	51.468	55.482
2014	55.598	54.843
2015	56.171	58.404
2016	54.962	52.763
2017	54.492	55.393
2018	55.779	61.917
2019	55.429	54.452
2020	53.325	40.242
2021	57.213	57.930
2022	60.984	57.001

Tablo 9: Yıllar itibari ile Mersin İl'inin Aldığı ve Verdiği Göçler
Kaynak: TÜİK, Ülke İçi Göç İstatistikleri

Grafik 8 incelendiğinde genel olarak dengeli bir göç hareketliliği bulunan Mersin'de 2020 ve 2018 yıllarında diğer yıllara göre daha keskin göç hareketleri gözlenmiştir.

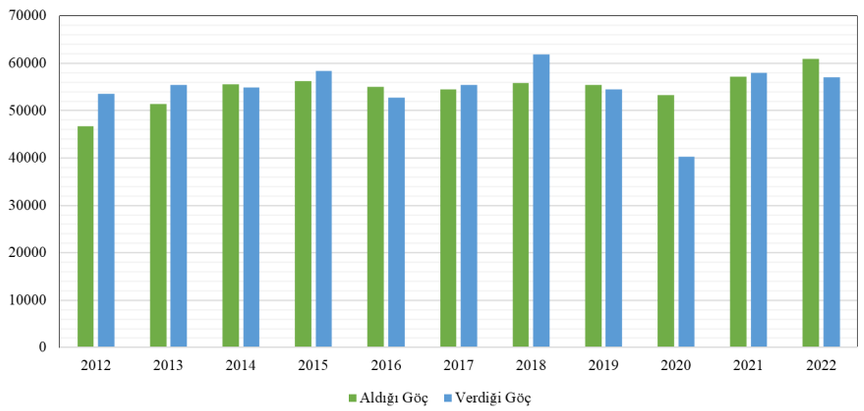

Grafik 8: Yıllar itibari ile Mersin İl'inin Aldığı ve Verdiği Göçler
Kaynak: TÜİK, Ülke İçi Göç İstatistikleri

	Toplam Nüfus	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net göç	Net göç hızı
Türkiye (2021)	84.680.273	2.322.780	2.322.780	0	0,0
Mersin (2021)	1.891.145	1.891.145	1.325.576	-717	-10,07

Tablo 10: Mersin İli 2021 Yılı Net Göç Hızı
Kaynak: TÜİK, Ülke İçi Göç İstatistikleri

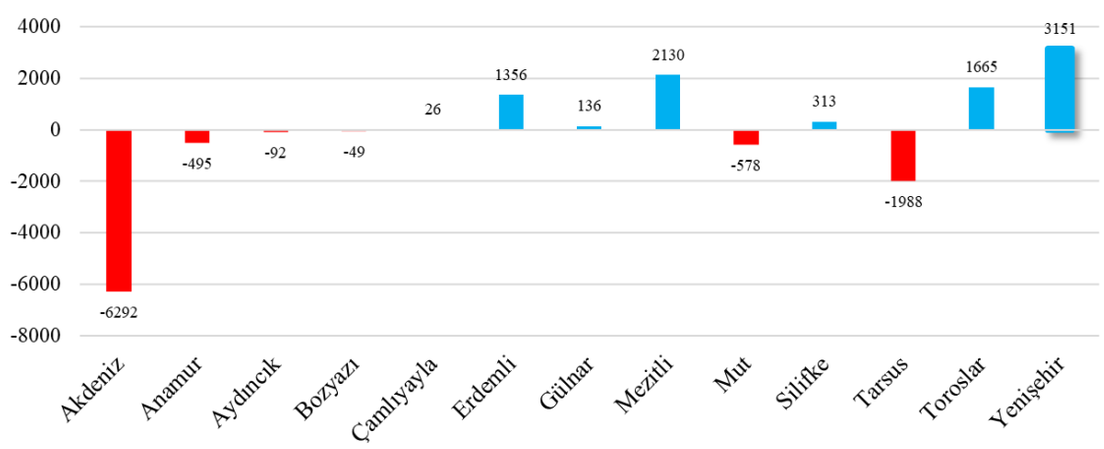

Grafik 9: 2021 Yılı Mersin İlçeleri Net Göç Sayısı
Kaynak: TÜİK, Ülke İçi Göç İstatistikleri

	2021 Yılı Nüfusu	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç (Aldığı-Verdiği)	Net Göç Hızı
Anamur	66.828	2.300	2.795	-495	-7,38
Erdemli	147.512	6.940	5.584	1.356	9,23
Gülnar	27.557	1.394	1.258	136	4,95
Mut	62.803	1.830	2.408	-578	-9,16
Silifke	127.849	5.550	5.237	313	2,45
Tarsus	347.314	10.807	12.795	-1.988	-5,71
Aydıncık	11.314	632	724	-92	-8,10
Bozyazı	26.910	961	1.010	-49	-1,82
Çamlıyayla	8.208	528	502	26	3,17
Akdeniz	255.682	11.690	17.982	-6.292	-24,31
Mezitli	218.816	16.021	13.891	2.130	9,78
Toroslar	315.408	18.206	16.541	1.665	5,29
Yenişehir	274.944	23.226	20.075	3.151	11,53

Tablo 11: 2021 Yılı itibari ile Mersin'in İlçelerinin Aldığı ve Verdiği Göç, Net Göç ve Net Göç Hızı

Kaynak: TÜİK, Ülke İçi Göç İstatistikleri

Alınan ve verilen göç konusu ilçeler düzeyinde incelendiğinde genel resmin, il düzeyindeki resimden farklı olduğu görülmektedir. Bu farklılık öncelikli olarak nicel bir farklılıktır. Yenişehir ilçesi Erdemli, Mezitli Toroslar, Bozyazı ilçeleri ile pozitif net göç hızına sahip beş ilçeden biridir. Ayrıca Yenişehir 2021 yılında en çok net göçe sahip ilçe olmuştur. Merkez 4 ilçeden sadece Akdeniz ilçesi negatif net göçe sahiptir.

4 Sağlık

Mersin ilinde 2019 yılında 20.039, 2020 yılında 19.119 ve 2021 yılında 18.729 kişi doğmuştur. Bu veriler doğrultusunda, doğumların azaldığı görülmektedir. Kaba doğum hızlarına bakıldığında Mersin ili, 2014-2021 yılları arasına göre Türkiye ortalamasının altındadır.

Yenişehir ilçesinde; 2021 yılında doğanların sayısı 2.735 kişi, 2022 yılında doğanların sayısı 2.586 kişidir. 2022 yılı ilçeler ortalama doğum sayısı 1732'dir. Mersin İl'indeki İlçeler incelendiğinde yıllar ilerledikçe bir azalma tespit edilmiştir.

Yıl	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Doğum Sayısı	29.124	28.515	28.158	27.465	26.734	24.602	23.523	23.007	22.526

Tablo 12: Mersin İli Doğum Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı
Kaynak: TÜİK, Doğum İstatistikleri

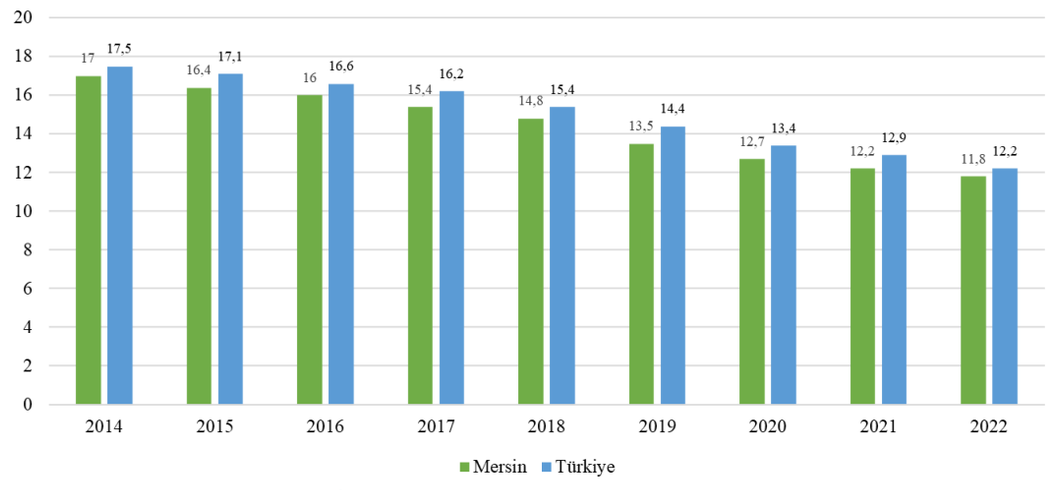

Grafik 10: Türkiye ve Mersin İl'inde Kaba Doğum Hızlarının Yıllara Göre Dağılımı (Binde)
Kaynak: TÜİK, Doğum İstatistikleri

İlçe	2020	2021	2022
Akdeniz	4.096	4.014	3.865
Anamur	682	676	594
Aydıncık	115	114	121
Bozyazı	275	238	242
Erdemli	1.644	1.597	1.640
Gülnar	237	242	229
Mezitli	2.220	2.216	2.140
Mut	706	678	715
Silifke	1.224	1.132	1.173
Tarsus	4.847	4.692	4.533
Toroslar	4.508	4.592	4.631
Yenişehir	2.907	2.751	2.586
Çamlıyayla	62	65	57

Tablo 13: Mersin'in İlçelerinde Doğum Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı
Kaynak: TÜİK, Doğum İstatistikleri

Tablo 13'te Mersin merkez ilçelerinin 2014-2022 yılları arasında doğum sayılarının ilçe nüfusuna oranı gösterilmiştir. Görüldüğü üzere merkez ilçelerin tamamını nüfusa oranla doğum sayıları düşüş göstermektedir. Merkez 4 ilçede aynı eğilime sahip çıkmıştır. Mezitli ve Yenişehir, Tablo 13'te görüldüğü üzere neredeyse aynı bir eğilim oluşturmuştur.

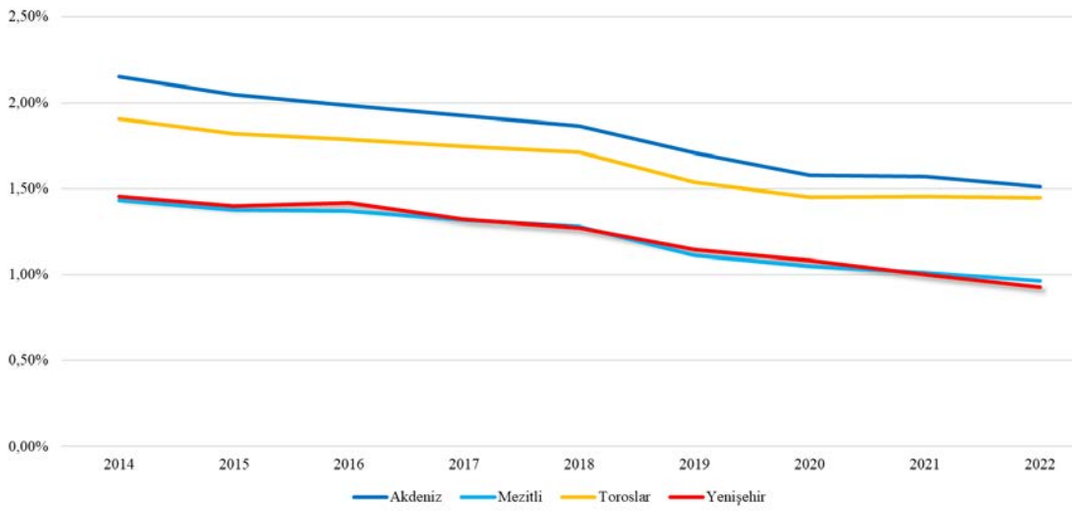

Grafik 11: Mersin Merkez İlçeleri Doğum Sayılarının Nüfusa Oranı

4.1.Gebelik ve Takibi

Gebelik izlemi, gebeliğin planlanması aşaması ile başlayan, sağlıklı sürdürülüp sorunsuz bir şekilde doğumu amaçlayan, gebeye gerekli tıbbi, psikolojik ve sosyal desteği doğru, dikkatli ve akılcı uygulamalarla gerçekleştiren kapsamlı bakım sürecidir. Gebelik takiplerinin amacı kadınların daha sağlıklı bir gebelik dönemi geçirmeleri ve daha sağlıklı bebeklere sahip olmalarını sağlamaktır.

Kadınlarda 15-49 yaş aralığı üreme dönemidir. Bu yaş aralığında kadınların üreme sağlığı ile ilgili kontroller yapılmalıdır. Yenişehir'de 15-49 yaş aralığındaki kadın oranı 28%'dir. Mersin ili genelinde bu oran 25%'dir.

Yenişehir Belediyesi 2021 yılından beri, Anne Sütü ve Emzirme Danışmanlığı Projesi'ni uygulamaktadır. Proje kapsamında bebeklerini emzirmekte güçlük çeken annelere Yenişehir Belediyesi hemşireleri tarafından destek olunmaktadır. Ayrıca 0-28 günlük bebeği olan annelere danışmanlık hizmeti verilmektedir. Görüşmelerde anne ve bebeğin sağlık durumları da gözlemlenerek, herhangi bir sorunla karşılaşılması durumunda gerekli yönlendirmeler yapılıyor.[9]

	Toplam Nüfus	15-49 Yaş Kadın Nüfusu	Toplam Nüfusa Oranı
Yenişehir	278.961	78.144	28%
Mersin	1.91.6432	478.786	25%

Tablo 14: Mersin İli ve Yenişehir İlçesi'nde 15-49 Yaş Kadın Oranları 2022

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

	2021
Loğusa	1.061
Bebek	899

Tablo 15: Yenişehir (İlk 6 Ay) Gebe, Loğusa ve Bebek Tespit ve İzlemleri

Kaynak: Yenişehir İlçesi Eğitim Araştırma Toplum Sağlığı Merkezi 2021 Yılı Çalışmaları Raporu

Fotoğraf 2: Anne Sütü ve Emzirme Danışmanlığı Projesi

9- Yenişehir Belediyesi İnternet Sitesi

4.2. Ölüm Verileri

Mersin İl'indeki kaba ölüm hızları 2016 yılına kadar yükseliş gösterirken 2019 yılına kadar stabil devam etmiştir. Mersin ve Türkiye aynı eğilimi yıllara göre neredeyse aynı eğilimi göstermiştir.

Yıllar itibari ile Mersin ilindeki ilçelerin ölüm sayıları Tablo 16'da verilmiştir. Bu sayılar Yenişehir için incelendiğinde, 2014 yılı sonrasında Yenişehir'deki ölüm sayılarında nüfusun artışıyla birlikte artış gözlenmektedir.

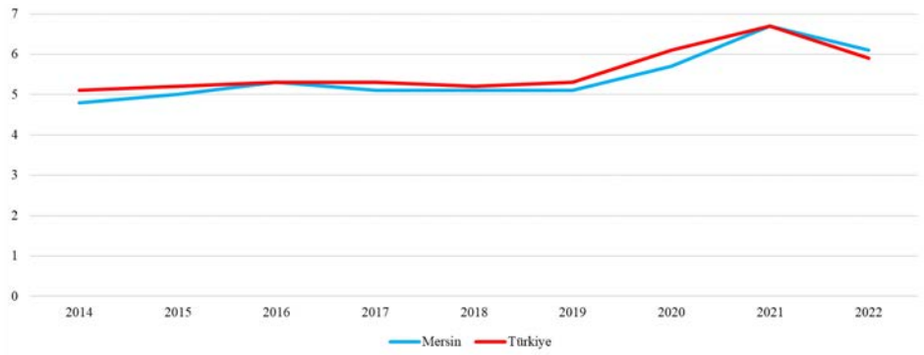

Grafik 12: Mersin İl'inde Kaba Ölüm Hızları (Binde)
Kaynak: TÜİK, Ölüm İstatistikleri

İlçe	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Akdeniz	1.236	1.310	1.424	1.272	1.174	1.332	1.500	1.650	1.433
Anamur	361	360	387	407	417	379	427	513	524
Aydıncık	59	81	71	77	79	58	85	80	89
Bozyazı	131	166	182	154	143	165	212	210	197
Erdemli	658	721	756	736	769	782	812	1.010	1.012
Gülnar	200	210	219	248	265	247	241	283	298
Mezitli	690	725	808	762	823	825	1011	1223	1160
Mut	396	411	400	418	415	430	456	594	541
Silifke	737	759	751	780	811	800	838	971	971
Tarsus	1.644	1.724	1.848	1.746	1.853	1.969	2.139	2.556	2.161
Toroslar	1.206	1.290	1.316	1.342	1.308	1.303	1.546	1.963	1.707
Yenişehir	843	943	1.064	1.069	1.018	1.030	1.284	1.496	1.357
Çamlıyayla	80	67	85	72	78	73	97	123	99

Tablo 16: Mersin'in İlçelerinde İkametgâh Yerine Göre Ölüm Sayıları
Kaynak: TÜİK, Ölüm İstatistikleri

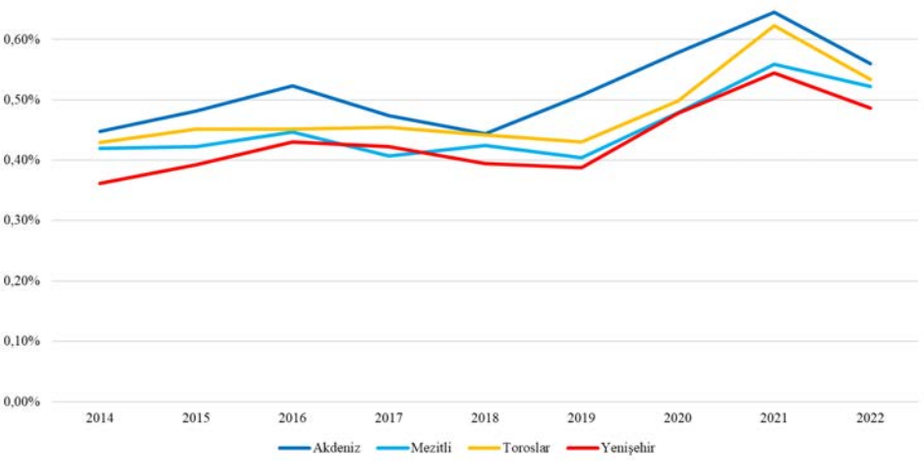

Grafik 13: Mersin Merkez İlçeleri Ölüm Sayılarının Nüfusa Oranı
Kaynak: TÜİK, Ölüm İstatistikleri

Grafik 13'te ikametgâh yerlerine göre ölüm sayılarının ilçe nüfusuna oranı verilmiştir. Doğum sayılarında olduğu gibi 4 ilçede Grafik 13'te görüldüğü üzere aynı desene sahiptir. En düşük ölüm oranına sahip ilçe Yenişehir en yükseği ise Akdeniz ilçesidir.

4.2.1. Ölümler ve Nedenleri

Mersin İl'inde 2019 yılında meydana gelen ölüm nedenlerine bakıldığında; solunum sistemi hastalıkları, iyi huylu ve kötü huylu tümörler (malign ve benign neoplazmalar) ve dolaşım sistemi hastalıkları daha yüksek sayıda olduğu görülmektedir.

Grafik 14'te gösterilen ölüm nedenleri sayılarının nüfusa oranı incelendiğinde, Türkiye ve Mersin'in birbirine yakın oranlara sahip olduğu görülmektedir.

	Mersin		Türkiye	
Ölüm Nedenleri	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Dolaşım sistemi hastalıkları	3.389	37,4%	160.263	39%
İyi huylu ve kötü huylu tümörler (malign ve benign neoplazmlar)	1.608	17,7%	80.186	19,5%
Solunum sistemi hastalıkları	1.103	12,2%	56.391	13,7%
Endokrin (iç salgı bezi), beslenme ve metabolizmayla ilgili hastalıklar	506	5,6%	19.996	4,9%
Sinir sistemi ve duyu organları hastalıkları	497	5,5%	19.042	4,6%
Dışsal yaralanma nedenleri ve zehirlenmeler	465	5,1%	16.015	3,9%
Diğer	1.501	16,6%	58.507	14,3%
Toplam	**9.069**	**100%**	**410.400**	**100%**

Tablo 17: Türkiye Geneli ve Mersin İli Ölüm Nedenleri 2019

Kaynak: TÜİK Ölüm İstatistikleri

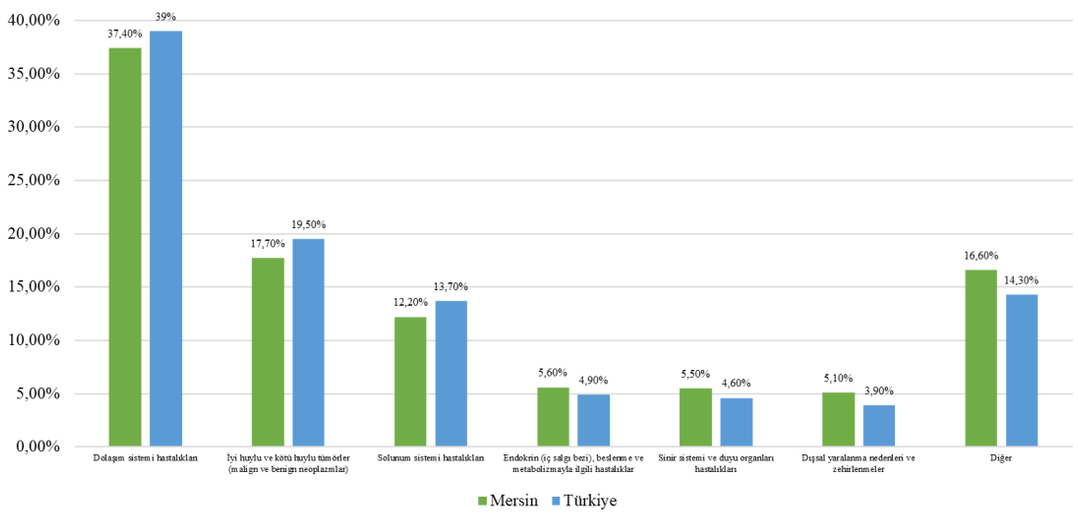

Grafik 14: Nedenlerine Göre Ölümlerin Toplam Ölüm Sayısına Oranı 2019

Kaynak: TÜİK, Ölüm İstatistikleri

4.2.2. İntihar

Yıllar itibariyle Türkiye geneli ve Mersin İl'inde intihara bağlı ölüm sayıları incelendiğinde; erkeklerde kadınlara oranla intihara bağlı ölüm sayısının daha yüksek olduğu görülmektedir. 2014-2022 Yılları arası Türkiye'de toplam intihar sayısı %31 artmışken Mersin'de bu oran %23 olmuştur. Ayrıca intihar eden kadın oranı aynı yıllar içerisinde Türkiye'de %26 artmışken Mersin'de bu oran %33 düşüş göstermiştir. 2014-2022 yılları arasında Türkiye ve Mersin geneli intihar eden erkek sayısı neredeyse her yıl intihar eden kadın sayısından 3 kat fazla olmuştur.

	Mersin			Türkiye		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
2014	76	39	115	2.352	817	3.169
2015	74	27	101	2.358	885	3.243
2016	61	20	81	2.426	766	3.192
2017	72	22	94	2.445	723	3.168
2018	53	24	77	2.529	812	3.341
2019	70	21	91	2.684	790	3.474
2020	88	33	121	2.845	863	3.708
2021	89	31	120	3.263	930	4.193
2022	116	26	142	3.111	1.032	4.143

Tablo 18: Yıllar itibariyle Türkiye Genelinde ve Mersin İl'inde İntihar Sayılarının Cinsiyete göre Değişimi

Kaynak: TÜİK, Ölüm İstatistikleri

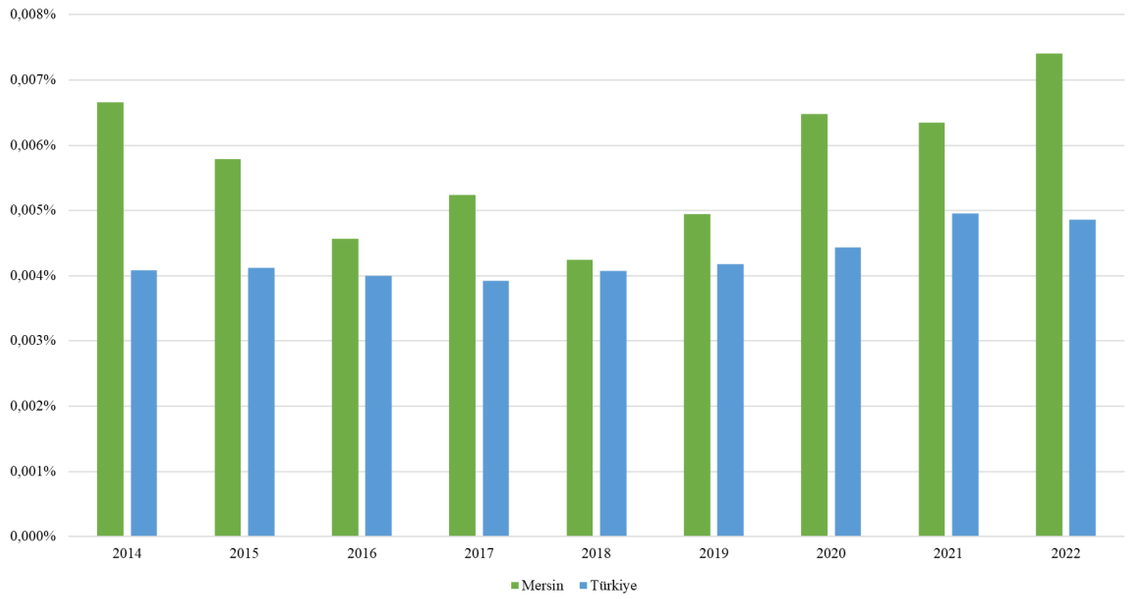

Grafik 15: İntihar Sayısının Nüfusa Oranı
Kaynak: TÜİK, Ölüm İstatistikleri

Grafik 15'te intihar sayılarının nüfusa oranı gösterilmiştir. Mersin intihar sayısı Mersin nüfusuna, Türkiye intihar sayısı Türkiye nüfusuna oranlanmıştır. Mersin Türkiye genelinin üzerinde bir intihar oranına sahiptir. Türkiye geneli daha doğrusal bir eğilime sahipken Mersin'de oran düşüş ve yükselişler yaşamıştır.

4.2.3. Bebek Ölümleri ve Nedenleri

Mersin İli genelinde, yıllar itibariyle toplam ölüm sayısı değişkenlik göstermiştir. Tablo 19 irdelendiğinde 1-6 günlük bebek ölümleri sebebiyle bu yaş grubunda yeni doğan sağlığının takibinin önemli olduğu söylenebilir.

	Günlük Bebek Ölümleri (gün)			
Yıllar	0	1-6	7-29	**Toplam**
2015	46	81	60	187
2016	39	89	54	182
2017	43	77	50	170
2018	28	59	46	133
2019	33	66	31	130

Tablo 19: Yıllar itibariyle Mersin İl'inde Günlük Bebek Ölümleri (Gün)
Kaynak: TÜİK, Ölüm İstatistikleri

4.3. Hastalıklar

4.3.1. Kronik Hastalıklar

Grafik 16 incelendiğinde, Yenişehir'de ikamet eden bireylerin %76,8'inin herhangi bir kronik hastalığının olmadığı ve %20,7'sinin ise herhangi bir hastalığının bulunduğu görülmektedir. Harita 5'te ise, katılımcıların mahalle bazında, kronik hastalık durumuna ilişkin cevapları verilmiştir.

Yenişehir İlçesinde mahallelere göre kronik hastalık durumu değerlendirildiğinde İnsu, Uzunkaş, Değirmençay, Çavak ve Deniz mahallelerinde kronik hastalığım var yüzdesinin yüksek olduğu görülmektedir. Buna ek olarak da en az kronik hastalığın görüldüğü mahallelerde; Cumhuriyet, Barbaros ve Dumlupınar olarak görülmektedir.

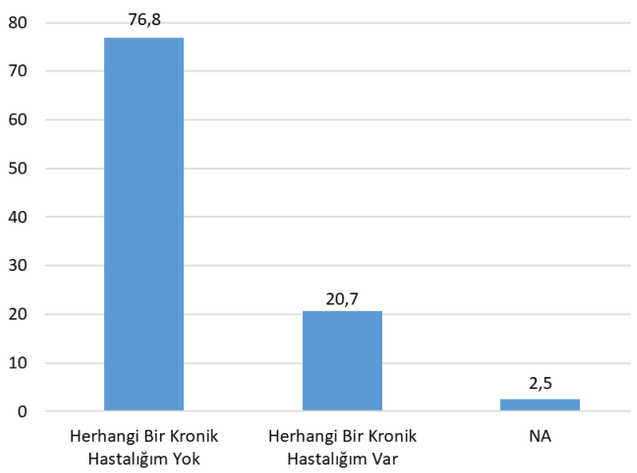

Grafik 16: Kronik Hastalığınız Var Mı?
Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

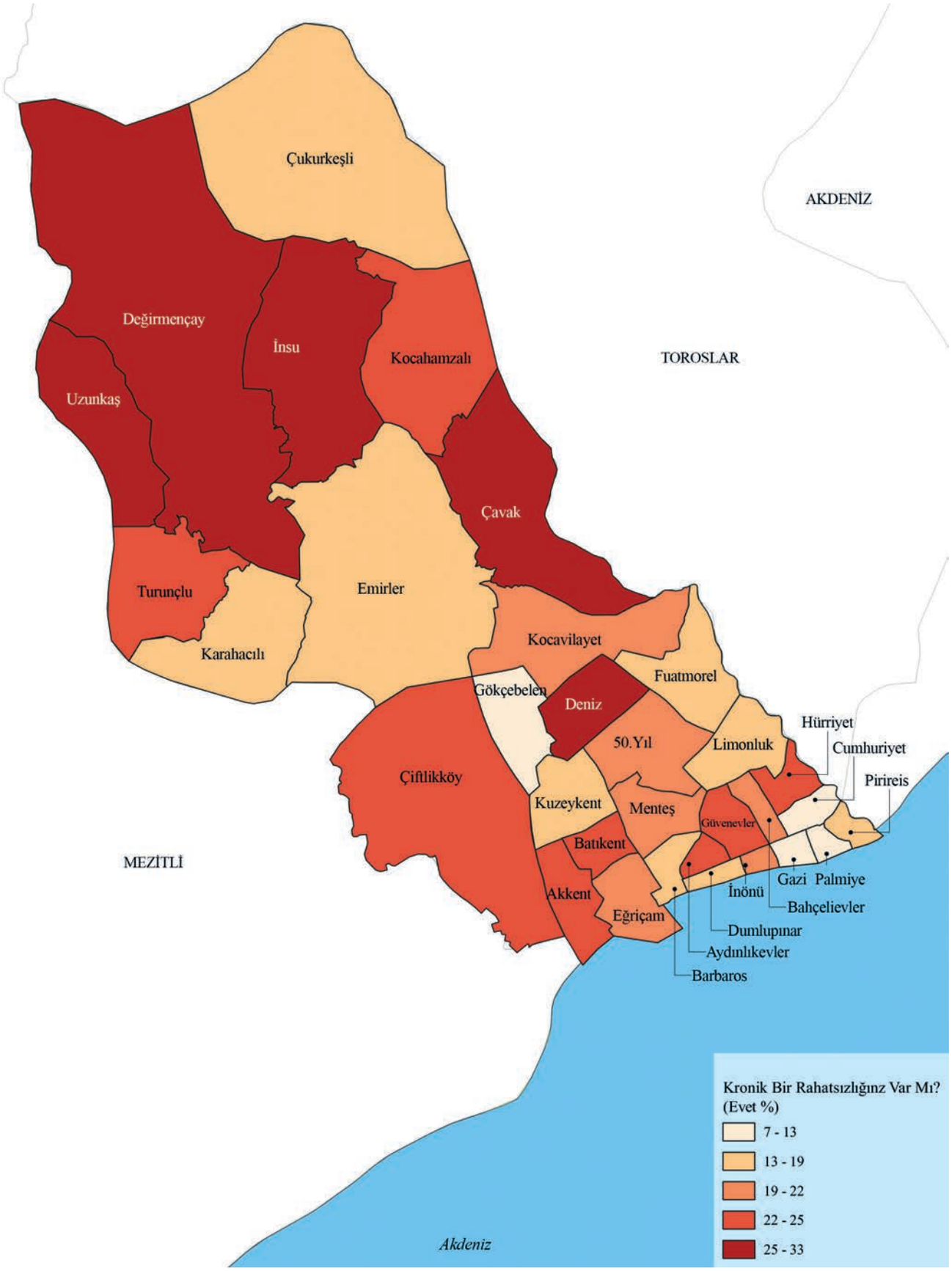

Harita 5: Kronik Bir Rahatsızlığınız Var Mı? (Evet)
Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

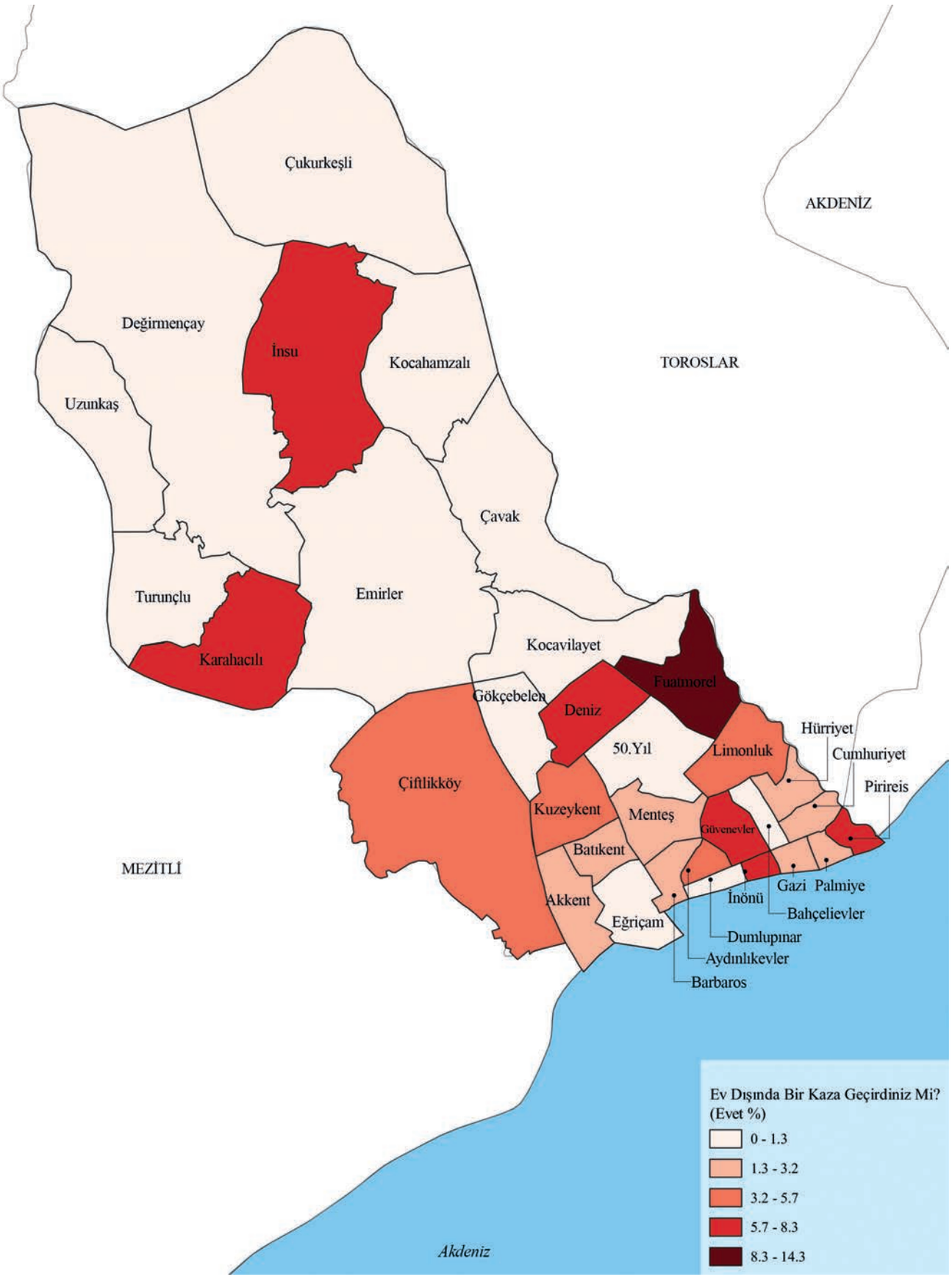

Harita 6: Son Bir Yıl İçinde Ev Dışında Bir Kaza Geçirdiniz Mi? (Evet %

Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

4.4. Kazalar

Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması sonuçlarına göre; Grafik 17 incelendiğinde, bireylerin %90,7'sinin son bir yıl içerinde evlerinin dışında bir kaza geçirmedikleri görülmektedir.

Grafik 18 incelendiğinde, Yenişehir İlçesi sınırları içerisinde ev dışında kaza geçiren bireylerin %48,3'ünün araç içi trafik kazası geçirdiği ve %16,7'sinin düştüğü görülmektedir. Yenişehir için Trafiğin en önemli kaza sebebi olduğu görülmektedir.

Harita 6 incelendiğinde kırsal alanda ev dışında kaza geçirme oranının az olduğu görülmektedir. Ancak İnsu ve Karahacılı mahalleleri istisna olarak %5.7 ile %8.3 arasında kaza geçirdiklerini belirtmişlerdir. Trafik yoğunluğu yaşamasına rağmen Eğriçam, Dumlupınar, Bahçelievler, gibi mahalleler ev dışında kaza geçirme oranının en düşük olduğu mahalleler olarak görülmektedir. Fuatmorel mahallesi net ve brüt yoğunluğu diğer mahallelere göre daha düşük olmasına rağmen kaza oranı %14.3 ile en yüksek evet cevabını veren mahalle olmuştur.

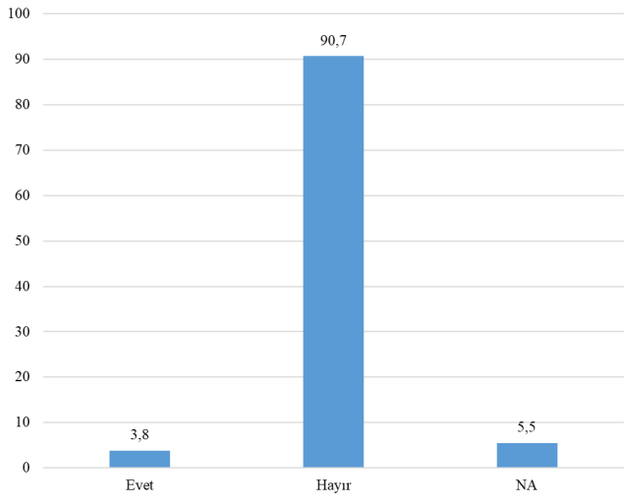

Grafik 17: Ev Dışında Bir Kaza Geçirdiniz Mi?
Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

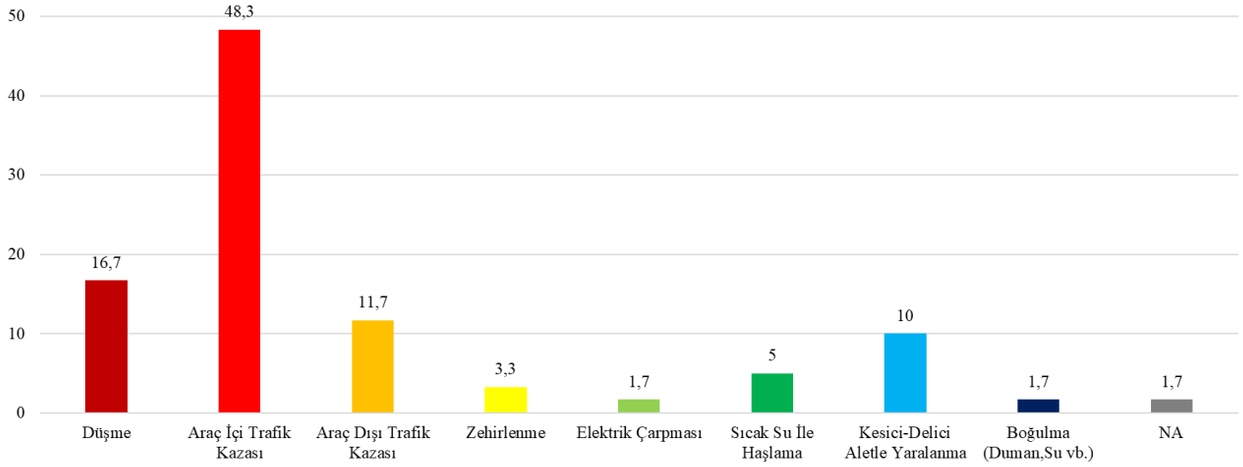

Grafik 18: Son Bir Yıl İçinde Ev Dışında Hangi Kazaları Geçirdiniz?
Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

4.5 Engelliler

Sosyal belediyecilik ilkesi; insan hak ve onuruna duyulan saygı, kişinin kendi yetenek ve kapasitesi içinde gelişme özgürlüğü ve sosyal işlevselliğini artırma özgürlüğüdür. Bu bağlamda, kişinin diğer kişi ve çevresiyle olan ilişkilerini sağlayarak, sosyalleşmesini en yüksek düzeyde yerine getirmesine yardımcı olmaktır[10]. Engellilere sosyal hizmet verilirken üzerinde durulacak en önemli nokta engellinin kendine olan güveninin sağlanmasına, ayrımcılığa uğramaksızın engeli ve ailesiyle ile yaşamaya alışmasına, toplumun ekonomik ve sosyal yaşamına katılmasına yardımcı olmaktır. Herkes aynı haklara sahip olurken aynı olanaklara sahip olamadıkları için sosyal hizmetler bu durumda devreye girip hak temelli bakış açısı ve insan hak ve onurunu referans alarak uygulamalar yapmaktadır[11].

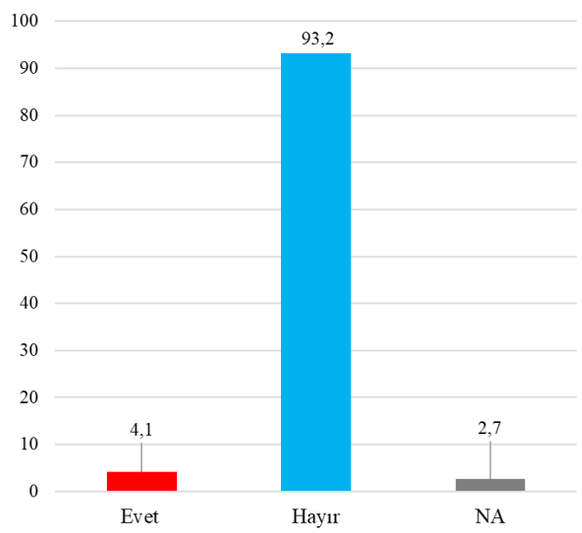

Grafik 19: Hanenizde Yaşayan Engelli Var Mı?
Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

10- Berkün, S. (2017). TÜRKİYE'DE SOSYAL BELEDİYECİLİK ANLAYIŞI. Şarkiyat, 9(2), 582-598.
11- Yusuf, G. E. N. Ç., & Güldane, Ç. A. T. (2013). Engellilerin istihdamı ve sosyal içerme ilişkisi. Akademik İncelemeler Dergisi, 8(1), 363-394.

Fotoğraf 3: Akülü Sandalye Desteği

Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması kapsamında, araştırmaya katılanların %4,1'si hanelerinde engelli birey olduğunu, %93,2'ünün ise hanelerinde engelli birey olmadığını belirtmiştir (Grafik 19).

Sosyal belediyecilik anlayışı ve eşitlik çerçevesinde sosyal hizmet modellerine bakıldığında, vatandaş karar alma sürecinde aktif katılımı hedeflenmektedir. Engelli olmanın bir hastalık olmadığı, her bireyin aslında engelli olma ihtimamlının olması ve buna göre iletişim ve uygulamaların planlanması amaçlanmaktadır. Sosyal hizmetler bireylerin iyilik ve sağlık durumlarının artırılmasında vatandaşların kendi kendilerine yeterli bir düzeye ulaşmasında ve başkalarına bağımlı olmalarının önüne geçmesinde, toplumsal yaşama katılımını artırmasında yardım etmeyi hedeflemektedir. Türkiye'de yardımlar aileye verildiği ve dolayısıyla aile dışında bir birey olarak yaşam kurmak isteyen engelliyi yok sayılmakta, bu engelliyi sosyal yaşamdan edilgenleştirerek ev merkezli bir yaşama mahkûm etmektedir. Bu durumdan dolayı sosyal hizmetler genelde toplumun tamamına özelde ise bireyin refahını yükseltmek için çözüm yolları üretmeyi hedeflemektedir.

Engellilere yönelik yapılacak tüm yasal düzenlemelerde, engelli bireylere ulaşılabilirlik önemlidir. Engellilerin yasal düzenlemelerdeki hakları konusunda bilgilendirilmeli, yasaların uygulanmasında engelli, engelli aileleri ve toplumun bilinçlendirilmesi gerekmektedir. Bilinçli bir tolumda yaşayan engelliler de daha başarılı ve öz güven sahibi olan bireyleri oluşturur. Bu bağlamda engelli refahı alanında var olan sorunlar en aza indirgemiş hale gelecektir. Yenişehir'in demografik yapısı gereği artan kentsel nüfus, göç vb. durumlardan dolayı ortaya çıkan yoksulluk, işsizlik gibi sosyal sorunlar yerel yönetiminin sosyal politika alanına önemini artırmıştır.

Bu bağlamda Yenişehir ilçe sınırları içerisinde yaşayıp talep oluşturan her vatandaşımızla görüşülmüş, meslek elemanları tarafından sosyal incelemesi yapılmasının ardından ihtiyaç sahibi olduğu tespit edilen 218 engelli vatandaşımıza Yenişehir Halk Kart, 50 engelli vatandaşımıza tekerlekli sandalye, 9 akülü sandalye, 5 walker ve 9 hasta yatağı desteğinde bulunulmuştur. 315 engelli ve engelli ailesi diğer kamu kurum ve kuruluşlarına yönlendirilerek destek alması sağlanmıştır.

Yenişehir Belediyesi tarafından sosyal-ekonomik ve psiko-sosyal destek çalışmaları kapsamında, meslek elemanları tarafından birey ve hanelerin ihtiyaçlarını belirlemek, ihtiyaca yönelik hizmet modelleri geliştirmek ve uygun müdahale yöntemlerini belirlemek amacıyla hanelere sosyal incelemeler gerçekleştirilmektedir. 2019 Aralık ayından itibaren Yenişehir Belediyesi, sosyal hizmet birimiyle inceleme için 5121 haneyi ziyaret etmiş; taşınma, vefat, yıkım veya evde bulunamama sebepleriyle irtibat kurulamayan 344 hane dışında toplam 2865 hane sahibinin ihtiyaçlarını belirleme çalışmaları yapmıştır. Sosyo-ekonomik ihtiyaç sahibi olan ve temel ihtiyaçlarını karşılamakta güçlük çeken dezavantajlı bireylere Sosyo-ekonomik destek hizmetleri ve psiko-sosyal destek çalışmaları kapsamında çeşitli hizmetler sunulmaktadır.

4.6. Yaşam Kalitesi

Yaşam kalitesi kavramı, kişinin duygusal, sosyal ve fiziksel iyilik halini ve günlük yaşamındaki fonksiyonlarını sürdürebilmesine dayanan bir tanımlamadır. Yaşam kalitesi kavramının önemi, sağlık, hastalık ve tedavide hastanın deneyimlerinin anlaşılması için ölçümü yeniden geliştirmesi ve düzenleme yapmasıdır. Yaşam kalitesi, genel bir iyilik hali olmasının yanında bir çeşit memnuniyeti simgelemektedir. Yaşam kalitesi kavramı ile sağlığın, fiziksel, maddi, ailesel, duygusal iyilik hallerinin nesnel ve öznel olarak değerlendirilmesi anlaşılmaktadır. Nesnel değerlendirmeler, kişilerin fiziksel sağlığı, geliri, içinde yaşadığı konutun kalitesi, arkadaşlık ilişkileri, fizik aktivite, sosyal roller, politik ortam gibi yaşam koşullarının tanımlanmasına dayanır. Öznel değerlendirmeler ise, bu koşullardan kişinin aldığı tatmini anlatmaktadır[12].

Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması kapsamında 1600 katılımcıya uygulanan Yaşam Kalitesi Ölçeği (WHOQOL-BREF) aracılığıyla Yenişehir'de yaşayan bireylerin "Yaşam Kalitesi Puanları" elde edilmiştir. Yaşam kalitesi ölçeği ile bireylerin bedensel, psikolojik, sosyal ve çevresel alana ilişkin yaşam kalite düzeyleri belirlenmiştir.

Grafik 20 incelendiğinde, bireylerin %46,6'sının yaşam kalitesini ne iyi ne de kötü hissettiği, %32,2'sinin yaşam kalitesini oldukça iyi hissettiği, %12,8'inin ise biraz kötü hissettiği görülmektedir. Katılımcıların yarısına yakınının yaşam kalitesini ne iyi ne de kötü hissettiği söylenebilir.

Palmiye ve Barbaros mahalleleri en yüksek 'çok kötü' cevabını verirken, Fuatmorel ve Limonluk mahallesi en yüksek 'çok iyi' cevabını veren mahalleler olmuştur.

4.7. Sağlık Hizmetlerine Erişim

Sağlık hizmetlerinin temel amacı, birey ve toplum sağlığını geliştirmek ve devamlılığını sağlamak olsa da halen dünya genelinde sosyal, kültürel ya da ekonomik nedenlerden dolayı ihtiyaç duydukları sağlık hizmetlerine erişemeyen çok sayıda insanın yaşadığı tahmin edilmektedir[13]. Sağlık hizmeti kullanımı, sağlık hizmetlerine erişimin bir kanıtı olarak değerlendirilse de erişim, kullanımdan ziyade ihtiyaç duyulan sağlık hizmetlerinin sağlık sistemleri içerisinde ulaşılabilir olması olarak tanımlanabilir.

Toplum ve bireylerin sağlık düzeyini yükseltmek, geliştirmek ve sürdürebilmek amacıyla;
- Sağlığın korunması,
- Hastalıkların tedavisi ve
- Rehabilitasyonu için,

Yapılan çalışmaların tümü.

Harita 7'de anket kapsamında sorulan, sağlık hizmetlerine kolayca ulaşabiliyor musunuz? Sorusuna verilen evet cevaplarının mahallelere göre oranları gösterilmiştir. Kentsel alanda Deniz, Cumhuriyet ve Hürriyet mahalleleri en düşük evet cevabını vermiştir. Ayrıca Uzunkaş ve Değirmençay mahalleleri anket kapsamında sorulan kronik hastalığınız var mı? Sorusuna en yüksek evet cevabını veren mahallelerden olmasına rağmen sağlık hizmetine kolayca ulaşamadıkları görülmektedir. Genel olarak bakıldığında Yenişehir ilçesinde yaşayanlar %60 ile sağlık hizmetlerine kolayca ulaşabildiklerini söylemişlerdir.

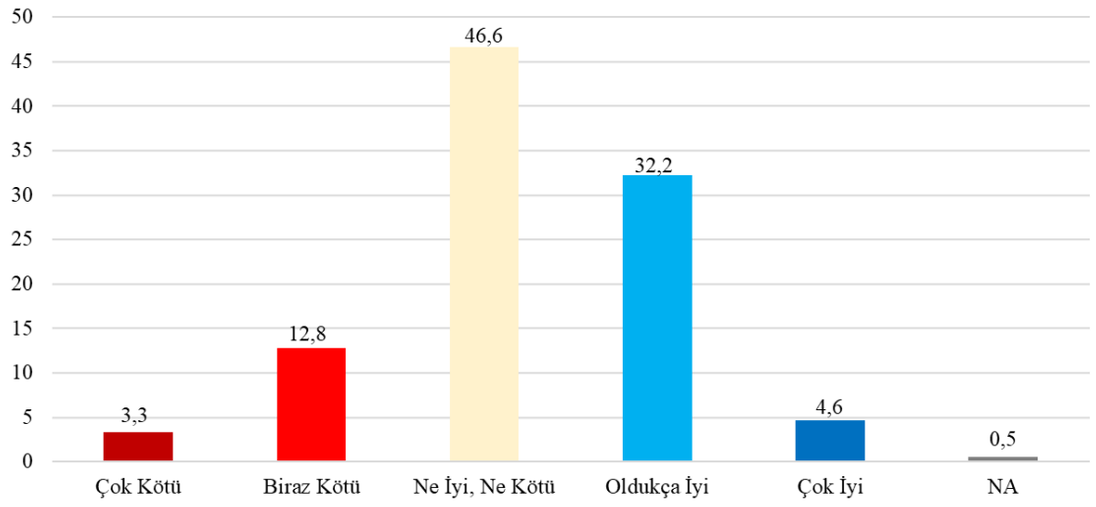

Grafik 20: Yaşam Kalitesi (%)
Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

12- YETİM, B., & ÇELİK, Y. (2020). Sağlık hizmetlerine erişim: Karşılanmamış ihtiyaçlar sorunu. Toplum ve Sosyal Hizmet, 31(2), 423-440.
13- Çağlar, S. (2012). Engellilerin erişebilirlik hakkı ve Türkiye'de erişebilirlikleri. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 61(2), 541-598.

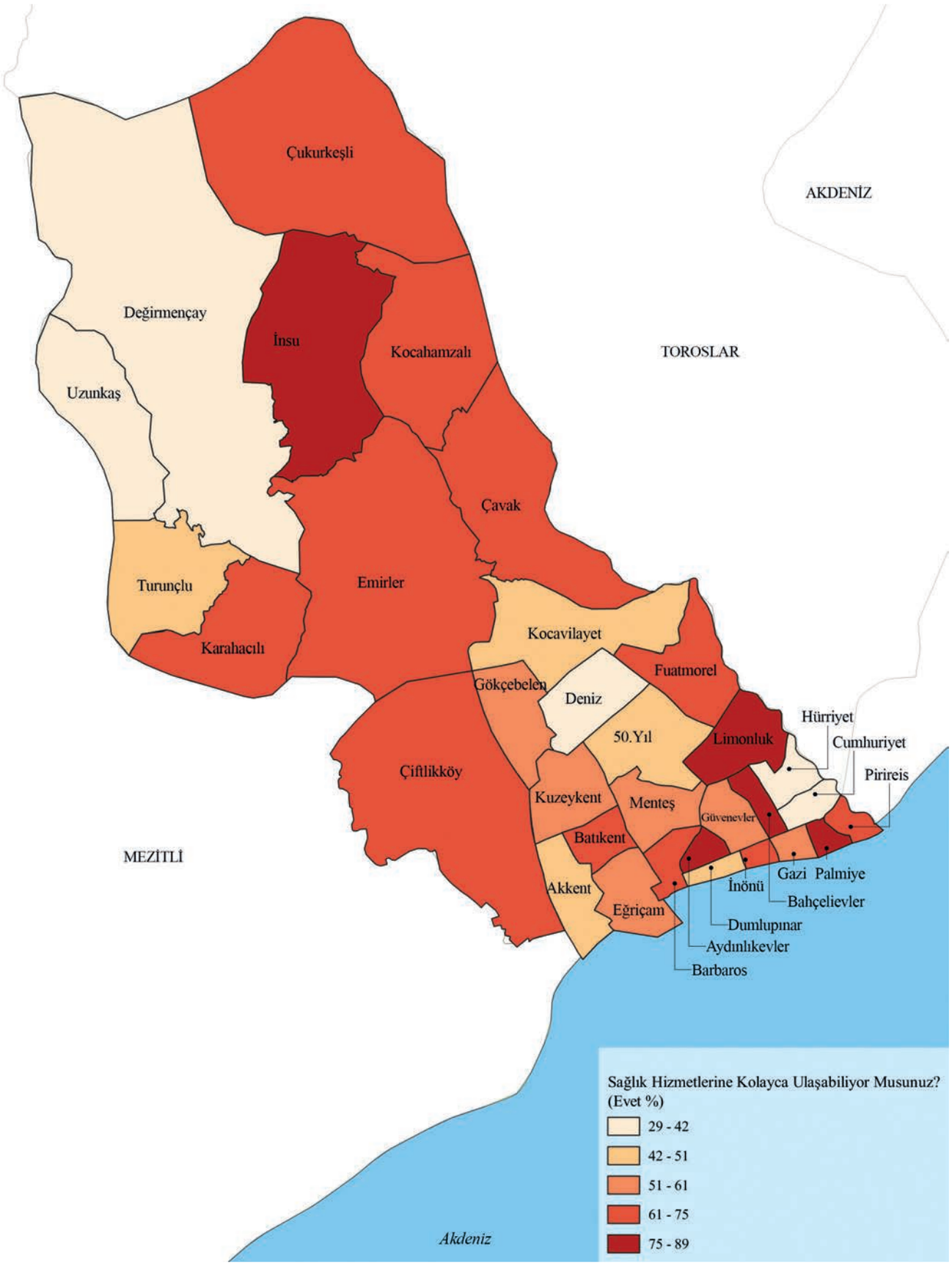

Harita 7: Sağlık Hizmetlerine Kolayca Erişebiliyor Musunuz? (Evet %)

Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

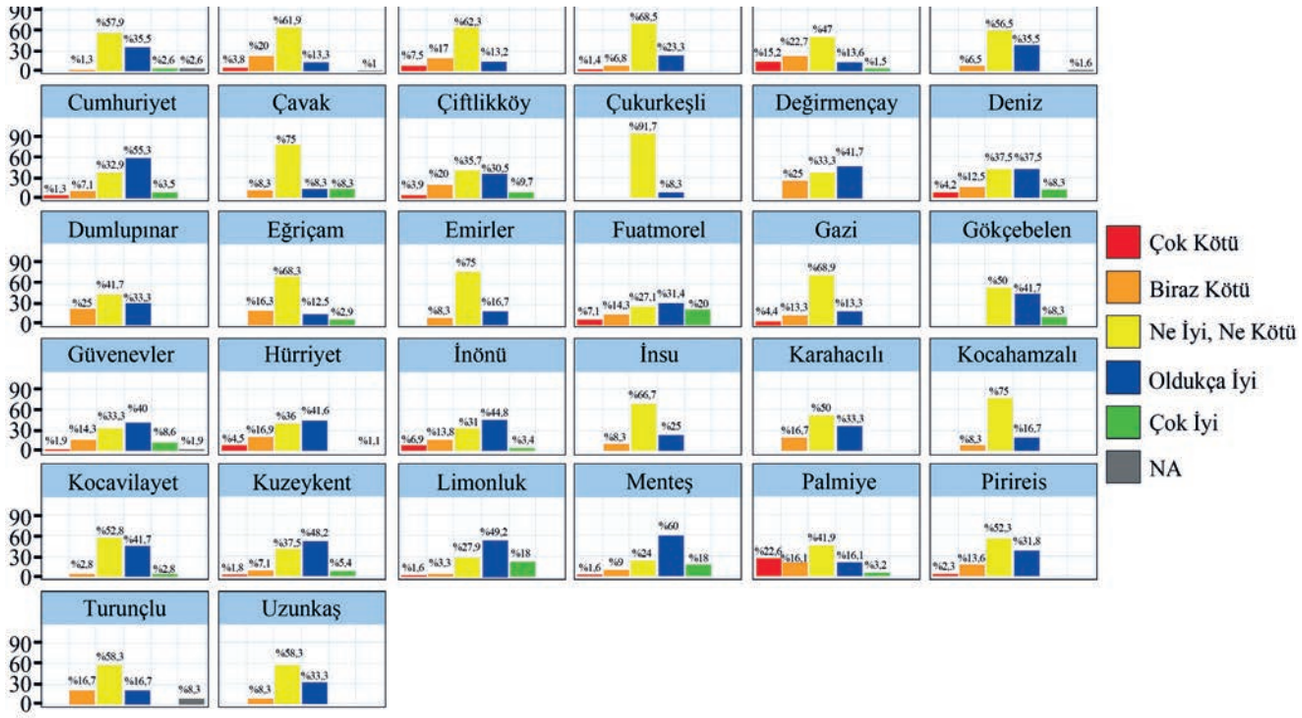

Grafik 21: Yaşam Kalitenizi Nasıl Buluyorsunuz? (Mahalle Bazlı)

Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

5 Yaşam Biçimleri ve Yaşam Koşulları

Yaşam tarzı, insanlar, gruplar ve uluslar tarafından kullanılan ve belirli coğrafi, ekonomik, politik, kültürel ve dini metinlerde oluşan bir yoldur. Yaşam tarzı, bir bölgede yaşayanların özel zaman ve mekândaki özelliklerine denir. Bireylerin iş, aktivite, eğlence ve diyet konularındaki günlük davranışlarını ve işlevlerini içerir.

Son yıllarda sağlığın önemli bir faktörü olarak yaşam tarzı araştırmacılar tarafından daha fazla ilgi görmektedir. Dünya Sağlık Örgütü'ne göre bireysel sağlık ve yaşam kalitesiyle ilgili faktörlerin %60'ı yaşam tarzıyla ilişkilidir. Milyonlarca insan sağlıksız bir yaşam tarzı sürdürüyor. Dolayısıyla hastalıkla, sakatlıkla ve hatta ölümle karşı karşıya kalıyorlar. Metabolik hastalıklar, eklem ve iskelet sorunları, kalp-damar hastalıkları, hipertansiyon, aşırı kilo, şiddet vb. sorunlar sağlıksız yaşam tarzından kaynaklanabilmektedir. Yaşam tarzı ve sağlık ilişkisi son derece dikkate alınmalıdır.[14]

5.1 Alışkanlıklar ve Bağımlılıklar

Bağımlılık pek çok etkenin bir araya gelerek oluşturduğu bir tablodur. Kişi doğduğu andan itibaren öğrenmeye ve dış dünyanın etkilerine açık bir hale gelmeye başlar. Tüm bu süreçte, maruz kaldığı durumlar karşısında kendini koruyabilmek adına bir baş etme yöntemi geliştirmek durumundadır. Geliştirdiği bu baş etme yönteminin sağlıklı ya da sağlıksız oluşunu; yaşadığı ortam, ebeveyn tutumları, sosyokültürel çevresi yakından etkilemektedir[15].

5.1.1. Tütün Ürünleri

Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması kapsamında 1.600 kişiye uygulanan anket sonucunda sigara kullanma alışkanlıkları tespit edilmiştir.

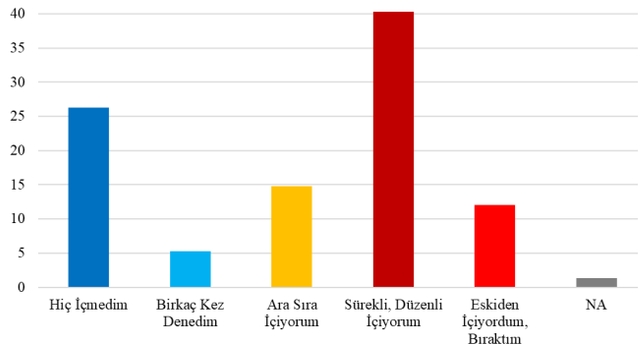

Grafik 22: Sigara Kullanma Alışkanlıkları
Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

Yukarıdaki grafik incelendiğinde, bireylerin %40,3'ünün sürekli düzenli sigara içtiği, %26,3'ünün hiç sigara içmediği, %14,8'inin ara sıra sigara içtiğinin, %12'sinin eskiden içip bıraktığı ve %5,3'ünün birkaç kez denediği görülmektedir.

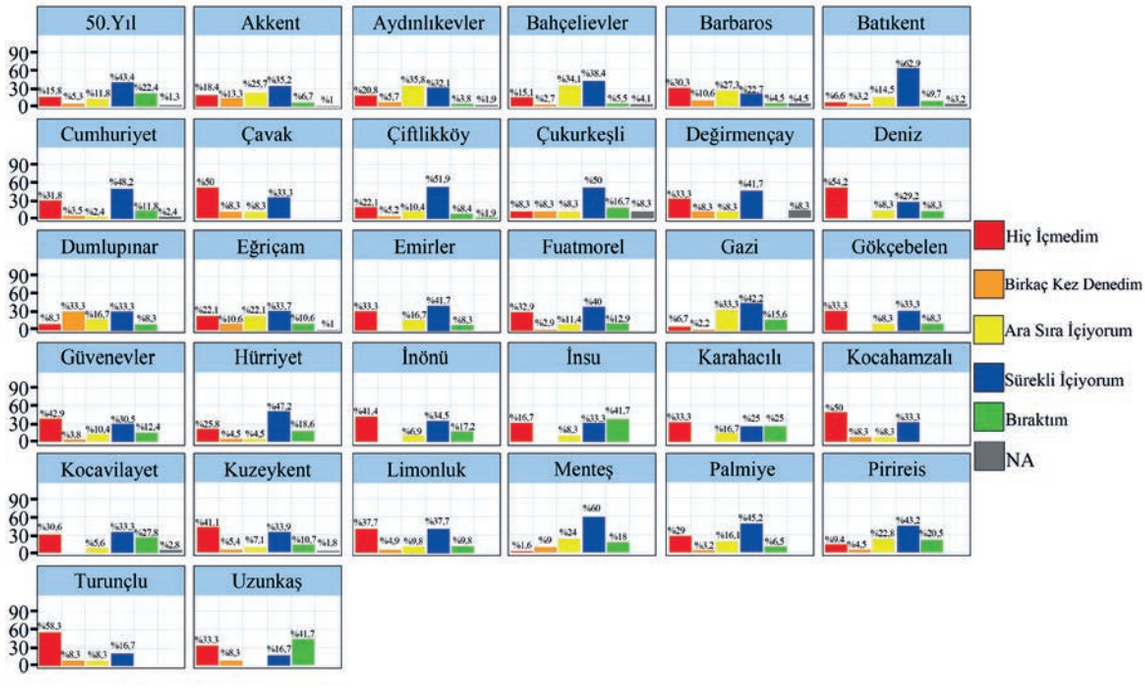

Grafik 23: Mahalle Bazlı Sigara Kullanma Alışkanlıkları
Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

14- Müezzinoğlu, T. (2005). Yaşam kalitesi. Üroonkoloji Bülteni, 1, 25-29
15- Yeşilay İnternet Sitesi, Bağımlılık Nasıl Oluşur? www.yesilay.org.tr/tr/bagimlilik-nasil-olusur (Mayıs-2023)

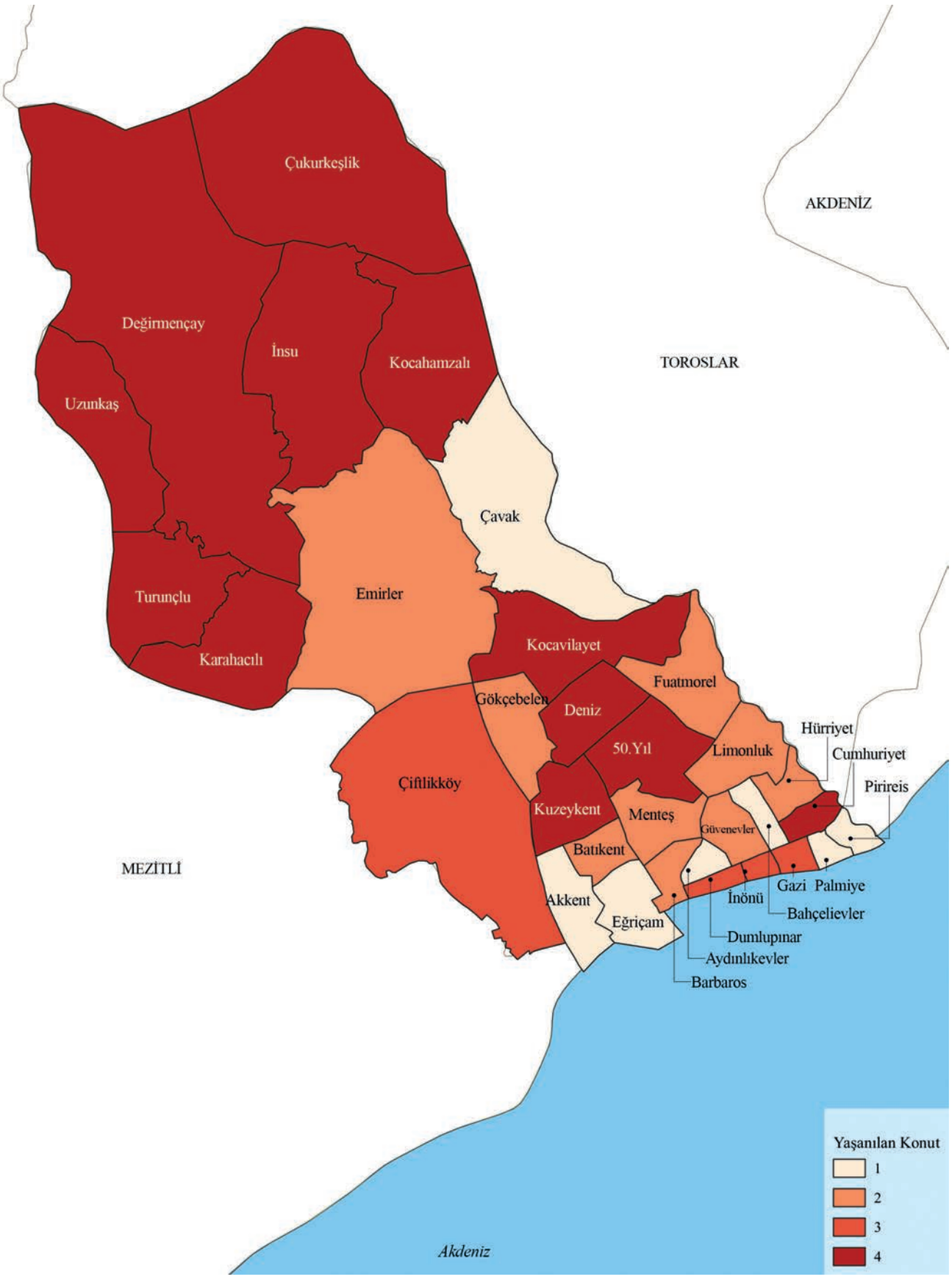

Harita 8: Mahalle Bazlı Yaşanılan Konut

Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

5.2. Barınma ve Konut

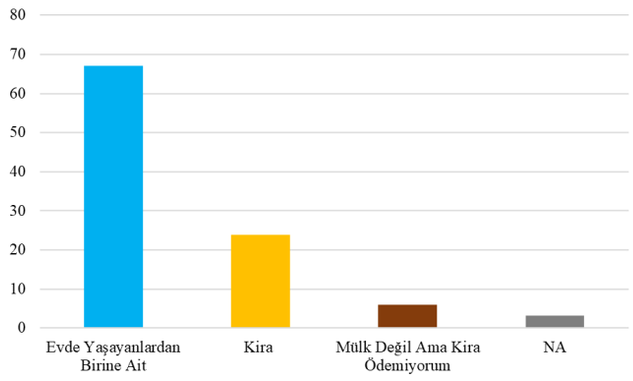

Grafik 24: Yaşanılan Konut
Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

Yukarıdaki grafik incelendiğinde, bireylerin %67'sinin yaşadıkları konutun evde yaşayanlardan birine ait olduğu, %23,9'unun kira olduğu ve %6'sının ise mülk değil ama kira ödemedikleri görülmektedir. Katılımcıların büyük bir çoğunluğunun yaşadıkları evin evde yaşayan birine ait olduğu söylenebilir.

Harita 8'de katılımcıların mahalle bazında, yaşadıkları konutun kime ait olduğu verilen cevaplara göre kategorilere ayrılmıştır. Kategori 1, konutların ortalama %54 evde yaşayanlardan birine ait olduğu %30 kiracı olduğunu %12 mülkü olmadığını ancak kira ödemediğini belirtmiştir. Kategori 2 konutun ortalama %71 evde yaşayan birine ait olduğu, %16 ise kiracı olduğunu belirtmiştir. Kategori 3 kira ödeyenler ile kira ödemeyenlerin oransal olarak neredeyse eşit olduğu mahallelerdir. Kategori 4 %87 konutun evde yaşayan birine ait olduğunu belirtmiştir. Kategori 4 doğal olarak kırsal mahalleleri daha çok kapsamaktadır. Oransal olarak en çok kira ödeyen mahalleler İnönü, Çiftlikköy, Gazi ve Dumlupınar olmuştur. Çiftlikköy mahallesinde üniversite öğrencilerinin yoğun olması kiracı oranını arttırmıştır.

Konutlarda ısınma amaçlı kullanılan yakıt türü incelendiğinde, Yenişehir İlçesi'nde incelendiğinde, bireylerin %49,3'ünün doğalgaz ile, %33,8'inin elektrik ile ve %14,9'unun ise odun/kömür/fuel oil ile ısındıkları görülmektedir. Katılımcıların yarısının doğalgaz ile ısındıkları söylenebilir.

Harita 9'da mahalleler ısınma şekillerine göre 4 kategoriye ayrılmıştır. 1 Numaralı kategori genel olarak Doğalgaz ile ısınmakta olan mahallelerdir. Odun/kömür sobası ile ısınma oranı bu mahallelerde çok düşükken istisna olarak Fuatmorel ve Batıkent mahallelerinde ortalama %18 civarında odun/kömür sobası kullanılmaktadır. Elektrik ile ısınma oranı bu mahallelerde ortalama %17 civarı Doğalgaz ise ortalama %71 bulunmuştur. 2 Numaralı kategori elektrik ve doğalgaz kullanımının yoğun ve birbirine yakın olduğu mahallelerdir. Elektrik kullanımı ortalama %43 doğalgaz kullanımı ise %45'tir.

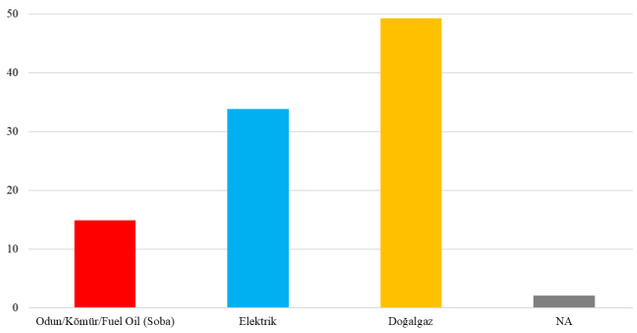

Grafik 25: Konutlarda Isınma Şekli
Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

Kategori 3 ise ısınma için elektrik kullanımının yüksek olduğu mahallelerdir. Elektrik kullanımı bu mahallelerde ortalama %70'tir. Kategori 4 kırsal alanda bulunan ve ortalama %93 ile odun/kömür sobasıyla ısınan mahallelerdir. Kentsel alanda diyebileceğimiz Gökçebelen mahallesi de odun/kömür sobasıyla ısınmaktadır.

Grafik 26 incelendiğinde, bireylerin %44,5'inin apartman dairesinde, %26,2'sinin müstakil evde, %26,9'unun site içerinde apartman dairesinde ve %1,1'inin ise Site içerinde müstakil evde oturdukları görülmektedir. Katılımcıların yarısına yakının apartman dairesinde oturdukları söylenebilir. Aşağıdaki grafikte ise, katılımcıların mahalle bazında, oturdukları ev yapısına ilişkin grafik verilmiştir. Harita 10'dan anket kapsamında sorulan yaşadığınız evin yapısı nedir? Sorusuna verilen cevaplara göre 6 kategori oluşturulmuştur. Kategori 1, apartman dairesi cevabının ortalama %80 olduğu mahallelerdir. Özellikle kentin güneyinde bulunan mahalleler apartmanlardan oluşmaktadır. Kategori 2, Müstakil konutların ve apartmanların yoğun olduğu mahallelerdir. Kategori 3, müstakil konutların ve site içerisinde apartmanların yoğun olduğu mahallelerdir. Kategori 4, Harita 10'dan anlaşılacağı üzere neredeyse tamamen müstakil konutlardan oluşan ve genelde kırsal alanda bulunan mahallelerdir. Kategori 5, apartmanlardan ve sitelerden oluşan mahallelerdir. Kategori 6 site içerisinde apartmanların yoğun olduğu mahallelerdir %97 ile en yüksek orana sahip mahalle Limonluk mahallesidir.

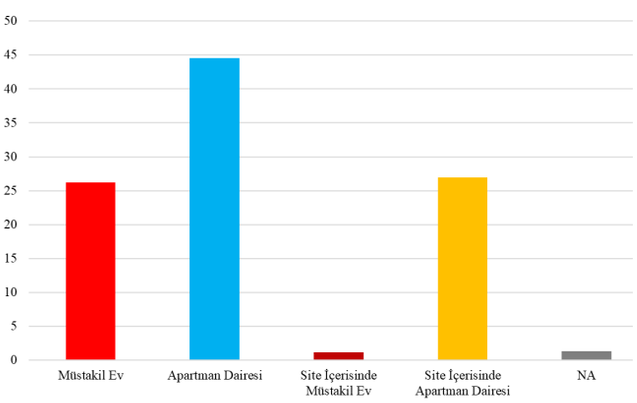

Grafik 26: Yaşanılan Konutun Yapısı
Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

Harita 9: Mahalle Bazlı Konutlarda Isınma Şekli

Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

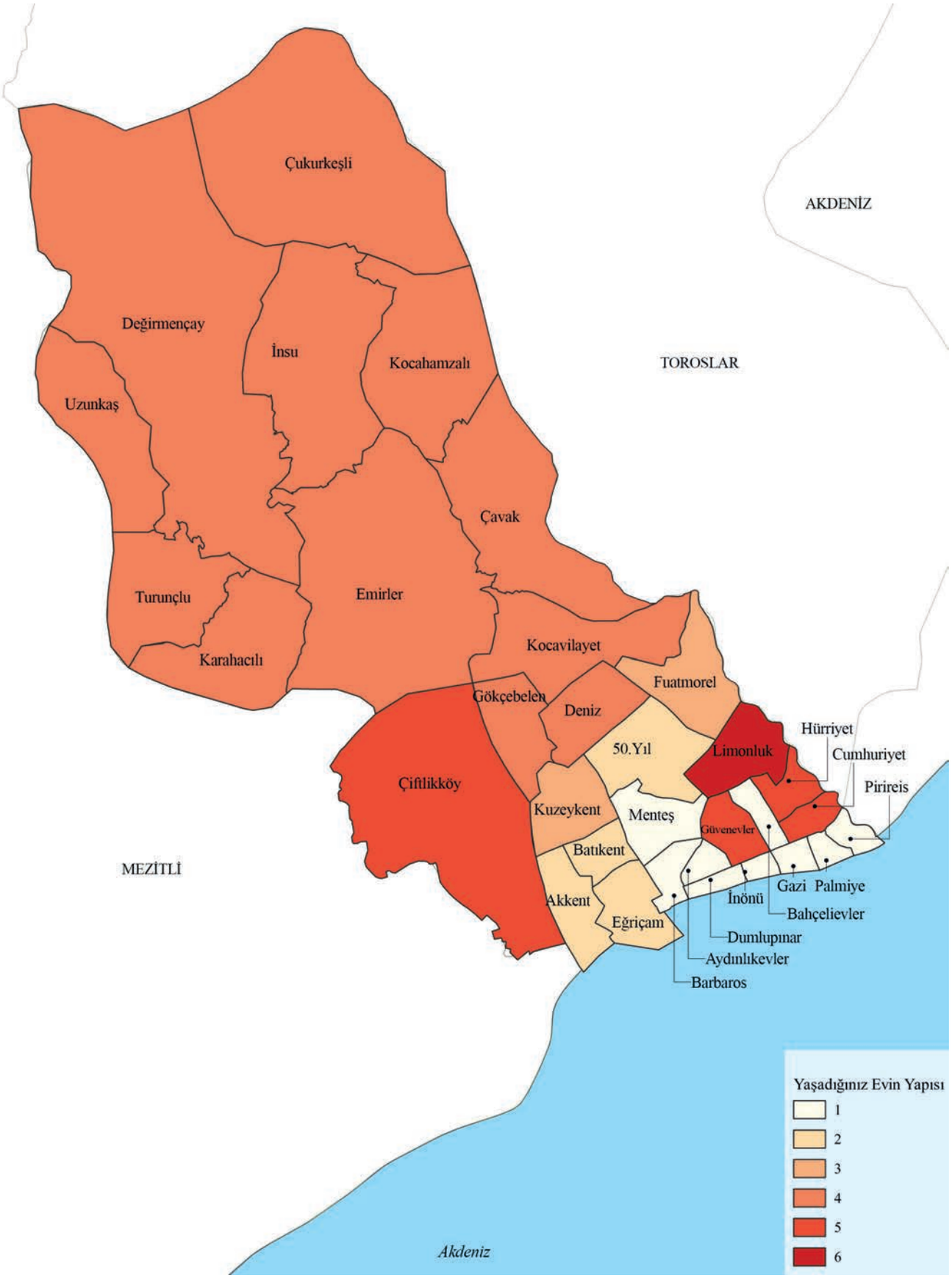

Harita 10: Mahalle Bazlı Yaşanılan Evin Yapısı
Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

5.3. Aktif Yaşam ve Fiziksel Aktivite

Dünya Sağlık Örgütü, haftada en az 150 ile 300 dakika arasındaki orta yoğunlukta ya da 75-100 dakika arasındaki kuvvetli yoğunlukta fiziksel aktiviteye ek olarak haftada iki kez kas esnetme hareketlerini yetişkin bireyler için önermektedir[16].

Fiziksel aktivite çeşitli boyutları olan ve ulaşım, spor/serbest zaman, okul/iş, ev işleri gibi aktivite alanlarında gerçekleştirilen bir davranıştır. Araştırmacılar, insanların gerçekleştirdiği aktivitelerin çeşitliliğinin yanı sıra aktivitenin sıklığı, yoğunluğu ve süresi ile ilgilidirler. Fiziksel aktivitenin belirlenmesinde birçok yöntem bulunmaktadır. Çift etiketli su, enerji dengesi, indirek kalorimetre bunlardan en geçerli olanları olup, bununla birlikte, gerçekleştirilen aktivitenin sıklıkları, süresi ve türleri arasında ayrım yapamazlar. Fiziksel aktivite ölçekleri ise, fiziksel aktiviteyi belirlemede en sık kullanılan ve geçerli yöntemler arasındadır. Yapılan aktivitenin tipi, sıklığı, süresi ve şiddeti hakkında bilgi verirler[17].

Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması kapsamında da açık alan kullanımı ve aktif yaşama ilişkin bir dizi soru sorulmuştur. Araştırma sonucunda; Yenişehir'de yaşayanların günlük kamusal alan pratiklerinin ne kadarını aktif olarak (yürüyerek ve bisiklet ile) gerçekleştirdikleri, keyifli bir şekilde yürümek ve bisiklete binmek için neye ihtiyaç duydukları, yürümek için seçtikleri güzergâhı neden tercih ettikleri, düzenli egzersiz yapıp yapma durumları tespit edilmiştir.

5.3.1. Açık ve Yeşil Alan Kullanımı

Yenişehir Açık ve Yeşil Alan Kullanımı Araştırması sonuçlarına göre, mahallelerinde yeşil alan miktarının yeterli bulunması konusunda bireylerin %75,5'inin mahallelerindeki yeşil alan miktarlarını yeterli bulmadığı ve %22,2'sinin mahallelerindeki yeşil alan miktarını yeterli bulduğu görülmektedir.

Yenişehir geneli evet oranı düşük (%22.2) çıkmıştır. Güney kesimde sahil şeridinde bulunan yeşil alanlar nedeniyle evet oranı Menteş, Aydınlıkevler, Cumhuriyet gibi mahallelere göre daha yüksek çıkmış denilebilir. Kuzey kesimde yapı yoğunluğunun bulunmaması, konutların genelde müstakil veya site içerisinde kendi yeşil alanlarını bulundurması mevcut yeşil alanları güney kesimde bulunan mahallelerde yaşayanlara göre yeterli gördüğü söylenebilir.

Yenişehir Araştırması sonuçlarına göre, Yenişehir İlçesinde mahallelerdeki gölgelik alan miktarı incelendiğinde; bireylerin %75,9'unun mahallelerindeki gölgelik alan miktarını yeterli bulmadığı görülürken, %21,9'unun ise yeterli bulduğu görülmektedir.

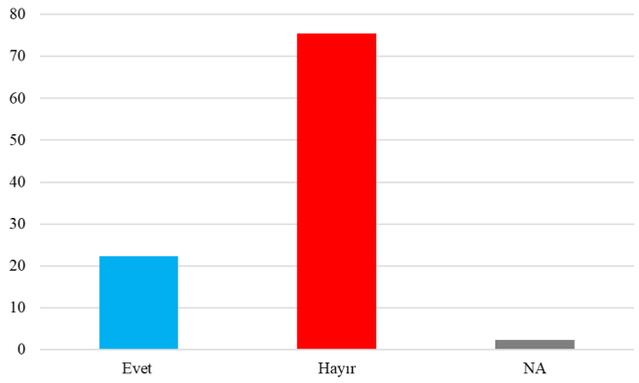

Grafik 27: Mahallenizdeki Yeşil Alan Miktarını Yeterli Buluyor Musunuz?

Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

Mersin iklimi düşünüldüğünde gölgelik alanın kentte yaşayanlar için çok önemli olduğu söylenebilir. Gölgelik alan miktarını yeterli buluyor musunuz? Sorusuna verilen cevaplar doğal olarak yeşil alan miktarını yeterli buluyor musunuz? Sorusunun cevapları ile örtüşmektedir. Ancak Çiftlikköy mahallesinde yaşayanlar yeşil alanı yeterli buluyorum cevabına kıyasla gölgelik alan miktarını daha yeterli bulduğunu belirtmiştir. İnsu ve Kocahamzalı mahalleleri ise yeşil alanı yeterli bulduklarına kıyasla gölgelik alanları daha yetersiz bulduklarını belirtmiştir.

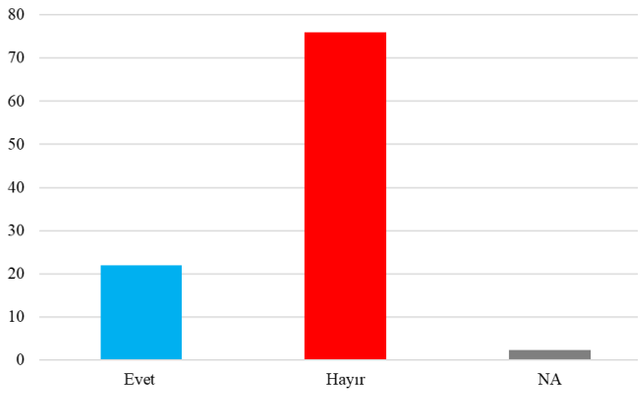

Grafik 28: Mahallenizde Bulunan Gölgelik Alan Miktarını Yeterli Buluyor Musunuz?

16- Spor Eğitim Grubu İnternet Sitesi, Dünya Sağlık Örgütü Fiziksel Aktivite ve Sedanter Davranış Rehberi (Mayıs-2023)
17- Saygın, Ö., Göral, K., Bingöl, E., & Ceylan, H. İ. (2017). Fiziksel aktivite yeterliği ölçeğinin Türkçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. USEABD, 3, 44-54.

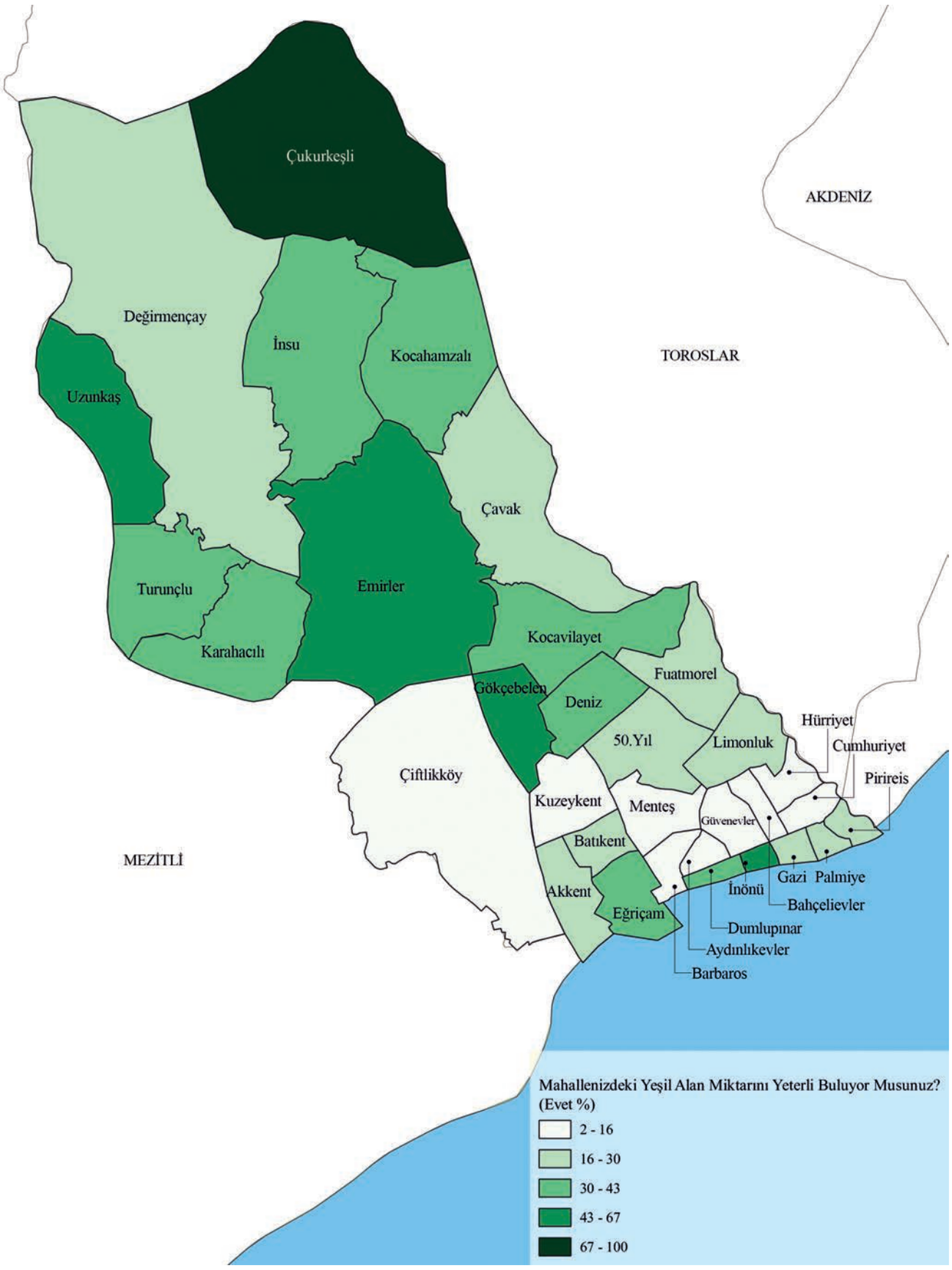

Harita 11: Mahalle Bazlı Yeşil Alan Miktarı Yeterliliği
Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

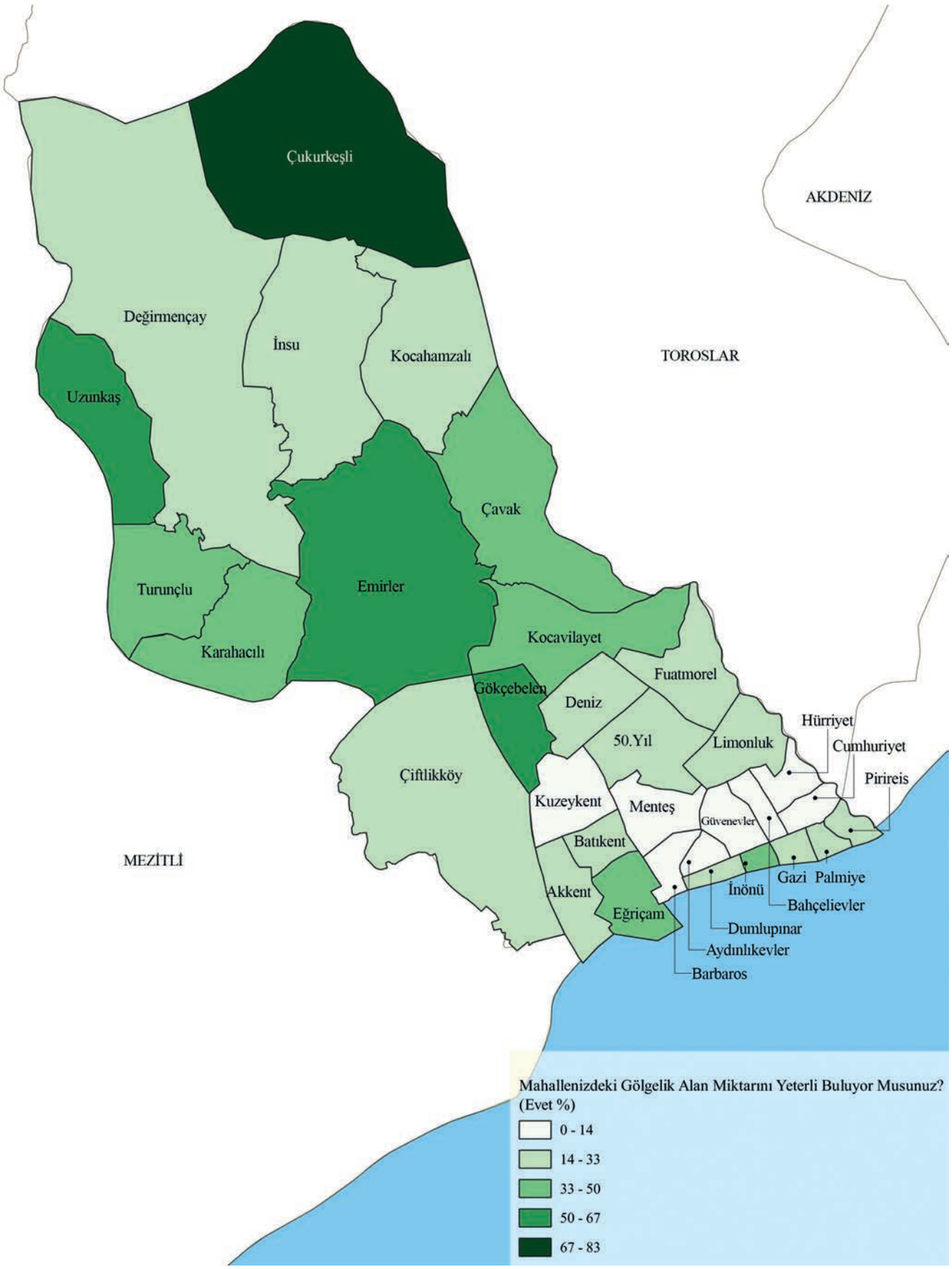

Harita 12: Mahallenizde Bulunan Gölgelik Alan Miktarını Yeterli Buluyor Musunuz?

Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

5.3.2. Yürüyüş

Günümüz insanının en büyük sorunlarından biri de hareketsiz hayattır. Gelişen teknolojik olanaklar, hazır gıdaya yönelim, stresli çalışma ortamları insanları çok daha az hareket eder hale getirdi. Bunun sonucu da karşımıza obezite, kalp damar hastalıkları, şeker hastalığı gibi insan ömrünü zorlaştıran ve azaltan hastalıklar olarak çıkar. Tüm bunların önüne geçebilmek için uzmanlar fiziksel aktivitenin artırılması gerektiği konusunda hemfikirler. Fiziksel aktiviteyi artırabilmenin en kolay ve ekonomik yolu da yürüyüş yapmaktır. Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması kapsamında, spor amaçlı yürüyüş yapma alışkanlıkları incelenmiştir. Bireylerin %69,3'ünün boş zamanlarında yürüyüş yaptıkları ve %28,4'ünün boş zamanlarında yürüyüş yapmadıkları görülmektedir.

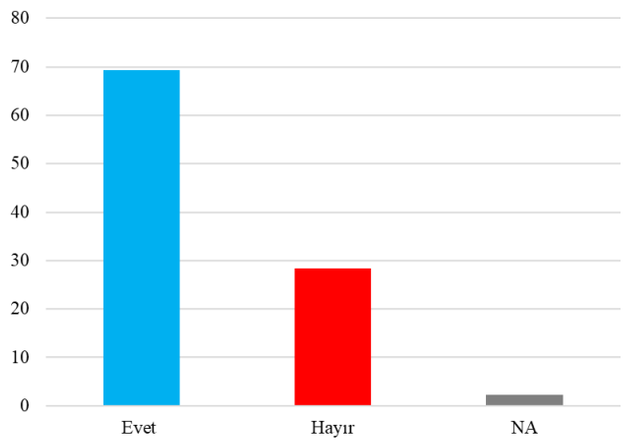

Grafik 29: Boş Zamanlarınızda Yürüyüş Yapıyor Musunuz?

Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

5.3.3. Bisiklete Binme

Yenişehir Kent Sağlığı Araştırmasına göre bireylerin %14,8'inin bisiklete bindiğini ve %83,1'inin bisiklete binmediği görülmektedir.

Aşağıda, katılımcıların mahalle bazında bisiklete binme durumuna ilişkin harita verilmiştir. Harita incelendiğinde, Yenişehir İlçesinde yaşayanların bisiklete binme oranlarının düşük olduğu görülmektedir.

Bisiklet kullanımından bağımsız bir şekilde bisiklet kullanma deneyiminin nasıl daha iyileştirilebileceğini sorulduğunda;

Yaya ve araçtan arındırılmış bisiklet yolları oranı %27.4, bisiklet parkları %8, toplu taşıma ile entegre bisiklet sistemleri %5.3, kiralanabilir bisiklet olanaklarının arttırılması %4.7 olanaklarının arttırılması önermiştir.

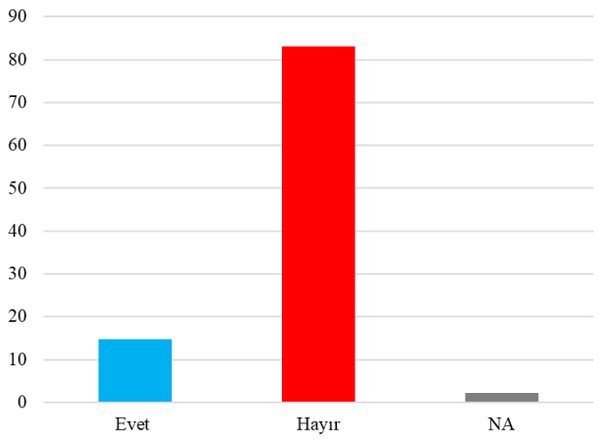

Grafik 30: Bisiklete Biniyor Musunuz?

Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

5.3.4. Egzersiz

Fiziksel aktivite, enerji harcamak için vücudun hareket etmesi anlamına gelmektedir. Günlük yaşamda kas ve eklemleri kullanarak enerji tüketimi gerçekleşen, kalp ve solunum hızını arttıran, farklı şiddetlerde yorgunlukla sonuçlanan her türlü aktivitedir. Egzersiz ise düzenli fiziksel aktivite yapmak anlamına gelmektedir.

Yenişehir Kent Sağlığı Araştırmasına katılanlar arasında düzenli olarak egzersiz yapmayanların sayısı fazla olmakla birlikte, katılımcıların %23,4'ü düzenli olarak egzersiz yaptıklarını ifade etmişlerdir.

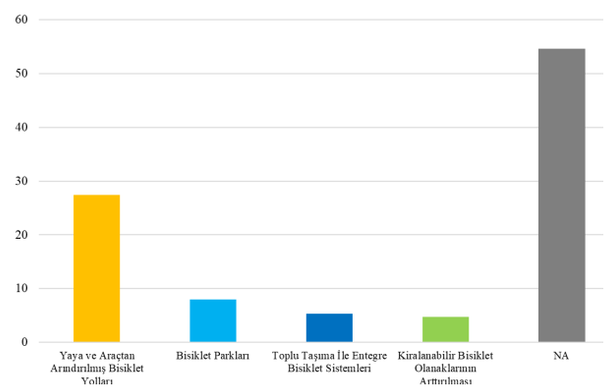

Grafik 31: Bisiklet Kullanma Deneyimi Nasıl İyileştirilebilir?

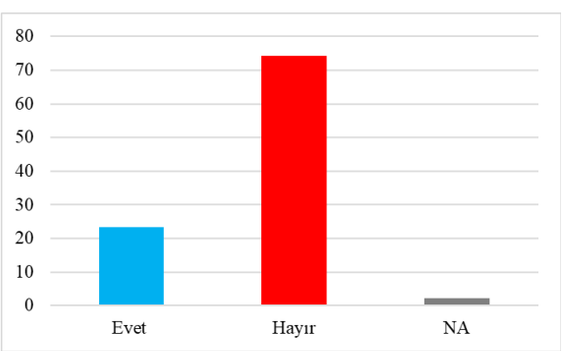

Grafik 32: Düzenli Egzersiz Yapıyor Musunuz?

Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

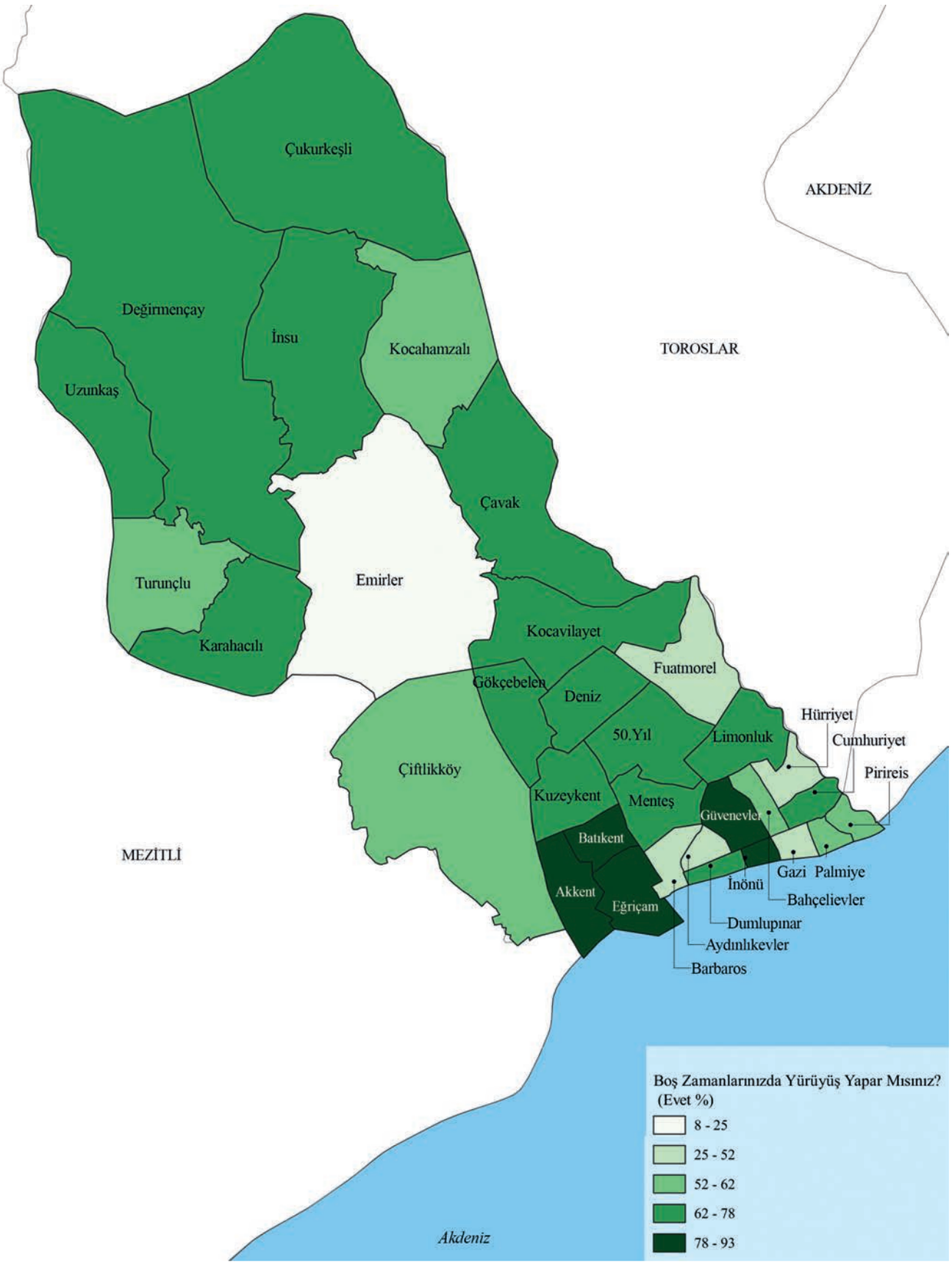

Harita 13: Boş Zamanlarınızda Yürüyüş Yapar Mısınız?

Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

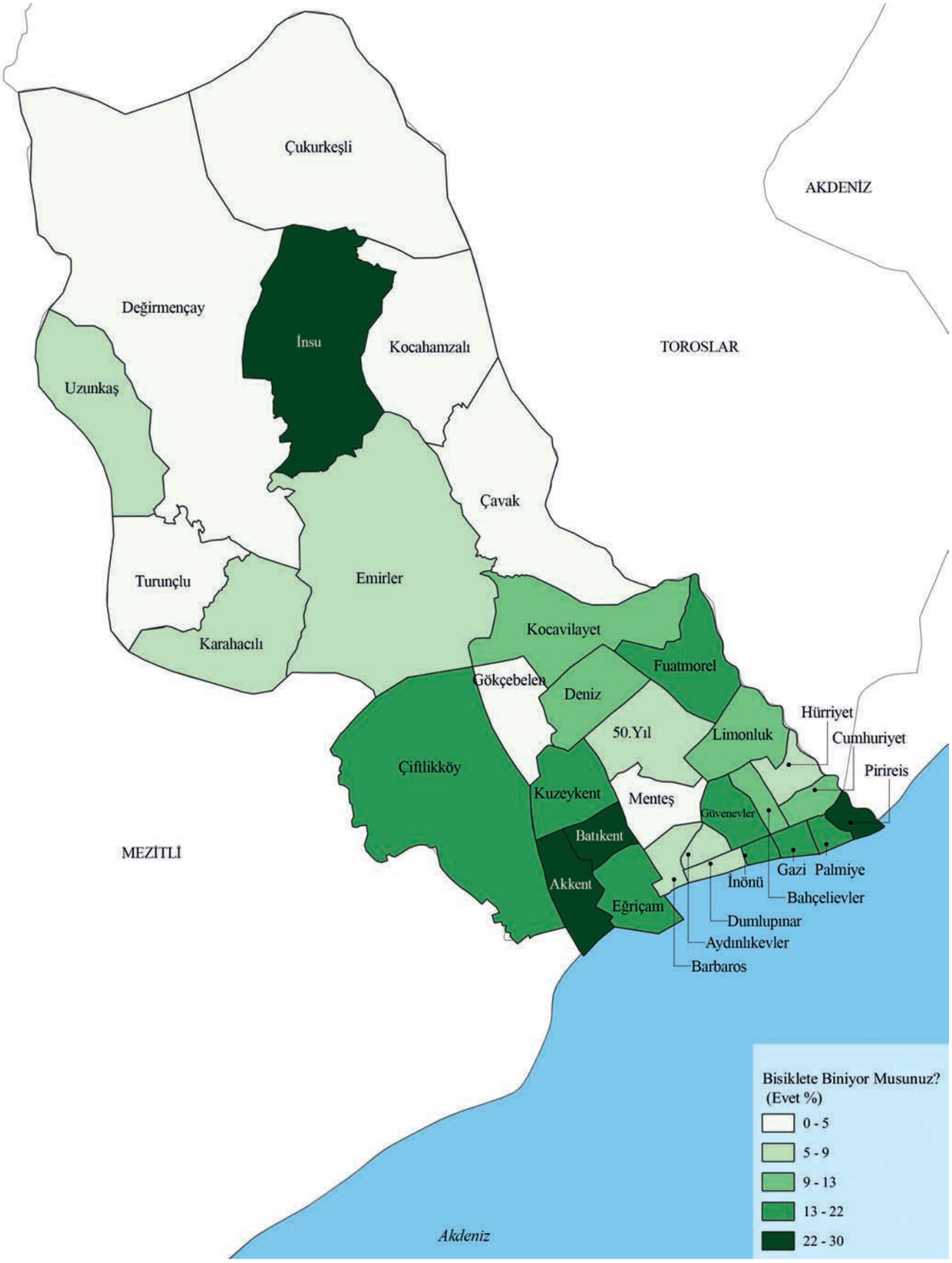

Harita 14: Bisiklete Biniyor Musunuz?

Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

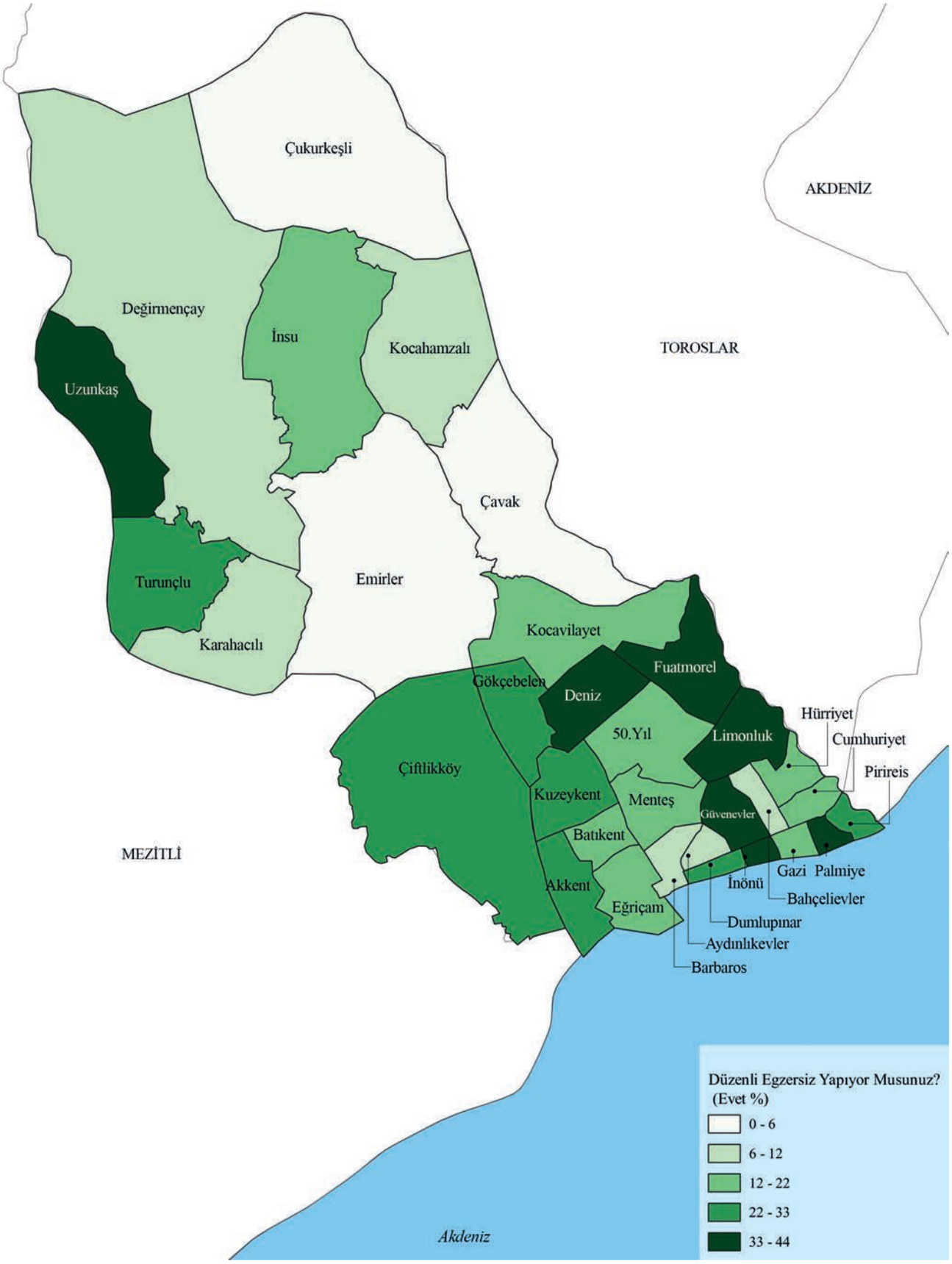

Harita 15: Düzenli Egzersiz Yapıyor Musunuz?
Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

Araştırmanın mahalle bazlı oranları incelendiğinde, düzenli egzersiz yapanların yoğun olduğu mahaller Limonluk, Uzunkaş, Deniz, İnönü, Güvenevler, Fuatmorel ve Palmiye mahallesi olarak belirlenmiştir.

Düzenli olarak egzersiz yapan katılımcıların%42,9 oranındaki büyük bir kısmı açık alanda egzersiz yaptıklarını belirtirken; spor salonunda egzersiz yapanlar %30,4 oranında, evde egzersiz yapanlar %16,3 oranında, bahçe işlerinde %6,7 oranında olduğu görülmüştür. Araştırmanın sonucuna göre Yenişehir İlçesinde açık alanlar, düzenli egzersiz için en çok kullanılan mekândır.

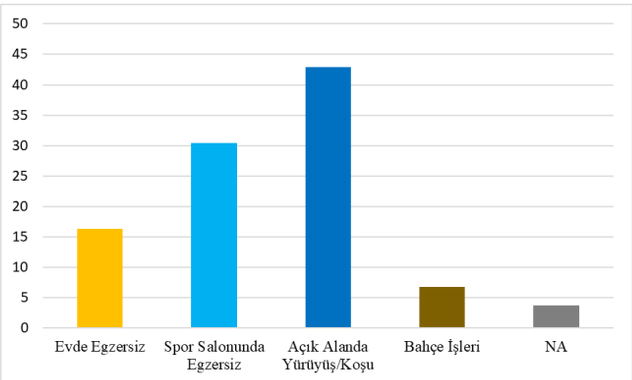

Grafik 33: Nerede Egzersiz Yapıyorsunuz?
Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

Anket kapsamında sorulan egzersiz yapılan mekân sorusuna verilen cevaplar 3 kategoriye ayrılmıştır. Kategori 1 açık hava egzersiz yapmayı tercih edenlerin yoğun olduğu mahallelerdir. Açık hava egzersizine özellikle kırsal alanda yoğun bir şekilde bahçe işleri cevabı verilmiştir. Kategori 2 açık hava ve kapalı mekanlarda yapılan (ev/spor salonu) egzersizlerin eşit veya yakın dağılım gösterdiği mahallelerdir. Kategori 3 ise kapalı mekânda egzersiz yapmayı tercih edenlerin yoğun olduğu mahallelerdir. Güney'de bulunan Gazi, Palmiye, Pirireis mahalleleri sahil şeridine yakın olmalarına rağmen kapalı mekânda egzersiz yapmayı tercih ettiklerini söylemiştir.

5.3.5. Obezite

Obezite, vücuda besinler ile alınan enerjinin, harcanan enerjiden fazla olmasından kaynaklanan ve vücut yağ kitlesinin, yağsız vücut kitlesine oranla artması ile karakterize olan kronik bir hastalıktır. Obezite, başta kardiovasküler ve endokrin sistem olmak üzere vücudun tüm organ ve sistemlerini etkileyerek çeşitli bozukluklara ve hatta ölümlere yol açabilen önemli bir sağlık problemidir. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından en riskli 10 hastalıktan biri olarak kabul edilen obezitenin, yine aynı örgüt tarafından yürütülen son araştırmalarda kanserle yakın ilgisi olduğu da belirlenmiştir.

Türkiye Sağlık İstatistikleri verilerine göre Türk toplumu giderek kilo artışı görülmektedir.

	2014			2016			2019			2022		
Yaş grubu	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**
Toplam	**72,5**	**77,1**	**68,1**	**72,8**	**77,4**	**68,4**	**73,5**	**78,4**	**68,8**	**73,7**	**78,9**	**68,6**
15-24	**63,2**	69,0	57,4	**63,6**	68,9	58,2	**64,6**	70,4	58,6	**64,9**	71,1	58,4
25-34	**71,1**	77,7	64,4	**71,1**	77,7	64,5	**71,9**	78,7	65,1	**72,2**	79,6	64,8
35-44	**75,9**	80,8	71,0	**76,2**	81,4	71,0	**76,4**	82,2	70,5	**75,7**	82,0	69,3
45-54	**79,0**	81,6	76,4	**78,2**	81,3	74,9	**78,7**	82,4	75,0	**78,6**	82,8	74,3
55-64	**77,8**	79,4	76,4	**78,4**	80,6	76,2	**77,9**	80,3	75,6	**78,3**	81,1	75,6
65-74	**73,7**	75,7	71,9	**75,3**	77,2	73,7	**76,2**	79,0	73,8	**76,4**	78,6	74,5
75+	**69,1**	73,3	66,3	**69,6**	72,8	67,5	**70,1**	72,7	68,4	**71,2**	73,6	69,5

Tablo 20: Yıllar itibariyle Türkiye Geneli Yaş Grubu ve Cinsiyete göre Kilo Ortalamaları
Kaynak: TÜİK Türkiye Sağlık Araştırması

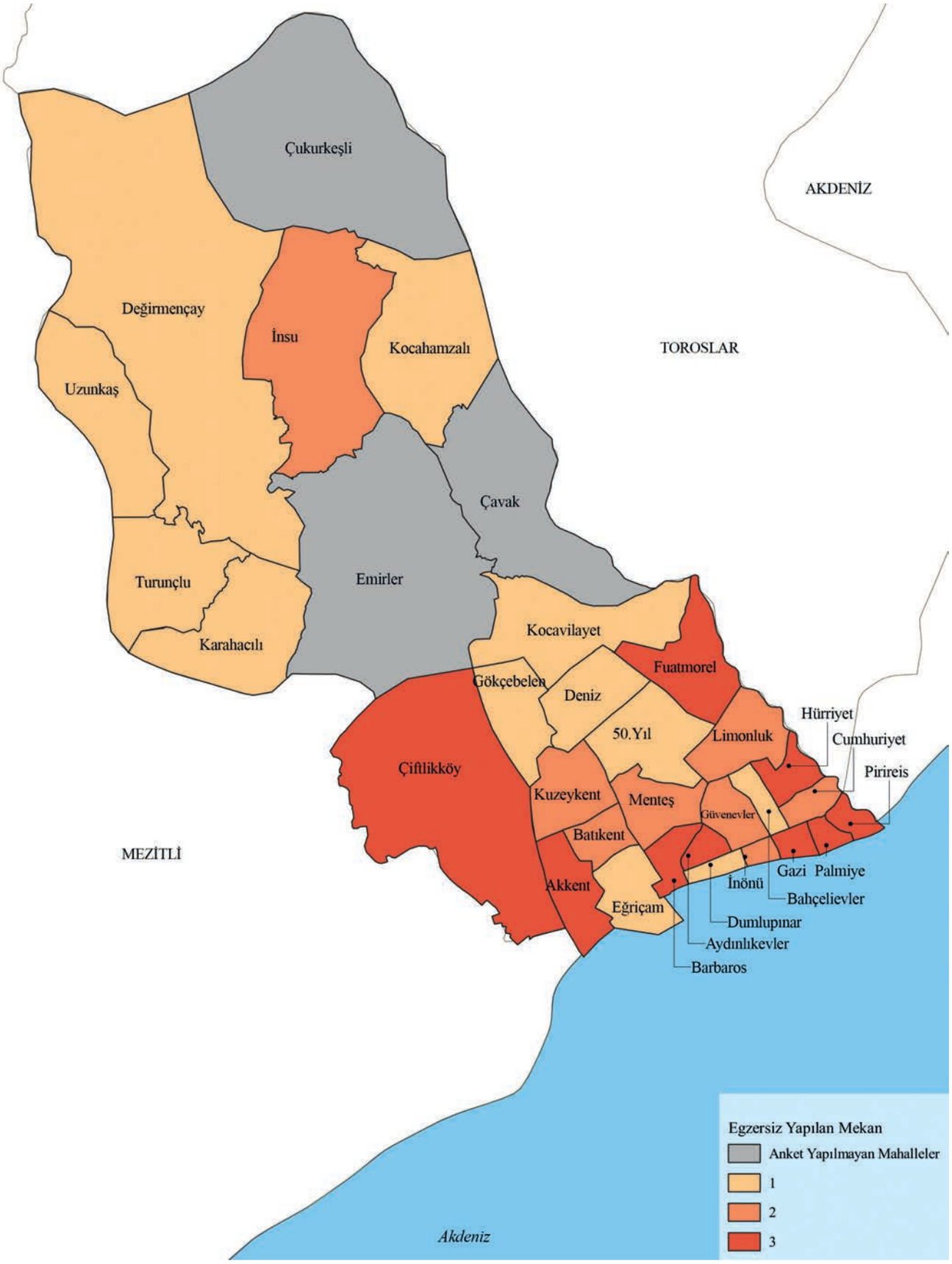

Harita 16: Egzersiz Yapılan Yer

Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

6 Sosyo-Ekonomik Göstergeler

Birinci kademe gelişmiş ilçeler, İlçe SEGE-2022 çalışmasında ilk 67 sırada yer alan ilçelerdir. Bu ilçelerin büyük çoğunluğu Türkiye'nin en gelişmiş illerinde yer almaktadır. Birinci kademe gelişmiş ilçelerin coğrafi bölgeler bazında dağılımı incelendiğinde; Marmara Bölgesi'nden 36, Ege Bölgesi'nden 13, İç Anadolu Bölgesi'nden 9, Akdeniz Bölgesi'nden 5, Karadeniz Bölgesi'nden 2, Doğu Anadolu Bölgesi ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden ise birer ilçenin olduğu görülmektedir.

Sıra	İl Adı	İlçe	Skor	Sıra	İl Adı	İlçe	Skor
1	İstanbul	Şişli	6,959	35	İstanbul	Kartal	2,321
2	Ankara	Çankaya	6,901	36	İstanbul	Bayrampaşa	2,266
3	İstanbul	Beşiktaş	5,940	37	İzmir	Karşıyaka	2,222
4	İstanbul	Kadıköy	4,910	38	İstanbul	Kağıthane	2,174
5	Ankara	Yenimahalle	4,481	39	İstanbul	Küçükçekmece	2,161
6	İstanbul	Bakırköy	4,465	40	Edirne	Merkez	2,113
7	İstanbul	Fatih	4,226	41	İzmir	Çiğli	2,046
8	Bursa	Nilüfer	4,072	42	Adana	Seyhan	2,043
9	İstanbul	Ataşehir	3,545	43	İzmir	Gaziemir	2,031
10	İstanbul	Başakşehir	3,468	44	Kocaeli	İzmit	2,023
11	İzmir	Konak	3,465	45	İzmir	Çeşme	1,998
12	İstanbul	Beyoğlu	3,394	46	Kayseri	Melikgazi	1,983
13	İstanbul	Ümraniye	3,364	47	Ankara	Etimesgut	1,957
14	İstanbul	Sarıyer	3,249	48	Eskişehir	Odunpazarı	1,950
15	Antalya	Muratpaşa	3,173	**49**	**Mersin**	**Yenişehir**	**1,948**
16	İstanbul	Üsküdar	3,045	50	İstanbul	Güngören	1,920
17	İzmir	Bornova	3,028	51	İstanbul	Büyükçekmece	1,891
18	İzmir	Balçova	2,902	52	İzmir	Güzelbahçe	1,882
19	İstanbul	Tuzla	2,730	53	Çanakkale	Merkez	1,846
20	İstanbul	Maltepe	2,685	54	İstanbul	Eyüpsultan	1,839
21	Konya	Selçuklu	2,562	55	İstanbul	Adalar	1,822
22	Ankara	Altındağ	2,528	56	Trabzon	Ortahisar	1,807
23	İstanbul	Beylikdüzü	2,503	57	Ankara	Gölbaşı	1,790
24	İstanbul	Pendik	2,485	58	Kırıkkale	Yahşihan	1,778
25	Muğla	Bodrum	2,483	59	İzmir	Urla	1,768
26	İstanbul	Esenyurt	2,479	60	Samsun	Atakum	1,734
27	Antalya	Konyaaltı	2,465	61	İstanbul	Beykoz	1,732
28	İstanbul	Bahçelievler	2,423	62	Erzurum	Yakutiye	1,688
29	İstanbul	Zeytinburnu	2,382	63	Çanakkale	Bozcaada	1,677
30	Denizli	Merkezefendi	2,375	64	Antalya	Alanya	1,676
31	Gaziantep	Şehitkamil	2,375	65	Muğla	Marmaris	1,671
32	Bursa	Osmangazi	2,374	66	İstanbul	Avcılar	1,640
33	İstanbul	Bağcılar	2,346	67	İzmir	Narlıdere	1,632
34	Kocaeli	Gebze	2,334	68	Manisa	Yunusemre	1,581

Tablo 21: SEGE 2022 İlçeler Sıralaması

Kaynak: SEGE 2022 Araştırma Raporu

Bu kademedeki ilçelerin sanayi ve hizmetler sektörlerindeki ağırlığı imalat sanayii ve hizmetler sektörlerindeki iş yeri payı değişkenlerinden açıkça görülebilmektedir. Her iki sektörde de toplam iş yerlerinin yaklaşık yarısı bu kademedeki ilçelerde yer almaktadır. İş yerlerinin teknoloji ve bilgi yoğunluğu açısından paylarına bakıldığında bu ilçelerin bu alanda ülkemiz toplamının yarısından fazlasına sahip olduğu ifade edilebilir. Ekonomik göstergelerdeki yüksek değerlerle birlikte bu ilçelerin temel altyapısının önemli oranda tamamlanmış olduğu, bu çerçevede eğitim, sağlık ve yaşam kalitesini temsil eden değişkenlerde diğer ilçelere göre yüksek değerlere sahip olduğu görülmektedir. Eğitim ve sağlık boyutları yönünden bütün değişkenlerde birinci gelişmişlik kademesi diğer kademelere kıyasla en yüksek değerlere sahiptir. Bunun yanı sıra eğitim ve sağlık boyutundaki değişkenlerin tümünde ilk sırada yer alan ilçeler birinci gelişmişlik kademesindedir.

Yan sayfadaki İlçe SEGE-2022 çalışmasında ilk 67 sırada yer alan İl ve İlçeler verilmiştir. Tablo 21 incelendiğinde Mersin Yenişehir ilçesi 49. sırada yer alarak birinci kademe gelişmiş ilçe olarak görülmektedir[18].

6.1.Medeni Durum

TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi verilerine göre, 2022 yılı itibariyle Yenişehir İlçesi'nde yaşayan 15 yaş üstü nüfusun 125.465 kişi evli, 70.546 kişi hiç evlenmemiş, 10.304 kişi eşi ölmüş ve 16.854 kişi boşanmıştır. Yıllara göre dağılım incelendiğinde Yenişehir İlçesi'nde evlilik sayısı azalırken, boşanma sayılarının arttığı görülmektedir.

15 yaş üstü nüfusun medeni durum verileri cinsiyete göre incelendiğinde, kadınlarda boşanma oranının erkeklere göre daha yüksek olduğu, erkeklerde ise hiç evlenmemiş olanların oranının kadınlara göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Yıllar	Boşandı	Eşi Öldü	Evli	Hiç Evlenmedi
2019	14.196	9.207	119.593	59.530
2020	15.000	9.600	120.546	60.791
2021	16.111	10.102	125.558	65.961
2022	16.854	10.304	125.465	70.546

Tablo 22: Yenişehir İlçesi Medeni Duruma Göre Nüfus Bilgileri (15 Yaş Üstü)

Kaynak: TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

Okuma Yazma Durumu		Yenişehir
		Sayı
	Erkek	1.211
	Kadın	1.225
Bilinmeyen	Toplam	2.436
	Erkek	68.810
	Kadın	75.169
Okuma Yazma Bilen	Toplam	143.979
	Erkek	159
	Kadın	724
Okuma Yazma Bilmeyen	Toplam	883

Tablo 23: Yenişehir İlçesi Okuma Yazma Durumu, 2021

Kaynak: TÜİK Ulusal Eğitim İstatistikleri

6.2. Eğitim Düzeyi

Yenişehir İlçesi nüfusun eğitim durumu incelendiğinde, genel olarak eğitim durumunun yüksek olduğu görülmektedir. Eğitim durumunun cinsiyete göre dağılımı incelendiğinde kadınların eğitim düzeyinin erkeklere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

	Erkek ve Boşandı	Erkek ve Eşi Öldü	Erkek ve Evli	Erkek ve Hiç Evlenmedi	Kadın ve Boşandı	Kadın ve Eşi Öldü	Kadın ve Evli	Kadın ve Hiç Evlenmedi
2022	6.124	1.159	62.224	36.702	10.730	9.145	63.241	33.844

Tablo 24: Yenişehir İlçesi'nde Medeni Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı, 2022 (15 yaş üstü nüfus)

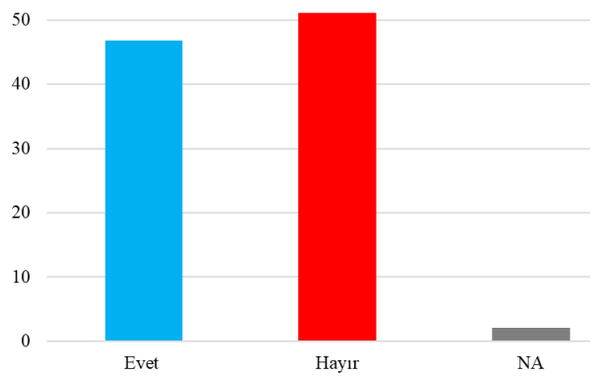

Grafik 34: Bir İşte Çalışma Durumu

Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

18- T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İnternet Sitesi

6.3. İşgücü ve İşgücüne Katılım

6.3.1. Gelir Dağılımı

Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması kapsamında görüşülen kişilerde bir işte çalışıp çalışmadıkları; çalışıyorlarsa işteki konumları, çalışmıyorlarsa çalışmama sebepleri sorulmuştur. Araştırmanın sonuçlarına göre;

Grafik 34 incelendiğinde, bireylerin %51,1'inin gelir getirici bir işte çalışmadığı ve %46,8'inin ise gelir getirici bir işte çalıştığı görülmektedir.

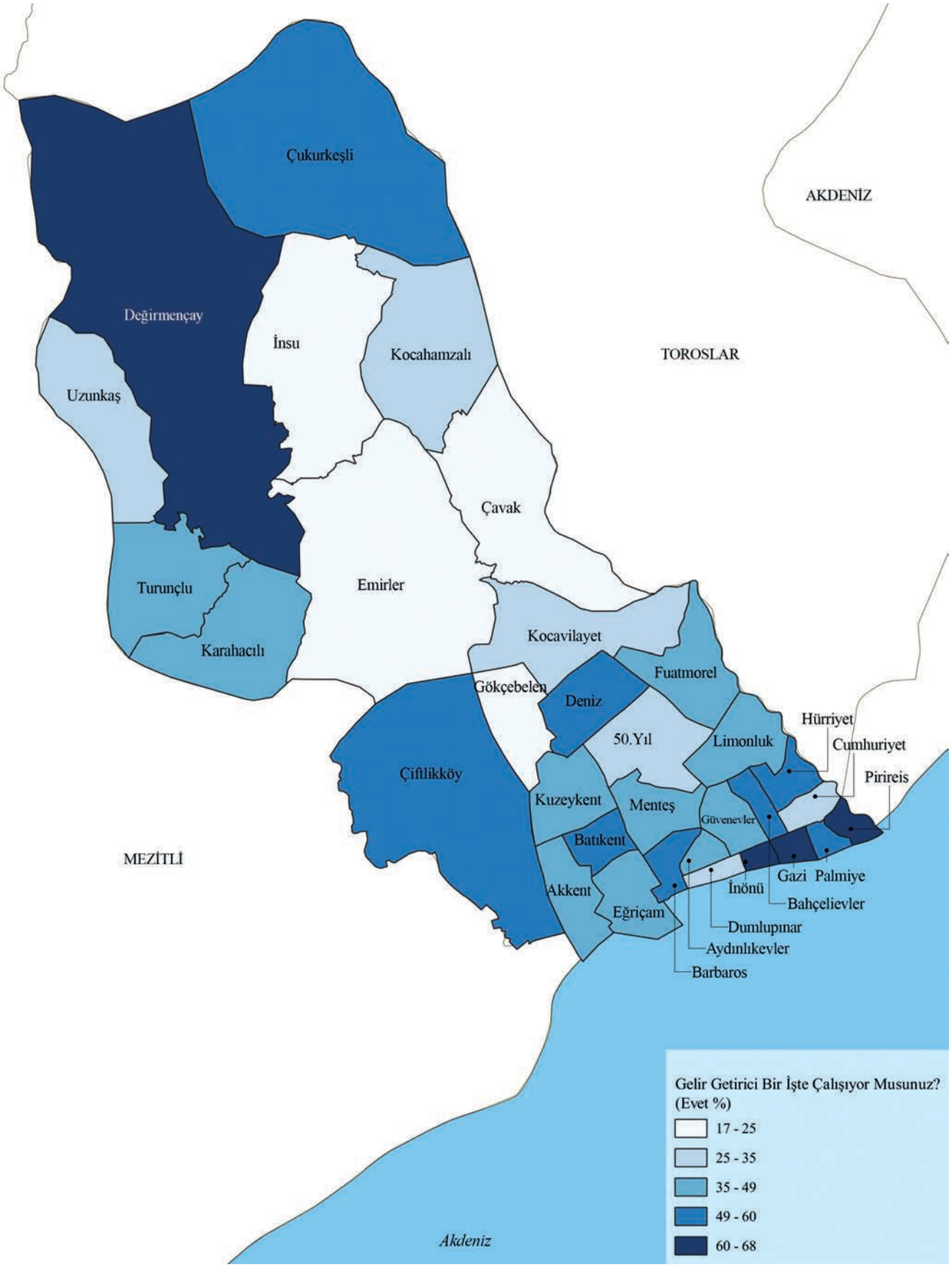

Harita 17: Mahalle Bazlı Gelir Getirici İşte Çalışma Durumu

Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

Katılımcıların cevapları evet ise;

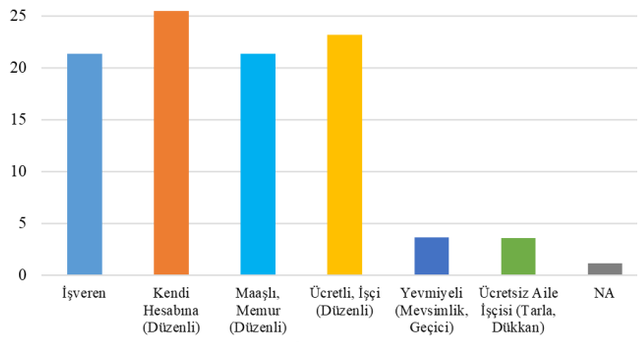

Grafik 35: Ne Tür İşte Çalışıyorsunuz?
Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

Yandaki grafik incelendiğinde, gelir getirici bir işte çalışan bireylerin %25,5'inin kendi hesabına (düzenli), %21,4'ünün işveren olarak, %21,4'ünün maaşlı, memur (düzenli), %23,2'sinin ücretli, işçi (düzenli) %3,7'sinin yevmiyeli, %3,6'sının ücretsiz aile işçisi olarak çalıştığı görülmektedir.

Aşağıdaki tabloda ise, katılımcıların mahalle bazında, gelir getirici çalışılan iş çeşidine ilişkin Tablo 25 verilmiştir.

MAHALLE	İşveren	Kendi Hesabına	Maaşlı, Memur	Ücretli, işçi	Yevmiyeli	Ücretsiz aile işçisi	NA
50.YIL	23,8	42,9	14,3	14,3	0	0	4,8
AKKENT	26,7	13,3	26,7	28,9	0	2,2	2,2
AYDINLIKEVLER	19,2	23,1	15,4	23,1	15,4	0	3,8
BAHÇELİEVLER	10,3	20,5	15,4	17,9	12,8	20,5	2,6
BARBAROS	29,4	26,5	17,6	17,6	8,8	0	0
BATIKENT	23,5	38,2	8,8	26,5	0	2,9	0
CUMHURİYET	16,7	26,7	36,7	20	0	0	0
ÇAVAK	33,3	0	66,7	0	0	0	0
ÇİFTLİKKÖY	18,2	15,9	27,3	33	1,1	2,3	2,3
ÇUKURKEŞLİK	0	28,6	14,3	0	57,1	0	0
DEĞİRMENÇAY	50	12,5	0	25	12,5	0	0
DENİZ	0	50	16,7	25	0	8,3	0
DUMLUPINAR	50	25	0	25	0	0	0
EĞRİÇAM	21,4	19	31	26,2	0	0	2,4
EMİRLER	0	0	0	66,7	0	0	33
FUATMOREL	24,2	30,2	21,2	24,2	0	0	0
GAZİ	30	20	13,3	23,3	10	3,3	0
GÖKÇEBELEN	0	33,3	0	0	33,3	33,3	0
GÜVENEVLER	8,2	28,6	26,5	34,7	0	2	0
HÜRRİYET	30,4	21,7	17,4	26,1	2,2	0	2,2
İNÖNÜ	21,1	31,6	21,1	26,3	0	0	0
İNSU	0	50	0	50	0	0	0
KARAHACILI	20	0	0	20	0	60	0
KOCAHAMZALI	0	50	25	0	0	25	0
KOCAVİLAYET	54,5	18,2	9,1	9,1	0	9,1	0
KUZEYKENT	4,5	31,8	22,7	36,4	4,5	0	0
LİMONLUK	24,1	27,6	41,4	6,9	0	0	0
MENTEŞ	27,9	32,6	30,2	7	0	2,3	0
PALMİYE	50	33,3	0	11,1	0	5,6	0
PİRİREİS	10	36,7	13,3	30	3,3	6,7	0
TURUNÇLU	0	20	20	0	60	0	0
UZUNKAŞ	25	25	0	0	0	50	0

Tablo 25: Ne Tür İşte Çalışıyorsunuz? (Mahalle Bazlı)
Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

Katılımcıların cevabı hayır ise çalışmama nedeni;

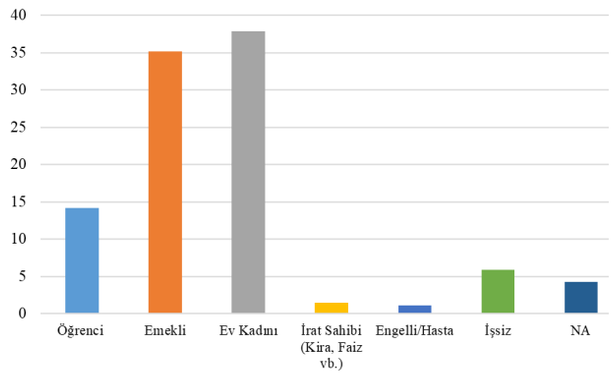

Grafik 36: Bir İşte Çalışmama Nedeni

Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

Yandaki grafik incelendiğinde, gelir getirici bir işte çalışmayan bireylerin %37,9'unun ev kadını, %35,2'sinin emekli, %14,2'sinin öğrenci, %5,9'unun işsiz, %1,5'inin irat sahibi ve %1,1'inin özürlü/engelli/hasta olduğu görülmektedir

Aşağıdaki Tablo 26'da ise, katılımcıların mahalle bazında, gelir getirici bir işte çalışmama nedenine ilişkin grafik verilmiştir.

MAHALLE	Öğrenci	Emekli	Ev Kadını	İrat Sahibi	Özürlü Engelli Hasta	İşsiz	NA
50.YIL	11,5	40,4	23,1	1,9	3,8	5,8	13,5
AKKENT	17,5	35,1	38,6	0	0	1,8	7
AYDINLIKEVLER	7,4	22,2	44,4	0	11,1	11,1	3,7
BAHÇELİEVLER	6,1	30,3	51,5	0	0	9,1	3
BARBAROS	9,7	32,3	45,2	3,2	0	9,7	0
BATIKENT	12	48	24	4	0	0	12
CUMHURİYET	20,8	35,8	37,7	0	0	3,8	1,9
ÇAVAK	12,5	25	62,5	0	0	0	0
ÇİFTLİKKÖY	20	40	26,2	3,1	0	10,8	0
ÇUKURKEŞLİK	0	40	60	0	0	0	0
DEĞİRMENÇAY	25	50	25	0	0	0	0
DENİZ	0	41,7	50	0	0	8,3	0
DUMLUPINAR	12,5	50	25	0	0	12,5	0
EĞRİÇAM	13,1	27,9	50,8	0	1,6	4,9	1,6
EMİRLER	0	25	37,5	0	0	25	12,5
FUATMOREL	21,6	32,4	35,1	0	0	10,8	0
GAZİ	15,4	23,1	30,8	0	0	7,7	23,1
GÖKÇEBELEN	11,1	22,2	44,4	0	0	0	22,2
GÜVENEVLER	14,8	37	40,7	0	3,7	3,7	0
HÜRRİYET	14,6	39	39	9	9	4,9	2,4
İNÖNÜ	0	50	40	0	0	10	0
İNSU	11,1	44,4	33,3	0	0	0	11,1
KARAHACILI	0	28,6	28,6	0	0	0	42,9
KOCAHAMZALI	12,5	37,5	50	0	0	0	0
KOCAVİLAYET	17,4	39,1	39,1	0	0	0	4,3
KUZEYKENT	12,1	36,4	39,4	3	0	9,1	0
LİMONLUK	32,3	32,3	32,3	3,2	0	0	0
MENTEŞ	14,8	33,3	31,5	5,6	0	7,4	7,4
PALMİYE	7,7	30,8	38,5	0	7,7	15,4	0
PİRİREİS	0	42,9	35,7	14,3	0	0	7,1
TURUNÇLU	14,3	28,6	57,1	0	0	0	0
UZUNKAŞ	0	33,3	66,7	0	0	0	0

Tablo 26: Mahalle Bazlı Bir İşte Çalışmama Nedeni

Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

Gelire ilişkin en temel göstergelerden birisi de hanehalkı gelirinin geçime yetip yetmemesidir. Buna ilişkin olarak Yenişehir Kent Sağlığı Araştırmasına katılanlara gelirlerinin geçimlerine yetip yetmediği sorulmuştur. Yandaki grafik incelendiğinde, bireylerin %49,4'ünün kazandığı paranın geçimine zor yettiği, %42,8'inin kazandığı paranın geçimine yettiği ve %4,9'unun ise kazandığı para ile birikim yapabildiği görülmektedir.

Grafik 37 ise, katılımcıların mahalle bazında, geçimini tanımlama durumuna ilişkin grafik verilmiştir.

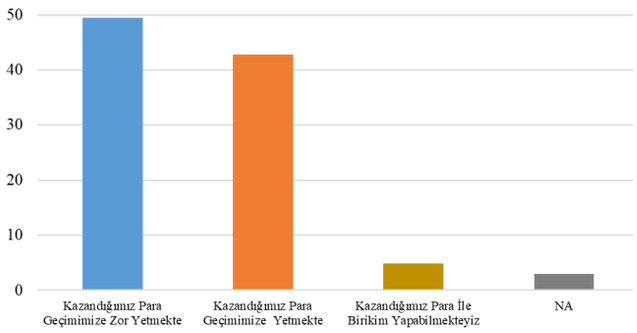

Grafik 37: Hanehalkı Geliriniz Geçiminize Yetiyor Mu?
Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

MAHALLE	Kazandığımız para geçimimize zor yetmekte	Kazandığımız para geçimimize yetmekte	Kazandığımız para ile birikim yapabilmekteyiz	NA
50.YIL	52,6	38,2	6,6	2,6
AKKENT	59	35,2	5,7	0
AYDINLIKEVLER	52,8	41,5	1,9	3,8
BAHÇELİEVLER	49,3	47,9	2,7	0
BARBAROS	43,9	42,4	6,1	7,6
BATIKENT	43,5	32,3	9,7	14,5
CUMHURİYET	51,8	45,9	1,2	1,2
ÇAVAK	58,3	33,3	8,3	0
ÇİFTLİKKÖY	44,2	48,7	3,2	3,9
ÇUKURKEŞLİK	75	25	0	0
DEĞİRMENÇAY	83,3	16,7	0	0
DENİZ	58,3	33,3	8,3	0
DUMLUPINAR	50	25	16,7	8,3
EĞRİÇAM	61,5	29,8	5,8	2,9
EMİRLER	83,3	0	0	16,7
FUATMOREL	42,9	45,7	11,4	0
GAZİ	42,2	42,2	6,7	8,9
GÖKÇEBELEN	66,7	25	0	8,3
GÜVENEVLER	59	38,1	2,9	0
HÜRRİYET	47,2	48,3	1,1	3,4
İNÖNÜ	51,7	37,9	10,3	0
İNSU	83,3	8,3	8,3	0
KARAHACILI	58,3	41,7	0	0
KOCAHAMZALI	66,7	33,3	0	0
KOCAVİLAYET	61,1	33,3	0	5,6
KUZEYKENT	32,1	64,3	3,6	0
LİMONLUK	14,8	75,4	9,8	0
MENTEŞ	36	59	3	2
PALMİYE	51,6	45,2	3,2	0
PİRİREİS	31,8	43,2	15,9	9,1
TURUNÇLU	83,3	16,7	0	0
UZUNKAŞ	83,3	16,7	0	0

Tablo 27: Hanehalkı Geliriniz Geçiminize Yetiyor Mu? (Mahalle Bazlı)
Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

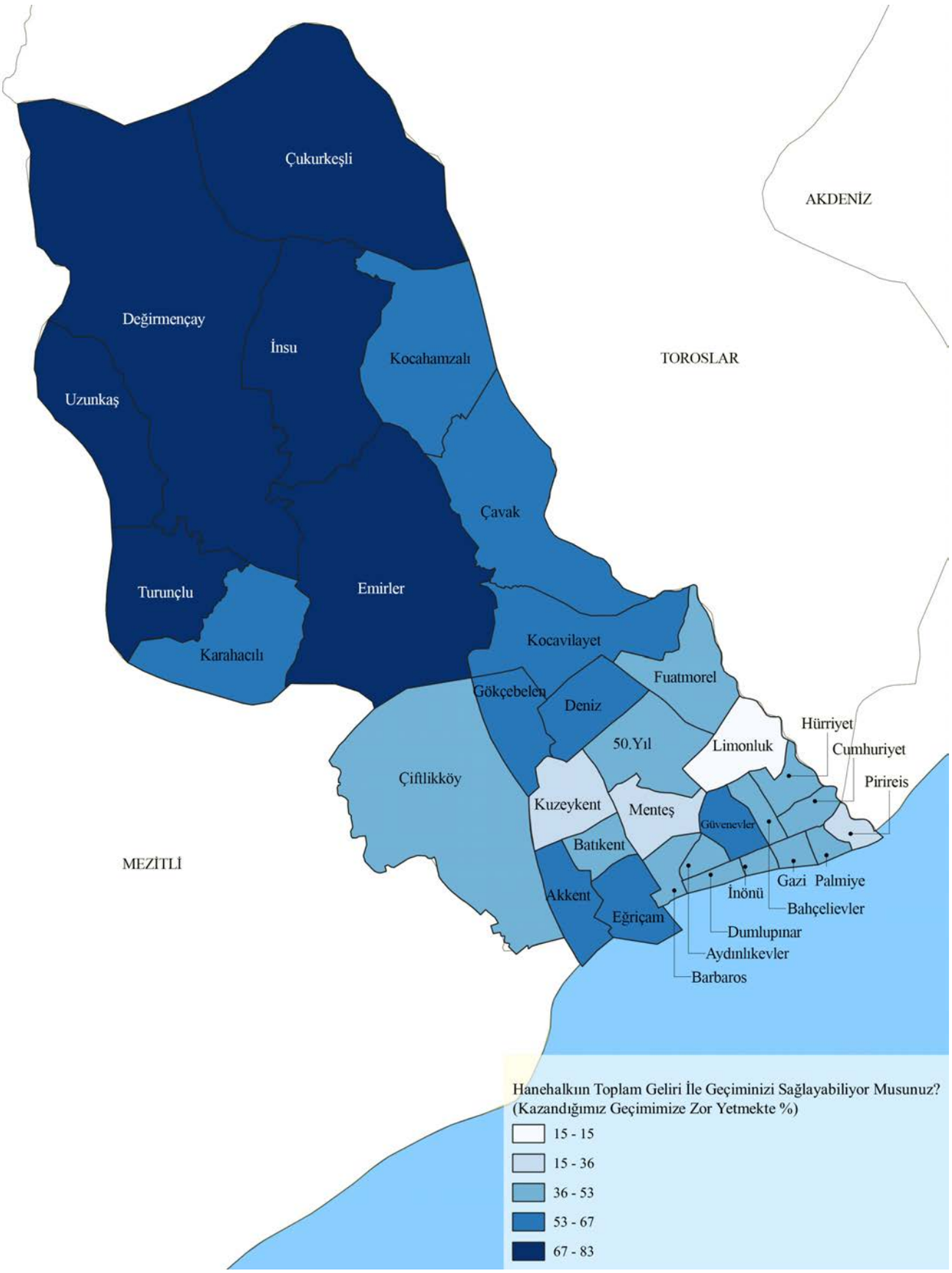

Harita 18: Hanehalkı Geliriniz Geçiminize Yetiyor Mu? (Kazandığımız Geçimimize Zor Yetmekte)

Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

6.3.2. Sosyal Güvenlik

Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması kapsamında katılımcılara sosyal güvenlik durumları sorulmuştur. Aşağıdaki grafik incelendiğinde, bireylerin %67,1'inin sosyal güvence durumunun SSK, %17,6'sının Bağ Kur, %2,7'sinin emekli sandığı, %1,1'inin özel sigortasının olduğu ve %10,8'inin herhangi bir sağlık güvencesinin olmadığı görülmektedir. Katılımcıların büyük bir çoğunluğunun Sosyal güvencesinin SSK olduğu görülmektedir.

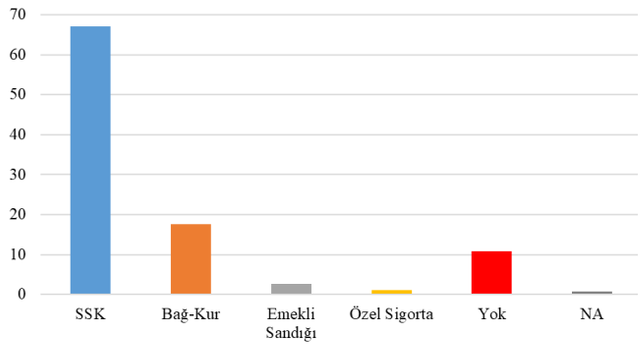

Grafik 38: Sosyal Güvenlik Durumunuz?
Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

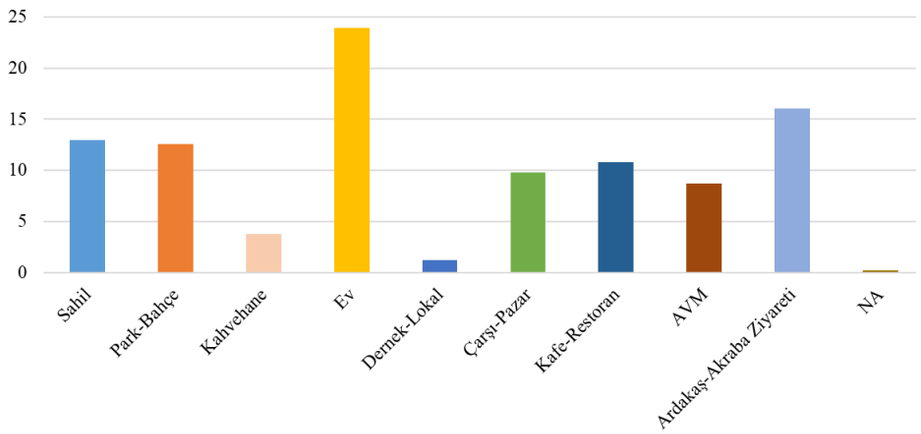

Grafik 39: Boş Zamanlarınızı Nasıl Değerlendirirsiniz?
Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

6.3.3. Gündelik Yaşam

Yenişehir İlçesi'nde yaşayan nüfusun boş vakitlerini nasıl değerlendirdiklerini görmek adına katılımcılara boş vakitlerini nerede değerlendirdikleri sorulmuştur. Yukarıdaki grafik incelendiğinde, bireylerin boş vakitlerini en fazla evde geçirdikleri görülmektedir. Bu durumu sırasıyla arkadaş, akraba, komşu ziyaretleri, sahil ve park-bahçe takip etmektedir. Bireylerin verdikleri cevaplar incelendiğinde ise, bireylerin en az kahvehanede vakit geçirdiği görülmektedir.

Aşağıdaki grafik incelendiğinde, bireylerin günlük haberleri en fazla sosyal medyadan takip ettikleri görülmektedir. İkinci sırada ise televizyon yer almaktadır. Günlük haberleri takip etmeyen bireylerin sayısının ise oldukça az olduğu görülmektedir.

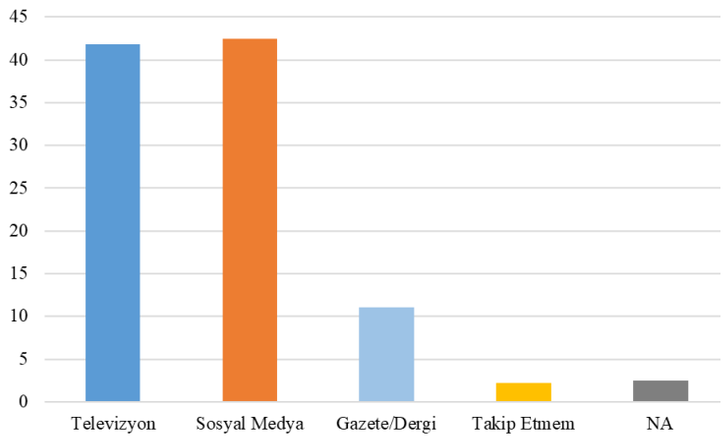

Grafik 40: Günlük Haberleri En Çok Nereden Takip Edersiniz?
Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

7 Yapılı Çevre Planlama

Mersin kenti, Kydnos Nehri'ne bağlı olarak oluşan Rhegma Gölü'nün alüvyonlarla dolması ve bataklık hale gelmesi, bundan dolayı Çukurova Bölgesi içinde önemli bir liman işlevi gören Tarsus'un liman işlevini kaybetmesiyle ortaya çıkmıştır[19]. Amerikan İç Savaşı sonucu Çukurova'da artan pamuk üretimi ve bu üretim doğrultusunda iç ve dış pazarlar arasında Mersin'in bir bağlantı noktası haline gelmesi, özellikle Doğu Akdeniz kentleri olmak üzere Mersin'in yakın bölgesindeki diğer yerleşimlerden göç almaya başlaması, Süveyş Kanalı'nın yapımı sırasında Toros Dağları'ndaki kerestenin kullanılması ve bu kerestenin Mersin limanı üzerinden sevk edilmesi, Mersin Adana karayolunun yanı sıra demiryolunun da on dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısında hizmete girmesi olarak sıralanmıştır. Bu gelişmeler kenti bölgesel ölçekte bir çekim noktası haline getirmiştir[20].

Bir liman kenti özelliği kazanan Mersin'in ilk imar planı Hermann Jansen tarafından hazırlanmıştır. Hermann Jansen tarafından hazırlanan ve 1938 yılında yürürlüğe giren plandan 1960'lara kadar geçen süreçte, Mersin kentinin gelişmesinin batıya doğru yöneldiği, kentin on dokuzuncu yüzyıldan yirminci yüzyılın başına kadar geçen dönemde oluşturmuş olduğu çekirdeğinin korunduğu, bu anlamda kentin fiziksel yapılanmasında belirgin değişimler yaşanmadığı anlaşılmaktadır[21].

Mersin'in beklenenden hızlı büyümesi sonucu 1963 yılında İller Bankası Planı onaylanmıştır. İller Bankası Planı'nda kent formu yağ lekesi biçimini almakta, kent, merkezden çepere doğru giderek azalan yoğunluktaki konut alanları ile sonlanmaktadır. Planda, batıya ve kuzeye doğru gelişme eğilimlerine ağırlık verilmektedir[22]. Daha sonraları 1980-1982-1996 Nazım İmar Planları, 2007 Çevre Düzeni Planı, 2008 Nazım İmar Planı, 2013

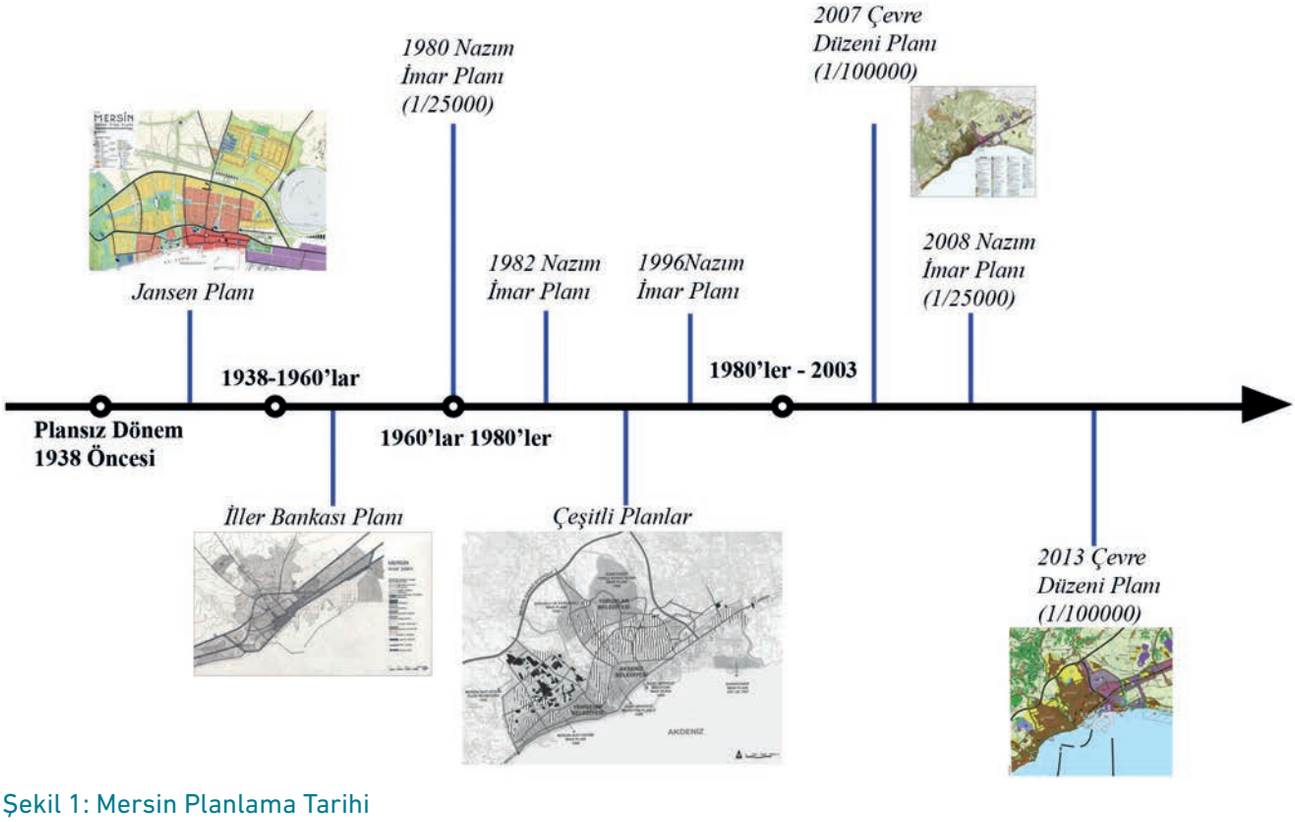

Şekil 1: Mersin Planlama Tarihi

Kaynak: Ünlü, T. (2009). Mekânsal Planlamanın Kentin Biçimlenmesine Etkisi: Mersin Örneği. Planlama Dergisi, 3(4), 27-42.
Kaynak: Sönmez, R. (2009). Mersin Kent Bütünü ve Yakın Çevresi 1/25000 Ölçekli Nazım İmar Planı. TMMOB şehir Plancıları Odası Planlama Dergisi, 3(4), 129Y144.
Kaynak: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı İnternet Sitesi, Çevre Düzeni Planları 1/100.000

19- Ünlü, T. (2009). Mekânsal Planlamanın Kentin Biçimlenmesine Etkisi: Mersin Örneği. Planlama Dergisi, 3(4), 27-42.
20- Ünlü, T. (2009). Mekânsal Planlamanın Kentin Biçimlenmesine Etkisi: Mersin Örneği. Planlama Dergisi, 3(4), 27-42.
21- Ünlü, T. (2009). Mekânsal Planlamanın Kentin Biçimlenmesine Etkisi: Mersin Örneği. Planlama Dergisi, 3(4), 27-42.
22- Ünlü, T. (2009). Mekansal Planlamanın Kentin Biçimlenmesine Etkisi: Mersin Örneği. Planlama Dergisi, 3(4), 27-42.

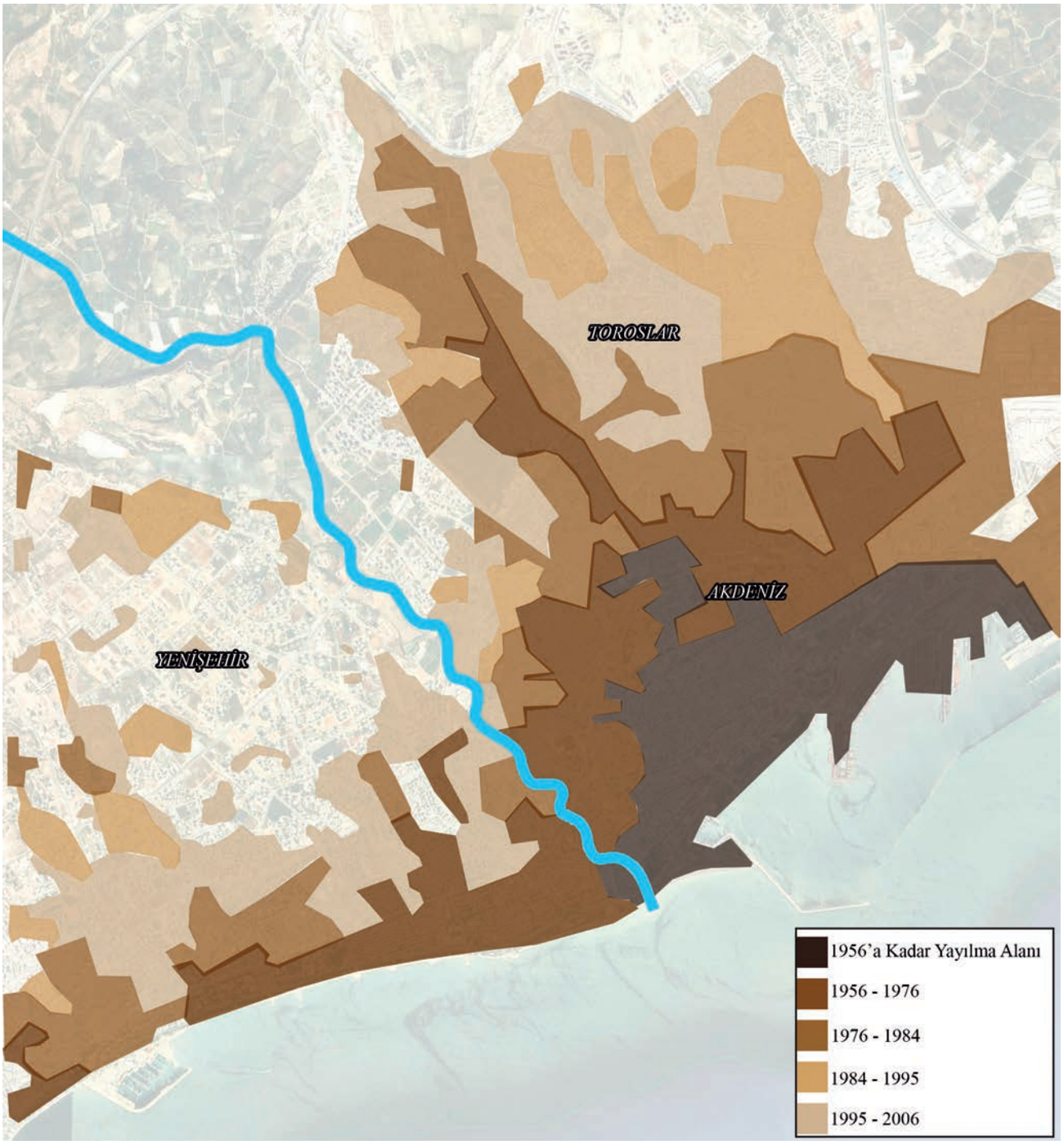

Harita 19: Mersin Kentinin Mekânsal Gelişimi

Kaynak: Sönmez, R. (2009). Mersin Kent Bütünü ve Yakın Çevresi 1/25000 Ölçekli Nazım İmar Planı. TMMOB şehir Plancıları Odası Planlama Dergisi, 3(4), 129Y144.
(*) Belirtilen kaynak kullanılarak tekrar çizilmiştir.

Çevre Düzeni Planı hazırlanmıştır. Ayrıca kent içinde farklı tarihlerde alt-bölge düzeyinde farklı imar planlar hazırlanmıştır. Son hazırlanan Çevre Düzeni Planı ile birlikte Yenişehir'in sahil kesiminden Kuzeyde bulunan E982 otoyoluna kadar büyümesi öngörülmüştür.

Harita 19'da Mersin kentinin mekânsal gelişimi gösterilmiştir. Mersin 1950'li yıllara kadar liman çevresinde gelişmiş daha sonraları kentsel yayılma hız kazanmıştır. Yenişehir ilçesinin güney kısmı 1970'lere kadar gelişme göstermiş, daha sonraları gelişme kuzeye yönelmiştir.

Harita 20'de Yenişehir ilçesi resmi-okul-ticari ve konut yapıları gösterilmiştir. Konutlar kat sayıları ile gösterilmiştir. Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde yüksek yapı; bina yüksekliği 21.50 metreden veya yapı yüksekliği

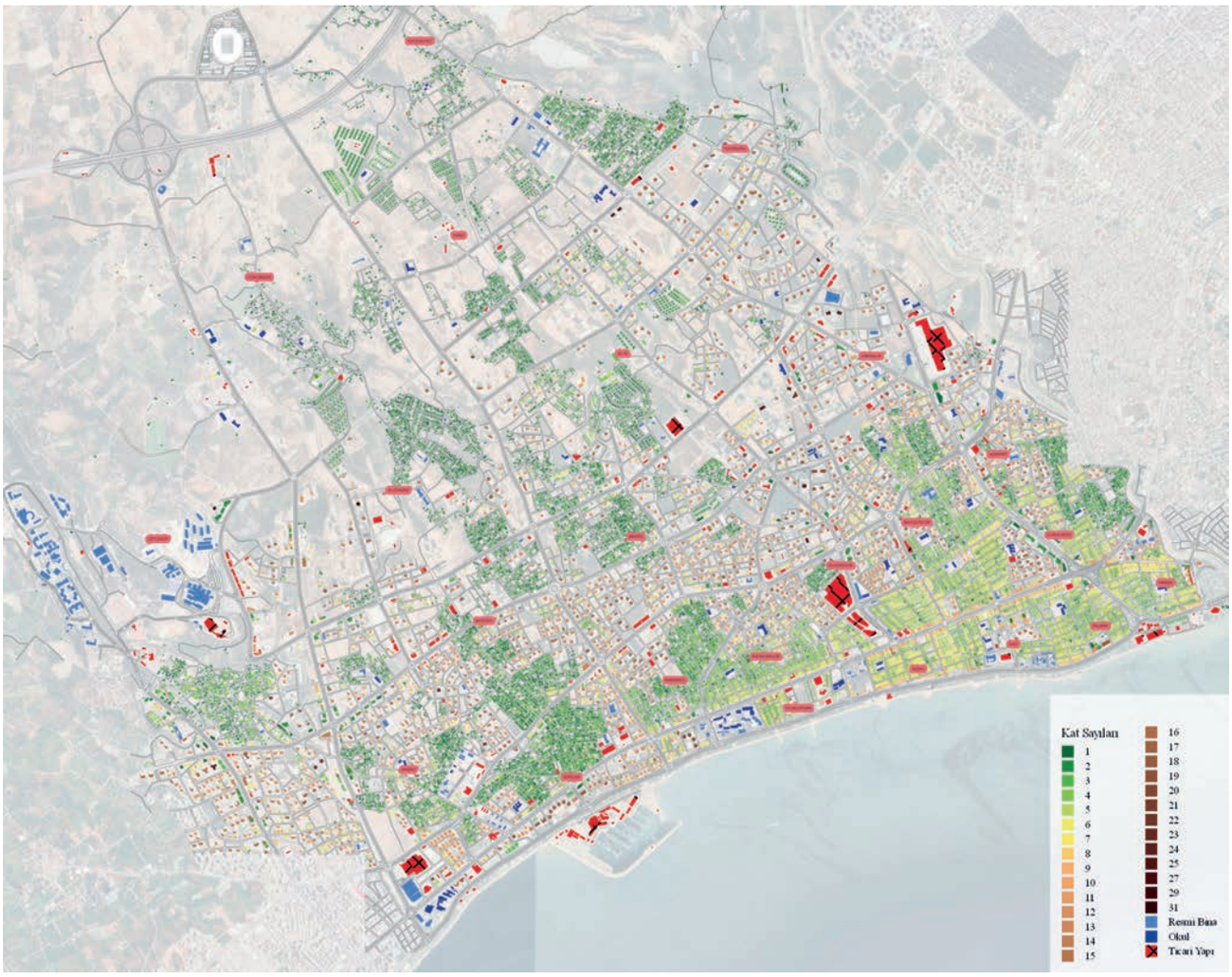

Harita 20: Yenişehir İlçesi Yapı ve Kat Adetleri
Harita, Google Earth Uydu Görüntüsü ve Hali Hazır Harita verileri kullanılarak oluşturulmuştur.

30.50 metreden fazla olan binalar şeklinde tanımlanmıştır. Yenişehir ilçesinde 10 katlı ve daha yüksek konutlar Çiftlikköy, Menteş, Fuatmorel, Güvenevler, Batıkent, Limonluk, Hürriyet mahallelerinde yoğunlaşmıştır. 9 katlı ve daha düşük katlı konutlar Eğriçam, Barbaros, Aydınlıkevler, İnönü, Cumhuriyet, Pirireis, Bahçelievler mahallelerinde yoğunlaşmıştır. Yüksek katlı konutlar genel olarak etrafı duvar ile örülü içerisinde kendi yeşil alanlarını, otoparklarını, oyun alanlarını bulunduran sitelerdir.

7.1. Ulaşım

Trafik, kentsel faaliyetlerin yer seçimi sonucunda ortaya çıkmakta ve günlük hayat içerisinde düzenli olarak gerçekleştirilen/yapılan ev-işyeri, ev-okul, ev-rekreasyon gibi seyahatlerden oluşmaktadır. Bu seyahatler, genel olarak iki nokta arasındaki ulaşım olarak tanımlanmaktadır. Ulaşım hizmetinde yolcuların en kısa zamanda ulaşımlarının sağlanarak sosyal hedeflenmektedir. Yollar, taşıtlar ve terminallerden oluşan bir ulaşım sistemi, şehir içinde dolaşımı sağlamakta ve hareketleri yönlendirmektedir[23].

Mersin ilinin genel arazi kullanımına bakıldığında; Kent merkezinin de bulunduğu Akdeniz ilçesi ticari-sanayi odaklı gelişim göstermiştir. Liman, tren garı bulunması ve Toros Devlet Hastanesinin varlığı Akdeniz ilçesini ulaşım ve sağlık alanında da öne çıkarmaktadır. Akdeniz ilçesinin kuzeyinde bulunan Toroslar ilçesi şehirler arası otobüs terminali ve bölgesel hizmet vermekte olan şehir hastanesi ile ulaşım ve sağlık alanında öne çıkmaktadır. Yenişehir ilçesi Mersin Üniversitesi ve hastanesi ile sağlık-eğitim, alışveriş merkezleri ve marina ile ticari alt merkez işlevi görmektedir. Mezitli ilçesi de turizm ve ticari alt merkez işlevindedir.

Kent merkezi, sanayi gibi büyük kentsel kullanımların Mersin'in doğusunda, turizm alanlarının, yoğun konut alanlarının Mersin'in batısında olması nedeniyle Yenişehir bir koridor haline gelmektedir ve trafik yoğunluğu artmaktadır. Ayrıca Yenişehir'de bulunan eğitim-sağlık-ticaret hizmetleri trafik yoğunluğunu daha da arttırmaktadır.

23- Mezitli Belediyesi. Mezitli Belediyesi Şehir Sağlık Profili. (2017) Mersin.

Harita 21: Mersin İli Genel Arazi Kullanımı
Harita, Google Earth Uydu Görüntüsü kullanılarak oluşturulmuştur.

Adnan Menderes, Gazi Mustafa Kemal ve Hüseyin Okan Merzeci bulvarları Doğu-Batı trafik yükünü taşıyan en önemli yollardır. Mersin Ulaşım Ana Planı kapmasında 2022 yılında araç sayımları yapılmıştır. Yenişehir ilçesinde bulunan bazı kesitler Harita 22'de gösterilmiştir.

Hüseyin Okan Merzeci Bulvarı üzerinde bulunan P204 kesitinin en yüksek hacme sahip olmasının ana sebeplerinden biri katlı kavşak projeleri gibi ulaşım yatırımlarının yoğun olmasıdır. Hüseyin Okan Merzeci Bulvarı, Gazi Mustafa Kemal Bulvarı ve Adnan Menderes Bulvarına göre Doğu-Batı yönünde daha akıcı ulaşım imkânı sunmaktadır.

Araç başına düşen yolcu sayısı en fazla P201-P203 kesitlerindedir. Bunun temel sebebi P201-P203 kesitlerinde toplu taşıma yoğunluğunun diğer kesitlere göre daha fazla olmasıdır.

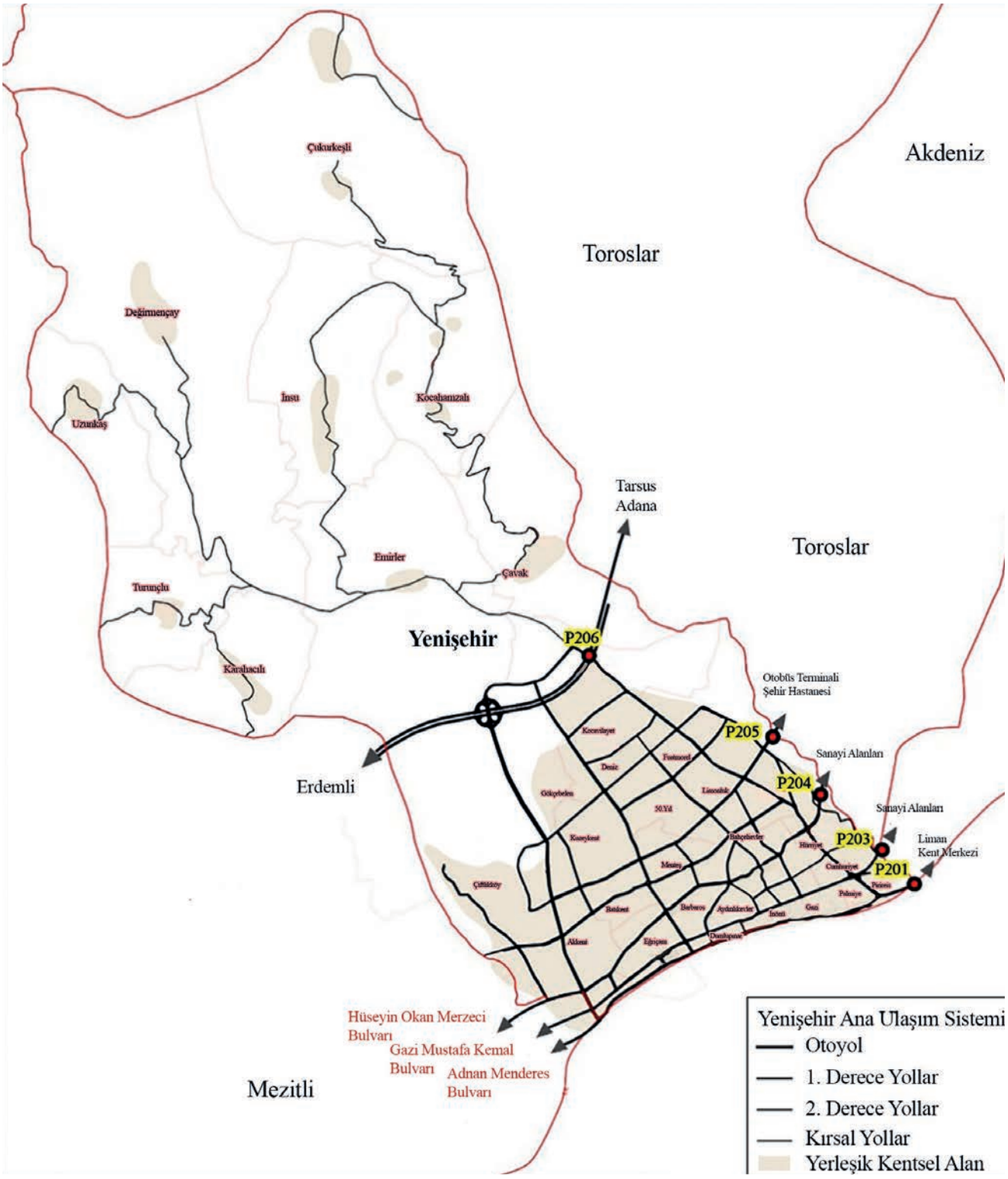

Harita 22: Yenişehir İlçesi Ulaşım Sistemi

Kaynak: Open Street Map Veri Tabanı Yol Verisi
Kaynak: Mersin Ulaşım Ana Planı
Harita, belirtilen kaynaklar kullanılarak oluşturulmuştur.

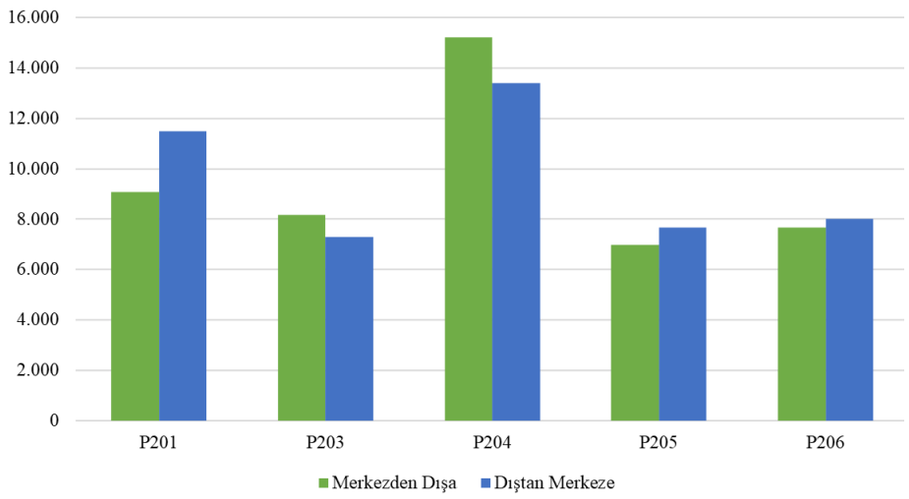

Grafik 41: Yenişehir Perdesi Araç Hacimleri

Kaynak: Mersin Ulaşım Ana Planı
(*) Merkezden Dışa (Batıdan Doğuya)

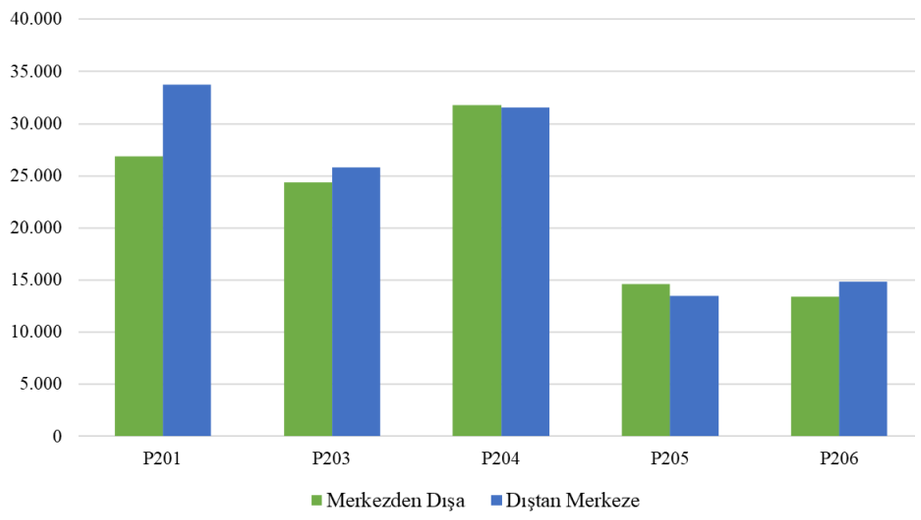

Grafik 42: Yenişehir Perdesi Yolcu Hacimleri

Kaynak: Mersin Ulaşım Ana Planı

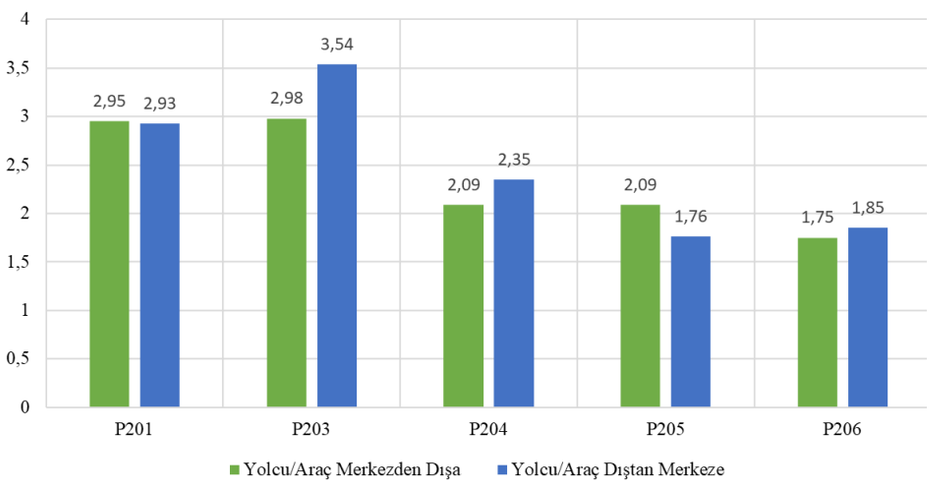

Grafik 43: Araç Başına Düşen Yolcu Sayısı

Kaynak: Mersin Ulaşım Ana Planı

7.1.1. Kent içi Toplu Taşıma

Yenişehir ilçesinde Mersin Büyükşehir Belediyesi otobüs işletmesi dışında özel halk otobüsleri ve minibüs kooperatifleri de toplu taşıma hizmeti vermektedir. Toplu taşımanın yoğunluğunun en fazla olduğu güzergâh Gazi Mustafa Kemal Bulvarıdır. Harita 23'te Mersin Büyükşehir Belediyesine ait otobüs güzergahları gösterilmiştir.

Mersin Büyükşehir Belediyesi'ne ait toplu taşıma güzergahlarına bakıldığında otobüs hizmetinin erişilebilir olduğunu söyleyebiliriz. Ayrıca köylere de hizmet veren otobüs güzergahları da bulunmaktadır.

7.1.2. Özel Araç Sahipliği

Türkiye geneli olduğu gibi Mersin ilinde de taşıt sayısı giderek artmaktadır. 2012-2022 yılları arasında kara taşıt sayısı Türkiye geneli %55 Mersin'de ise %54 artmıştır. Aynı tarihleri içinde Mersin Nüfusu %14 Türkiye nüfusu %13 artmıştır.

Mersin'de 2012-2022 yılları arası %140 ile en büyük artışı özel amaçlı taşıtlar göstermiştir. Daha sonra %75 artışla otomobil, %59 artışla kamyonet en yüksek artışları göstermiştir. En az artışı ise %4 ile otobüs göstermiştir.

Harita 23: Yenişehir İlçesi Otobüs Güzergahları

Kaynak: Mersin Büyükşehir Belediyesi Akıllı Toplu Ulaşım Sistemi Otobüs Güzergahları
Kaynak: Halihazır Harita
(*) Harita, belirtilen kaynaklar kullanılarak oluşturulmuştur.

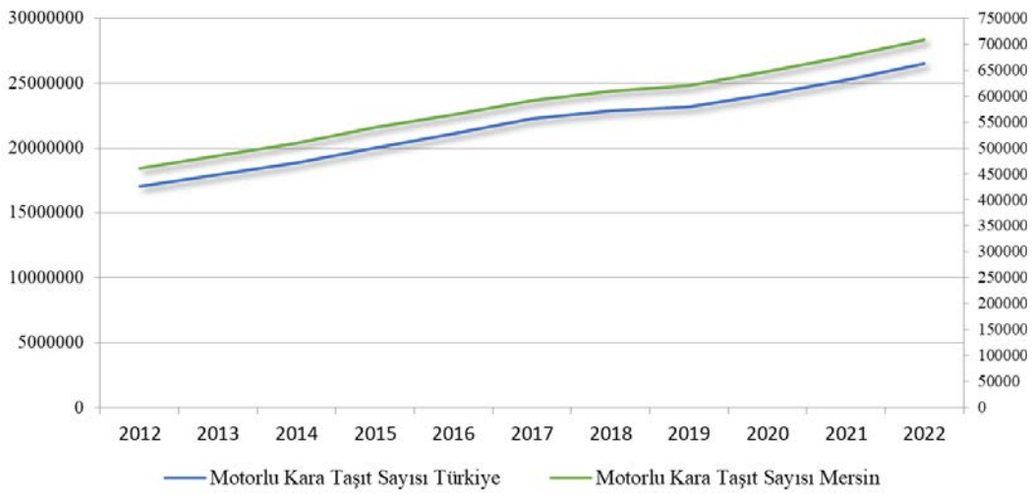

Grafik 44: Türkiye ve Mersin Motorlu Taşıt Sayısı

Kaynak: TÜİK Motorlu Kara Taşıt İstatistikleri

Yıl	Otomobil	Minibüs	Otobüs	Kamyonet	Kamyon	Motosiklet	Özel Amaçlı	Traktör
2012	181.880	6.779	5.446	76.113	26.087	134.393	743	29.127
2013	197.998	7.149	5.348	80.005	27.324	136.435	827	29.807
2014	212.044	7.188	5.325	84.095	29.063	140.222	898	30.716
2015	229.666	7.563	5.504	89.782	30.563	143.436	1.015	32.093
2016	247.101	8.064	5.543	95.569	31.258	142.538	1.050	33.104
2017	264.937	8.518	5.566	101.382	31.475	144.162	1.216	34.218
2018	274.194	8.818	5.492	105.070	31.925	146.745	1.261	35.123
2019	278.524	9.137	5.339	106.950	32.850	149.714	1.328	35.576
2020	294.117	9.270	5.402	111.709	34.186	154.710	1.489	36.482
2021	307.777	9.249	5.501	116.605	35.969	161.127	1.617	37.714
2022	319.032	9.249	5.677	120.868	38.439	173.697	1.785	38.956

Tablo 28: Mersin Motorlu Kara Taşıt Sayıları

Kaynak: TÜİK Motorlu Kara Taşıt İstatistikleri

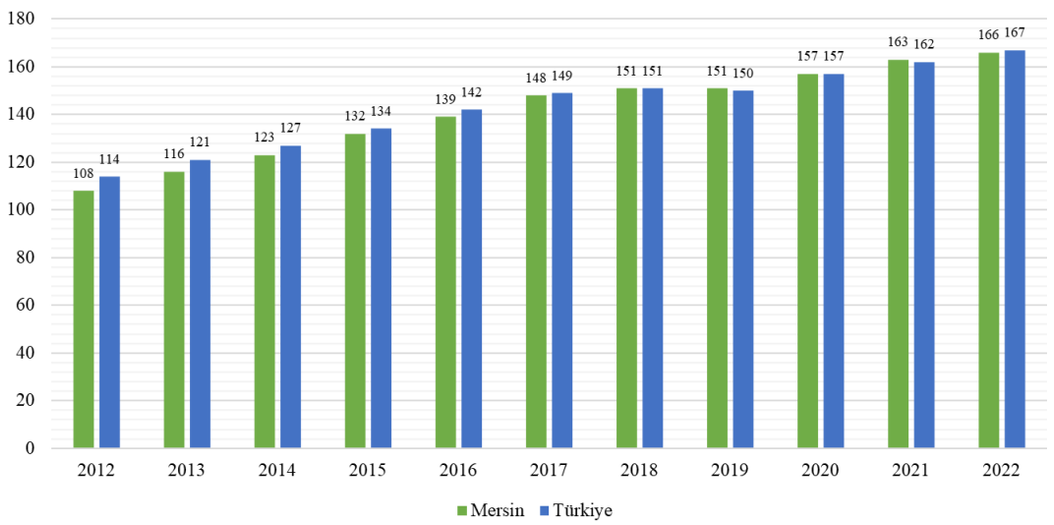

Grafik 45: 2012-2022 Yılları Arası Bin Kişiye Düşen Otomobil Sayısı

Kaynak: TÜİK Motorlu Kara Taşıt İstatistikleri

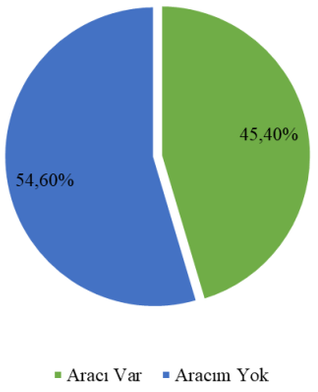

Grafik 46: Yenişehir İlçesi Özel Araç Sahipliği
Kaynak: Mersin Ulaşım Ana Planı

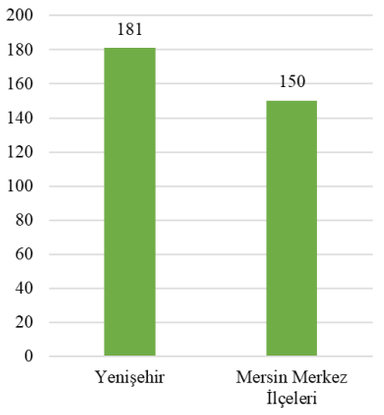

Grafik 47: 1000 Kişiye Düşen Otomobil

2022 yılı itibariyle Mersin'de 1.000 kişiye düşen otomobil sayısı 166 iken bu sayı Türkiye genelinde 167'dir. Mersin bin kişiye düşen otomobil sayısında grafik 45'ten de anlaşılacağı üzere Türkiye ortalamasına çok yakın ve paralel bir artış göstermiştir. Yenişehir'de ise bin kişiye düşen otomobil sayısı Türkiye, Mersin ve Mersin merkez 7 ilçenin ortalamasından yüksek olarak 181'dir. 2012-2022 yılları arası 1.000 kişiye düşen otomobil sayısı Mersin'de %54 Türkiye geneli ise %46 artış göstermiştir. Mersin Ulaşım Ana Planı kapsamında yapılan anketler sonucu Yenişehir'de özel araç sahipliği oranı %45,20 bulunmuştur.

7.1.3. Kent İçi Düzenli Seyahatler

Mersin Ulaşım Ana Planı kapsamında 2022 yılında yapılan hanehalkı anketlerine göre merkez ilçelerde kişi başı hareketlilik oranı 1,6 iken bu oran Yenişehir ilçesinde 1,58'dir. Yenişehir ilçesinde toplam yolculuk sayısı 491.088'dir. Toplam nüfusu 1.527.034 olan merkez 7 ilçede ise toplam yolculuk sayısı 2.485.595'tir.

Toplam 7 merkez ilçe ve Yenişehir'de en fazla yolculuk Ev-Diğer yolculukları olmuştur. Daha sonra Ev-İş yolculukları gelmektedir.

	Ev- İş Yolculukları		Ev- Okul Yolculukları		Ev- Diğer Yolculuklar		Ev Uçlu Olmayan		Toplam
İlçe	N	%	N	%	N	%	N	%	N
Yenişehir	155.429	31,65%	131.384	26,75%	190.220	38,73%	14.055	2,86%	491.088
Kent Geneli (7 İlçe)	843.992	33,96%	738.461	29,71%	849.510	34,18%	53.632	2,16%	2.485.595

Tablo 29: Düzenli Seyahatler
Kaynak: Mersin Ulaşım Ana Planı

		Ev- İş Yolculukları			Ev- Okul Yolculukları			Ev- Diğer Yolculuklar			Ev Uçlu Olmayan Yolculuklar			Toplam	
	N	Sütun %	Satır %	N	Sütun %	Satır %	N	Sütun %	Satır %	N	Sütun %	Satır %	N	Sütun %	
Yenişehir	Yaya	30.879	20%	16%	65.531	50%	34%	91.266	48%	48%	4.459	32%	2%	192.136	39%
	Bisiklet	1.660	1%	32%	752	1%	14%	2.664	1%	51%	165	1%	3%	5.241	1%
	Özel Araç	65.029	42%	53%	8.589	7%	7%	43.649	23%	36%	4.813	34%	4%	122.080	25%
	Servis	33.031	21%	27%	32.111	24%	27%	51.320	27%	42%	4.306	31%	4%	120.767	25%
	Toplu Taşıma	24.829	16%	49%	24.400	19%	48%	1.322	1%	3%	312	2%	1%	50.863	10%
	Toplam	155.429	100%	32%	131.384	100%	27%	190.220	100%	39%	14.055	100%	3%	491.088	100%
MUAP	Yaya	175.372	21%	17%	431.625	58%	42%	400.055	47%	39%	15.036	28%	1%	1.022.088	41%
	Bisiklet	16.461	2%	50%	4.993	1%	15%	10.619	1%	32%	637	1%	2%	32.711	1%
	Özel Araç	309.050	37%	54%	38.789	5%	7%	208.993	25%	36%	20.332	38%	4%	577.164	23%
	Servis	156.588	19%	29%	144.858	20%	27%	219.468	26%	41%	14.504	27%	3%	535.417	22%
	Toplu Taşıma	186.521	22%	59%	118.195	16%	37%	10.374	1%	3%	3.125	6%	1%	318.215	13%
	Toplam	843.992	100%	34%	738.461	100%	30%	849.510	100%	34%	53.632	100%	2%	2.485.595	100%

Tablo 30 Yolculuk Türlerine Göre Seyahatler
Kaynak: Mersin Ulaşım Ana Planı

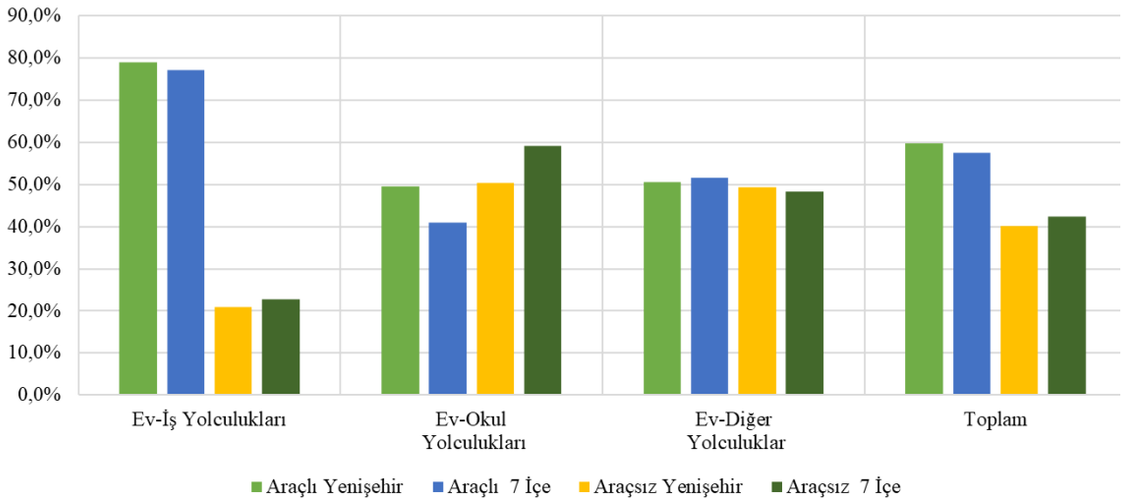

Grafik 48: Amacına Göre Yolculukların Ulaşım Modlarına Göre Dağılımı

Kaynak: Mersin Ulaşım Ana Planı

Araştırmalar sonucunda fiziksel aktivite ve sağlık arasında bir bağ olduğu ortaya çıkmıştır. Fiziksel aktiviteyi arttırılarak, bulaşıcı olmayan hastalıklar azaltılabilmektedir. Fiziksel aktiviteyi artırmak yürüme eylemini fazlalaştırılarak sağlanabilmektedir. Yürünebilirlik kentsel çevrede insan sağlığını destekleyen temel faktörlerden biridir[25].

Ev-İş yolculuklarında Mersin merkez 7 ilçenin %21'i yaya olarak yolculuk yapmaktadır. Aynı oran Yenişehir ilçesinde %20 olmuştur. Ev-Okul yolculuklarında ise merkez 7 ilçe %58 yaya, Yenişehir %50 yaya olarak yolculuk yapmaktadır. Yenişehir'de yapılan toplam yolculukların %39'u yaya olarak gerçekleşmiştir. Özel araç oranı genel ortalamaya göre Yenişehir'de %2 daha yüksek bulunmuştur. Bisiklet yolculukları Mersin geneli ve Yenişehir ilçesi özelinde %1 ile en az orana sahiptir. Genel olarak bakıldığında Yenişehir 7 merkez ilçenin ortalamasına göre daha çok araçlı seyahat etmektedir.

7.1.4. Yaya Ulaşımı ve Bisiklet Kullanımı

Mersin'in en yoğun sokaklarından biri olan Yenişehir Güvenevler mahallesi Alanya sokağı, 2020 yılında Yenişehir Belediyesinin yürüttüğü çalışma ile Kuzey-Güney yönünde trafiğe tamamen kapatılmıştır.

Yenişehir ilçesinde Adnan Menderes Bulvarı, 13. Cadde ve 17. Cadde'de düzenlenmiş bisiklet yolları bulunmaktadır. Üzerinde bulunan rekreasyon alanları, sahil şeridi, ticari alanlar gibi kentsel kullanımlar sayesinde en yoğun bisiklet yolculukları Adnan Menderes Bulvarında gerçekleşmektedir.

Ayrıca Mersin sahil şeridinde Mersin Büyükşehir Belediyesine ait bisiklet kiralama istasyonları bulunmaktadır.

Fotoğraf 4: Alanya Sokağı

25- DEMİR, Z. (2019). Mekânsal planlamanın fiziksel aktivite ve Yürünebilirlik üzerine etkisi: Bursa Cumhuriyet ve Atatürk caddeleri. *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi,* 8(1), 115-127.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Vefat Eden Yaya Sayısı	14	21	23	61	62	62	64	49	37	64	58
Yaralı Yaya Sayısı	764	964	948	950	1.066	1.008	986	1.013	699	939	1.079
Trafik Kazası Yaralı Sayısı	7.650	8.249	8.370	9.029	9.452	9.062	9.250	8.717	7.102	8.382	9.176
Trafik Kazası Ölü Sayısı	91	99	117	218	256	222	194	164	164	177	207
Ölümlü Yaralanmalı Trafik Kaza Sayısı	4.775	5.394	5.374	6.024	6.345	6.096	6.185	5.946	5.091	6.163	6.655

Tablo 31: Mersin İli Trafik Kaza İstatistikleri

Kaynak: TÜİK Trafik Kaza İstatistikleri

7.1.5. Ulaşım Güvenliği ve Trafik Kazaları

Mersin'de 2012-2022 yılları arası taşıt sayısının %54 artmasına rağmen ölümlü yaralanmalı trafik kazaları %39 artmıştır. Gerçekleşen kazalara bakıldığında aynı yıllar arasında vefat eden yaya sayısı %314 artmıştır. Trafik kazalarında toplam vefat eden sayısı ise %127 artmıştır.

7.2. Teknik Altyapı

Kentsel teknik altyapı, sürdürülebilir kentleşme ve yaşanabilir kentsel çevreler yaratılması hedefi doğrultusunda son derece önemli bir konudur. Kentsel teknik altyapı sistemlerinin değerlendirilmesi ve planlaması yapılırken; kent gelişimi, kent planları, kent ekonomisi, kentsel çevrenin korunması, kent sağlığı, yaşanabilirlik ve kentsel hizmet olarak nitelikli altyapı hizmetlerinin kentlilere adil biçimde ulaştırılması gibi ilkelerin yanı sıra ülkedeki nüfusun kentsel ve kırsal alandaki dağılımı, nüfus yoğunlukları, nüfusun kırsal ve kentsel hareketliliği, yerli-yabancı turizm hareketliliği gibi çok çeşitli alanlar da sürece dahil edilerek karşımıza hem teknik hem de sosyal boyutlara sahip disiplinler arası bir alan çıkmaktadır[26].

7.2.1. Altyapı Sistemleri İçme ve Kullanma Suyu

Mersin'de İçme ve Kullanma suyuna bağlı sorumlulukları ve faaliyetleri Mersin Büyükşehir Belediyesine bağlı Mersin Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (MESKİ) yürütmektedir. 1974 yılı sonu Mersin nüfusunun artması sebebiyle su sorunu oluşmuştur. Oluşan su sorunu Berdan İçme Suyu Arıtma Tesisi ile çözülmüştür. Tesis merkez 4 ilçeye günde 390.000 m^3 içme suyu temin etmektedir[27].

Mersin'de nüfus 2015-2022 yılları arası %10 artarken MESKİ'ye bağlı toplam abonelik sayısı %19 artış göstermiştir. Aynı yıllar arasında Yenişehir İlçesinde nüfus %16 artarken abonelik sayısı 28% artmıştır. Yenişehir'de en yüksek abonelik sayısı mesken ve ticarethane abonelikleri olmuştur.

Yenişehir İlçesi 2014-2022 yılları toplam su tüketimi %52 oranında artmıştır. Toplam abonelik (%40) ve nüfus değişimine bakıldığında su tüketiminin ciddi bir şekilde arttığı görülmektedir. İşyeri (ticarethane) aboneliğinde abone sayısının %50 artmasına rağmen tüketim %20 ile abone artışından daha az bir oranda artış göstermiştir. Mesken aboneliği ise %38 artmasına rağmen

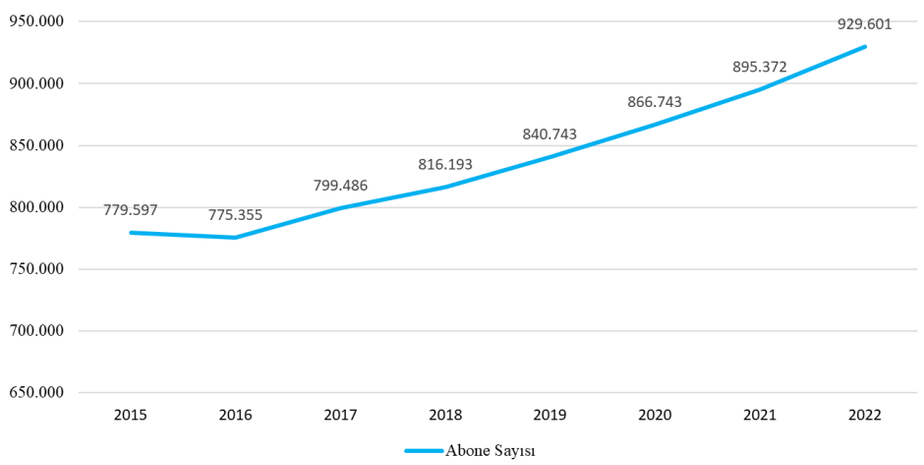

Grafik 49: Mersin İli Geneli MESKİ Abone Sayısı

Kaynak: MESKİ Faaliyet Raporu 2022

26- Kentleşme Şûrası, Kentsel Teknik Altyapı ve Ulaşım Komisyonu Raporu, (2009.
27- MESKİ 2020-2024 Yılı Stratejik Raporu

Abone Türü	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
İnşaat Şantiye	586	695	741	815	857	876	929	1.004	1.138
İşyeri (Ticarethaneler)	7.581	8.666	8.952	9.280	9.631	10.060	10.366	10.894	11.376
Kamu Yararına Faaliyet Gösteren Aboneler (Dernek, Vakıf vb.)	23	45	46	46	46	49	50	50	52
Köyler (Kırsal Alan)	381	398	401	403	411	412	419	419	419
Mesken	78.706	85.258	88.196	91.489	95.190	99.373	102.590	106.241	108.864
Resmi Daire (Okul, Kamu Kurum vb.)	304	387	399	409	428	443	470	480	488
Umumi Yerler (Park, Bahçe vb.)	5	14	15	33	52	59	77	77	77
Artezyen KSUB Aboneleri	1.279	1.979	2.017	2.050	2.106	2.161	2.179	2.206	2.213
Toplam	88.865	97.442	100.767	104.525	108.721	113.433	117.080	121.371	124.627

Tablo 32: Yenişehir İlçesi MESKİ Abone Sayısı

Kaynak: Mersin Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Resmi Yazı Eki

Abone Türü	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
İnşaat Şantiye	265.155	165.530	547.557	291.278	247.119	162.685	83.616	180.104	175.485
İşyeri (Ticarethaneler)	1.090.649	832.061	911.846	954.337	1.076.521	1.134.636	902.411	1.157.121	1.310.042
Kamu Yararına Faaliyet Gösteren Aboneler (Dernek, Vakıf vb.)	0	223.382	250.694	274.636	104.181	37.870	19.274	29.802	6.923
Köyler (Kırsal Alan)	0	68.280	10.282	8.649	15.068	6.416	7.013	35.891	27.579
Mesken	7.870.195	8.173.566	8.876.913	9.103.881	9.480.013	9.378.683	9.796.769	11.145.249	11.237.535
Resmi Daire (Okul. Kamu Kurum vb.)	488.287	595.061	625.110	511.951	478.023	495.716	375.523	547.038	812.973
Umumi Yerler (Park, Bahçe vb.)	7.469		351	9.044	4.278	22.146	9.813	25.959	38.226
Artezyen KSUB Aboneleri	0	483.415	605.209	653.940	698.793	705.459	1.432.055	646.577	1.172.495
Toplam	9.721.755	10.541.295	11.827.962	11.807.716	12.103.996	11.943.611	12.626.474	13.767.741	14.781.258

Tablo 33: Yenişehir İlçesi Su Tüketimi (m^3)

Kaynak: Mersin Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Resmi Yazı Eki

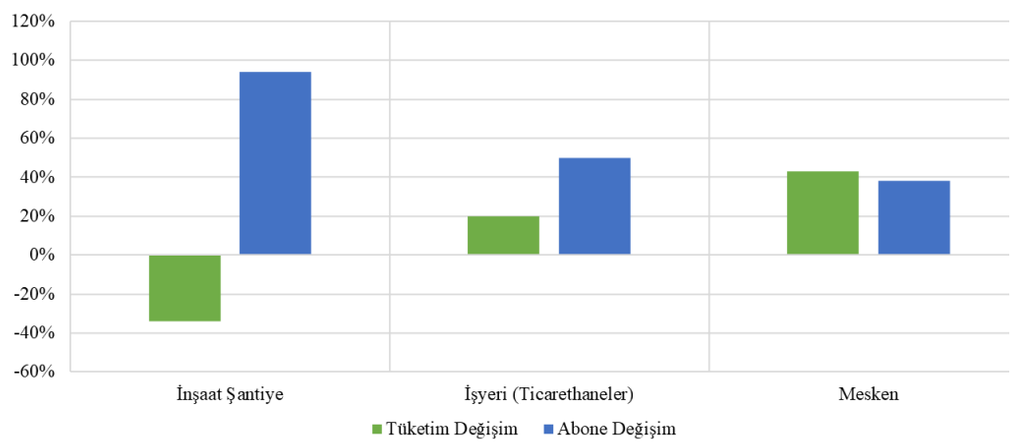

Grafik 50: 2014-2022 Yılları Arası Yenişehir İlçesi Su abone Sayısı ve Su Tüketimi Değişimi

tüketim artışı %43 olmuştur. Her abonelik türünde artış varken inşaat, köyler ve kamu yararına faaliyet gösteren dernek aboneliklerinde su tüketiminde düşüş gerçekleşmiştir.

7.2.2. Atık Su Arıtma ve kanalizasyon

MESKİ'ye bağlı toplam 25 atık su tesisi bulunmaktadır. Bu tesislerden Karaduvar Atık Su Arıtma Tesisi Yenişehir Belediyesi hizmet alanı içerisindedir. 189.523 m^3/gün kapasitesine sahiptir.

2022 Yılında MESKİ toplam 152.831.837 m^3 atık su arıtmıştır. 2015-2022 yılları arası arıtılan atık su miktarı %82 oranında artmıştır.

2022 yılı içerisinde oluşan toplam 39.781 içme suyu arızasının 1.689 tanesi Yenişehir ilçesinde gerçekleşmiş. Mersin geneli toplam 35 sondaj çalışması yapılmıştır. Nüfusa oranla bakıldığında en az içme suyu arızası Yenişehir ilçesinde gerçekleşmiştir.

Karaduvar Atık Su Arıtma Tesisi
Tarsus/Karabucak Atık Su Arıtma Tesisi
Mezitli Atık Su Arıtma Tesisi
Kargıpınarı Atık Su Arıtma Tesisi
Erdemli Atık Su Arıtma Tesisi
Limonlu- Kumkuyu Atık Su Arıtma Tesisi
Kızkalesi Atık Su Arıtma Tesisi
Narlıkuyu Atık Su Arıtma Tesisi
Atakent Atık Su Arıtma Tesisi
Silifke Atık Su Arıtma Tesisi
Mut Atık Su Arıtma Tesisi
Bozyazı Atık Su Arıtma Tesisi
Anamur Atık Su Arıtma Tesisi
Erdemli Sarıyer Paket Atık Su Arıtma Tesisi
Silifke Mara Paket Atık Su Arıtma Tesisi
Erdemli Karakeşli Paket Atık Su Arıtma Tesisi
Anamur Akine-1 Paket Arıtma Tesisi
Anamur Akine-2 Paket Arıtma Tesisi
Anamur Akine-3 Paket Arıtma Tesisi
Anamur Akine-4 Paket Arıtma Tesisi
Anamur Ormancık-1 Paket Arıtma Tesisi
Anamur Ormancık-2 Paket Arıtma Tesisi
Anamur Sarıağaç Paket Arıtma Tesisi
Tarsus Günyurdu Paket Atık Su Arıtma Tesisi
Mezitli Tepeköy Paket Atık Su Arıtma Tesisi

Tablo 34: Mersin İli Atık Tesisleri

Kaynak: MESKİ Faaliyet Raporu 2022

İlçe	İçme Suyu Arıza (Adet)	İçme Suyu Sondaj (Adet)
AKDENİZ	2.722	-
TOROSLAR	2.463	-
YENİŞEHİR	1.689	-
MEZİTLİ	2.149	-
TARSUS	6.556	-
ÇAMLIYAYLA	1.280	-
ERDEMLİ	7.892	8
SİLİFKE	4.897	6
MUT	4.794	1
GÜLNAR	2.565	3
AYDINCIK	1.181	2
BOZYAZI	350	3
ANAMUR	1.243	12
TOPLAM	39.781	35

Tablo 35: Mersin İçme Suyu Arıza Sayıları ve İçme Suyu Sondaj Çalışmaları

Kaynak: MESKİ Faaliyet Raporu 2022

İlçe	Kanalizasyon Arıza (Adet)	Kanalizasyon Hat Temizliği (m)	Kanal Açma (adet)	Vidanjör (adet)
AKDENİZ	654	90.546	15.040	9.364
TOROSLAR	483	38.335	10.222	16.977
YENİŞEHİR	352	40.226	8.088	2.677
MEZİTLİ	218	2.208	3.473	9.937
TARSUS	134	244.930	9.567	13.659
ÇAMLIYAYLA		1.490	149	1.494
ERDEMLİ	4.999	72.000	2.391	4.758
SİLİFKE	6.302	0	4.366	907
MUT	1.499	49.900	940	40
GÜLNAR	213	0	213	0
AYDINCIK	7	0	7	0
BOZYAZI	395	0	395	180
ANAMUR	2.345	10.200	2.106	1.050
TOPLAM	**17.601**	**549.835**	**56.957**	**61.043**

Tablo 36: Mersin İli Kanalizasyon Arıza ve Yapılan Çalışma Sayıları

Kaynak: MESKİ Faaliyet Raporu 2022

Mersin geneli kanalizasyon arıza sayısı 2022 yılında toplam 17.601'dir. Yenişehir ilçesi özelinde ise bu sayı 352'dir. Yenişehir'de 2022 yılı içeresinde temizlenen kanalizasyon hattı 40.226 metre olmuştur.

7.2.3. Elektrik

Mersin İli ve Yenişehir ilçesi elektrik kesintisi sorunu yaşamaktadır. Özellikle yaz ve kış aylarında elektrik kesintileri daha yoğun yaşanabilmektedir. Mersin Geneli 2019-2022 yılları arası elektrik tüketimi %20 artmış aynı yıllar içinde nüfus artış oranı %4 olmuştur. Mersin geneli 2022 yılı kişi başına düşen elektrik tüketimi 2.474 kW olmuştur. Yenişehir ilçesinde ise nüfus 2019-2022 yılları arasında %5 artarken toplam elektrik tüketimi %2 düşmüştür. Yenişehir ilçesi Mersin nüfusunun %15'ini oluşturmasına rağmen toplam elektrik tüketimindeki payı %11'dir. Bunun en büyük sebebi Yenişehir ilçesi sınırları içerisinde sanayi kullanımlarının az olmasıdır.

Grafik 52'de Mersin ve Yenişehir ilçesi 2022 elektrik tüketiminin abonelere göre dağılımı gösterilmiştir. Mersin ve Yenişehir'de ortak olarak ilk iki sırayı Mesken ve Ticaret abonelikleri paylaşmaktadır. Mersin'de 3. Sırada sanayi tüketimi gelirken Yenişehir'de 3. Sırada aydınlatma tüketimi vardır.

Yenişehir ilçesi en kalabalık 3. İlçe olmasına rağmen 2022 yılında mesken elektrik tüketiminin en yüksek olduğu ilçe olmuştur. Yenişehir toplam elektrik tüketimi içinde en yüksek elektrik tüketimi mesken aboneliğinde %50 daha sonra ticarethane aboneliğinde %46'dır. En az elektrik tüketimi sanayi aboneliğinde gerçekleşmiştir.

2022 yılında merkez ilçeler mesken elektrik tüketimi kişi başı ortalama 942 kW olmuştur. Yenişehir ve

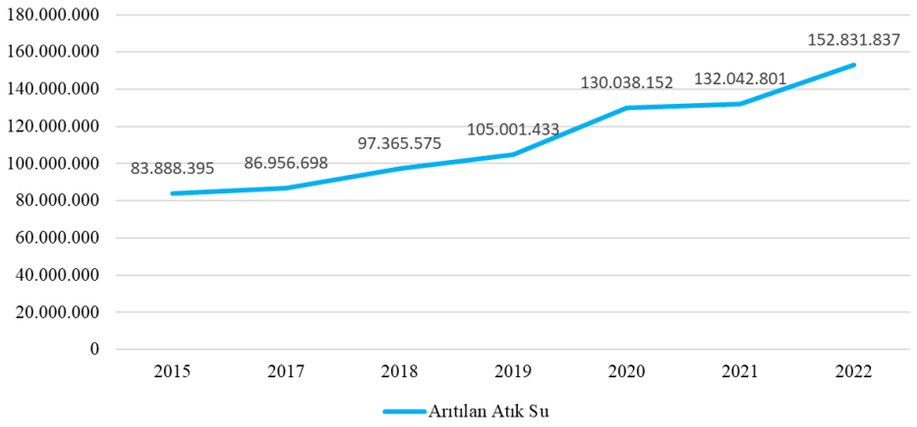

Grafik 51: Arıtılan Atık Su Miktarı m^3/yıl

Kaynak: MESKİ Faaliyet Raporu 2022

İlçe	Mesken	Aydınlatma	Tarımsal Sulama	Sanayi	Ticarethane	Toplam
AKDENİZ	207.005.644	14.408.451	29.563.960	490.793.733	321.319.101	**1.063.090.889**
ANAMUR	57.037.916	7.016.793	17.982.774	21.004.756	43.626.277	**146.668.516**
AYDINCIK	7.461.754	1.487.389	4.639.860	2.200.735	6.944.650	**22.734.388**
BOZYAZI	20.073.449	3.581.530	6.929.991	1.589.035	11.238.586	**43.412.591**
ÇAMLIYAYLA	7.159.722	2.982.814	786.742	824.118	2.871.303	**14.624.699**
ERDEMLİ	158.430.546	14.648.300	38.735.253	44.679.066	104.105.835	**360.599.000**
GÜLNAR	15.754.145	3.292.679	1.597.497	8.857.713	60.021.881	**89.523.915**
MEZİTLİ	269.010.741	9.951.253	11.860.100	24.534.973	118.762.577	**434.119.644**
MUT	36.377.284	5.699.097	40.262.798	9.430.283	24.834.831	**116.604.293**
SİLİFKE	132.380.501	12.973.772	14.075.045	24.952.958	99.933.259	**284.315.535**
TARSUS	263.067.636	27.323.678	53.977.984	284.159.531	201.036.661	**829.565.490**
TOROSLAR	251.238.196	17.424.749	9.437.788	63.120.374	159.876.613	**501.097.720**
YENİŞEHİR	269.317.942	12.726.812	2.901.864	4.771.059	249.294.290	**539.011.967**
Toplam	**1.694.315.476**	**428.815.987**	**232.751.656**	**980.918.334**	**1.403.865.864**	**4.445.368.647**

Tablo 37: Mersin İlçeleri Elektrik Tüketimi 2022 (kW)

Kaynak: Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş (Toroslar EDAŞ) Resmi Yazı Eki

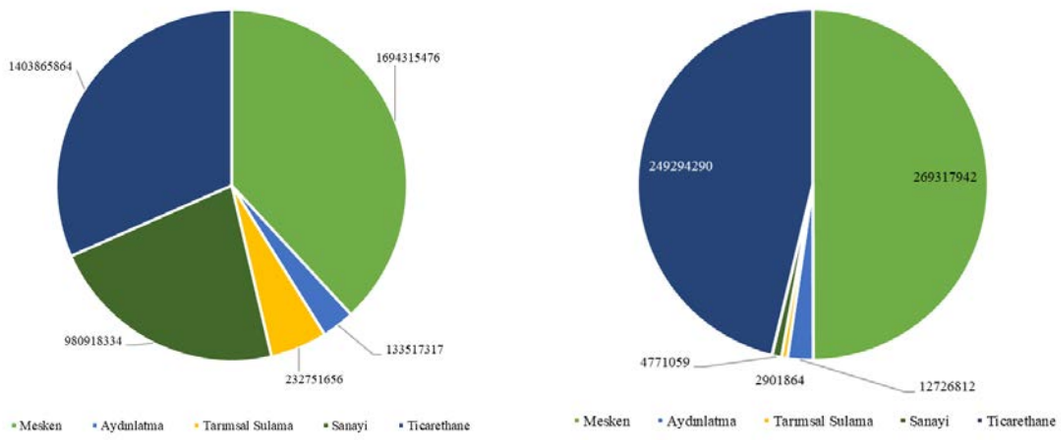

Grafik 52: Aboneliklere Göre Mersin İli ve Yenişehir İlçesi 2022 Elektrik Tüketimi (kW)

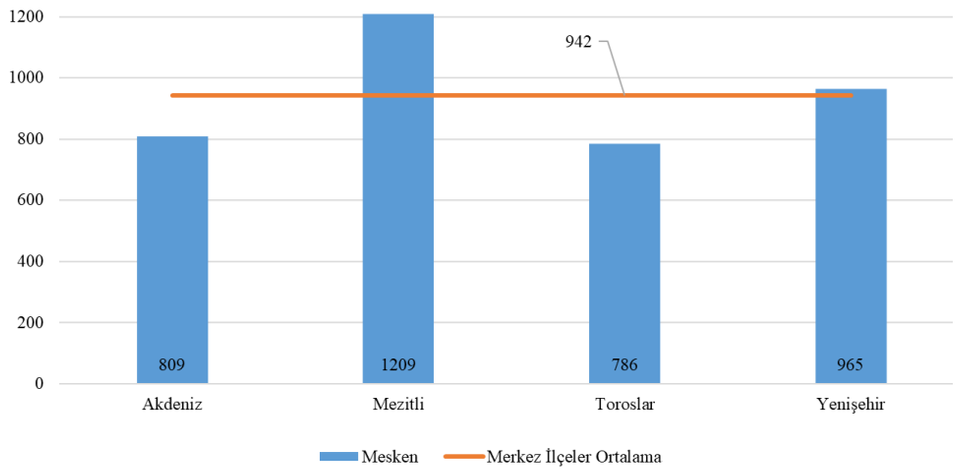

Grafik 53: 2022 Yılı Kişi Başına Düşen Mesken Elektrik Tüketimi (kW)

Mezitli ilçeleri bu ortalamanın üstündedir. Yenişehir ve Mezitli ilçelerinde gelir düzeyi daha yüksek grupların bulunması bunun temel sebeplerinden biridir.

7.3. Katı Atık Yönetimi ve Geri Dönüşümü

Katı atıklar, evsel, ticari ve/veya endüstriyel faaliyetlerden kaynaklanan, tüketicisi/sahibi tarafından atılmak istenen, fakat çevre, insan sağlığı ve toplumsal nedenlerle düzenli biçimde uzaklaştırılması gereken maddelerdir[28].

7.3.1. Evsel Katı Atıklar

Yenişehir belediyesi bünyesinde bulundurduğu toplam 11 çöp kamyonu ile 2022 yılı içerisinde günlük ortalama 250 ton evsel atık toplamaktadır. Atık toplama işi her gün 04:00-23:00 saatleri arasında vardiya esasına göre toplanmaktadır. Toplanan atıklar Mersin Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı Katı Atık Düzenli Depolama ve Bertaraf Tesisi'ne götürülmektedir[29]. Mersin Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı Biyokütle Elektrik Santrallerinde katı atıklardan enerji tüketimi yapılmaktadır. Mersin geneli toplam 64.388,14 MW elektrik enerjisi üretimi gerçekleştirilmiştir[30].

7.3.2. Tıbbi Atıklar

Büyükşehirlerde tıbbi atıkların toplanması, depolanması ve bertaraf edilmesinden büyükşehir belediyesi sorumludur[31]. Mersin Büyükşehir Belediyesi toplanan tıbbi atıkları sterilizasyon yöntemi ile bertaraf etmektedir. Büyükşehir belediyesi 2022 yılı sonu itibariyle toplam 842 sağlık kuruluşuyla protokol yapmış olup 3 araçla hizmet vermektedir ve toplam 2.954.134 kg. Tıbbi atık bertaraf edilmiştir[32].

7.3.3. Hafriyat Atıkları

Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği gereği büyükşehirlerde hafriyat atıklarından büyükşehir belediyeleri sorumludur. Atıkların taşınması, depolanması, bertaraf edilmesi ve geri kazanılması için yönetim planı oluşturmak, depolama ve geri kazanım tesisleri için yer belirlemek, kurmak büyükşehir belediyesi sorumluluğundadır. 2022 yılında büyükşehir belediyesi tarafından 118 adet rehabilite dolgu alanı izinlendirilmiş ve 94 adet sahanın dolgu işlemi tamamlanmıştır[33].

7.3.4. Ambalaj Atıkları

Ambalaj atıklarını yönetim planı oluşturmak, kaynağında toplamak, ayrıştırma işlemi için tesis kurmak/kurdurtmak görevi ilçe belediyelerdedir[34]. 2022 yılında Yenişehir Belediyesi tarafından toplam 480.000 kg karışık ambalaj atığı toplanmış ve geri dönüşüme kazandırılmıştır.2023 yılı temmuz ayı içinde Yenişehir Belediyesi tarafından Ambalaj Atığı Toplama ve Ayrıştırma Tesisi açılmıştır. 350 metrekarelik tesis günlük 10 ton cam, plastik, pet, kâğıt, karton, metal ve naylon grubu atıklarını ayrıştırma kapasitesinde[35].

7.3.5. Atık Yağlar

Atık yağların toplanması kapsamında Yenişehir belediyesi vatandaşlardan gelen talepler üzerine 350 adet Bitkisel Atık Yağ toplama bidonu dağıtmıştır. Ayrıca Yenişehir belediyesinin yürüttüğü atık yağlar projesi kapsamında; vatandaşın 4 litre atık yağ toplaması halinde vatandaşa 1 litre Ayçiçek yağı ücretsiz şekilde verilmektedir[36].

7.3.6. Tekstil Atıkları

Büyükşehir belediyesi yanı sıra Yenişehir Belediyesinde tekstil atıkları için ilçenin farklı yerlerine toplam 220 adet atık tekstil kutuları yerleştirmiştir. 2022 yılı içeresinde 15.000kg tekstil atığı Yenişehir belediyesi tarafından toplanmıştır[37].

28- BİLGİLİ, M. Y. (2020). Katı atık yönetiminde kullanılan bazı kavramlar ve açıklamaları. Avrasya Terim Dergisi, 8(2), 88-97.
29- Yenişehir Belediyesi Faaliyet Raporu 2022
30- Mersin Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu 2022
31- Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği
32- Mersin Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu 2022
33- Mersin Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu 2022
34- Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği
35- Yenişehir Belediyesi Faaliyet Raporu 2022
36- Yenişehir Belediyesi Faaliyet Raporu 2022
37- Yenişehir Belediyesi Faaliyet Raporu 2022

Fotoğraf 5: Çevreci Halk Kart Lansmanı

7.3.7. Meyve-Sebze atıkları

Yenişehir belediyesi manavlara dağıttığı yeşil çöp kovaları ile manavlardan meyve ve sebze atığı toplamakta, bu atıkları kompost haline getirmektedir[38].

7.3.8. Çevreci Halk Kart

Yenişehir Belediyesi sıfır atık yönetimi kapmasında geliştirdiği Çevreci Halk Kart projesi ile vatandaşlar konut, ticarethane gibi yerlerde atıklarını toplamaları halinde vatandaşa dağıtılacak olan Çevreci Halk Kartlara toplanan atık miktarı karşılığı para yatırılacak.

7.4. Sosyal Altyapı ve Tesisler

7.4.1 Sağlık Altyapısı

Mersin geneli Sağlık Bakanlığına bağlı toplam 11 kamu hastanesi, 15 özel hastane ve Mersin Üniversitesi Hastanesi bulunmaktadır. Mersin geneli en yüksek yatak kapasitesine sahip hastane Mersin Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesidir. Şehir Hastanesi 2022 yılında 2.314.420 hastaya poliklinik hizmeti vermiştir. Tablo 39'da verilen hastanelerden Üniversite Hastanesi, Özel Mersin Akademi Hastanesi, Özel Forum Yaşam Hastanesi ve Özel Yenişehir Hastanesi Yenişehir ilçesi sınırları içerisinde bulunmaktadır.

2019-2022 yılları arasın poliklinik hasta sayısında düşüş yaşanmıştır. Tüm hastaneler ele alındığında bu tarihler arasında hasta sayısı %6 düşmüştür. Sağlık Bakanlığına bağlı hastanelere bakıldığında hasta sayısı %10 düşmüştür. Özel hastanelerde ise durum farklı olarak hasta sayısı %14 artmıştır.

Mersin genelinde 1000 kişi başına düşen yatak sayısı 2022 yılı itibariyle 2.7'dir. Bu orana özel hastanelerde dahildir. Sağlık bakanlığına bağlı kamu hastaneleri ve üniversite hastanesi ele alındığında bu sayısı 2.05' düşmektedir.

Mersin'de 2022 yılı itibariyle toplam 1848 uzman hekim bulunmaktadır. Sağlık Bakanlığı bünyesinde bulunan sağlık kuruluşlarında toplam 10.333 sağlık personeli çalışmaktadır. Özel sağlık kurumlarında ise bu sayı 3.959'dur. 2019-2022 yılları arasında toplam sağlık personeli %14 artmıştır.

Mersin'de hekim başına düşen kişi sayısı azalan bir eğilim oluşturmaktadır. 2016'da bu sayı 715'ken 2022 yılında bu sayı 554'e gerilemiştir.

Tablo 42'de Yenişehir ilçesinde bulunan sağlık kurumları ve bu sağlık kurumlarının Mersin genelinde sayıları gösterilmiştir. Tablo 42 incelendiğinde Yenişehir'de en çok bulunan sağlık kurumunun doğal olarak eczaneler olduğu görülmektedir. Eczaneleri sırasıyla Özel Ağız ve Diş Sağlığı Muayenehaneleri ve Özel Muayenehaneler takip etmektedir. Mersin'de bulunan özel muayenehanelerin %52'si, özel ağız ve diş sağlığı muayenehaneleri 'nin %26'sı Yenişehir ilçesi sınırları içerisindedir. Ayrıca Yenişehir ilçesinde Toros Devlet hastanesine bağlı Yenişehir semt polikliniği bulunmaktadır.

38- Yenişehir Belediyesi, Temizlik İşleri Müdürlüğü

Sağlık Kuruluşunun Adı	Yatak Sayısı 2022	Poliklinik Hasta Sayısı 2019	Poliklinik Hasta Sayısı 2020	Poliklinik Hasta Sayısı 2021	Poliklinik Hasta Sayısı 2022
Mersin Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi	1.344	2.494.772	1.435.470	1.922.140	2.314.420
Toros Devlet Hastanesi	450	1.556.729	843.728	916.544	1.259.288
Anamur Devlet Hastanesi	160	341.765	209.491	255.891	296.054
Aydıncık Devlet Hastanesi	25	50.878	36.463	43.743	58.552
Bozyazı Devlet Hastanesi	30	80.195	53.290	66.300	92.762
Çamlıyayla İlçe Devlet Hastanesi	10	21.908	18.123	23.611	24.144
Erdemli Devlet Hastanesi	159	659.499	394.931	511.928	751.869
Gülnar Devlet Hastanesi	30	51.733	34.144	47.912	62.967
Mut Devlet Hastanesi	95	254.279	134.115	197.533	253.885
Silifke Devlet Hastanesi	210	629.080	375.574	479.744	600.214
Tarsus Devlet Hastanesi	554	1.654.602	943.989	1.122.567	1.337.647
Sağlık Bakanlığına Bağlı Kuruluşlar Toplam	3067	7.795.440	4.479.318	5.587.913	7.051.802
Mersin Üniversitesi	860	1.031.602	746.891	746.891	880.367
Özel Anamur Anmed Hastanesi	75	112.883	96.155	99.220	98.215
Özel Erdemli Yenişehir Hastanesi	49	72.769	67.834	84.756	89.821
Özel IMC Hastanesi	87	119.715	104.454	109.422	106.654
Özel M City Hospital Hastanesi	75	155.654	129.443	140.713	175.132
Özel Mersin Akademi Hastanesi	75	121.737	89.368	109.414	137.797
Özel Forum Yaşam Hastanesi	100	213.418	189.347	201.317	211.558
Özel Ortadoğu Hastanesi	100	122.836	91.323	108.968	118.690
Özel Mersin Su Hastanesi	81	81.610	86.234	8.6233	105.455
Özel Tarsus Hastanesi	57				16.523
Özel Tarsus MMT Amerikan Hastanesi	141	119.823	120.361	129.035	129.899
Özel Tarsus Kadın Hastalıkları ve Doğum Hastanesi	22	27.935	32.438	39.724	16.523
Özel Vizyon Göz Dal Hastanesi	12	58.758	53.082	54.437	58.128
Özel VM Medicalpark Mersin Hastanesi	149	163.251	183.671	229.952	300.470
Özel Olbamed Hastanesi	75	133.342	142.944	155.108	183.230
Özel Yenişehir Hastanesi	89	147.783	113.173	118.291	134.539
Özel Kuruluşlar Toplam	1187	1.651.514	1.499.827	1.666.590	1.882.634
Genel Toplam	**5.114**	**10.478.556**	**6.726.036**	**8.001.394**	**9.814.803**

Tablo 38: Mersin İli Hastaneleri

Kaynak: Mersin Ekonomik Raporu 2022

Harita 24'te Yenişehir ilçesinde bulunan önemli sağlık kurumları gösterilmiştir. Yenişehir ilçesinde bulunan sağlık kurumlarının genel olarak güney-doğu yönünde yoğunlaştığı görülmektedir. O bölgenin nüfusunun yoğun olması, ticari faaliyetlerin yoğun olması, forum alışveriş merkezinin bulunması ve toplu taşıma olanaklarının fazla olması gibi sebepler sağlık kurumlarının orada yoğunlaşmasına yol açmıştır. Yenişehir ilçesinde kırsal alanlarda köylere hizmet veren herhangi bir sağlık kurumu bulunmamaktadır.

Grafik 54'te Merkez ilçelerde bulunan aile sağlığı merkezleri ve doktor sayıları verilmiştir. Yenişehir bu ilçelerden en yüksek 2. Nüfusa sahip olmasına rağmen aile sağlığı merkezi sayısında ve doktor sayısında 3.dür. Aile Sağlığı Merkezi başına ortalama 4 doktor düşerken bu oran Yenişehir 4.5 ile en yüksek orana sahiptir.

Merkez ilçeleri bakıldığında nüfusa oranla en az aile hekimi bulunduran Mezitli ilçesinden sonra Yenişehir ilçesi olmuştur. Özellikle Yenişehir ilçesinin kırsal bölgelerinde hiç aile sağlığı merkezi bulunmaması bu oranı iyice düşürmüştür.

Yenişehir'de toplam 17 adet Aile Sağlığı Merkezi bulunmaktadır. Aile Sağlığı Merkezlerinde toplam 16'sı uzman hekim olmak üzere 78 adet doktor sağlık hizmeti vermektedir. Ayrıca 17 adet Aile Sağlığı Merkezinden 7'sinde uzman doktor bulunmamaktadır.

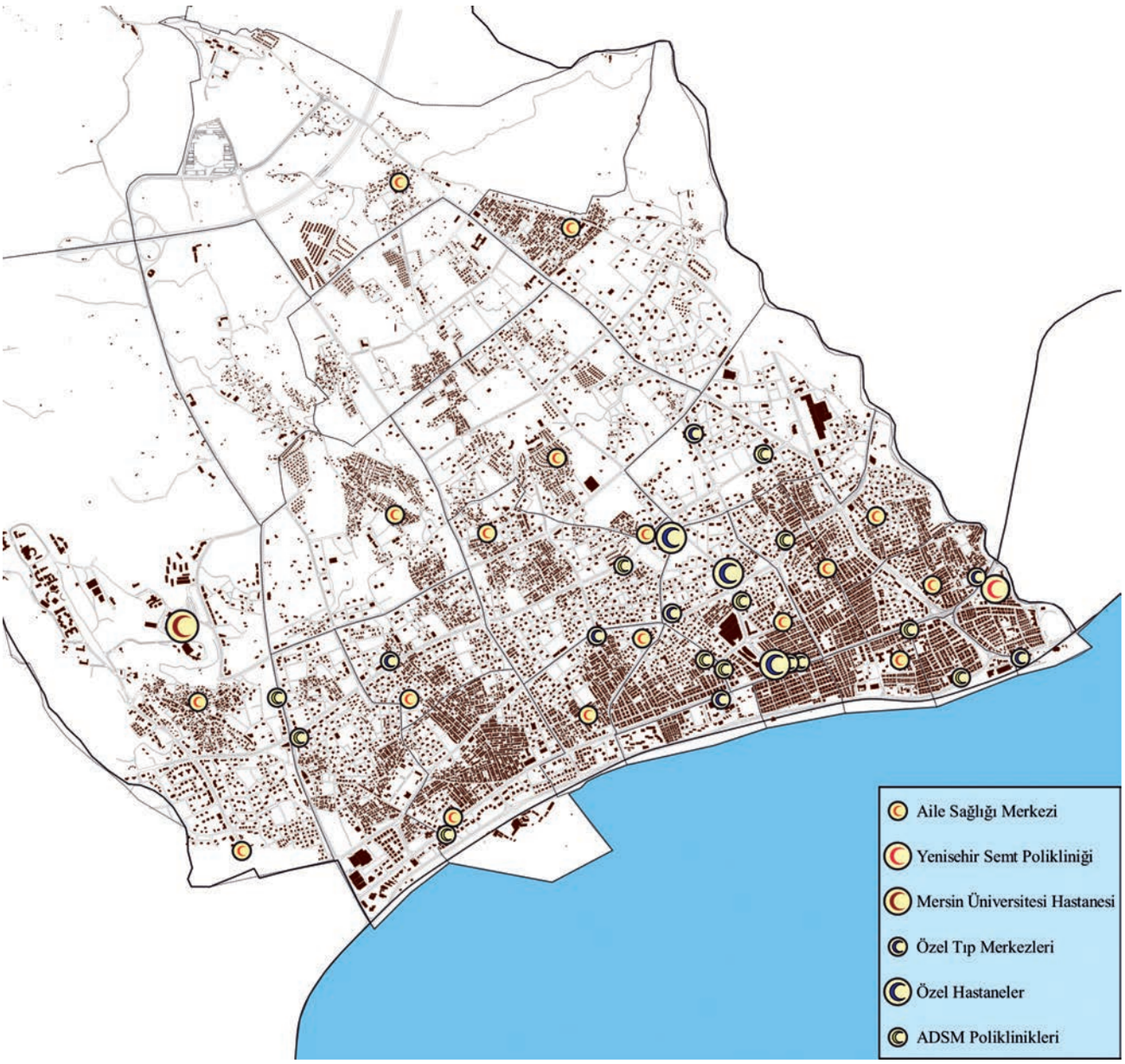

Harita 24: Yenişehir İlçesinde Bulunan Önemli Sağlık Kurumları

Kaynak: Mersin İl Sağlık Müdürlüğü İnternet Sitesi
Kaynak: Hali Hazır Harita
(*) Harita, belirtilen kaynaklar kullanılarak oluşturulmuştur.

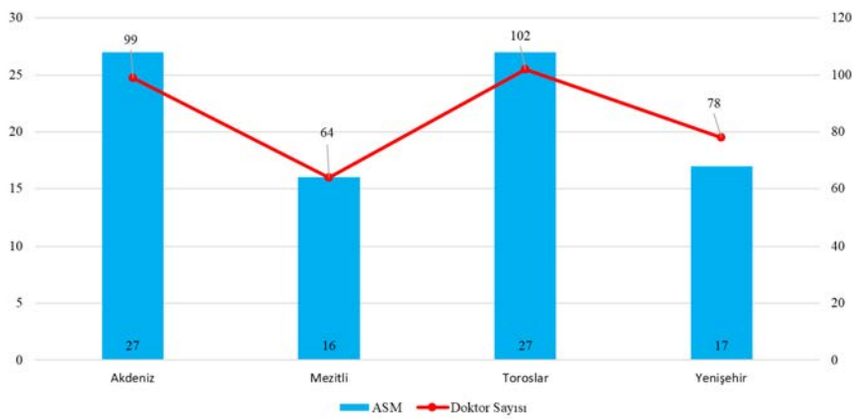

Grafik 54: Mersin Merkez İlçeler Aile Sağlığı Merkezleri ve Doktor Sayıları

Kaynak: Mersin İl Sağlık Müdürlüğü İnternet Sitesi

Sağlık Personeli	Sağlık Bakanlığı (2022)	Özel Sağlık Kuruluşları (2022)	Üniversite (2022)	2019 Toplam	2020 Toplam	2021 Toplam	2022 Toplam
Uzman Hekim	1.007	593	248	1.698	1.741	1.791	1.848
Pratisyen Hekim	1.007	103		1.310	1.446	1.492	1.110
Asistan Hekim			503				503
Uzman Diş Hekimi	20	50	19	63	68	79	89
Diş Hekimi	190	540	1	542	592	671	731
Eczacı	81	748	9	770	800	812	838
Hemşire ve Ebe	4.842	950	711	5.905	6.097	6.242	6.503
Diğer Sağlık Personeli	3.186	975	245	3.804	3.904	4.060	4.406
Toplam	**10.333**	**3.959**	**1.736**	**14.092**	**14.648**	**15.147**	**16.028**

Tablo 39: Mersin İli Sağlık Personel Sayısı
Kaynak: Mersin Ekonomik Raporu 2022

Hekim Başına Düşen Kişi Sayısı	715	670	648	612	586	576	554
1.000 Kişi Başına Düşen Yatak Sayısı	2,2	2,4	2,6	2,6	2,6	2,7	2,7
Tarih	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022

Tablo 40: Mersin İli Hekim Başına Düşen Hasta Sayısı ve 1000 Kişiye Düşen Yatak Sayısı
Kaynak: Mersin Ekonomik Raporu 2022-2021-2020-2019

Yenişehir İlçesinde Bulunan Sağlık Kurumları	Yenişehir	Mersin İli Toplam
Üniversite Hastanesi	1	1
Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesine Bağlı Semt Polikliniği	1	3
Yataklı Arındırma Merkezi	1	3
Toplum Ruh Sağlığı Merkezi	1	3
Semt Polikliniği	1	3
Acil Sağlık Hizmet İstasyonu	7	66
İlçe Sağlık Müdürlüğü	1	9
Aile Sağlığı Merkezi	17	172
Aile Hekimliği Birimi	79	614
Halk Sağlığı Laboratuvarı	1	1
Kanser Erken Teşhis Tarama ve Eğitim Merkezi	1	7
Özel Hastane	3	15
Özel Tıp Merkezi	2	10
Kızılay Kan Merkezi	1	1
Özel Diyaliz Merkezleri	2	8
Özel Poliklinik	2	5
Özel Müstakil Laboratuvar	1	2
Özel Psikoteknik Değerlendirme Merkezi	1	17
Özel Muayenehane	86	164
Özel Sağlık Kabini	7	42
Özel Akupunktur Tedavi Yapılan Sağlık Kuruluşu	5	10
Özel Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi	1	1
Özel Diş Protez Merkezi	5	37
Özel Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniği	26	78
Özel Ağız ve Diş Sağlığı Muayenesi	93	353
Özel Hiperbarik Oksijen Tedavi Merkezi	1	1
Özel Onkoloji Müessesesi	1	1
Eczane	118	719
Ecza Deposu	2	13

Tablo 41: Yenişehir İlçesinde Bulunan Sağlık Kurumları
Kaynak: Mersin Ekonomik Raporu 2022

Mahalle	Aile Sağlığı Merkezi	Uzman Doktor Sayısı	Doktor Sayısı	Toplam Doktor Sayısı
50.Yıl	50 Yıl Aile Sağlığı Merkezi	0	3	3
50.Yıl	Mimar Sinan Aile Sağlığı Merkezi	0	5	5
Kuzeykent	Afetevler Aile Sağlığı Merkezi	1	2	3
Fuatmorel	Nene Hatun Aile Sağlığı Merkezi	0	3	3
Eğriçam	Akkent Mehmet Adnan Özçelik Aile Sağlığı Merkezi	2	6	8
Cumhuriyet	Piri Reis Aile Sağlığı Merkezi	0	3	3
Barbaros	Barbaros Aile Sağlığı Merkezi	1	6	7
Barbaros	Yenişehir Anadolu Aile Sağlığı Merkezi	0	2	2
Gazi	Gazi Aile Sağlığı Merkezi	2	6	8
Bahçelievler	Yenişehir Bahçelievler Aile Sağlığı Merkezi	1	1	2
Hürriyet	Hürriyet Aile Sağlığı Merkezi	3	6	9
Çiftlikköy	Yenişehir Çiftlikköy Aile Sağlığı Merkezi	0	2	2
Kocavilayet	Kocavilayet Aile Sağlığı Merkezi	1	2	3
Çiftlikköy	Yenişehir Egemenlik Aile Sağlığı Merkezi	1	2	3
Menteş	Menteş Aile Sağlığı Merkezi	1	3	4
Batıkent	Yenişehir Mevlana Aile Sağlığı Merkezi	0	4	4
Güvenevler	Mersin Ticaret Borsası Aile Sağlığı Merkezi	3	6	9

Tablo 42: Yenişehir İlçesi ASM Doktor Sayıları

Kaynak: Mersin İl Sağlık Müdürlüğü İnternet Sitesi

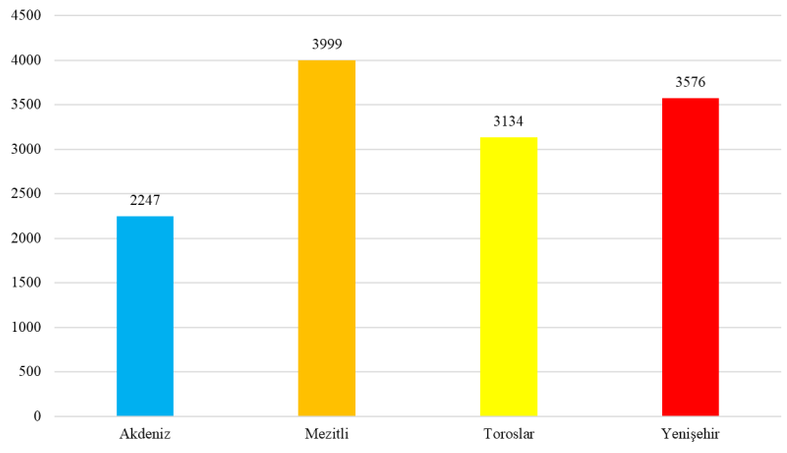

Grafik 55: Mersin Merkez İlçeler Aile Hekimi Başına Düşen Nüfus

Erişilebilirlik en basit anlamıyla belli bir yere varış noktasına ulaşabilme kolaylığı ve rahatlığıdır[39]. Harita 25'te Yenişehir ilçesinde bulunan Aile Sağlığı Merkezlerinin erişebilirlik analizi yapılmıştır. Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği 4. Bölüm madde 12'ye göre; İmar planlarında, çocuk bahçesi, oyun alanı, açık semt spor alanı, aile sağlık merkezi, kreş, anaokulu ve ilkokul fonksiyonları takriben 500 metre, ortaokullar takriben 1.000 metre, liseler ise takriben 2.500 metre mesafe dikkate alınarak yaya olarak ulaşılması gereken hizmet etki alanında planlanabilir. Üretilen harita 25'te Yenişehir ilçesi mevcut ulaşım sistemine göre bir yayanın 500-1000-+1500 metre ulaşabileceği alanlar gösterilmiştir. Yeşil olarak gösterilen alanlar Aile Sağlığı Merkezine erişebilirliği yüksek, sarı alanlar orta, kırmızı alanlar ise düşük olarak gösterilmiştir.

Harita 25'e bakıldığında Yenişehir ilçesinde Aile Sağlık Merkezlerine erişebilirlikte sorun olduğu gözükmektedir. Özellikle Gökçebelen, Deniz ve Limonluk mahalleleri en temel sağlık hizmeti veren ASM'lere ulaşmak için toplu taşıma veya özel araç kullanma durumunda kalabilirler. Bu mahalleler sağlıklı kentler anketi kapsamında sorulan hanehalkı toplam geliri geçinmenize yetmekte mi sorusuna %50 üzerinde zor yetmekte cevabını vermiştir. Ayrıca Mersin iklimi düşünüldüğünde yaz aylarında +500 metre mesafeleri yürümek yayalar için zordur.

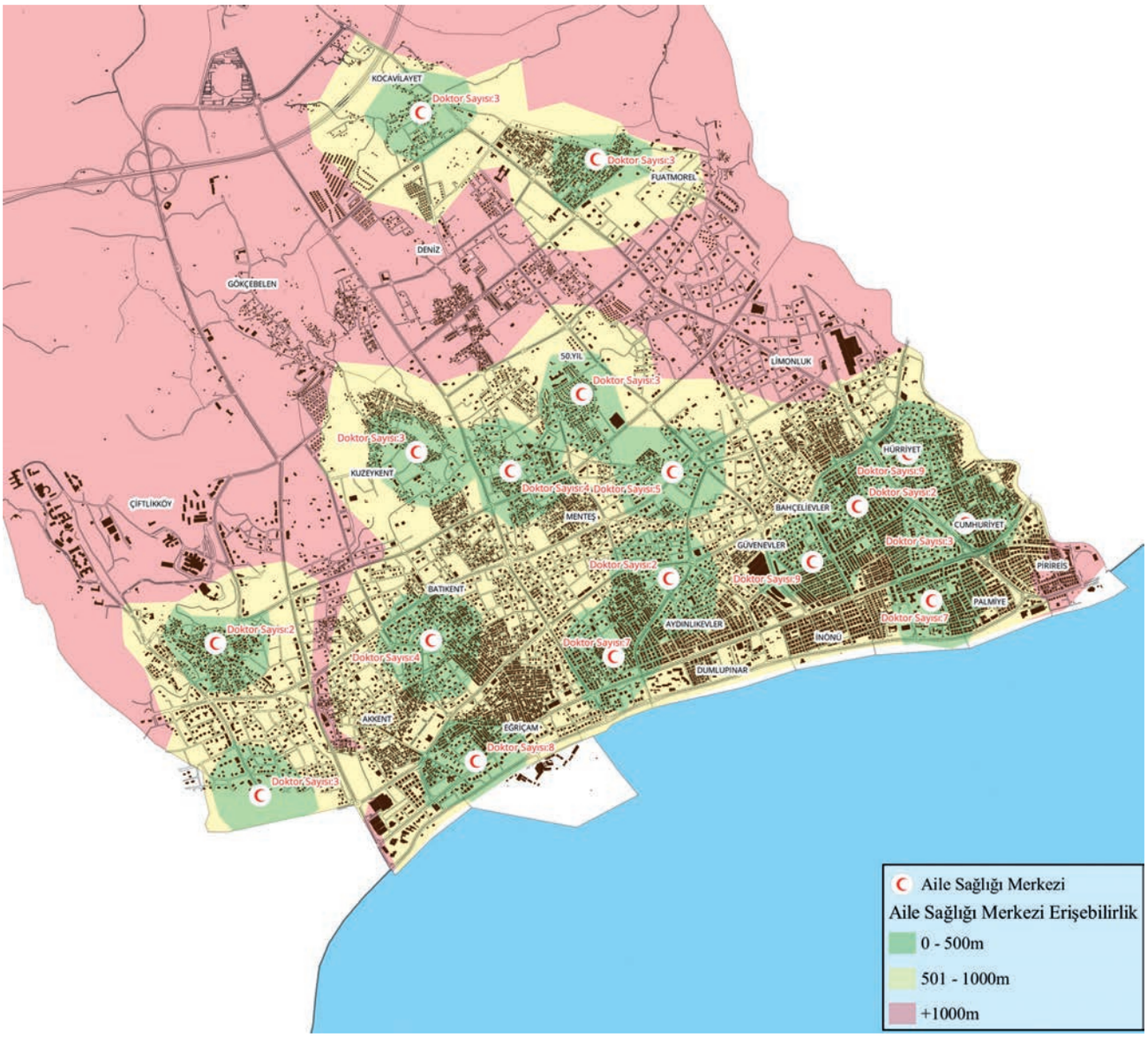

Harita 25: Yenişehir İlçesi Aile Sağlığı Merkezi Erişebilirlik Analizi

39- Kaygısız, Ö. (2006, Ocak). ERİŞİLEBİLİRLİK VE TRAFİK. Planlama Degisi, s. 89-91.

7.4.2. Eğitim Altyapısı

Yenişehir ilçesinde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı anaokulu, ilkokul, ortaokul ve lise düzeyinde eğitim veren toplam 84 resmi eğitim kurumu vardır. En çok eğitim kurumu bulunan düzey ilkokul düzeyi olmuştur.

Harita 26'da Yenişehir'de bulunan MEB'e bağlı okullar gösterilmiştir. Kırsal alanda, İlkokul düzeyinde eğitim veren kurumlar; Değirmençay, Çavak, Emirler ve Karahacılı'da bulunmaktadır. Diğer kırsal alanlarda bu düzeyde eğitim veren kurum bulunmamaktadır. Ortaokul düzeyinde ise biri Çavak'ta biri Karahacılı'da olmak üzere iki eğitim kurumu bulunmaktadır. Kırsal alanda anaokulu ve lise düzeyinde hizmet veren bir eğitim kurumu bulunmamaktadır.

Kentsel alanda ise yapı yoğunluğunun bulunduğu Menteş mahallesi ve Batıkent mahallesisin doğusunda kalan bölgede hizmet veren eğitim kurumu bulunmamaktadır. Yapı ve nüfus yoğunluğunun yüksek olmadığı Gökçebelen mahallesinde 4 lise bir ilkokul bulunmaktadır.

	Anaokulu	İlkokul	Ortaokul	Lise	Toplam
Yenişehir	18	25	21	20	84

Tablo 43: Yenişehir İlçesinde Bulunan Kamu Eğitim Kurumları
Kaynak: Mersin Yenişehir İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü İnternet Sitesi

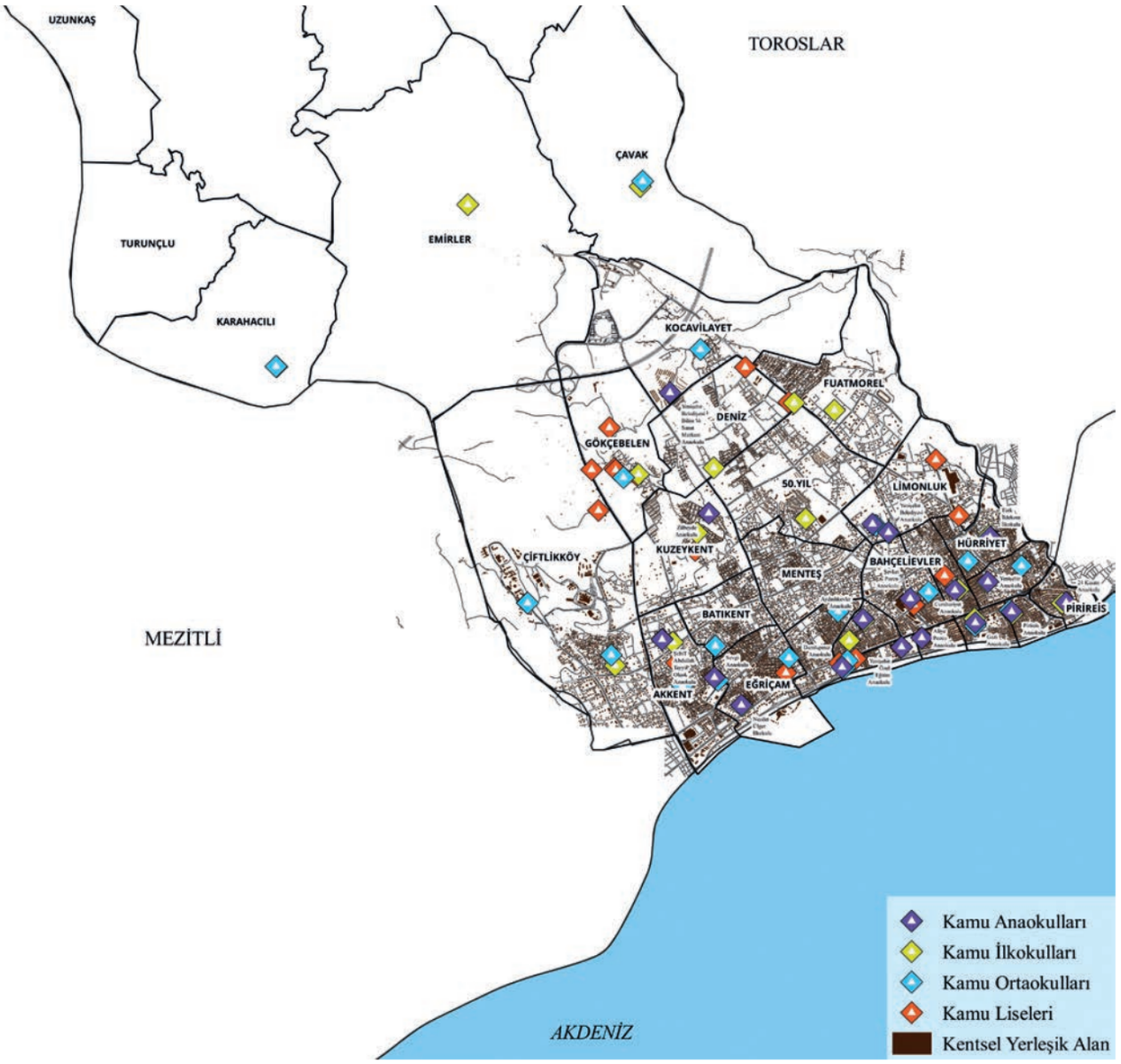

Harita 26 Yenişehir İlçesi Kamu Eğitim Kurumları
Kaynak: Mersin Yenişehir İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü İnternet Sitesi
(*) Harita belirtilen kaynaklar kullanılarak oluşturulmuştur.

Anaokulu Adı	Öğrenci Sayısı	Öğretmen Sayısı	Derslik Sayısı	Isınma Şekli	Öğrenci/ Öğretmen
24 Kasım Anaokulu	-	-	-	Klima	-
Aliye Pozcu Anaokulu	86	6	-	Doğal Gaz	14
Aydınlıkevler Anaokulu	243	14	6	Klima	17
Cumhuriyet Anaokulu	352	20	8	Doğal Gaz	18
Dumlupınar Anaokulu	308	17	9	Kalorifer/Klima	18
Gazi Anaokulu	132	17	8	Doğal Gaz/Klima	8
Menteş Şehit Osman Köse Anaokulu	119	5	2	Klima	24
Necdet Ülger Anaokulu	-	-	-	Klima	-
Sevgi Anaokulu	385	23	9	Klima	17
Pirireis Anaokulu	-	-	-	-	-
Şehit Abdullah Tayyip Olçok Anaokulu	507	26	6	Klima	20
Şevket Pozcu Anaokulu	552	27	10	Klima	20
Türk Telekom Anaokulu	-	-	-	Klima	-
Yenişehir Anaokulu	185	8		Klima	23
Yenişehir Belediyesi Anaokulu	559	25	8	Klima	22
Yenişehir Belediyesi Bilim ve Sanat Merkezi Anaokulu	-	-	-	Klima	-
Yenişehir Özel Eğitim Anaokulu	-	-	-	Doğal Gaz/Klima	-
Zübeyde Anaokulu	219	13	4	Klima	17

Tablo 44: Yenişehir İlçesi Kamu Anaokulları

Kaynak: Mersin Yenişehir İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü İnternet Sitesi

Tablo 44'te Yenişehir ilçesinde bulunan anaokulları ve anaokullarının bilgileri verilmiştir. Anaokulları genellikle ısınma aracı olarak klima kullanmaktadır. Öğretmen başına en düşük öğrenci sayısı 8 ile Gazi Anaokuluna aittir. En yüksek sayı ise 24 ile Menteş Şehit Osman Köse Anaokuluna aittir. İlçede bulunan anaokullarında öğretmen başına ortalama 18 öğrenci düşmektedir.

Yenişehir'de anaokulu düzeyinde eğitim hizmeti veren toplam 18 adet özel okul bulunmaktadır. Aynı düzeyde eğitim hizmeti veren kamu okullarının sayısı da 18'dir. Yenişehir ilçesinde gelir düzeyi yüksek grupların bulunması kamu-özel okul sayısının birbirinin aynı çıkmasının sebeplerindendir.

Harita 27'de Aile sağlığı merkezlerine yapılan analiz, Yenişehir ilçesinde bulunan MEB'E bağlı anaokulları içinde yapılmıştır. Türkiye'de anaokulu eğitimi zorunlu değildir. Harita 27'de görüldüğü üzere Menteş, Fuatmorel, Deniz, Gökçebelen, Çiftlikköy, 50.Yıl mahalleleri anaokullarına erişebilirlik açısından düşük çıkmıştır. 5-6yaş aralığındaki çocukların fiziksel kapasitesi düşünüldüğünde +500m mesafelerde özel araç, özel öğrenci servisi veya toplu taşıma kullanmak kaçınılmazdır.

Menteş mahallesinin güneyinde ve Fuatmorel mahallesinde olmak üzere, Yenişehir Belediyesine bağlı 3-4-5 yaş gruplarına okul öncesi eğitim veren iki adet Beceri Temelli Eğitim Merkezi bulunmaktadır.

Özel Mersin Doğa Anaokulu
Özel Yenişehir Merkez Anaokulu
Özel Doğaç Dilek Beyaz Kule Anaokulu
Özel Güney Gelişim Anaokulu
Özel Yenişehir Gelecek Anaokulu
Özel İçel Anaokulu
Özel Yenişehir Kültür Anaokulu
Özel Mersin Parmak İzi Anaokulu
Özel Hamit İzol Anaokulu
Özel Toros Anaokulu
Özel Mersin Safa Kelebek Anaokulu
Özel Serpil Orman Anaokulu
Özel Yenişehir Neşe Erbek Anaokulu
Özel Uslu Çocuklar Anaokulu
Özel Tekin Anaokulu
Özel Doğa Bekleriz Anaokulu
Özel Nevin Yılmaz Anaokulu
Özel Furkan Akademi Anaokulu

Tablo 45: Yenişehir İlçesi Özel Anaokulları

Kaynak: Mersin Yenişehir İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü İnternet Sitesi

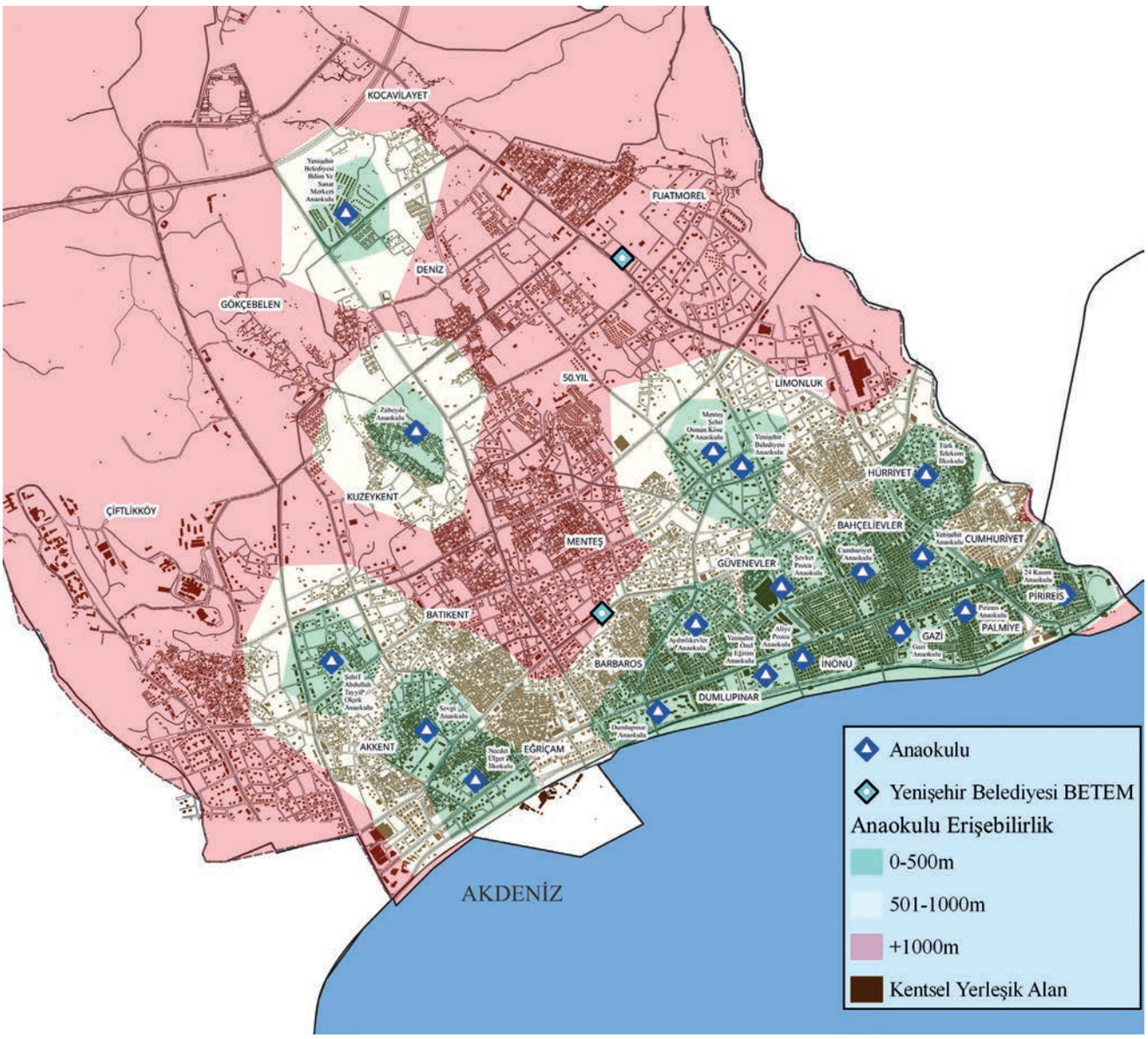

Harita 27: Yenişehir İlçesi Kamu Anaokulları Erişebilirlik Analizi

7.4.2.1 Erken Çocukluk Gelişimi "Yenişehir Modeli"

Her çocuğun sağlıklı gelişiminde ve eğitiminde yapılması gerekenleri planlayıp en erken dönemden itibaren hem aileyi hem de yeni doğanı destekleyecek olan hamilelik süreciyle başlayan sekiz yaşa kadar devam eden Erken Çocukluk Gelişimi "YENİŞEHİR MODELİ" ile toplumun eksik kalmış en önemli alanını projelendirdik.

Proje ile eğitimin aile ile başlamasını planlayarak erken çocukluk gelişimi basamakları olan, "Aile ve Evlilik Hayatı" eğitimiyle aile olmaya ve devamında anne baba olmaya karar verenlerin temelden aldıkları eğitim ile bireylere erken çocukluk eğitimi öncesi ebeveynlerin eğitimi ile başlamaktayız, "Hamilelikte Beslenme" ile hamilelikte bebeğin tek besin kaynağının anne olması ve beslenmenin gelişimsel süreçlerde önemli bir etkisi olması sebebiyle anne adayının sağlıklı beslenmenin önemine ilişkin eğitimlerini vermekteyiz, "0-3 yaş Aile Eğitimi (Marmara Aile Becerileri Programı / MABEP) ile aile bireylerine çocuklarının gelişim özelliklerine bağlı olarak temel gelişim alanlarına evde hangi etkinliklerle destek verecekleri konusunda aile eğitim uygulamaları yapmaktayız, "0-3 yaş Bebek Kütüphanemiz" ile dil, bilişsel alan başta olmak üzere erken dönemde alıcı dil özellikleri bakımından çocukların gelişimini desteklemekteyiz, "0-6 yaş Gelişim Değerlendirme ve Özel Eğitim" uygulamasıyla çocuğun gelişim süreçlerini takip ederek olası bir risk faktörünü erken dönemde belirleyip müdahale ederek uygun uzmanlara yönlendirip özel eğitim süreçlerini takip etmekteyiz, "3-6 yaş Beceri Temelli Eğitim Modelimizde (BETEM) "0-3 yaşta gelişimi ebeveynlerle desteklenen çocuklara MEB okul

Şekil 2: Yenişehir Modeli

öncesi müfredatına ek olarak Marmara Üniversitesi iş birliğinde oluşturulan 21.yy becerileriyle ve çağdaş gelişim öğrenme teorilerini merkeze alan aile destekli yenilikçi atölye uygulamalarıyla beceri temelli eğitim vermekteyiz, , "6-8 yaş Atölye Temelli Eğitim" ile okul hayatı başlayan çocuklarımıza akademik başarılarına katkı sağlamak amacıyla Robotik Kodlama, STEM+A, P4C (Çocuklar için Felsefe), Satranç ve Yabancı Dil (İng.) eğitimi uygulamaları ile sürdürmekteyiz.

Erken Çocukluk Gelişimi "Yenişehir Modeli" proje hedefimiz, hamilelikle başlayıp sekiz yaşa kadar devam eden süreçte her yeni doğanın aileden başlayan eğitimle gelişimsel potansiyellerinin en üst düzeyine ulaşmış bireyler olması ve hiçbir çocuğun geride bırakılmamasıdır.

A) Aile ve Evlilik Hayatı Eğitimi

Bu çalışma, eşlerin, anne-babaların veya anne- baba adaylarının evlilik yaşamında eşler arası ve çocuklarıyla karşılaştıkları iletişim, uyum, davranış problemlerinin nedenleri ve çözüm yöntemlerini ortaya koyan, katılımcıların yararını gözeten, rehber niteliğinde bir eğitimdir.

B) Hamilelikte Beslenme

Tüm hamile kadınlar sağlıklı bir hamilelik süreci geçirmek ve hamileliğin sağlıkla sonuçlanması için yeterli hizmet ve uygulamaların yanı sıra yeterli enerji, protein, vitamin ve mineral içeren besleyici diyetlere ihtiyaç duymaktadır.

C) 0-3 Yaş Aile Eğitimi (Marmara Aile Becerileri Eğitim Programı /MABEP) /Marmara Üniversitesi İş birliğiyle

MABEP Ekibi tarafından geliştirilen programda bir yandan çocuklara birincil bakım verenler olan anne babaların, anne babalık becerilerini ve birlikte ebeveynlik süreçlerinin gelişimini destekleyecek eğitimler verilirken diğer yandan da evde çocukların temel gelişim alanlarını (bilişsel, dil, Sosyo duygusal, motor beceri ve öz bakım becerileri) destekleyici ev etkinlik uygulamaları yapılmakta ve takip edilmektedir.

D) 0-3 Yaş Bebek Kütüphanesi

Çocuklar, 3 yaşına kadar kütüphanemiz içerisindeki kitaplardan faydalanarak evlerinde kendi kütüphanelerinin alt yapısını oluşturmakta ve 3 yaşından sonra da kazanılan alışkanlıkla kütüphanelerini genişletmeleri hedeflenmektedir.

Fotoğraf 6: 0-3 Yaş Bebek Kütüphanesi

E) 0-6 Yaş Gelişim Değerlendirme ve Özel Eğitim

Kurumumuz, gelişim sürecinin temellerinin atıldığı erken çocukluk dönemine verilmesi gereken önemin farkındalığı ve bilinciyle ailelere rehberlik ederek, çocuklarının gelişim dönemlerinde yardıma ihtiyaç duydukları noktada birer yol gösterici olarak destek olmayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda oluşturulan 0-6 yaş gelişim değerlendirme birimine aileleri tarafından veya aile sağlığı merkezlerinin yönlendirmesiyle getirilen çocuklarımıza kurum psikoloğumuzca yapılan klinik gözlem ve uygulanan gelişim tarama testlerini içine alan genel bir gelişim değerlendirmesi yapılmaktadır.

Fotoğraf 7: 0-6 Yaş Gelişim Değerlendirme

Değerlendirme neticesinde çocuk gelişimiyle ilgili gelişim geriliğine bağlı veya aileden alınan bilgiler doğrultusunda gözlemle eşleşen bilgileri kullanarak herhangi bir risk faktörüne rastlanması halinde ise aile durumla ilgili bilgilendirilerek bir uzman görüşü almak üzere çocuk doktorlarına veya çocuk ve ergen psikiyatrisine yönlendirilmekte, uzmanların yönettiği tanı, tedavi ve özel eğitim süreçleri kurumumuz tarafından edilmektedir.

Özel eğitim sürecinin başlatılması ile özel gereksinimli çocuklarımızın kendi kendine yetebilmesini, akranlarıyla aynı anda öğrenemeyen çocuklarımızın öğrenme durumlarına göre hazırlanmış eğitim programlarıyla eksikliklerini tamamlayabilmeleri amaçlanmakta ve özel gereksinimli çocuklarımızın ailelerine süreci yönetmekte yardımcı olmak adına kurumumuz tarafından psikolojik destek sağlanmaktadır.

TOPLAM BAŞVURU	ÇOCUKLARIN GELİŞİM DURUMLARI	SAYILAR	YÖNLENDİRİLDİĞİ KİŞİ VE KURUMLAR	SONUÇ
2484	Normal Gelişim	1715	-	Çocukların dil-bilişsel gelişim, motor beceri ve sosyal beceri alanlarında yaşıtlarına göre normal gelişim gösterdiği bilgisi aileleriyle paylaşılmıştır.
2484	İleri Gelişim (Yaşıtlarına göre 18 ay ileride vb.)	74	-	İleri gelişim gösteren çocuklar ilgi alanı ve becerilerine göre uygun eğitimlere ve sosyal alanlara yönlendirilmekte ve desteklenmektedir.
2484	Hafif Düzey OSB Riski	35	Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi	Risk değerlendirmemiz psikiyatrist tarafından onaylanmıştır. Eğitim süreci başlayan 35 çocuğumuzdan 13 çocuğumuz iyileşme göstermekte olup 22 çocuğumuzun gelişim takibi devam etmektedir.
2484	Orta Düzey OSB Riski	25	Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi	Risk değerlendirmemiz psikiyatrist tarafından onaylanmış olup eğitim süreci başlayan 8 çocuğumuzun iyileşme göstermiştir. Diğer çocukların eğitim süreçleri ve gelişim takibi devam etmektedir.
2484	Yüksek Düzey OSB Riski	6	Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi	Risk değerlendirmemiz psikiyatrist tarafından onaylanmış olup çocukların eğitim süreçleri ve gelişim takibi devam etmektedir.
2484	Dil Konuşma becerilerinde Gecikme	344	Dil Konuşma Terapisti	162 çocuğumuzun dil becerileri kendi yaş grubuyla uyumlu seviyeye gelirken 182 çocuğumuzun takibi devam etmektedir.
2484	Motor Becerilerde Gecikme	190	Çocuk Nöroloğu – Çocuk Doktoru	148 Çocuğumuzda iyileşme olup diğer çocuklarımızın takibi devam etmektedir.
2484	Dikkat Eksikliği Hiperaktivite	66	Çocuk ve Ergen Terapisti	Tedavi süreci devam etmektedir.12 tanesi iyileşme göstermiştir.
2484	Davranış Problemleri	68	Çocuk ve Ergen Terapisti	Davranış problemleri ortadan kalkmıştır.

Tablo 46: Yenişehir Belediyesi Destek ve Yönlendirme Genel Bilgileri

Tablo 46'da kurumdan destek ve yönlendirme alan çocuklarımızın genel bilgilerini içermektedir.

Fotoğraf 8: Yenişehir Belediyesi BETEM

F) 3-6 Yaş Okul Öncesi Eğitim (Beceri Temelli Eğitim Modeli /BETEM)/Marmara Üniversitesi İş birliğiyle

Kurumlarımızın her biri 108 öğrenci kapasiteli olup, tam zamanlı eğitimle, 3, 4 ve 5 yaş grupları için ikişer sınıfı (3 yaş 32 öğrenci, 4 yaş 36 öğrenci, 5 yaş 40 öğrenci) bulunmaktadır. Her grup için özel olarak tasarlanmış eğitim ortamları ve Bilim, Hareket, Tasarım, Müzik, Drama ve P4C (çocuklar için felsefe) atölyeleriyle desteklenmektedir. Her çocuğun biricikliği esasından yola çıkarak, gelişimsel takipleri yapılan her çocuk için bireysel eğitim programı (BEP) uygulanır. BETEM, aile destekli uygulamalarla da zenginleştirilmiş beceri temelli eğitim modeliyle okul öncesi eğitim hizmeti vermektedir

G) Beceri Temelli İlokul Eğitimi

21. yüzyılın beceri ve yetkinlik yılı olduğunu hepimiz biliyoruz. Ülkemizin çocuklarını erken yıllardan itibaren geleceğe hazırlamak ve onların bağımsız bireyler olarak yetişmeleri için BETEM İLKOKULU'NUN beceri temelli eğitim sistemini oluşturuyoruz. BETEM ilkokulu toplumsal ve kültürel düşünme geleneğimizin dünyayla bütünleşmesini sağlayacak becerilerin kazandırılacağı bir sistemdir. Bu amaçla BETEM'de aşağıdaki becerilere odaklanılmıştır:

21. yüzyıl becerileri

Sosyal-Duygusal beceriler

Sanat ve tasarım becerileri

Dijital okuryazarlık becerileri

İşlevsel okuma becerileri: BETEM'de her çocuk öncelikle iyi bir akıcı okuma ve anlama becerisine sahip olur. BETEM ilkokulu öğrencileri güçlü okuma becerisi sayesinde bilgiye ulaşma, bilgiyi alma ve dönüştürme konusunda oldukça başarılıdır. İşlevsel okuma becerisi BETEM İlkokulu öğrencilerinin hem akademik hem de sosyal yaşamı için önemli yararlar sunmaktadır.

Matematiğin doğası ve matematiksel muhakeme becerileri: Yaşadığımız dünyada her şeyin bir matematiğe bağlı olduğu ve doğanın dilini anlamanın matematikten geçtiğinin farkındayız. Bundan dolayı erken yıllardan itibaren etkili bir matematik becerisinin edinimin çocuklarımıza önemli bir avantaj kazandıracağını biliyoruz. BETEM ilkokul eğitim sisteminde öğrenciler matematiğin doğasını anlamak, sayı hissi gibi temel beceri

kazanmak ve matematiksel muhakeme gücüne ulaşmak için özel programlarla yetiştirilir.

Düşünme becerileri:

Sorgulama temelli eğitim:

Yabancı Dil becerileri:

BETEM ilkokulunun eğitim yaklaşımı temelde öğretimden ziyade edinim içermektedir. Öğrenciler dıştan verilen direktif ve yönlendirmeden ziyade kendi öğrenme tutkusu ve gelişim potansiyelinde ilerleme şansı bulur.

BETEM ilkokulunda öğrenme materyalleri özel olarak tasarlanır. Bu materyaller, öğrencilerin kolay öğrenmesini, öğrendiklerini kalıcı hale getirmelerini ve öğrenmeye karşı olumlu tutum geliştirerek, öğrenme motivasyonlarını artırır.

BETEM ilkokulu öğrenme ve yaşam alanları: BETEM ilkokulu geleneksel okul tasarımından farklı olarak öğrencilerin öğrenme ve yaşam ihtiyaçlarına uygun olarak tasarlanmıştır. BETEM öğrenme ortamları öğrencilerin öğrenmeye ve okula karşı tutumlarını pozitif bir şekilde geliştirir. BETEM ilkokulu öğrenciler için hem öğrenme hem de bir yaşam alanı olarak tasarlanır.

BETEM ilkokul eğitim sisteminin geliştirilmesi, yürütülmesi ve arge çalışmaları alanında uzman akademisyenler tarafından yürütülür.

Yenişehir ilçesinde MEB'e bağlı ilkokul düzeyinde eğitim veren toplam 25 kamu okulu bulunmaktadır. Bu okullardan kırsalda bulunan Karahacılı ve Değirmençay ısınma aracı olarak klimanın yanında soba da kullanmaktadır. Geriye kalan okullar genel olarak klima ile ısınmaktadır. Bu okullardan öğretmen başına düşen öğrenci sayısı en düşük olan Karahacılı, Gökçebelen ve Çavak ilkokullarıdır. Bu okulların bu orana sahip olmasının temel sebebi kırsal alanda bulunmalarıdır. Kentsel alana baktığımızda öğretmen başına düşen öğrenci sayısı en düşük okul Necdet Ülger İlkokuludur. Öğretmen başına en yüksek ise 28 ile Mersinli Ahmet İlkokuludur.

Harita 28'de ilkokulların konumları ve öğretmen başına düşen öğrenci sayısı gösterilmiştir. Kentsel alan içinde bulunan okullarda öğretmen başına ortalama 22 öğrenci düşmektedir. Kentin kuzeyine doğru, nüfus ve yapı yoğunluğunun azalmaya başlamasıyla öğretmen başına düşen öğrenci sayısı da azalma göstermektedir. İstisna olarak Eğriçam mahallesinde bulunan Necdet Ülger İlkokulu kentsel alanda nüfus ve yapı yoğunluğunun yüksek olduğu bir konumda olmasına rağmen öğretmen başına 15 öğrenci düşmektedir. Ayrıca kentsel alanda diyebileceğimiz Gökçebelen ilkokulu öğretmen başına 9 öğrenci ile kırsal alanda bulunan okulların ortalamasına eşittir.

İlkokul Adı	Öğrenci Sayısı	Öğretmen Sayısı	Derslik Sayısı	Isınma Şekli	Öğrenci/ Öğretmen
100. Yıl Akkent İlkokulu	629	31	20	Klima	20
24 Kasım İlkokulu	947	49	30	Klimalı	19
50.Yıl Gökçeller İlkokulu	523	21	15	Klima	25
Akdeniz Bölge Komutanlığı İlkokulu	514	24	14	Klima	21
Aliye Pozcu İlkokulu	787	41	28	Klima	19
Aydınlıkevler İlkokulu	2.129	91	36	Klima	23
Bahçelievler İlkokulu	712	29	21	Doğal Gaz	25
Barbaros İlkokulu	754	33	25	Klima	23
Batıkent İlkokulu	300	19	18	Klima	16
Cumhuriyet İlkokulu	1.019	42	19	Klima	24
Çavak Günferi Karagenç İlkokulu	94	10	6	Klima	9
Değirmençay İlkokulu	39	3	5	Klima/Soba	13
Dr. Kamil Tarhan İlkokulu	648	36	12	Klima	18
Emirler İlkokulu	-	-		Klima	-
Gökçebelen İlkokulu	53	6	8	Klima	9
Karahacılı İlkokulu	61	9	5	Klima/Soba	7
Kocatepe İlkokulu	311	19	12	Klima	16
Mersinli Ahmet İlkokulu	1.506	54	40	Klima	28
Müfide İlhan İlkokulu	1.317	51	18	Klima	26
Necati Bolkan İlkokulu	559	26	16	Klima	22
Necdet Ülger İlkokulu	842	56	37	Klima/Kalorifer	15
Pirireis İlkokulu	797	40	29	Klima/Kalorifer	20
Türk Telekom İlkokulu	1.230	50	21	Klima	25
Yenişehir Çiftlik Şehit Eren Kızılgedik İlkokulu	526	21	13	Klima	25
Yenişehir İlkokulu	1.211	53	24	Doğal Gaz	23

Tablo 47: Yenişehir İlçesi Kamu İlkokulları
Kaynak: Mersin İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü İnternet Sitesi

Harita 28: Yenişehir İlçesi Kamu İlkokulları Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı

Yenişehir'de ilkokul düzeyinde eğitim hizmeti veren toplam 20 özel ilkokul vardır. İlkokul düzeyinde eğitim veren kamu ve özel okullar neredeyse aynı sayıdadır. Türkiye geneli özel ilkokulların toplam ilkokul sayısına oranı %8'iken bu oran Yenişehir ilçesinde %44'tür[40].

Harita 29'da Yenişehir ilçesinde bulunan MEB'e ilkokulların erişebilirlik analizi yapılmıştır. Kırsal ilkokul bulunmasına rağmen analiz sadece kentsel alan için yapılmıştır. Harita 29'da görüldüğü üzere Menteş, Kocavilayet ve Batıkent mahallesinin doğusu en düşük erişebilirliğe sahip mahallelerdir. Menteş ve Batıkent mahalleleri Harita 27'de yapılan anaokulu erişebilirlik haritasında da görüldüğü üzere en düşük erişebilirliğe sahip mahallelerdir. İlkokul ve anaokulu erişebilirlik analizlerinin ikisinde de erişebilirliği düşük çıkması Menteş ve Batıkent mahallelerini eğitim altyapısı bakımından en problemli mahalleler yapmaktadır. İki analiz sonucunu incelendiğinde kentin Güney kesiminin daha erişebilir olduğu görünmektedir. Bunun en temel sebebi nüfus ve yapılaşmanın güney kesimlerde daha yoğun olmasıdır. MUAP kapsamında yapılan amaçlarına ve modlarına göre yolculuklar tablosunda 7 Merkez ilçenin ev-okul yolculuklarının %58'i yaya olarak gerçekleşirken bu oran Yenişehir'de %50 olmuştur.

Özel Mersin Doğa İlkokulu
Özel Berneşti Milletlerarası İlkokulu
Özel Yenişehir Mersin Final İlkokulu
Özel Mersin Nesibe Aydın İlkokulu
Özel Yenişehir Merkez Koleji İlkokulu
Özel Su Koleji İlkokulu
Özel Güney Gelişim İlkokulu
Özel İçel İlkokulu
Özel Yenişehir Kültür Koleji İlkokulu
Özel Yenişehir Gelecek İlkokulu
Özel Mersin Evrensel Kültür İlkokulu
Özel Taç Koleji İlkokulu
Özel Yenişehir Taç Koleji İlkokulu
Özel Lisan Fen Eğitim Kurumları Güney Koleji İlkokulu
Özel Toros İlkokulu
Özel Mersin Uğur İlkokulu
Özel Serpil Orman İlkokulu
Özel Başarının Yolu Milletlerarası İlkokulu
Özel Tekin İlkokulu
Özel Mersin Yenişehir Yıldız Koleji İlkokulu

Tablo 48: Yenişehir İlçesinde Bulunan Özel İlkokullar
Kaynak: Mersin İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü İnternet Sitesi

Yenişehir ilçesinde MEB'e bağlı ortaokul düzeyinde eğitim hizmeti veren toplam 21 okul bulunmaktadır. Bu okullardan kırsalda bulunan Karahacılı ve Değirmençay ortaokulları klimadan ayrı soba da kullanmaktadır. Kentsel alanda bulunan ortaokullarda öğretmen başına düşen öğrenci sayısı en çok Menteş Şehit Osman Köse Ortaokulunda en az ise Yenişehir Yunus Emre İmam Hatip Ortaokulundadır.

Kentsel alanda bulunan ortaokullarda öğretmen başına ortalama 14 öğrenci düşmektedir. Kentsel yoğun alanlarda bulunmasına rağmen bazı ortaokullar otalamanın altında kalmıştır. Özellikle Şehit Erol Olçok İmam Hatip Ortaokulu ve Yenişehir Yunus Emre İmam Hatip Ortaokulu nüfus ve yapı yoğunluğunun olduğu alanlarda olmasına rağmen ortalamanın çok altında kalmıştır.

Yenişehir'de ortaokul düzeyinde eğitim hizmeti veren toplam 26 adet özel ortaokul bulunmaktadır. Özel ortaokullar adet olarak kamu okullarından daha çoktur. Türkiye geneli özel ortaokulların toplam ortaokul sayısına oranı %12'iken bu oran Yenişehir ilçesinde %55'tir[41].

Yenişehir ilçesinde MEB'e bağlı toplam 20 lise vardır. Bu liselerden 7 tanesi Anadolu lisesi, 1 tanesi Fen lisesidir. Kırsal alanda lise düzeyinde eğitim veren herhangi bir eğitim kurumu bulunmamaktadır.

Yenişehir ilçesinde bulunan liselerde öğretmen başına ortalama 14 öğrenci düşmektedir. Liseler genel olarak bakıldığında kentin güneyi ve kuzeyinde yoğunlaştığı görülmektedir. Özellikle 735 nüfuslu Gökçebelen mahallesinde lise yoğunluğu bulunmaktadır. Menteş, Batıkent, 50.Yıl ve Kocavilayet mahalleleri sınırları içerisinde herhangi bir lise bulunmamaktadır.

40- Millî Eğitim Bakanlığı, Milli Eğitim İstatistikleri 2021-2022
41- Millî Eğitim Bakanlığı, Milli Eğitim İstatistikleri 2021-2022

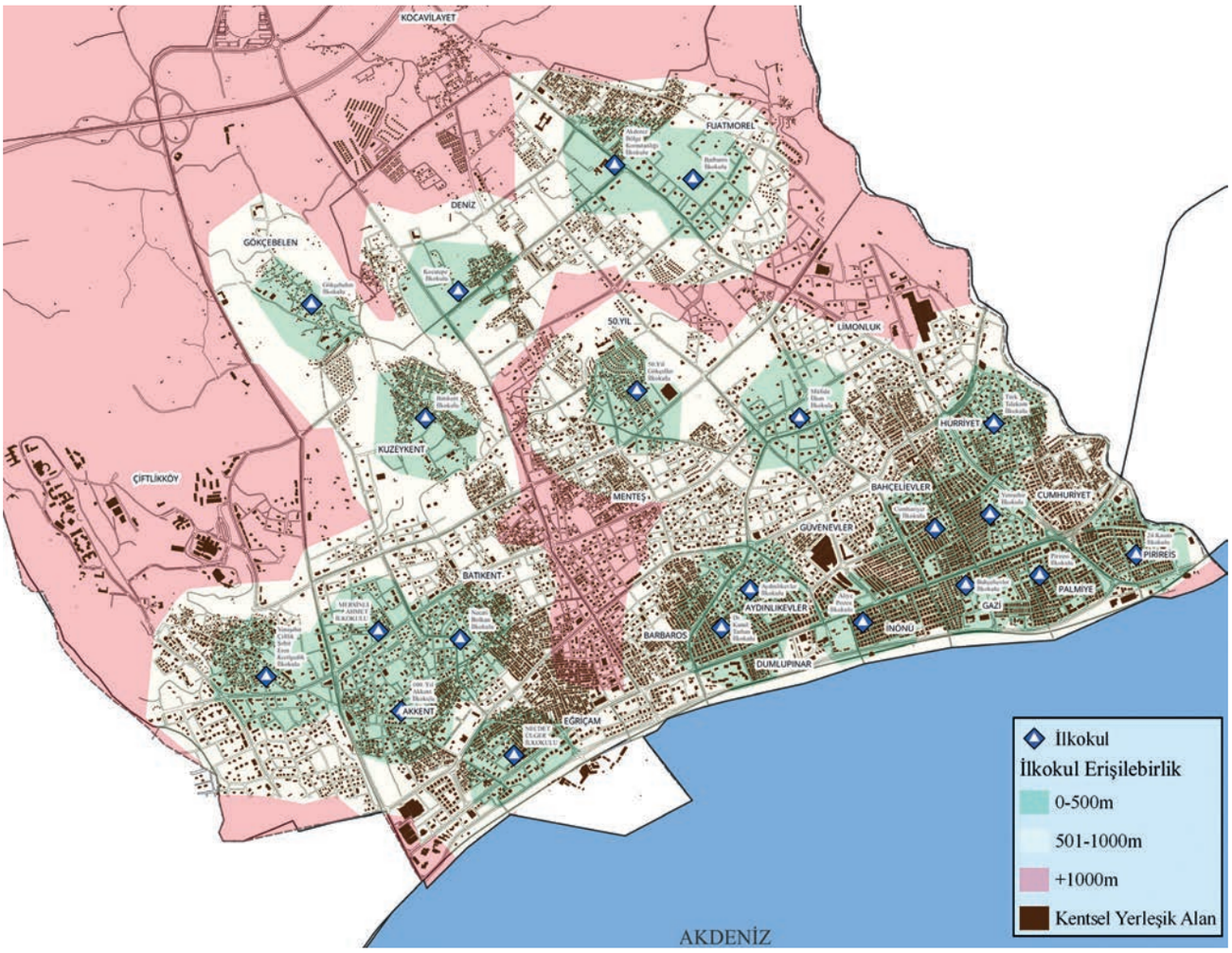

Harita 29: Yenişehir İlçesi Kamu İlkokulları Erişebilirlik Analizi

Ortaokul Adı	Öğrenci Sayısı	Öğretmen Sayısı	Derslik Sayısı	Isınma Şekli	Öğrenci / Öğretmen
Çankaya Şehit Mert Kaya Ortaokulu	1.310	83	29	Klima	16
Barbaros Ortaokulu	1.678	91	24	Klima	18
Pirireis Ortaokulu	1.102	69	17	Kalorifer/Klima	16
Çavak Günferi Karagenç Ortaokulu	83	9	4	Klima	9
Karahacılı Ortaokulu	49	8	4	Klima/Soba	6
Menteş Şehit Osman Köse Ortaokulu	1.123	54	13	Klima	21
Değirmençay Ortaokulu	30	7	5	Klima/Soba	4
Ayşe Polat Ortaokulu	1.110	92	31	Klima	12
Perşembe Vakfı Ortaokulu	1.217	91	24	Klima	13
Namık Kemal Ortaokulu	1.057	88	27	Klima	12
Kocavilayet Ortaokulu	561	39	18	Klima	14
100. Yıl Akkent Ortaokulu	480	33		Klima	15
Mehmet Adnan Özçelik Ortaokulu	1.848	94	26	Klima	20
Mehmet Akif İnan Ortaokulu	609	53	26	Merkezi Klima	11
Dr. Kamil Tarhan Ortaokulu	623	40	18	Klima	16
Yenişehir Yunus Emre İmam Hatip Ortaokulu	296	39	14	Klima	8
24 Kasım Ortaokulu	754	50	25	Klima	15
Şehit Erol Olçok İmam Hatip Ortaokulu	492	52	18	Klima	9
Adnan Menderes Ortaokulu	759	48	28	Klima	16
Mersin Üni. Dev. Kons. Müzik Ve Bale Ortaokulu	90	6	5	-	15
Necati Bolkan Ortaokulu	449	26	32	Klima	17

Tablo 49: Yenişehir İlçesi Kamu Ortaokulları
Kaynak: Mersin İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü İnternet Sitesi

Harita 30: Yenişehir İlçesi Kamu Ortaokulları Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı

Özel Mersin Doğa Ortaokulu	Özel Yenişehir Gelecek Ortaokulu
Özel Mersin Doğru Cevap Koleji Ortaokulu	Özel Mersin Evrensel Kültür Ortaokulu
Özel Berneşti Milletlerarası Ortaokulu	Özel Altınoran Ortaokulu
Özel Yenişehir Mersin Final Ortaokulu	Özel Taç Koleji Ortaokulu
Özel Mersin Nesibe Aydın Ortaokulu	Özel Yenişehir Taç Koleji Ortaokulu
Özel Yenişehir Merkez Koleji Ortaokulu	Özel Lisan Fen Eğitim Kurumları Güney Koleji Ortaokulu
Özel Su Koleji Ortaokulu	Özel Toros Ortaokulu
Özel Güney Gelişim Ortaokulu	Özel Mersin Uğur Ortaokulu
Özel Kavram Ortaokulu	Özel Serpil Orman Ortaokulu
Özel İçel Ortaokulu	Özel Tepe Ortaokulu
Özel Yenişehir Kültür Koleji Ortaokulu	Özel Başarının Yolu Milletlerarası Ortaokulu
Özel Pozitif Bilgi Koleji Ortaokulu	Özel Tekin Ortaokulu

Tablo 50: Yenişehir İlçesinde Bulunan Özel Ortaokullar

Kaynak: Mersin İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü İnternet Sitesi

Lise Adı	Öğrenci Sayısı	Öğretmen Sayısı	Derslik Sayısı	Isınma Şekli	Öğrenci/ Öğretmen
Mersin Mehmet Adnan Özçelik Anadolu Lisesi	1.451	69	31	Klima/Kalorifer	21
Hacı Sabancı Anadolu Lisesi	754	52	18	Doğal Gaz/Klima	15
Evliya Çelebi Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi	448	60	28	Klima	7
Hacı Zarife-Çelebi Aygar Anadolu Lisesi	784	50	21	Klima	16
Mahmut Arslan Anadolu Lisesi	1.229	86	36	Klima	14
Yenişehir Mersin Anadolu Lisesi	1.079	64	27	Klima	17
Şevket Pozcu Anadolu Lisesi	1.294	76	34	Kalorifer/Klima	17
Şevket Pozcu Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	1.784	64	19	Klima	28
Yahya Akel Fen Lisesi	453	37	18	Kalorifer/Klima	12
Yahya Günsür Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	1.051	107	37	Klima	10
Eyüp Aygar Fen Lisesi	527	40	16	Klima	13
Mehmet Akif Ersoy Sosyal Bilimler Lisesi	564	47	23	Kalorifer/Klima	12
Yenişehir Anadolu İmam Hatip Lisesi	863	82	6	Klima	11
Şehit Kübra Doğanay Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi	470	41	24	Merkezi/ Isıtma-Soğutma	11
15 Temmuz Şehitler Anadolu Lisesi	645	59	25	Merkezi Klima	11
Şehit Cennet Yiğit Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi	535	42	23	Merkezi Klima	13
Yenişehir Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	661	36	24	Merkezi Klima	18
Mersin Üni. Dev. Kons. Müzik ve Sahne Sanatları Lisesi	46	6	4	Klima	8
Dumlupınar Anadolu İmam Hatip Lisesi	704	64	34	Klima	11
Fuat Sezgin Anadolu Lisesi	325	16	6	Klima	20

Tablo 51: Yenişehir İlçesi Kamu Liseleri

Kaynak: Mersin İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü İnternet Sitesi

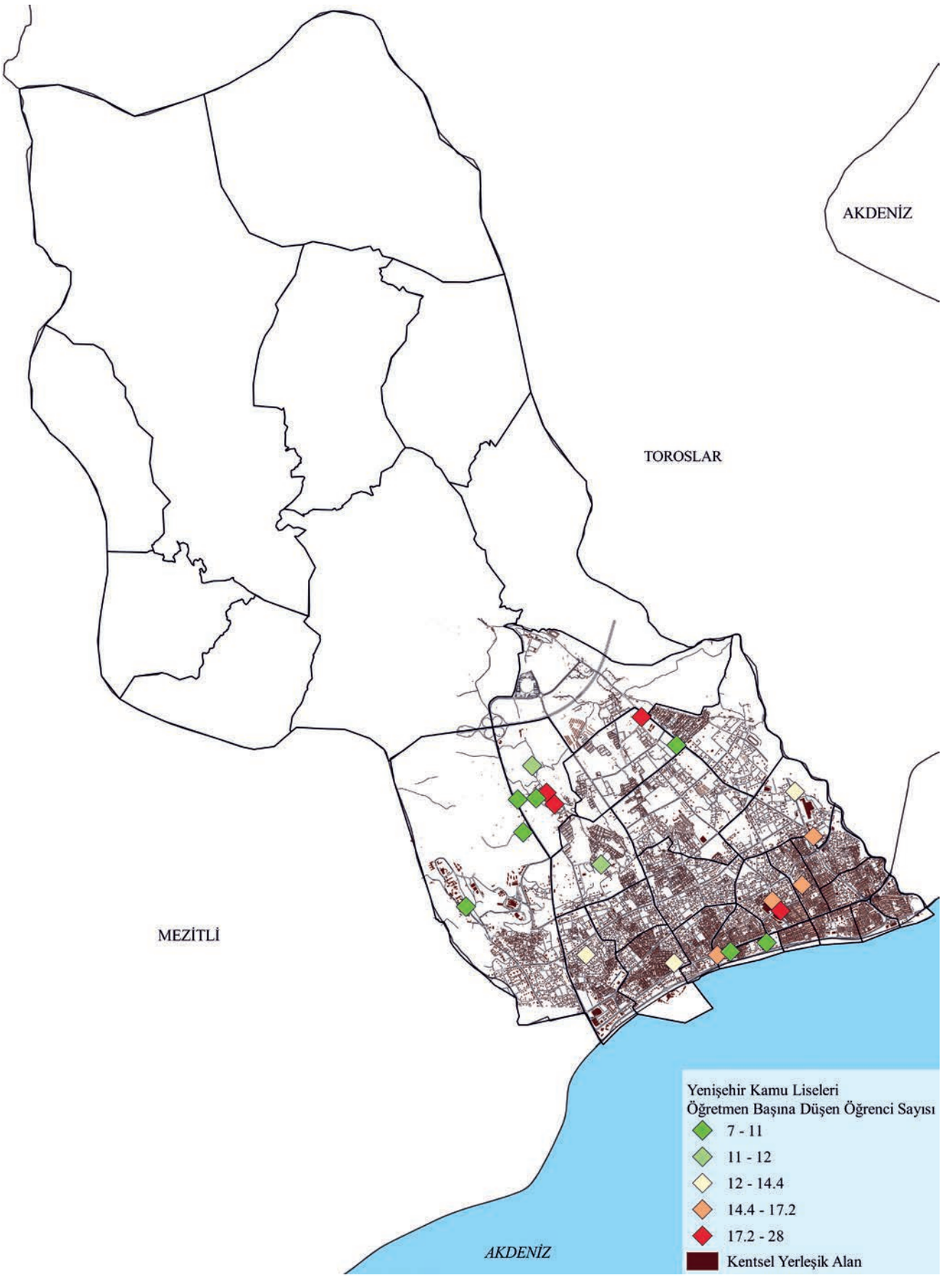

Harita 31: Yenişehir İlçesi Kamu Liseleri Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı

Mersin Üniversitesi 1992 yılında TBMM 3837 sayılı kanun ile kurulmuş ve faaliyete geçmiştir[42].Yenişehir ilçesi sınırları içerisinde Mersin Üniversitesi'ne ait Çiftlikköy ve Yenişehir Kampüsü olmak üzere 2 adet kampüs bulunmaktadır. Çiftlikköy Kampüsü, Mersin Üniversitesi'nin en büyük kampüsüdür.

Lisans ve ön lisans toplam 38.364 yüksek lisans ve doktora programında ise 4.325 öğrenci bulunmaktadır. Meslek Yüksekokulları ve Yüksekokullar %100 doluluk oranına sahipken, fakülteler %97,41 doluluk oranına sahiptir[43].

Birimin Adı	I. Öğretim			II. Öğretim			Toplam		Genel Toplam
	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	
Denizcilik Fakültesi	55	193	248	0	0	0	55	193	**248**
Diş Hekimliği Fakültesi	270	294	564	0	0	0	270	294	**564**
Eczacılık Fakültesi	345	253	598	0	0	0	345	253	**598**
Eğitim Fakültesi	1.490	763	2.253	25	9	34	1.515	772	**2.287**
Fen-Edebiyat Fakültesi	1.863	1.466	3.329	3	5	8	1.866	1.471	**3.337**
Fen Fakültesi	117	95	212	0	0	0	117	95	**212**
Güzel Sanatlar Fakültesi	256	147	403	0	0	0	256	147	**403**
Hemşirelik Fakültesi	590	336	926	0	0	0	590	336	**926**
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	1.208	1.440	2.648	104	248	352	1.312	1.688	**3.000**
İletişim Fakültesi	316	507	823	0	0	0	316	507	**823**
İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi	369	268	637	0	0	0	369	268	**637**
İslami İlimler Fakültesi	213	128	341	0	0	0	213	128	**341**
Mimarlık Fakültesi	494	400	894	0	0	0	494	400	**894**
Mühendislik Fakültesi	764	2.058	2.822	0	0	0	764	2.058	**2.822**
Spor Bilimleri Fakültesi	311	315	626	45	43	88	356	358	**714**
Su Ürünleri Fakültesi	22	52	74	0	0	0	22	52	**74**
Tıp Fakültesi	730	931	1.661	0	0	0	730	931	**1.661**
Turizm Fakültesi	512	697	1.209	14	29	43	526	726	**1.252**
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	23	42	65	0	4	4	23	46	**69**
Devlet Konservatuvarı	44	27	71	0	0	0	44	27	**71**
Erdemli Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu	132	448	580	0	0	0	132	448	**580**
İçel Sağlık Yüksekokulu	605	190	795	0	0	0	605	190	**795**
Silifke Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu	34	62	96	0	0	0	34	62	**96**
Takı Teknolojisi ve Tasarımı Yüksekokulu	46	44	90	0	0	0	46	44	**90**
Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu	6	6	12	1	4	5	7	10	**17**
Anamur Meslek Yüksekokulu	465	614	1079	0	0	0	465	614	**1.079**
Denizcilik Meslek Yüksekokulu	58	369	454	34	28	262	92	624	**716**
Erdemli Meslek Yüksekokulu	418	512	930	83	126	209	501	639	**1.140**
Gülnar Mustafa Baysan Meslek Yüksekokulu	135	240	375	0	0	0	135	240	**375**
Mersin Meslek Yüksekokulu (UE)	0	0	0	0	0	0	741	1.245	**1.986**
Mut Meslek Yüksekokulu	173	229	402	0	0	0	173	229	**402**
Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu	915	495	1.410	0	0	0	915	495	**1.410**
Silifke Meslek Yüksekokulu	233	315	548	0	0	0	233	315	**548**
Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu	1.016	1.260	2.276	684	1.243	1.927	1.700	2.503	**4.203**
Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu	753	2.242	2.995	291	708	999	1.044	2.950	**3.994**
Toplam	**14.981**	**17.438**	**32.419**	**1.284**	**2.447**	**3.731**	**17.006**	**21.358**	**38.364**

Tablo 52: Mersin Üniversitesi Öğrenci Sayıları

Kaynak: Mersin Üniversitesi Faaliyet Raporu 2022

42- Mersin Üniversitesi Faaliyet Raporu 2022
43- Kaynak: Mersin Üniversitesi Faaliyet Raporu 2022

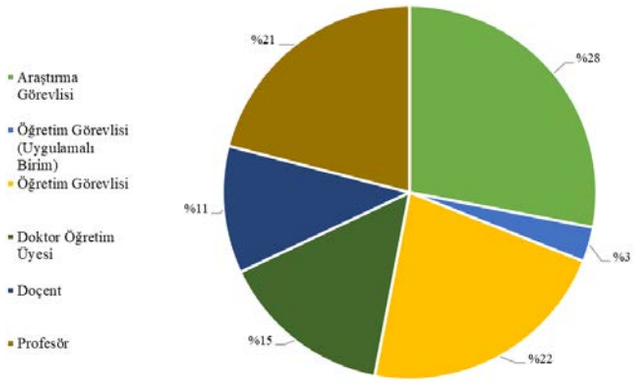

Grafik 56: 2022-2023 Mersin Üniversitesi Akademik Personel Ünvanları
Kaynak: Mersin Ekonomik Raporu 2022

7.4.3. Sosyal Kültürel Alanlar

Yenişehir ilçesinde Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı herhangi bir kütüphane bulunmamaktadır.

Kütüphane Adı	Kitap Sayısı	Üye Sayısı
Ülkü Ongun Kütüphanesi	3.558	1.269
Nuri Ulusu Kütüphanesi	3.614	198
0-3 Yaş Bebek Kütüphanesi	--	--

Tablo 53: Yenişehir Belediyesi Kütüphaneleri
Kaynak: Yenişehir Belediyesi Faaliyet Raporu 2022

Yenişehir ilçesinin en önemli kültür hizmeti veren kurumu Atatürk Kültür Merkezi'dir. Bilim şenlikleri, konserler, tiyatrolar, dezavantajlı bireylere yönelik kültürel etkinlikler, sanat galerileri gibi etkinlikler yıl boyunca Atatürk Kültür Merkezi'nde düzenlenmektedir. Ayrıca Atatürk Kültür Merkezi'nde Yenişehir Belediyesi tarafından kültür-sanat kursları da verilmektedir.

Açık Hava Sineması
Aşevi
BETEM (2 Adet)
Fuar Alanı
Halk Eğitim Kurs Merkezleri (3 Adet)
Kent Konseyi
Kişisel Gelişim Merkezi (KİGEM)
Özel Yenişehir Belediyesi Mustafa Baysan Yükseköğrenim Erkek Öğrenci Yurdu
Yenişehir Akademi
Yenişehir Belediyesi Atatürk Kültür Merkezi
Yenişehir Belediyesi Misafirhanesi
Yenişehir Belediyesi Kültür Kompleksi ve Taziye Evi

Tablo 54: Yenişehir Belediyesi Sosyal Kültürel Hizmet Kurumları
Kaynak: Yenişehir Belediyesi Faaliyet Raporu 2022

Özellikle yaz aylarında Yenişehir Belediyesi tarafından hem kırsal hem de merkez mahallelerde açık hava sineması kurulmaktadır. Yenişehir Akademi binasında Aile ve Evlilik Hayatı, Almanca, Rusça, Satranç, YKS ve Robotik Kodlama eğitimleri gerçekleşmiştir. 2022 yılı boyunca 4262 öğrenci satranç kursundan, 242 öğrenci robotik kodlama kursundan, 123 yetişkin Almanca dil kursundan ve 82 yetişkin de Rusça dil kursundan faydalanmıştır[44].

Kurs Adı	Kursiyer Sayısı
Bağlama Kursu	17
Bale Kursu	155
Drama Kursu	132
Gitar Kursu	53
Halk Oyunları Kursu	25
J. Dans Kursu	40
Keman Kursu	35
Latin Dans Kursu	4
Pilates Kursu	58
Piyano Kursu	49
Resim Kursu	63
Tiyatro Kursu	58
Yaratıcı Yazarlık Kursu	6
Yoga Kursu	63
Zumba Kursu	85
Reformer Pilates Kursu	162
Tenis Kursu	96
Toplam	**1.484**

Tablo 55: Yenişehir Belediyesi KİGEM Kurs ve Kursiyer Sayıları
Kaynak: Yenişehir Belediyesi Faaliyet Raporu 2022

Atatürk Kültür Merkezi'nde kurulan Kişisel Gelişim Merkezi (KİGEM) Yenişehir belediyesinin sosyal kültürel anlamda hizmet verdiği yerlerden birisidir. Dans, müzik, drama vb. kurslar KİGEM tarafından verilmektedir.

Anket kapsamında sorulan en son ne zaman sinema/tiyatroya gittiniz sorusuna verilen cevaplar 3 kategoriye ayrılmıştır. Kategori 1 mahalleleri ortalama %60 ile son 5 yılda en az bir kere sinema/tiyatroya gittiğini belirtmiştir. Kategori 2 mahalleleri Son 5 yılda gidenler ile 5 yıldan daha fazla veya hiç gitmeyenlerin birbirine eşit dağılım gösterdiği mahallelerdir. Kategori 3 ise ortalama %67 ile 5 yıldan fazla veya hiç gitmediklerini belirtmişlerdir. Ayrıca Limonluk, Pirireis, Dumlupınar ve Gazi mahalleleri %50 ile 1 yıldan az süre içinde en az 1 kere sinema/tiyatroya gittiklerini belirtmişlerdir. Emirler, Uzunkaş mahalleleri %40 ile hiç gitmediğini belirten iki mahalle olmuştur. Çiftlikköy mahallesi yoğun üniversite öğrencisi barındırmasına rağmen 2 numaralı kategoride yer almıştır.

44- Yenişehir Belediyesi Faaliyet Raporu 2022

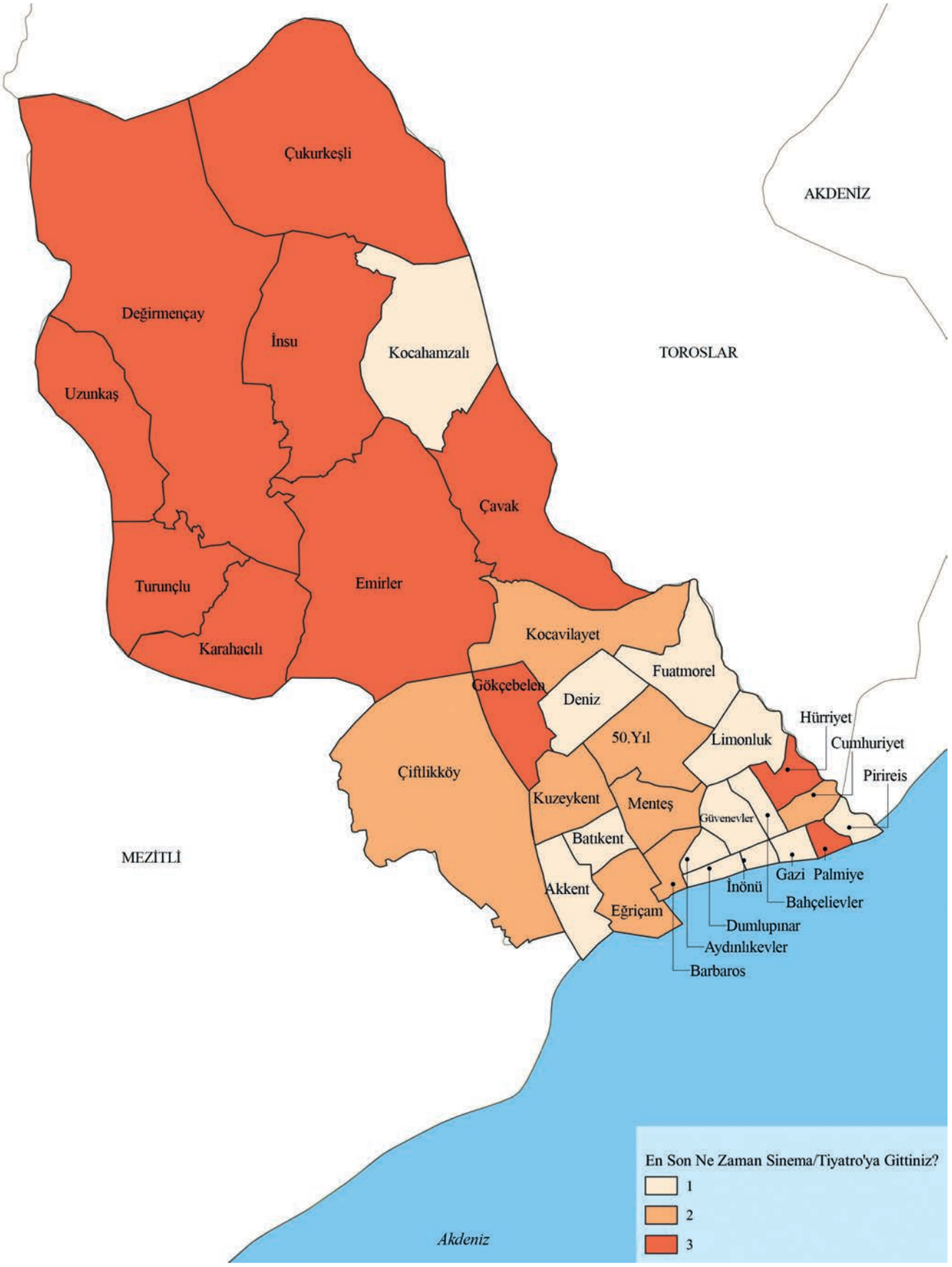

Harita 32: En Son Ne Zaman Sinema/Tiyatroya Gittiniz?

Kaynak: Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021

Kadın Üretici Pazarı

Yenişehir Kadın Üretici Pazarında kadınlar, organik ürünlerle elde edilmiş çeşitli gıdaları, el işi ürünleri, sebze-meyve, çiçek gibi ürünlerini satmaktadır. 25 kadın her hafta pazartesi ve salı günleri Cumhuriyet mahallesinde ve her perşembe günü Güvenevler mahallesinde tezgâh açmaktadır. Üreticiden tüketiciye doğrudan ulaşan ürünler uygun fiyatlarla satılırken, Pazar Ötesi Kadın Üretici Pazarı ile kadınlar için gelir alanı da yaratılıyor. Kırsal mahallelerden gelen kadınlar da ürettikleri organik ürünleri taze olarak vatandaşa sunuyor.

Fotoğraf 9: Yenişehir Belediyesi Kadın Üretici Pazarı

Geçici Hayvan Bakımevi ve Rehabilitasyon Merkezi

Yenişehir Belediyesi tarafından mülkiyeti Mersin Üniversitesine bağlı 45.013 m^2 taşınmaza 14.698 m^2 bir yerleşke kurulacaktır. Tesiste ameliyathane, röntgen, muayene odaları, laboratuvar, kuduz müsaade, karantina bölümleri, kedi ve yavru bölümleri, kedi yeni doğan üniteleri ve sahiplendirme bölümleri yer alacaktır. Sokak hayvanları burada kısırlaştırıldıktan sonra, aşıları yapılarak sahiplendirme alanında tanıtımları yapılarak sahiplendirilme veya bölgeye geri bırakılmaktadır. Halk sağlığı hizmetleri kapsamında; kuduz şüpheli hayvanın müşahedeye alınarak yasal süre içerisinde gerekli gözlem ve kontrollerinin yapılması, gelen talepler doğrultusunda sahipsiz hayvanların yaşam refahını arttırmak üzere kedi ve köpek evleri, besleme odakları, mama temini gibi hizmetleri verilmesi amaçlanmaktadır. Proje doğrultusunda hali hazırda aktif olan merkez tadilat aşamasında olup, tadilat sonrası 100 köpek ve 250 kedinin barınması planlanmakta olup, 2 hayvan toplama aracı ile hayvan refahına uygun bir şekilde toplanıp rehabilite edildikten sonra doğal yaşam alanlarına bırakılacaktır[45].

Balıkçı Pazarı

Eğriçam Mahallesi'nde bulunan Göçmen Balık Pazarı 1.108 m^2 bir alana kurulmuştur. 8 balıkçı dükkânı, manav, pişirim fırını, beyaz ve kırmızı et satış dükkanları ve kafeteryadan oluşmaktadır.

Fotoğraf 10: Yenişehir Belediyesi Göçmen Balık Pazarı

7.4.4. Yeşil Alanlar ve Spor Alanları

Yeşil alanlar, kentsel mekânda doğal habitatlar yaratmaları ve sağlıklı çevreler oluşturmaları açısından kent makroformu ve yaşamı için önemli alanlardır. Ayrıca bu alanlar, çevre kalitesini hem ekolojik hem de ekonomik anlamda artırmaktadır[46].

Yenişehir ilçesine bağlı düzenlenmiş toplam 672.749 metrekare yeşil alan bulunmaktadır. 2022 yılı içerisinde Yenişehir Belediyesi toplam 8390 m^2'lik yüzölçümüne sahip alana 6 adet yeni park ve 9683 m^2'lik yüzölçümüne sahip alana da 13 adet yeşil alan yapmıştır[47].

Harita 33'te Yenişehir ilçesinde bulunan parkların yerleşik alanlara oranları mahalle mahalle verilmiştir. Dünya Sağlık Örgütüne göre önerilen minimum yeşil alan oranı %9'dur[48]. Harita 33'te görüldüğü üzere özellikle Güney'de bulunan mahallelerde bu oran yüksektir bunun en büyük sebebi sahil şeridindir. Kuzey'e gidildikçe oran azalmaktadır. Çiftlikköy, Gökçebelen ve Deniz mahalleleri en kötü orana sahip mahalleler olarak gözükmektedir. Sağlıklı Kentler kapmasında yapılan anket sonucu Yenişehir ilçesinde yaşayan bireylerin ortalama %66 ile mahallelerinde yeşil alanları yeterli bulmadıklarının cevabını vermiştir.

Harita 34'te kişi başına düşen yeşil alan miktarları verilmiştir. Aydınlıkevler mahallesi kişi başı 0.7 m^2 yeşil alan ile en düşük mahalle olurken, Dumlupınar mahallesi 41.6 m^2 ile en yüksek mahalle olmuştur. Dumlupınar mahallesinin sahil şeridini kapsaması, kamu kurumlarının yoğun konut yapılarının az olması bu oranı iyice yükseltmiştir. Dünya Sağlık Örgütü'ne (WHO) göre, her şehrin erişilebilir, güvenli ve işlevsel olması şartıyla, kişi başı en az 9 m^2 kentsel yeşil alan sağlamasını belirtmiştir[49]. Örnek olarak Deniz, Gökçebelen, mahalleleri Harita 33 ile 34 kıyaslandığında yerleşik alana göre en düşük yeşil alan oranına sahip olmalarına rağmen kişi başına düşen yeşil alan miktarında ortalama veya ortalama üstü oranda çıkmışlardır.

45- Yenişehir Belediyesi İnternet Sitesi
46- Özdemir, A. (2009). Katılımcı Kentli Kimliğinin Oluşumunda Kamusal Yeşil Alanların Rolü: Ankara Kent Parkları Örneği. Turkish Journal of Forestry, 10 (1), 144-153.
47- Yenişehir Belediyesi Faaliyet Raporu 2022
48- Atila, G. Ü. L., Gizem, D. İ. N. Ç., Tuğba, A. K. I. N., & Koçak, A. İ. (2020). Kentsel açık ve yeşil alanların mevcut yasal durumu ve uygulamadaki sorunlar. İdealkent, 11 (Kentleşme ve Ekonomi Özel Sayısı), 1281-1312.
49- Atila, G. Ü. L., Gizem, D. İ. N. Ç., Tuğba, A. K. I. N., & Koçak, A. İ. (2020). Kentsel açık ve yeşil alanların mevcut yasal durumu ve uygulamadaki sorunlar. İdealkent, 11(Kentleşme ve Ekonomi Özel Sayısı), 1281-1312

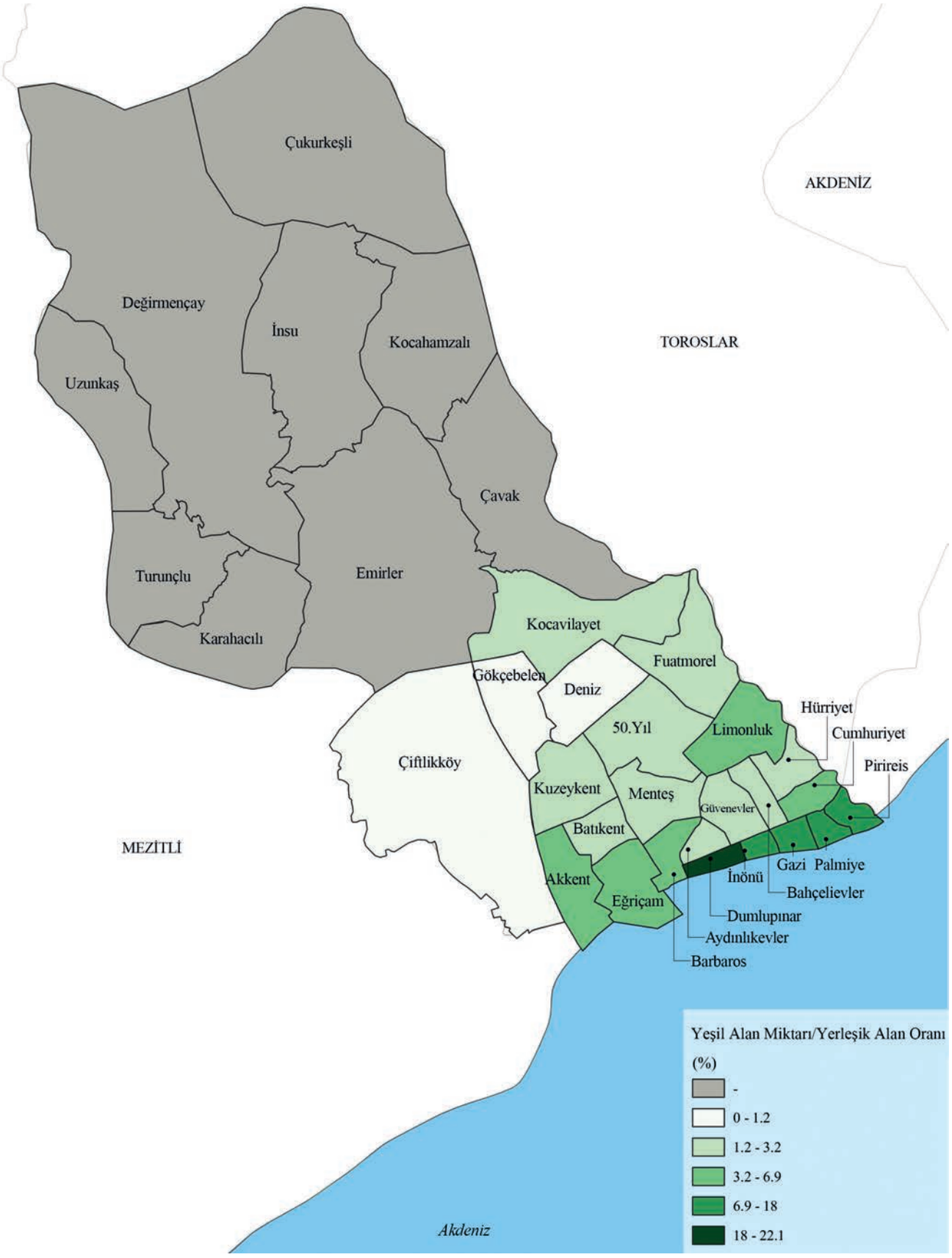

Harita 33: Yenişehir İlçesi Yeşil Alan/Yerleşik Alan Oranı

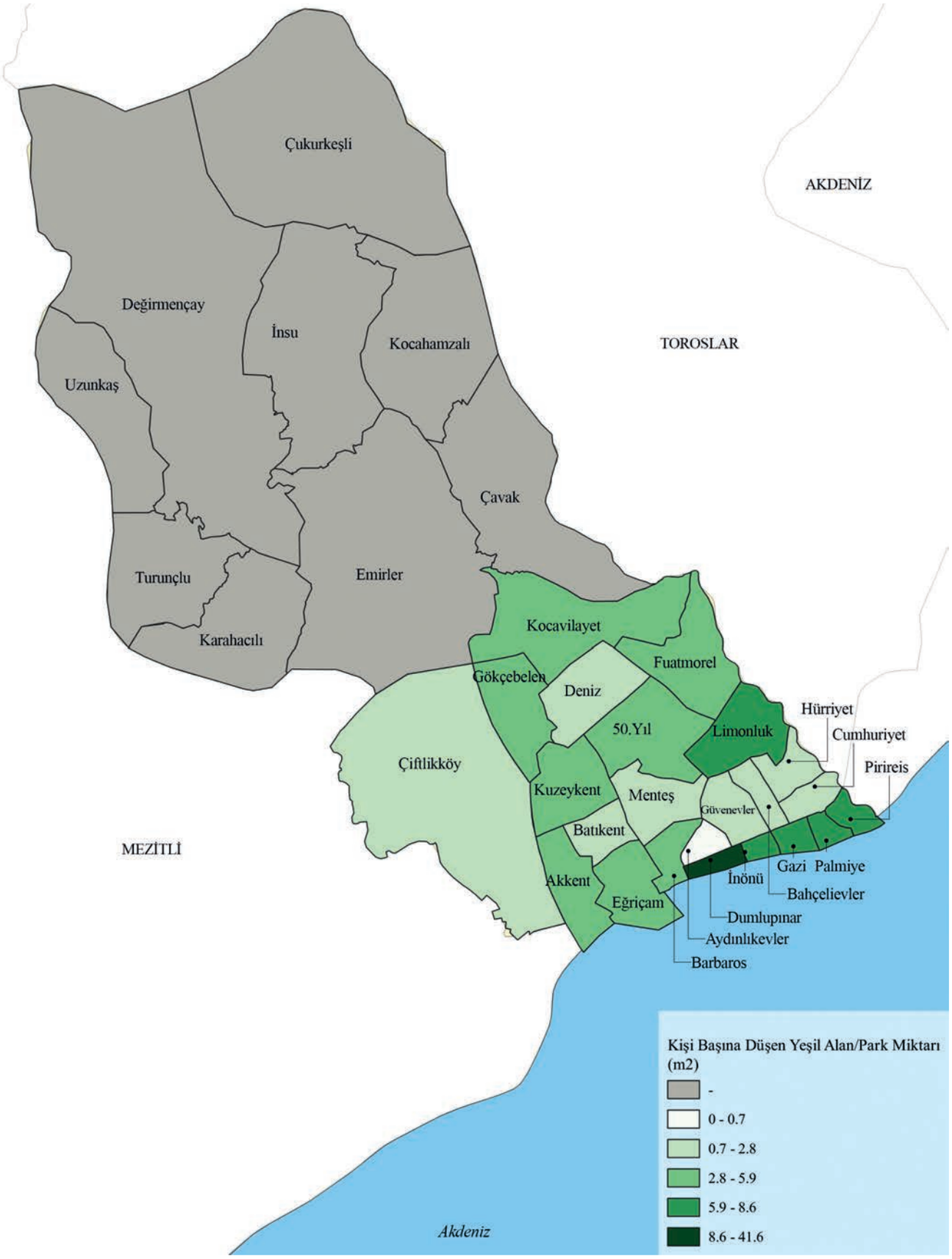

Harita 34: Yenişehir İlçesi Kişi Başına Düşen Yeşil Alan Miktarı

Harita 35'te Yenişehir'de bulunan parklar, parkların büyüklükleri ve erişebilirlik alanları verilmiştir. Limonluk mahallesinin Kuzeyi, 50.Yıl mahallesisin güneyi problemli alanlardan biridir. Ayrıca Akkent mahallesinin Kuzeyi, Kuzeykent mahallesinin batısı da problemli alanlardan biridir. Üretilen haritalar incelendiğinde genel olarak Yenişehir ilçesi park alanlarının erişebilir çıktığı görülmektedir. Ancak kişi başına düşen yeşil alan miktarı ve yerleşik alana yeşil alan oranının arttırılması gerektiği görülmektedir.

Ayrıca Yenişehir belediyesine bağlı Şifalı Bitkiler Parkı, 4 Adet koruluk, Bisiklet Eğitim Parkı ve Engelliler Parkı bulunmaktadır. Engelliler Parkı, Mersin Büyükşehir Belediyesine devredilmiştir. Yenişehir belediyesine bağlı parklar su kullanımını azaltma amacıyla çim sayısı azaltılmaya çalışırken bitki sayısı arttırılmaya çalışılmaktadır. Parklarda bulunan havuzlar su kullanımını azaltma kapsamında iptal edilmektedir.

Tablo 56'da Yenişehir belediyesine ait spor tesisleri verilmiştir. 2022 yılı boyunca Yenişehir belediyesine ait açık-kapalı spor tesislerinden toplam 16 kulüp ve 3050 sporcu yararlanmıştır. Ayrıca yıl boyunca Yenişehir belediyesi tarafından futbol, basketbol, tenis vb. spor müsabakaları düzenlenmektedir. Yenişehir belediyesinin yürüttüğü Yenişehir Yüzüyor Projesi kapsamında; yaz aylarında 7-14 yaş aralığında bulunan çocuklara yüzme eğitimi verilirken ailelere pilates eğitimi verilmektedir. 2022 yılında toplam 520 öğrenci bu projeden yararlanmıştır[50].Yenişehir belediyesinin yürüttüğü başka bir proje olan Çay Saati Tenis Projesi kapsamında 2022 yılı içerisinde toplam 197 kadın kursiyer tenis eğitimine katılmıştır[51].

Özgecan Tesisleri	50. Yıl Spor Tesisleri
Kapalı Spor Salonu	Eğriçam Spor Tesisleri
Ata Tenis Kulübü	

Tablo 56: Yenişehir Belediyesi Spor Tesisleri

Kaynak: Yenişehir Belediyesi Faaliyet Raporu 2022

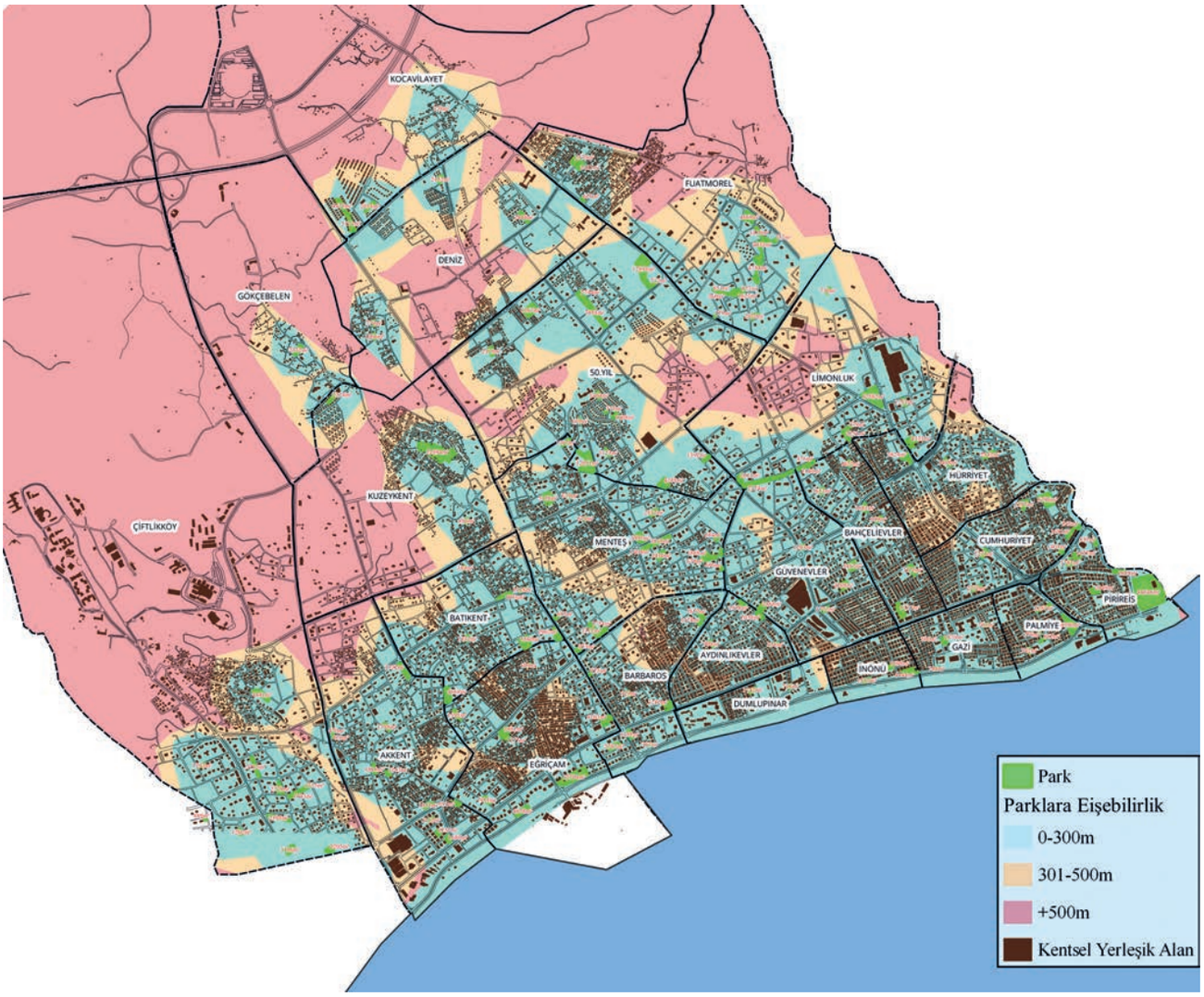

Harita 35: Yenişehir İlçesi Parklara Erişebilirlik Analizi

50- Yenişehir Belediyesi Faaliyet Raporu 2022
51- Yenişehir Belediyesi Faaliyet Raporu 2022

8 Çevre, Çevre Kalitesi ve Koruma

Arazi Örtüsü; arazinin biyolojik veya fiziksel öğelerle kaplanmış halini ifade etmektedir[52]. Harita 36'da CORINE veri tabanı kullanılarak Yenişehir arazi örtüsü haritası üretilmiştir. CORINE (Coordination of Information on the Environment- Çevresel Bilginin Koordinasyonu), Avrupa Çevre Ajansı tarafından belirlenen Arazi Örtüsü/Kullanımı Sınıflandırmasına göre uydu görüntüleri üzerinden bilgisayar destekli görsel yorumlama metodu ile üretilen arazi örtüsü/kullanımını verisidir[53]. Kullanılan CORINE verisi 2018 yılına aittir. Yenişehir ilçesi 2018'den bu yana arazi örtüsünde farklılıklar yaşamıştır ancak kullanılan CORINE verisinin asıl amacı Yenişehir ilçesi arazi örtüsü hakkında fikir vermesidir. Verinin doğruluğunu ve güncelliğini arttırmak için yol verisi ve yapılı çevre (Gri renk) CORINE verisi üzerine eklenmiştir.

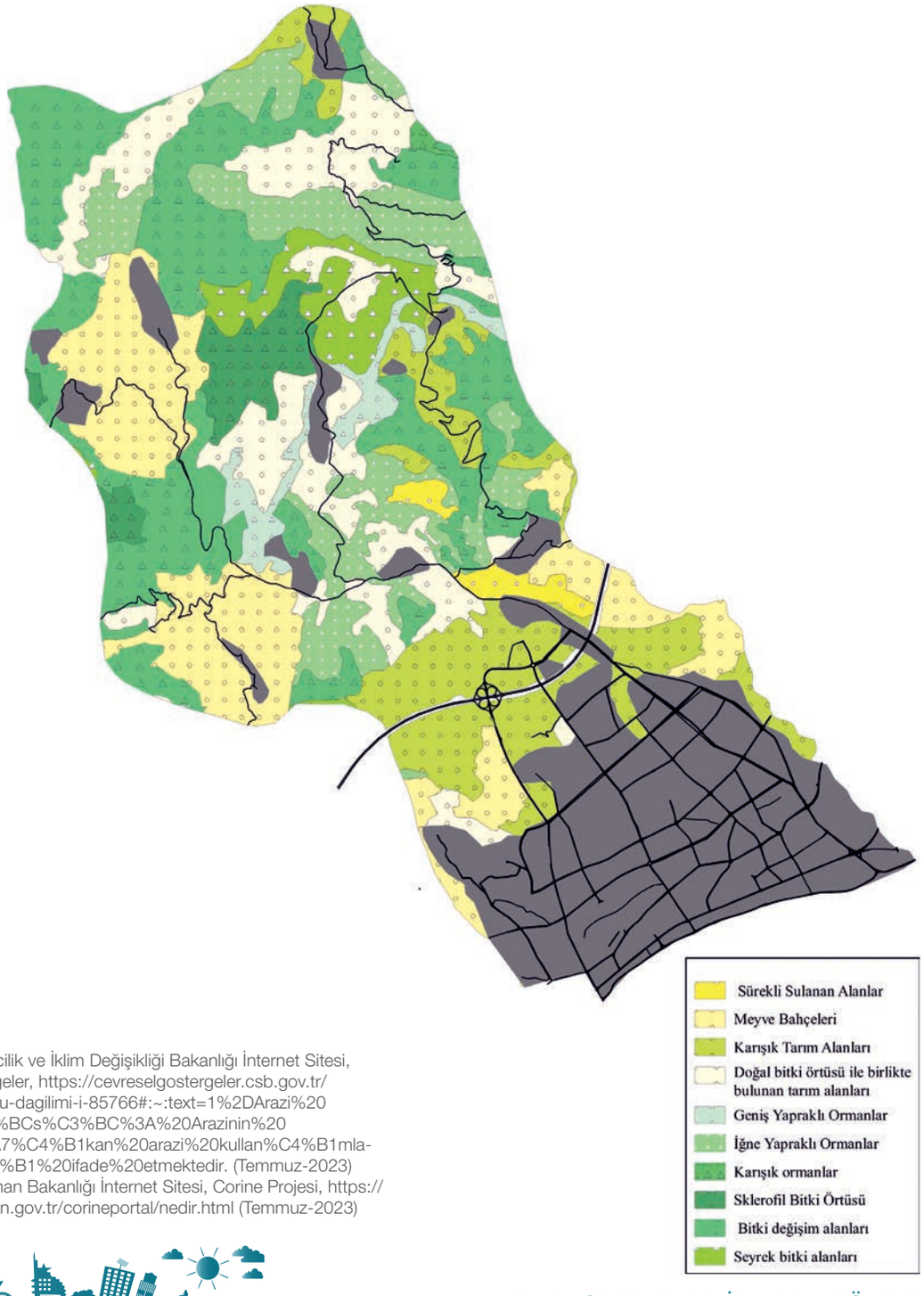

Harita 36: Yenişehir İlçesi Arazi Örtüsü
Kaynak: Corine Veri Tabanı

52- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı İnternet Sitesi, Çevresel Göstergeler, https://cevreselgostergeler.csb.gov.tr/genel-arazi-ortusu-dagilimi-i-85766#:~:text=1%2DArazi%20%C3%96rt%C3%BCs%C3%BC%3A%20Arazinin%20biyolojik,%C3%A7%C4%B1kan%20arazi%20kullan%C4%B1mlar%C4%B1n%C4%B1%20ifade%20etmektedir. (Temmuz-2023)
53- Tarım ve Orman Bakanlığı İnternet Sitesi, Corine Projesi, https://corine.tarimorman.gov.tr/corineportal/nedir.html (Temmuz-2023)

Üretilen Harita 36'da görüldüğü üzere İğne Yapraklı Ormanlar, Meyve Bahçeleri, Karışık tarım alanları öne çıkmaktadır. Kentin kuzeyde kalan kısmı karışık tarım alanları olarak görülmektedir. Bu alanlarda tarımsal faaliyetler bir yandan devam ederken kentsel büyüme baskısı ile konut yapıları da giderek çoğalmaktadır. Kuzeyde ise tarımsal faaliyet olarak en öne meyve bahçeleri çıkmaktadır. Yine Kuzey'de bulunan bitki değişim alanları Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından; Çalılıklı otsu bitkilerin yer yer ağaçlarla beraber dağıldığı alanları ve doğal orman gelişim alanlarını içerir. Orman gençleştirme veya kesim alanlarıdır. Şeklinde açıklanmıştır.

8.1 Koruma Alanları

8.1.1. Doğa Koruma Alanları

Doğa Koruma alanlarından Tarım ve Orman Bakanlığı, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü yetkilidir. İlgili mevzuata göre doğa koruma alanları dört grupta sınıflandırılmaktadır; Milli parklar, Tabiat parkı, Tabiat anıtı ve Tabiatı koruma alanları[54]. Yenişehir ilçesi sınırları içerisinde bu kategoriler içinde bulunan bir doğa koruma alanı yoktur.

8.1.2. Taşınmaz Kültür Varlıkları

Kültür varlıkları, sanatsal, tarihi, bilimsel, arkeolojik ya da kültürel açıdan önemli olmalarıyla diğer nesnelerden ayrılan; toplumsal ve evrensel açıdan tarihsel sorumlulukla yaklaşılması ve korunması gerekli değerlerdir[55].

Yenişehir ilçesinde farklı türde ve derecelerde sit alanları bulunmaktadır (Tablo 57). Yenişehir ilçesinde bulunan sit alanları genel olarak kentin kuzeyinde kırsal alanlarda bulunmaktadır. En bilinen kültür varlıklarından birisi Mersin Feneridir. Fener 1865 yılında yapılmış ancak bugünkü hali 1880 yılında bir Fransız bir firma tarafından yapılmıştır[56].

İlçe Adı	Adres	Adı	Varlık Adı	Tür	Derece	Kurul Adı	Karar Tarih No
Yenişehir	Kocahamzalı Mahallesi	Sarnıç	Sarnıç	Sarnıç	1.Grup	Adana KVKK	30.09.2021-13985
Yenişehir	İnsu-Değirmençay Mahallesi	1. Derece ve 3. Derece Ark Sit Alanı	Arkeolojik Sit	Arkeolojik Sit	1. ve 3. Derece	Adana KVKK	01.09.2021-13833 / 23.02.2022-14488 Revize /28.03.2022-14553 Geçiş dönemi belirleme
Yenişehir	Çiftlik Mahallesi	3. Derece Sit Alanı	Arkeolojik Sit	Arkeolojik Sit	3. Derece	Adana KVKK	23.12.2020/13080
Yenişehir	Emirler Mah.	Su Sarnıcı	Kültürel Yapılar	Sarnıç		ADANA KBK	24.09.2019-11577
Yenişehir	Çiftlik Mahallesi, 34. Cadde	1. derece Arkeolojik sit alanı (34.cadde kurtarma kazısı)	Arkeolojik Sit Alanı	Arkeolojik Sit	1.Derece	ADANA KBK	26.06.2019-11325
Yenişehir	Çavak Mahallesi	3. Derece Arkeolojik sit alanı	Arkeolojik Sit Alanı	Arkeolojik Sit	3.Derece	ADANA KBK	13.03.2019-10892
Yenişehir	Emirler Mah. Merdeş Mevkii	Esri Ören Yeri 1.ve 3.Derece Arkeolojik Sit Alanı	Arkeolojik Sit Alanı	Örenyeri	Karma Derece	ADANA KBK	29.6.2018-9832
Yenişehir	Bahçe Mev.	İçme suyu Filtre Binası ve eki	İdari Yapılar	İdari		ADANA KBK	25.7.2017-8259
Yenişehir	Bahçe Mah. Fener Mev.	Deniz Feneri (Mersin Feneri)	Kültürel Yapılar	Fener		TKTVYK TKTVYK ADANA KBK ADANA KBK ADANA KBK	4.9.1985/1394 23.10.1987/3871 25.2.2010 5739 26.9.2013 2783(k.g.2) 15.2.2018-91208 (Koruma alanı)
Yenişehir	Emirler-Demirmençay köyü	Başnalar Kalesi ve çevresi 1.ve.3.derece arkeolojik sit alanı	Arkeolojik Sit Alanı	Kale	Karma Derece	ADANA KBK	25.11.2011 419
Yenişehir	Çiftlik Mah.	Yeraltı Oda mezarı	Mezarlıklar	Mezar		ADANA KBK	20.6.2012 1005
Yenişehir	Çiftlik Mah.	Kaya Mezarı	Mezarlıklar	Kaya Mezarı		ADANA KBK	22.5.2013 2284
Yenişehir	Limonluk Mah. İstemihan Talay Bulvarı,18.Cad.	Mezarlar 1.Derece Arkeolojik sit alanı	Arkeolojik Sit Alanı	Mezar	1.Derece	ADANA KBK	26.8.2015 5389
Yenişehir	Emirler Mah.	Gelincik tepe arkeolojik alanı (1. derece arkeolojik sit alanı)	Arkeolojik Sit Alanı	Arkeolojik Sit	1.Derece	ADANA KBK	30.12.2015 5832
Yenişehir	Emirler Köyü, Bekdemir Mev.	Bekdemir Örenyeri 1.ve.3.Derece Arkeolojik Sit Alanı	Arkeolojik Sit Alanı	Örenyeri	Karma Derece	ADANA KBK ADANA KBK	31.7.2009 5248 21.10.2009 5368
Yenişehir	Emirler Köyü, Bekdemir Mev.	Bekdemir Nekropolü 1.ve.3.Derece Arkeolojik Sit Alanı	Arkeolojik Sit Alanı	Nekropol	Karma Derece	ADANA KBK	21.10.2009 5368
Yenişehir	Değirmençay Köyü	Manavşa Kalesi (1.Derece Arkeolojik Sit Alanı)	Arkeolojik Sit Alanı	Kale	1.Derece	ADANA KTVKK ADANA KBK	26.10.1995 2268 27.3.2013 1993(sayısal. Sit sınırı) /25.11.2021-14160(Sit Sınırı Revize)
Yenişehir	Menteş Mahallesi	1.derece arkeolojik sit alanı	Arkeolojik Sit Alanı	Arkeolojik Sit	1. Derece	ADANA KBK	27.01.2021/13165

Tablo 57: Yenişehir İlçesi Taşınmaz Kültür Varlıkları

Kaynak: Kültür Turizm Bakanlığı İnternet Sitesi

54- Mezitli Belediyesi. Mezitli Belediyesi Şehir Sağlık Profili. (2017) Mersin.
55- ATILGAN, C. (2016). Ulusal ve Uluslararası Düzenlemeler Işığında Türkiye'de Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunması Üzerine Bir Değerlendirme (An Assessment On The Protection Of Immoveable Cultural Properties In Turkey In The Light Of National And International Regulations). Art-Sanat Dergisi, (6), 249-261.
56- Wikipedia İnternet Sitesi, https://tr.wikipedia.org/wiki/Mersin_Deniz_Feneri (Temmuz-2023)

8.2. Çevre Kalitesi

8.2.1. Hava Kirliliği

Hava kirliliği, havanın doğal bileşiminin çeşitli nedenlerle değişmesi, havada katı, sıvı ve gaz şeklindeki yabancı maddelerin insan sağlığına, canlı hayatına, ekolojik dengeye ve eşyalara zararlı olabilecek derişim ve sürede bulunmasıdır[57].

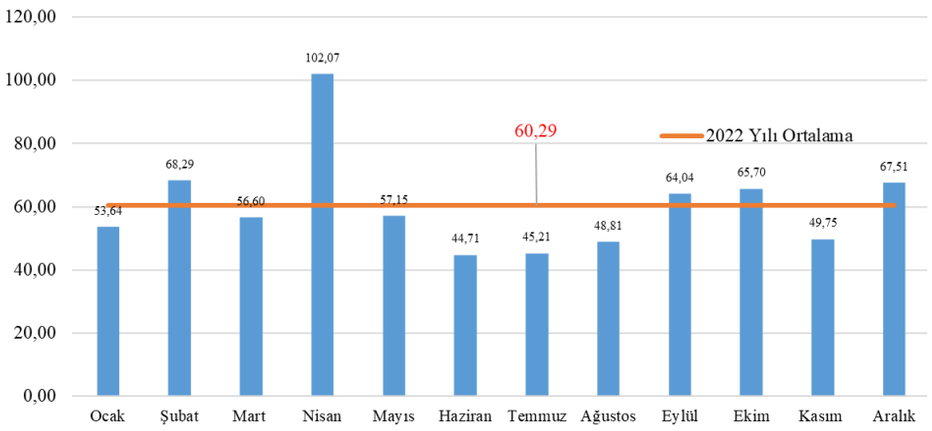

Grafik 57: Yenişehir Hava Ölçüm İstasyonu PM10 Değerleri (µg/m^3)

Kaynak: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı İnternet Sitesi, Hava Kalitesi İzleme Sistemi

Grafik 57'de Yenişehir ilçesinde bulunan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına bağlı hava ölçüm istasyonun PM10 verileri gösterilmiştir. PM10 Partiküler maddenin esas kaynakları fabrikalar, enerji tesisleri, yakma tesisleri, inşaat faaliyetleri, yangınlar ve rüzgârdır. Yenişehir ilçesinde sanayi ve enerji tesisleri yoğunluğu bulunmamaktadır.

2019 Yılından itibaren Türkiye'de sınır değer; Yıllık 48 µg/m^3, günlük ise 70 µg/m^3 kullanılmaktadır[58]. Görüldüğü üzere Yenişehir 2022 ortalaması, sınır kabul edilen 48 µg/m^3 aşmaktadır. Aylık ortalamalar incelendiğinde en düşük değere sahip ayların yaz ayları olduğu görülmektedir.

Grafik 58'de Yenişehir ilçesi SO_2 değerleri µg/m^3 cinsinden gösterilmiştir. SO_2 Ana kaynağı kükürt oranı yüksek yağların, kömür ve linyitin yakılmasıdır. Ayrıca kükürt oranı yüksek bronz ve tuncun eritilmesiyle ortaya çıkıyor. Isınma, Sanayi ve trafik bölgeleri ile oluşan bir kirleticidir. SO_2 parametresi için günlük 175 µg/m^3 değeri sınır olarak kabul edilmiştir[59]. Yenişehir ilçesinde 2022 yılında SO_2 değeri ortalama 5.68 µg/m^3 olmuştur. Yaz ayları en düşük SO_2 değerine sahip aylar olmuştur.

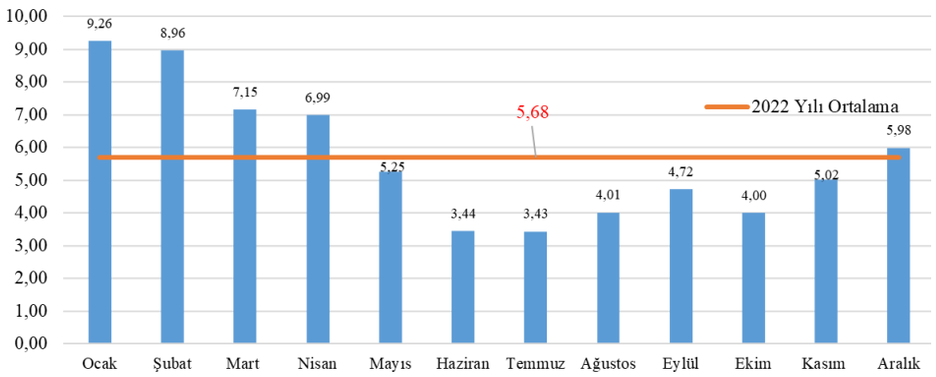

Grafik 58: Yenişehir Hava Ölçüm İstasyonu SO2 Değerleri (µg/m^3) PM10 Değerleri (µg/m^3)

Kaynak: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı İnternet Sitesi, Hava Kalitesi İzleme Sistemi

57- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı İnternet Sitesi, Hava Kalitesi İzleme Sistemi https://sim.csb.gov.tr/Home/HKI?baslik=HAVZA%20%C4%B0ZLEME%20S%C4%B0STEM%C4%B0 (Temmuz-2023)

58- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı İnternet Sitesi, Hava Kalitesi İzleme Sistemi https://sim.csb.gov.tr/Home/HKI?baslik=HAVZA%20%C4%B0ZLEME%20S%C4%B0STEM%C4%B0 (Temmuz-2023

59- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı İnternet Sitesi, Hava Kalitesi İzleme Sistemi https://sim.csb.gov.tr/Home/HKI?baslik=HAVZA%20%C4%B0ZLEME%20S%C4%B0STEM%C4%B0 (Temmuz-2023

NO_2 insan sağlığını en çok etkileyen azot oksit türü olması itibariyle kentsel bölgelerdeki en önemli hava kirleticilerinden biridir. Trafik, ısınma ve sanayi bölgeleri ile oluşan bir kirleticidir. NO_2 yıllık sınır değeri 48µg/m^3'tür[60]. Grafik 58'de Yenişehir ilçesi NO_2 değerleri µg/m^3 cinsinden gösterilmiştir. Yenişehir'de 2022 yılında NO_2 değeri ortalama 30.04 µg/m^3 olmuştur. Aralık ayı dışında sınır değeri geçen bir zaman olmamıştır.

SO_2 gibi NO_2 değerleri de yaz aylarında kış aylarına göre daha düşüktür.

Yenişehir ilçesinin 2019 yılı emisyonlarına göre ilçedeki sanayi dahil olmak üzere toplam enerji tüketimi 1.718.561 MWh ve sera gazı salımı 631.209 tCO_2e olarak hesaplanmıştır. Kişi başına düşen karbon salınımı ise 2,37 ton CO_2e/kişidir. Toplam envanter ele alındığında; yakıt ve elektrik tüketimlerinden kaynaklı salımlarda binalarda %54,2'lik bir paya sahiptir. Ulaşım, toplam tüketimler içerisinde %34,5; diğer emisyonlar (katı atık ve atık su prosesleri kaynaklı salımları %9,4, tarım ve hayvancılık kaynaklı salımlar %1,6 ve kaçak emisyonlar %0,2) %11,3'lük kısmını oluşturmaktadır[61].

Yenişehir'in BAU (Mevcut Durumun Değişmeden Devamı) senaryosu ile nüfusa, sektörel büyümelere ilişkin yaptığı öngörüler değerlendirilerek 2030 yılına ait sera gazı emisyon projeksiyonları oluşturulmuştur. 2030 salımları bu senaryoya göre 882.282t CO_2e olarak hesaplanmıştır. Kişi başı düşen karbon salınımı ise 2,50 CO_2e/kişi olacağı öngörülmüştür. Salımlara yönelik yapılan hesaplar doğrultusunda ilgili sektörlere göre azaltım hedefleri belirlenmiş ve bu hedefler doğrultusunda saptanabilecek azaltım miktarlarına yönelik öngörüler şu şekildedir;

- Yenişehir'de 2030'a kadar kişi başı salımlarında 2019 yılına göre 2030'da %41''lik bir azaltım sağlanabileceği belirlenmiştir.
- 2030 yılına gelindiğinde binalar sektöründe 123.633 CO_2e, yenilenebilir enerjide 88.816 CO_2e,
- Ulaşım sektöründe 91.559 CO_2e,
- Şebeke dekarbonizasyonu ile 40.401 tCO_2e ve diğer emisyonlarda (katı atık ve atık su) 44.320 CO_2e sera gazı azaltımı hedeflenmektedir.

Kişi başına düşen karbon salımlarının ise BAU senaryosuna göre (2,50 CO_2e/kişi) %41 azaltıma gidilerek 1,40'a ulaşılabileceği öngörülmüştür[62].

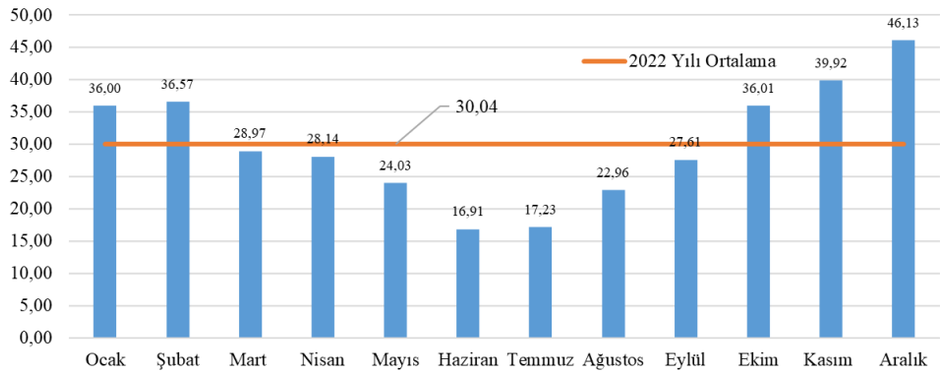

Grafik 59: Yenişehir Hava Ölçüm İstasyonu NO2 Değerleri (µg/m^3)
Kaynak: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı İnternet Sitesi, Hava Kalitesi İzleme Sistemi

60- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı İnternet Sitesi, Hava Kalitesi İzleme Sistemi https://sim.csb.gov.tr/Home/HKI?baslik=HAVZA%20%C4%B0ZLEME%20S%C4%B0STEM%C4%B0 (Temmuz-2023
61- Yenişehir Sürdürülebilir Enerji ve İklim Değişikliğine Uyum Eylem Planı
62- Yenişehir Sürdürülebilir Enerji ve İklim Değişikliğine Uyum Eylem Planı

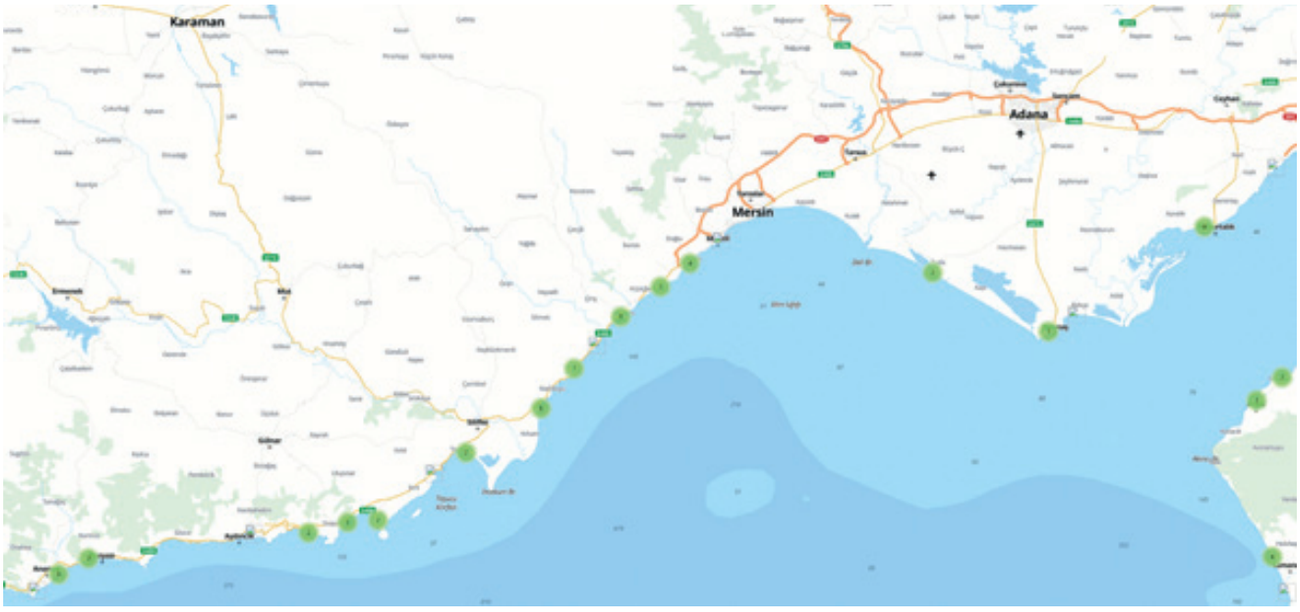

Harita 37: Mersin Deniz Suyu Durumu
Kaynak: Sağlık Bakanlığı Halk Sağlık Genel Müdürlüğü, Yüzme Suyu Takip Sistemi

Tarih	Durum
25.04.2023	İyi
9.05.2023	İyi
23.05.2023	İyi
6.06.2023	İyi
20.06.2023	İyi
4.07.2023	İyi
18.07.2023	İyi
1.08.2023	Orta
15.08.2023	İyi
29.08.2023	Orta
12.09.2023	İyi

Tablo 58: Mersin Deniz Suyu Ölçüm Sonuçları

Kaynak: Sağlık Bakanlığı Halk Sağlık Genel Müdürlüğü, Yüzme Suyu Takip Sistemi

8.2.2. Deniz Suyu Kirliliği

Denizlerin mevcut durumunu anlamak için Sağlık Bakanlığı Halk Sağlık Genel Müdürlüğü tarafından oluşturulan Yüzme Suyu Takip Sistemi incelendiğinde genel olarak Mersin denizlerinin iyi kategoride olduğu gözükmektedir.

Yenişehir ilçesine en yakın konumda bulunan Mezitli Belediyesi Halk Plajının Nisan 2023 yılından itibaren yapılan ölçümleri ve sonuçları Tablo 58'de verilmiştir. Genel olarak iyi kategorisinde bulunan plaj Ağustos'ta kullanım yoğunluğunun iyice artmasıyla birlikte iki kere orta kategorisine gerilemiştir.

8.2.3. Akarsu Kirliliği

Doğal hayatının devamını sağlayan ana unsurlardan biri olan su, doğal kaynakların en önemlilerinden biri-

	Su Kalitesi			
	I. Kalite	II. Kalite	III. Kalite	IV. Kalite
Nitrit Azotu	0,002	0,01	0,05	> 0,05
Nitrat Azotu	5	10	20	> 20
Amonyum Azotu	0,2	1	2	> 2

Tablo 60: Su Kalite Sınıfları
Kaynak: Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği

Efrenk Deresi	Ağu.16	Mar.17	Eyl.17	Ara.17	Mar.18	Haz.18	Ağu.18	Ara.18	Mar.19	Haz.19
Nitrit Azotu	0	0	0,066	0,037	0	0	0,049	0	0,211	0
Nitrat Azotu	1,801	2,362	1,052	1,339	1,448	0,714	1,045	2,339	1,949	1,65
Amonyum Azotu	0	0	0,01	0,015	0	0	0	0	0	0,02

Tablo 59: Mersin Efrenk Deresi Ölçüm Sonuçları
Kaynak: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı İnternet Sitesi, Hava Kalitesi İzleme Sistemi

sidir. Suyun kalitesinin ve ortamında doğal dengesinin bozulması su kirliliği olarak kabul edilmektedir[63].

Yenişehir'de ilçenin doğu idari sınırını da oluşturan Efrenk Çayı bulunmaktadır. Efrenk çayı Mersin'in en önemli akarsularından biridir. Bolkar Dağlarının güney yamaçlarından kaynaklanır. 100 km uzunluğundaki Efrenk Çayı Çağlarca yöresinde güneye dönerek Mersin'de denize dökülür. Aslanköy mevkiinde Aslanköy Deresi olarak adlandırılır, Mersin'in kuzeyinde Müftü Deresi adını alır[64].

Tablo 59'da Efrenk çayı Amonyum Azotu, Nitrit Azotu ve Nitrat Azotu miktarları gösterilmiştir. Ölçümler DSİ tarafından yapılmıştır.

8.2.4. Gürültü Kirliliği

1977 yılında yayınlanan Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) 148 sayılı gürültü ve titreşim hakkında sözleşme kararında gürültü, işitme bozukluğuna neden olabilecek veya sağlığa zararlı veya başka şekilde tehlikeli olabilecek tüm sesler olarak tanımlamaktadır[65].

Yenişehir ilçesi düşünüldüğünde en yüksek gürültü kaynağı trafik denilebilir. Özellikle Gazi Mustafa Kemal bulvarı ve Hüseyin Okan Merzeci bulvarı üzerinde motorlu taşıtların yoğun olması ciddi gürültü oluşturmaktadır. Ayrıca sahil şeridinde bulunan eğlence mekânları da gürültü oluşturmaktadır. 2022 yılı içerisinde Yenişehir Belediyesi Zabıta birimi tarafından 11 adet işyerine para cezası kesilmiştir[66].

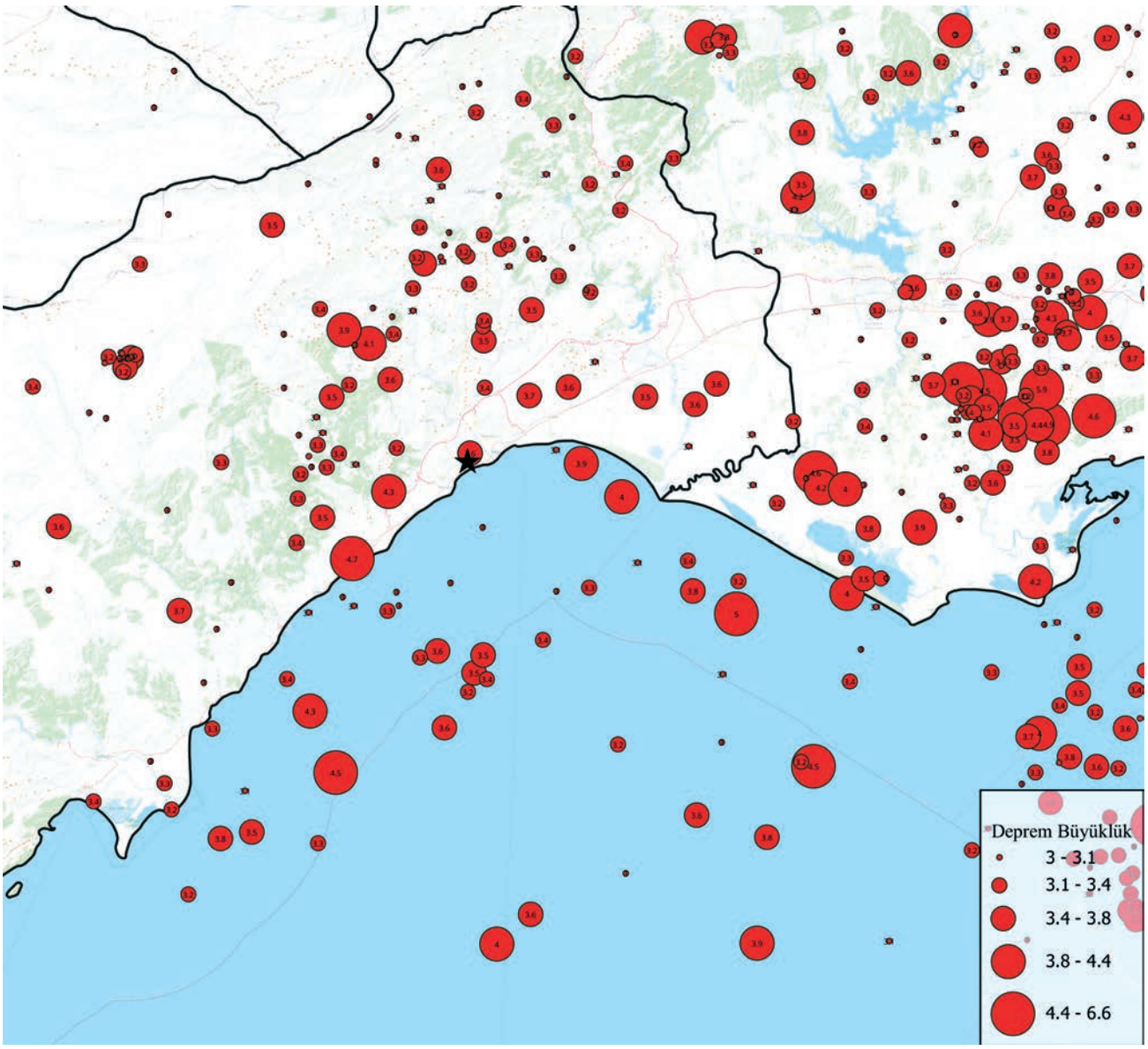

Harita 38: 1980-2023 Yılları Arası Mersin ve Çevresinde Gerçekleşen 3'ten Büyük Depremle
Harita; AFAD İnternet Sitesi Deprem Kataloğu Verileri Kullanılarak Oluşturulmuştur.

63- CEVREONLINE İnternet Sitesi, Çevre Bilinci, https://cevreonline.com/akarsu-kirliligi/ (Temmuz-2023)
64- Mersin Çevre Durum Raporu 2021
65- DOĞAN, H., & ÇATALTEPE, Ö. A. (2018). Gürültünün insan sağlığı üzerine etkileri. Journal of Health and Sport Sciences, 1(1), 29-38.
66- Yenişehir Belediyesi Faaliyet Raporu 2022

8.3. Afetler

Afetler, toplumun tamamı ya da belirli kesimleri için fiziksel, ekonomik ve sosyal açıdan kayıplar meydana getiren, hayatın olağan akışını ve toplumun işleyişini ciddi biçimde etkileyen ya da kesintiye uğratan, etkilenen toplumun başa çıkma kapasitesinin yeterli olmadığı olaylardır[67].

8.3.1. Deprem

Mersin çevresindeki Adana, Osmaniye, Hatay ve Antalya illerine göre daha düşük deprem riski içermektedir. Mersin tarihinde yaşandığı bilinen en güçlü deprem Mezitli'nin Viranşehir Mahallesi'nin isminin kaynağını da oluşturan Soli-Pompeiopolis antik kentinin yıkılmasına yol açan depremdir. Mersin ve Mezitli açısından tehlike arz eden iki fay sistemi Doğu Anadolu Fayı ve Orta Anadolu Fay Sistemidir. Bu sistemlerin çok ciddi depremler üretmesi beklenmemekle birlikte Mersin'in ve Mezitli'nin delta çökeltisi üzerinde kurulmuş bir kent olması zemin özellikleri sebebiyle depremlerin yol açacağı hasarın artması olasıdır[68].

Harita 38'de 1980-2023 yılları arası Mersin ve çevresinde gerçekleşen 3'ten büyük depremler gösterilmiştir. Mersin'in kuzeyinde yoğunlaşan ve gerçekleşen depremler genellikle 4'ten küçük depremler olurken, Adana'da gerçekleşen depremler 4 şiddetini aşmaktadır. 1980-2023 yılları arası Mersin ili sınırları içerisinde gerçekleşen en büyük deprem 2004 yılında 4.7 şiddetinde Erdemli ilçesinde gerçekleşmiştir. Bu tarihler arası Yenişehir ilçesi sınırları içerisinde yalnızca 3.6 büyüklüğünde 2014 yılında bir deprem gerçekleşmiştir.

8.3.2. Sel Taşkın

Mersin geneli olduğu gibi Yenişehir ilçesi de taşkın/sel riski barındırmaktadır. Harita 39'da Yenişehir ilçesi kentsel alanda bulunan Üniversitesi Deresi taşkın tehlike haritaları ve Pozcukuşağı Deresi taşkın risk haritaları (Q50, Q100, Q500) gösterilmiştir. Riskli alanlar özellikle Çiftlikköy mahallesinin doğusu, Barbaros, Menteş ve Aydınlıkevler mahalleleridir. AFAD tarafından hazırlanan İRAP (2021) kapmasında yapılan hidrolik modellemelerde Pozcukuşağı Deresinde oluşacak bir taşkının denize doğru yöneldiği ancak karayolu ile karşılaştığı yerlerde suyun yatay bir şekilde binaların arasına dağıldığı gözlemlenmiştir. Üniversite Deresinde oluşacak bir taşkın ise suyun eğim nedeniyle şehir içine yayılmadan denize doğru gittiği ancak karayolu ile karşılaşınca boş arazide biriktiği ve derinlik kazandığı gözlemlenmiştir.

8.3.3. Yangın

Mersin ormanlık alanın en fazla bulunduğu iller arasındadır. Aynı zamanda en yüksek yangın riskine sahip illerden birisidir. Tablo 61'de 2009-2020 arası yangın sayıları ilçelere göre verilmiştir. Merkez 4 ilçe Mersin Merkez adı altında toplam olarak gösterilmiştir. Bu yıllar arasında en çok yangın Silifke ilçesinde çıkmıştır.

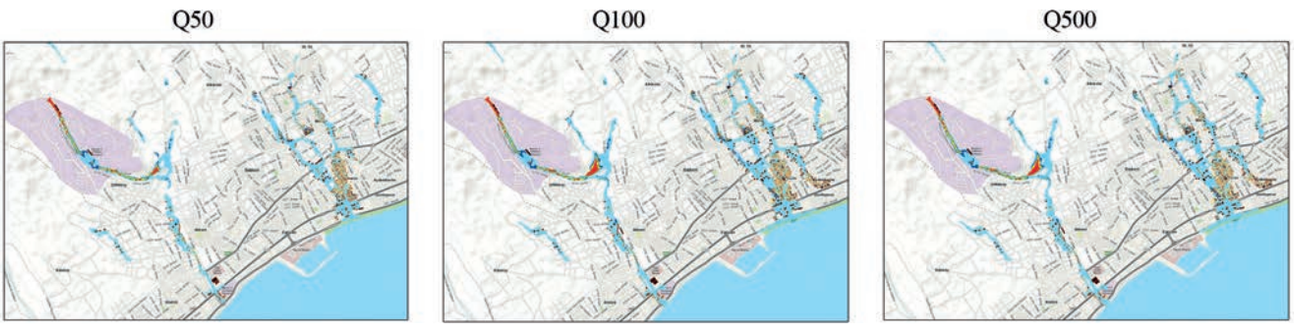

Harita 39: Yenişehir İlçesi Taşkın Riskli Alanlar
Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığı, Ulusal Su Bilgi Sistemi

67- TAŞKIRAN, H. B. Afet İletişimi Nedir, Ne Değildir? Yeni Medya, (14), 359-363.
68- Mezitli Belediyesi. Mezitli Belediyesi Şehir Sağlık Profili. (2017) Mersin.

Yıl	Anamur	Bozyazı	Erdemli	Gülnar	Mut	Silifke	Tarsus	Mersin Merkez	Toplam	Yanan Toplam Hektar
2009	9	4	4	4	4	11	10	14	60	79,932
2010	12	4	6	21	5	6	16	17	87	101,74
2011	11	9	2	16	13	10	15	23	99	114,92
2012	5	6	4	10	20	13	9	8	75	505,22
2013	19	13	13	23	28	27	23	9	155	509,17
2014	8	8	11	7	13	24	11	9	91	77,08
2015	7	4	4	17	13	17	10	8	80	281,75
2016	15	9	11	6	20	17	10	19	107	198,33
2017	9	1	15	1	2	13	7	6	54	926,92
2018	16	6	10	11	4	12	4	8	71	69,98
2019	17	22	4	12	8	10	7	10	90	360,79
2020	16	7	10	14	10	12	10	8	87	509,153
Toplam	144	93	94	142	140	172	132	139	1056	3.734,985

Tablo 61: 2009-2020 Yılları Arasında Çıkan Orman Yangınlarına Ait Cetvel
Kaynak: AFAD, Mersin İRAP 2021

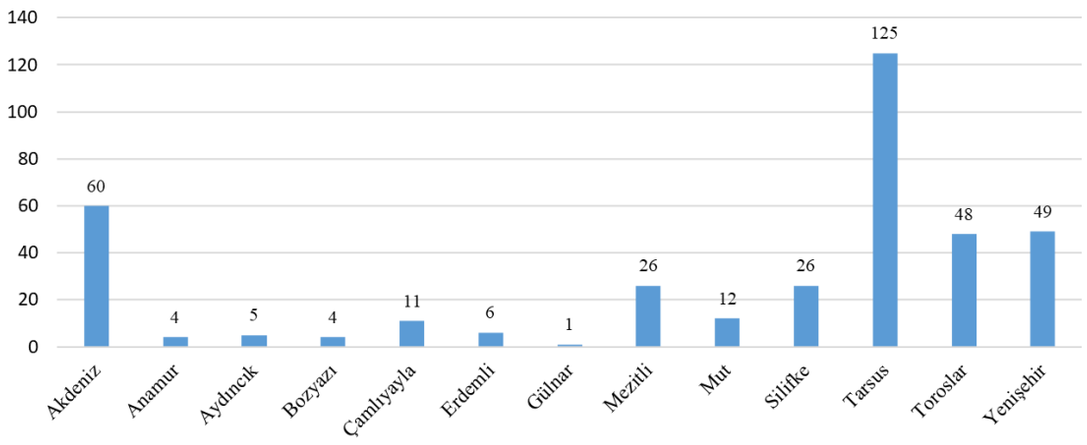

Grafik 60: Acil Toplanma Alanı Sayısı
Kaynak: AFAD, Mersin İRAP 2021

KAYNAKÇA

Kitaplar ve Makaleler

Meriç, E. 2006. Sağlığı Geliştirme Açısından Sağlıklı Kentler Projesi

Akbulut, F. Ve Çölgeçen, B. (2023). Birleşmiş Milletler 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin Ulusal Kamu Politikalarına Dönüştürülmesi Bölgesel Kalkınma Planlarının Rolü. Marmara Üniversitesi Siyasal Bilimler Dergisi, 11 (1), 200-220.

Polat, S. İ. B. E. L., & Güvener, U. K. (2021). Sağlıklı Kentler Üzerine: Bursa'nın Mudanya İlçesi Güzelyalı Bölgesinde Bir Planlama Deneyimi. Jenas Journal Of Environmental And Natural Studies, 3(2), 182-202

Berkün, S. (2017). Türkiye'de Sosyal Belediyecilik Anlayışı. Şarkiyat, 9(2), 582-598.

Yusuf, G. E. N. Ç., & Güldane, Ç. A. T. (2013). Engellilerin İstihdamı ve Sosyal İçerme İlişkisi. Akademik İncelemeler Dergisi, 8(1), 363-394.
Çağlar, S. (2012). Engellilerin Erişebilirlik Hakkı ve Türkiye'de Erişebilirlikleri. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 61(2), 541-598.

Yetim, B., & Çelik, Y. (2020). Sağlık Hizmetlerine Erişim: Karşılanmamış İhtiyaçlar Sorunu. Toplum Ve Sosyal Hizmet, 31(2), 423-440.

Müezzinoğlu, T. (2005). Yaşam Kalitesi. Üroonkoloji Bülteni, 1, 25-29

Saygın, Ö., Göral, K., Bingöl, E., & Ceylan, H. İ. (2017). Fiziksel Aktivite Yeterliği Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. USEABD, 3, 44-54.

Ünlü, T. (2009). Mekansal Planlamanın Kentin Biçimlenmesine Etkisi: Mersin Örneği. Planlama Dergisi, 3(4), 27-42

Sönmez, R. (2009). Mersin Kent Bütünü ve Yakın Çevresi 1/25000 Ölçekli Nazım İmar Planı. TMMOB Şehir Plancıları Odası Planlama Dergisi, 3(4), 129y144.

Demir, Z. (2019). Mekânsal Planlamanın Fiziksel Aktivite ve Yürünebilirlik Üzerine Etkisi: Bursa Cumhuriyet ve Atatürk Caddeleri. Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi, 8(1), 115-127
Bilgili, M. Y. (2020). Katı Atık Yönetiminde Kullanılan Bazı Kavramlar ve Açıklamaları. Avrasya Terim Dergisi, 8(2), 88-97.

Atila, G. Ü. L., Gizem, D. İ. N. Ç., Tuğba, A. K. I. N., & Koçak, A. İ. (2020). Kentsel Açık ve Yeşil Alanların Mevcut Yasal Durumu ve Uygulamadaki Sorunlar. İdealkent, 11(Kentleşme ve Ekonomi Özel Sayısı), 1281-1312.

Özdemir, A. (2009). Katılımcı Kentli Kimliğinin Oluşumunda Kamusal Yeşil Alanların Rolü: Ankara Kent Parkları Örneği. Turkish Journal Of Forestry, 10(1), 144-153
Taşkıran, H. B. Afet İletişimi Nedir, Ne Değildir? Yeni Medya, (14), 359-363.

Kaygısız, Ö. (2006, Ocak). Erişilebilirlik Ve Trafik. Planlama Degisi, S. 89-91.
Atılgan, C. (2016). Ulusal ve Uluslararası Düzenlemeler Işığında Türkiye'de Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunması Üzerine Bir Değerlendirme (An Assessment On The Protection Of Immoveable Cultural Properties In Turkey In The Light Of National And International Regulations). Art-Sanat Dergisi, (6), 249-261.

Doğan, H., & Çataltepe, Ö. A. (2018). Gürültünün İnsan Sağlığı Üzerine Etkileri. Journal Of Health And Sport Sciences, 1(1), 29-38.

Teknik Raporlar ve Araştırmalar

Yenişehir İlçesi Eğitim Araştırma Toplum Sağlığı Merkezi 2021 Yılı Çalışmaları Raporu
Yenişehir Kent Sağlığı Araştırması, 2021
TÜİK Türkiye Sağlık Araştırması
Mersin Üniversitesi Faaliyet Raporu 2022
Yenişehir Belediyesi Faaliyet Raporu 2022
SEGE 2022 Araştırma Raporu
Mersin Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu 2022
Kentleşme Şûrası, Kentsel Teknik Altyapı ve Ulaşım Komisyonu Raporu, (2009).
Mezitli Belediyesi, Mezitli Belediyesi Şehir Sağlık Profili 2017
Mersin Ulaşım Ana Planı
MESKİ Faaliyet Raporu 2022
Mersin Çevre Durum Raporu 2021
MESKİ 2020-2024 Yılı Stratejik Raporu
Mersin Ekonomik Raporu 2022
Yenişehir Sürdürülebilir Enerji ve İklim Değişikliğine Uyum Eylem Planı

Millî Eğitim Bakanlığı, Milli Eğitim İstatistikleri 2021-2022

AFAD, Mersin İRAP 2021

Mevzuat

Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği

Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği

Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği
Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği
Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği
Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği

İstatistikler ve Veri Tabanları
TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
TÜİK, Ülke İçi Göç İstatistikleri
TÜİK, Doğum İstatistikleri
TÜİK, Ölüm İstatistikleri
TÜİK, Ulusal Eğitim İstatistikleri
TÜİK, Motorlu Kara Taşıt İstatistikleri
TÜİK, Trafik Kaza İstatistikleri
CORINE Veri Tabanı

Resmi Yazılar

T.C. Mersin Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Resmi Yazısı
Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş Resmi Yazısı

İnternet Siteleri

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği, Sağlıklı Kent Projesi Nedir. https://www.skb.gov.tr/saglikli-kent-projesi-nedir-2/ (Mayıs-2023)

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı İnternet Sitesi, Çevre Düzeni Planları 1/100.000 https://mpgm.csb.gov.tr/1-100.000-olcekli-i-82132 (Mayıs-2023)
Yeşilay İnternet Sitesi, Bağımlılık Nasıl Oluşur? www.yesilay.org.tr/tr/bagimlilik-nasil-olusur (Mayıs-2023)
Spor Eğitim Grubu İnternet Sitesi, Dünya Sağlık Örgütü Fiziksel Aktivite ve Sedanter Davranış Rehberi (Mayıs-2023)

Mersin Büyükşehir Belediyesi Akıllı Toplu Ulaşım Sistemi İnternet Sitesi https://ulasim.mersin.bel.tr/ (Haziran-2023)
Mersin İl Sağlık Müdürlüğü İnternet Sitesi, Sağlık Kurumları, https://mersinism.saglik.gov.tr/?_Dil=1
Mersin Yenişehir İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü İnternet Sitesi http://yenisehir33.meb.gov.tr/ (Haziran-2023)
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı İnternet Sitesi, Çevresel Göstergeler, https://cevreselgostergeler.csb.gov.tr/ (Temmuz-2023)
T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İnternet Sitesi, https://www.sanayi.gov.tr/ (Temmuz-2023)
Tarım ve Orman Bakanlığı İnternet Sitesi, Corine Projesi, https://corine.tarimorman.gov.tr/corineportal/nedir.html (Temmuz-2023)
Wikipedia İnternet Sitesi, https://tr.wikipedia.org/wiki/Mersin_Deniz_Feneri (Temmuz-2023)
Kültür Turizm Bakanlığı İnternet Sitesi, İl Kültür Envanteri https://kvmgm.ktb.gov.tr/TR-145532/il-kultur-envanterleri.html (Temmuz-2023)
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı İnternet Sitesi, Hava Kalitesi İzleme Sistemi https://www.havaizleme.gov.tr/ (Temmuz-2023)
Sağlık Bakanlığı Halk Sağlık Genel Müdürlüğü, Yüzme Suyu Takip Sistemi https://yuzme.saglik.gov.tr/
CEVREONLINE İnternet Sitesi, Çevre Bilinci, https://cevreonline.com/akarsu-kirliligi/ (Temmuz-2023)

AFAD İnternet Sitesi, Deprem Kataloğu, https://deprem.afad.gov.tr/event-catalog (Temmuz-2023)

Tarım ve Orman Bakanlığı, Ulusal Su Bilgi Sistemi, https://usbs.tarimorman.gov.tr/portal/ (Temmuz-2023)
Yenişehir Belediyesi İnternet Sitesi https://www.yenisehir.bel.tr/ (Ağustos-2023)

NOTLAR

NOTLAR

NOTLAR

NOTLAR

NOTLAR

NOTLAR